

การทะเบียนราษฎร Civil Registration

ท.ส.14

สำเนาทะเบียนบ้าน

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา ประจำปี 2550
สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง

เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา ประจำปี ๒๕๕๐

การทะเบียนราษฎร Civil Registration

สำนักทะเบียนกลาง

กรมการปกครอง

คำนำ

การทะเบียนราษฎรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำทะเบียนต่างๆ ของบุคคลในประเทศไทย มีกฎหมายคือพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มีสภาพบังคับให้บุคคลต้องปฏิบัติเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งในด้านการวางแผนพัฒนาและการรักษาความมั่นคงของชาติ รวมถึงเพื่อประโยชน์ของประชาชนในการใช้เอกสารทะเบียนราษฎรเป็นหลักฐาน เพื่อขอใช้สิทธิที่ดินพึงได้รับตามกฎหมายกำหนด และการขอรับบริการในด้านต่างๆ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนด้วยเหตุผลที่งานทะเบียนราษฎรมีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนทั้งผู้มีสัญชาติไทย และผู้ที่ไม่ใช่สัญชาติไทย ทำให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมาย และระเบียบต่างๆ หลายฉบับ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม อาทิเช่นกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เป็นต้น ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งนายทะเบียนและผู้ช่วยนายทะเบียน ในฐานะเป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียน จะต้องมีความรอบรู้กฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติงานบริการประชาชน เป็นไปด้วยความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ตระหนักถึงความจำเป็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานว่าควรจะต้องมีหนังสือคู่มือปฏิบัติงานที่รวมกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรไว้เป็นแหล่งข้อมูลความรู้ที่สามารถใช้ศึกษาค้นคว้า และอ้างอิงการปฏิบัติงานได้โดยง่าย จึงได้จัดทำหนังสือคู่มือปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรเล่มนี้ขึ้น โดยมุ่งหวังจะเกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ต้องขอขอบคุณสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย (ส.ท.ท.) ที่ได้กรุณาเอื้อเฟื้อสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานโครงการประชุมสัมมนานายทะเบียน ประจำสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล เมืองพัทยา และสำนักทะเบียนท้องถิ่นเขตกรุงเทพมหานครประจำปี ๒๕๕๐ ให้กับสำนักทะเบียนกลาง โดยเอกสารเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการดังกล่าว

สำนักทะเบียนกลาง

สิงหาคม ๒๕๕๐

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ส่วนที่ ๑ กฎหมายการทะเบียนราษฎร

๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔	๑
๒. กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔	๑๔
๓. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔	๑๕
๔. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔	๑๖
๕. กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๕	๑๘
๖. กฎกระทรวงกำหนดการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๔๗	๒๐
๗. กฎกระทรวงกำหนดให้คนต่างด้าวปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๘	๒๒
๘. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐	๒๕

ส่วนที่ ๒ ระเบียบการทะเบียนราษฎร

๑. ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๕)	๒๖
๒. ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๙)	๗๗
๓. ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐	๘๓
๔. ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๗	๘๕
๕. ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๔๗	๙๐

๖. ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗	๙๔
๗. ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวที่ได้รับ อนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ (รวมแก้ไขเพิ่มเติม ถึงฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๙)	๙๗
๘. ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคล ที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๔๘	๑๑๐
๙. ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง การแต่งตั้ง กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๓๕	๑๒๕
๑๐. ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง การแต่งตั้งนายทะเบียนผู้รับแจ้งประจำสำนัก ทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔	๑๒๖
๑๑. ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง การแต่งตั้งนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๗	๑๒๗

ส่วนที่ ๓ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ (รวมแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ และฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๓๕)	๑๒๙
๒. พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕	๑๓๖
๓. พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕	๑๓๙
๔. ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕	๑๔๐
๕. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้บุคคลซึ่งเคยมีสัญชาติไทยก่อนวันที่ พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับได้สัญชาติไทย ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘	๑๔๑
๖. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทย ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลาน ได้สัญชาติไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗	๑๔๒
๗. กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	๑๔๓

ส่วนที่ ๔ หนังสือสั่งการที่สำคัญ

๑. นายทะเบียนและสำนักทะเบียน

- ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๖ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑
เรื่อง การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียน ๑๔๕
- ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๔
เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเรื่องการแต่งตั้งนายทะเบียนและผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น ๑๔๙
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๗
เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อการบริหารประชาชน ๑๕๓
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๑๐ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๘
เรื่อง แต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น ๑๕๕
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๓ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙
เรื่อง การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร ๑๕๗

๒. การแจ้งการเกิด

- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗
เรื่อง การแจ้งการเกิดและการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ๑๕๙
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๓๘๑ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙
เรื่อง การแจ้งเกิดเด็กสัญชาติไทยซึ่งเกิดในต่างประเทศ ๑๖๒
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๘ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗
เรื่อง การรับจดทะเบียนคนเกิดและออกสูติบัตรของสถานเอกอัครราชทูต ๑๖๔
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๕ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐
เรื่อง การลงรายการชื่อบิดาและมารดาในสูติบัตร (กรณีอุ้มบุญ) ๑๖๗

๓. การแจ้งย้ายที่อยู่

- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๗ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙
เรื่อง ทหารเรือแนวทางปฏิบัติในการแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางของผู้เยาว์ ๑๗/๒

- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๗ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐
เรื่อง เจ้าบ้านและการแจ้งการย้ายที่อยู่ ๑๗๕
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐
เรื่อง การรับแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทาง ๑๗๘
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๓๘ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐
เรื่อง ทหารหรือการยื่นคำร้องคัดค้านบุคคลย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลาง ๑๘๑

๔. การเพิ่มชื่อและจำหน่ายชื่อ

- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๖ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔
เรื่อง การจำหน่ายรายการบุคคลในเอกสารทะเบียนราษฎร ๑๘๖
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๒๑ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๖
เรื่อง การเพิ่มชื่อบุคคลที่เดินทางกลับจากต่างประเทศเข้าในทะเบียนบ้าน ๑๘๘
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๐๗ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๘
เรื่อง การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน ๑๙๑
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๐๖ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๙
เรื่อง การเพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนบ้าน ๑๙๕
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๘ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๙
เรื่อง การจำหน่ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ๑๙๙
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๗๓๙ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐
เรื่อง การเพิ่มชื่อเข้าทะเบียนบ้านไม่ถูกต้อง ๒๐๐
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๓๙ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐
เรื่อง การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ๒๐๔

๕. การคัดและรับรองสำเนาทะเบียนบ้าน

- ที่ มท ๐๔๒๒/ว ๖๔๘๕ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๓๔
เรื่อง การขอคัดและรับรองสำเนาทะเบียนบ้านของนายความ ๒๐๘

๖. สัญชาติกับทะเบียนราษฎร

- ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๔๓๙๐๙ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๕
เรื่อง ทหาหรือการขอเพิ่มชื่อและขอสัญชาติไทยของบุคคลที่เกิดต่างประเทศแต่ไม่ได้
แจ้งการเกิด ๒๑๓
- ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๑๑ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๖
เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทะเบียนราษฎร ๒๑๑๙
- ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๒๕๕๕๘ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๔
เรื่อง การวินิจฉัยเรื่องสัญชาติของบุคคล ๒๒๒๓
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘
เรื่อง การเพิ่มชื่อบุคคลที่ได้สัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ๒๒๒๗
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘
เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งเคยมีสัญชาติไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัติสัญชาติ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับได้สัญชาติไทย ๒๒๒๙
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๐๑ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘
เรื่อง ทหาหรือการได้สัญชาติโดยการเกิดตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗ (๒) ๒๓๕
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘
เรื่อง การกำหนดสถานะให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลาน ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗
กันยายน ๒๕๕๗ ๒๓๗
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๒๑๘๙๑ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘
เรื่อง ทหาหรือแนวทางปฏิบัติกรณีการได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ๒๔๒
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๓ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙
เรื่อง ทหาหรือแนวทางปฏิบัติกรณีการได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ๒๔๕

- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙๕๑๕ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙
เรื่อง การพิจารณาให้สัญชาติไทยแก่ชนกลุ่มน้อย ๒๕๑๐
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙๖ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
เรื่อง แนวทางในการตรวจพิจารณากรณีผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ๒๕๑๒
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๔๓๕๗ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๐
เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งการพิจารณาสัญชาติไทยของนายอำเภอแม่สาย ๒๕๕๕
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๔๒ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๐
เรื่อง การแก้ไขรายการสัญชาติในทะเบียนบ้าน ๒๕๕๗

๗. หนังสือสั่งการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๑๑๕๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐
เรื่อง ทหหรือการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้าชื่อในทะเบียนบ้าน ๒๖๑
- ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๑๕๒๙ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓
เรื่อง ทหหรือการยกเลิกทะเบียนชื่อตัว ชื่อรอง และทะเบียนสมรส ๒๖๖
- ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๗ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔
เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีทหหรือปัญหาทางทะเบียนราษฎร ๒๗๓
- ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๑๘๑๕ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๔
เรื่อง ทหหรือแนวทางปฏิบัติการใช้คำนำนามสตรี ๒๘๕
- ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๕๐๐ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖
เรื่อง การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุ สามเณร ๒๘๘
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙๕๒๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙
เรื่อง การปฏิบัติราชการทางปกครองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานทะเบียนราษฎร
และบัตรประจำตัวประชาชน ๒๙๒
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๗๖๑๙ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐
เรื่อง การนับปฏิทินปีใหม่ไทย ๒๙๗

- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๘ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐
เรื่อง การกำหนดเลขประจำบ้านตาม “โครงการบ้านท้องถิ่นไทย เทิดไท้องค์ราชัน
๘๐ พรรษา” ๓๐๒
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๑๙๕๐ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐
เรื่อง กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูล
ทะเบียนประวัติราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐ ๓๐๕

๘. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำทุจริตทางทะเบียนราษฎร

- ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔
เรื่อง แนวทางปฏิบัติการนี้มีการกระทำทุจริตทางทะเบียนราษฎรและ
บัตรประจำตัวประชาชน ๓๐๘
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๖๓ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๗
เรื่อง กำชับมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทางทะเบียนและ
บัตรประจำตัวประชาชน ๓๑๖
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๓ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔
เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและ
บัตรประจำตัวประชาชน ๓๒๒
- ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๖๖๐๗ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔
เรื่อง การดำเนินคดีอาญาการกระทำผิดทางการทะเบียนราษฎรและ
บัตรประจำตัวประชาชน ๓๒๖
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๓๔๑ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐
เรื่อง มาตรการ แนวทางและระยะเวลาในการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียน
และบัตรประจำตัวประชาชน ๓๒๘

- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๖ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐
เรื่อง การป้องกันการทุจริตแอบอ้างสวมตัวเพื่อทำหลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง
ขอมีสัญชาติไทย

๓๓๔

๙. บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๒ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๘
เรื่อง การจัดทำทะเบียนราษฎรกรณีของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
(บุคคลประเภท ๐)
- ๓๔๔
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๐๒ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๙
เรื่อง การสำรวจจัดทำทะเบียนและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มี
สถานะทางทะเบียน
- ๓๔๖
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๐๓ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๙
เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคล
เฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ : ให้สถานภาพทาง
กฎหมายแก่คนไทยที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน
- ๓๕๕
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๐
เรื่อง การใช้งานระบบปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรสำหรับโครงการเฉลิมพระเกียรติ
เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
- ๓๖๕
- ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๒ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๐
เรื่อง การสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มี
สถานะทางทะเบียนและการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- ๓๖๗
- ที่ มท ๐๓๐๙./ว ๒๖ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๐
เรื่อง การป้องกันการทุจริตการดำเนินการตามโครงการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติ
และเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
- ๓๘๓

พระราชบัญญัติ
การทะเบียนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๓๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๔
เป็นปีที่ ๔๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การทะเบียนราษฎร” หมายความว่า งานทะเบียนต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร

“ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร” หมายความว่า ข้อมูลตัวบุคคลเกี่ยวกับ ชื่อ ชื่อสกุล เพศ วันเดือนปีเกิด และตาย สัญชาติ ศาสนา ภูมิลำเนา สถานะการสมรส วุฒิการศึกษา ชื่อบิดามารดาหรือผู้รับบุตรบุญธรรม ชื่อคู่สมรส และชื่อบุตร และข้อมูลอื่นที่จำเป็นเพื่อการดำเนินงานทะเบียนต่างๆ ในพระราชบัญญัตินี้

“เลขประจำตัว” หมายความว่า เลขประจำตัวประชาชนที่นายทะเบียนออกให้แก่บุคคลแต่ละคน

“บ้าน” หมายความว่า โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งมีเจ้าบ้านครอบครองและให้ หมายความว่ารวมถึงแพ หรือเรือซึ่งจอดเป็นประจำและใช้เป็นที่อยู่ประจำ หรือสถานที่ หรือยานพาหนะอื่นซึ่งใช้เป็น ที่อยู่อาศัยประจำได้ด้วย

“ทะเบียนบ้าน” หมายความว่า ทะเบียนประจำบ้านแต่ละบ้านซึ่งแสดงเลขประจำบ้าน และรายการของคน ทั้งหมดผู้อยู่ในบ้าน

“ทะเบียนคนเกิด” หมายความว่า ทะเบียนซึ่งแสดงรายการคนเกิด

“ทะเบียนคนตาย” หมายความว่า ทะเบียนซึ่งแสดงรายการคนตาย

“ทะเบียนบ้านกลาง” หมายความว่า ทะเบียนซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้จัดทำขึ้นสำหรับ ลงรายการบุคคลที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้าน

“เจ้าบ้าน” หมายความว่า ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครองบ้านในฐานะเป็นเจ้าของ ผู้เช่าหรือในฐานะอื่นใด ก็ตาม

ในกรณีที่ไม่มีปรากฏเจ้าบ้าน หรือเจ้าบ้านไม่อยู่ ตาย สูญหาย ลาภสูญ หรือไม่สามารถปฏิบัติกิจการได้ ให้ถือว่าผู้มีหน้าที่ดูแลบ้านในขณะนั้นเป็นเจ้าบ้าน

“ผู้อยู่ในบ้าน” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

“อำเภอ” ให้หมายความว่ารวมถึงกิ่งอำเภอ

“ท้องถิ่น” หมายความว่า กรุงเทพมหานคร เทศบาล เมืองพัทยา และหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่น ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางโดยอนุมัติรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนกลาง นายทะเบียนประจำสำนักทะเบียน กรุงเทพมหานคร นายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนจังหวัด นายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอ นายทะเบียน ประจำสำนักทะเบียนท้องถิ่น นายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนสาขา นายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนเฉพาะกิจ และนายทะเบียนผู้รับแจ้ง และให้หมายความว่ารวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากนายทะเบียนหรือผู้ช่วยนายทะเบียน

“นายทะเบียนผู้รับแจ้ง” หมายความว่า นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น และผู้ซึ่งผู้อำนวยการ ทะเบียนกลางได้กำหนดให้มีหน้าที่เกี่ยวกับการแจ้งการเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ การสร้างบ้านใหม่ การรื้อบ้าน และการกำหนดเลขประจำบ้าน โดยได้กำหนดขอบเขตหน้าที่ดังกล่าวไว้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหรือยกเว้นการปฏิบัติเกี่ยวกับการแจ้งการเกิด การแจ้งการตาย การแจ้งการย้ายที่อยู่ การสำรวจตรวจสอบหรือปรับปรุงการทะเบียนราษฎร การจัดทำทะเบียน ประวัติ การจัดทำบัตรประจำตัวหรือการอื่นใดอันเกี่ยวกับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยสัญชาติได้

มาตรา ๖ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจ หรือคัดสำเนารายการ หรือให้นายทะเบียนคัดและรับรองซึ่งสำเนา ทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิดหรือทะเบียนคนตาย ได้ที่สำนักทะเบียนในวันเวลาราชการ

เมื่อได้รับคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนดำเนินการโดยเร็ว

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น

กฎกระทรวง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สำนักทะเบียนและนายทะเบียน

มาตรา ๘ ให้มีสำนักทะเบียนและนายทะเบียนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

(๑) สำนักทะเบียนกลาง มีผู้อำนวยการทะเบียนกลาง รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง และผู้ช่วยผู้อำนวยการทะเบียนกลาง เป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนกลาง มีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรทั่วราชอาณาจักร

ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นผู้อำนวยการทะเบียนกลาง มีอำนาจออกระเบียบหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติ รวมทั้งกำหนดแบบพิมพ์เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และแต่งตั้งรองผู้อำนวยการทะเบียนกลางและผู้ช่วยผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

(๒) สำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร มีนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร และผู้ช่วยนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร เป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรในเขตกรุงเทพมหานคร

ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร และอาจมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการซึ่งไม่ต่ำกว่าระดับกองในสำนักปลัดกรุงเทพมหานครปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนกรุงเทพมหานครได้และให้มีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

(๓) สำนักทะเบียนจังหวัด มีนายทะเบียนจังหวัดและผู้ช่วยนายทะเบียนจังหวัด เป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนจังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรในเขตจังหวัด

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียนจังหวัด และอาจมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดจังหวัดปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนจังหวัดได้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนจังหวัด

(๔) สำนักทะเบียนอำเภอ มีนายทะเบียนอำเภอและผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ เป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอ มีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรในเขตอำเภอ ยกเว้นในเขตท้องถื่นตาม (๕)

ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นนายทะเบียนอำเภอ และอาจมอบอำนาจให้ ปลัดอำเภอคนใดคนหนึ่งปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนอำเภอได้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ

(๕) สำนักทะเบียนท้องถิ่น มีนายทะเบียนท้องถิ่นและผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น เป็นนายทะเบียนประจำ สำนักทะเบียนท้องถิ่น มีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรในเขตปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

ให้ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการเขต ปลัดเมืองพัทยาหรือหัวหน้าผู้บริหารของหน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็น นายทะเบียนท้องถิ่น และอาจมอบอำนาจให้รองปลัดเทศบาล ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต รองปลัดเมืองพัทยาหรือ รองหรือผู้ช่วยหัวหน้าผู้บริหารของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนท้องถิ่นได้และ ให้มีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น

ให้ความหมายในมาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙ ในกรณีจำเป็นต้องมีสำนักทะเบียนสาขา หรือสำนักทะเบียนเฉพาะกิจในเขตท้องที่สำนัก ทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางจัดตั้งและกำหนดหน้าที่ความ รับผิดชอบการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรสำหรับสำนักทะเบียนสาขาหรือสำนักทะเบียนเฉพาะกิจในเขตท้องที่ ของสำนักทะเบียนดังกล่าว และให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการเขต ปลัดเมืองพัทยา หรือหัวหน้าผู้บริหารของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นแล้วแต่กรณี แต่งตั้งนายทะเบียนและ ผู้ช่วยนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนดังกล่าวในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ

มาตรา ๑๐ เพื่อความถูกต้องของการทะเบียนราษฎร ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกเจ้าบ้าน หรือ บุคคลใดๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้แสดงหลักฐานต่างๆ ได้ตามความจำเป็น และเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยให้มี อำนาจเข้าไปสอบถามผู้อยู่ในบ้านใดๆ ได้ตามอำนาจหน้าที่แต่ต้องแจ้งให้เจ้าบ้านทราบก่อน ทั้งนี้ให้กระทำได้ใน ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก

ในการเข้าไปสอบถามตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนแสดงบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีปรากฏหลักฐานเชื่อได้ว่า การดำเนินการแจ้ง การรับแจ้ง การบันทึก หรือการลงรายการเพื่อ ดำเนินการจัดทำหลักฐานทะเบียนต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ได้ดำเนินการไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายระเบียบ หรือโดยอำพราง หรือโดยมีรายการข้อความผิดจากความเป็นจริง ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งไม่รับแจ้ง จำหน่าย รายการทะเบียน เพิกถอนหลักฐานทะเบียน และดำเนินการแก้ไขข้อความรายการทะเบียนให้ถูกต้อง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวล กฎหมายอาญา

หมวด ๒

การจับเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการเก็บรักษาและควบคุมการทะเบียนราษฎร การตรวจสอบพิสูจน์ตัวบุคคลและประมวลผลข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ให้สำนักทะเบียนกลางดำเนินการจับเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด และปรับปรุงข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรให้ตรงต่อความเป็นจริงอยู่เสมอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ การจับเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามมาตรา ๑๒ ไม่รวมถึงการจับเก็บข้อมูลของบุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) รายได้
- (๒) ประวัติอาชญากรรม
- (๓) การชำระหรือไม่ชำระภาษีอากร
- (๔) ข้อมูลที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือ
- (๕) ข้อมูลที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ต้องแจ้ง

มาตรา ๑๔ บุคคลมีหน้าที่แจ้งการต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เจ้าของประวัติซึ่งปรากฏในข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามมาตรา ๑๒ หรือผู้แทนโดยชอบธรรมในกรณีเจ้าของประวัติเป็นผู้เยาว์ ผู้อุปการะในกรณีเจ้าของประวัติเป็นคนที่ไร้ความสามารถ หรือทายาทเจ้าของประวัติ หรือผู้รับมอบอำนาจจากบุคคลดังกล่าวข้างต้น อาจขอให้นายทะเบียนดำเนินการได้ที่สำนักทะเบียนในวันเวลาราชการ ดังนี้

(๑) คัดและรับรองเอกสารข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ตามมาตรา ๑๒ และเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) แก้ไขเพิ่มเติม ลบ หรือทำให้ทันสมัยซึ่งข้อมูลใดๆ ในข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรเพื่อให้เกิดความถูกต้องตามความเป็นจริง

เมื่อได้รับคำขอตาม (๒) ให้นายทะเบียนมีคำสั่งโดยเร็ว คำสั่งของนายทะเบียนที่ไม่รับคำขอ หรือไม่ดำเนินการตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วนให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับทราบคำสั่งจากนายทะเบียนกลาง

เงื่อนไข หลักเกณฑ์ และวิธีการแก้ไขเพิ่มเติม ลบ หรือทำให้ทันสมัยซึ่งข้อมูลใดๆ ในข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร และการอุทธรณ์ ให้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐอาจขอให้นายทะเบียนจัดส่งสำเนาเอกสารข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรได้ ทั้งนี้เฉพาะเพื่อการอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐนั้น

หากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐมีความประสงค์จะเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร นายทะเบียนอาจอนุญาตให้เชื่อมโยงได้เฉพาะข้อมูลที่ปรากฏภายในทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิดหรือทะเบียนคนตายเท่านั้น

มาตรา ๑๖ ในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดเลขประจำตัวแก่บุคคลที่อยู่ในราชอาณาจักรคนละหนึ่งเลขโดยไม่ซ้ำกัน

การยกเว้นการให้เลขประจำตัวแก่บุคคล ให้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรต้องถือเป็นความลับ และให้นายทะเบียนเป็นผู้เก็บรักษาและใช้เพื่อการปฏิบัติตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อความหรือตัวเลขนั้นแก่บุคคลใดๆ ซึ่งไม่มีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือแก่สาธารณชน เว้นแต่ผู้มีส่วนได้เสียขอทราบเกี่ยวกับสถานภาพทางครอบครัวของผู้ที่ตนจะมีนิติสัมพันธ์ด้วย หรือเมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การสถิติหรือเพื่อประโยชน์แก่การรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือการดำเนินคดีและการพิจารณาคดีหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และไม่ว่าในกรณีใดจะนำข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรไปใช้เป็นหลักฐานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลมิได้

หมวด ๓

คนเกิด คนตาย

มาตรา ๑๘ เมื่อมีคนเกิดให้แจ้งการเกิดดังต่อไปนี้

(๑) คนเกิดในบ้าน ให้เจ้าบ้านหรือบิดาหรือมารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่มีคนเกิดในบ้านภายในสิบห้าวันนับแต่วันเกิด

(๒) คนเกิดนอกบ้าน ให้บิดาหรือมารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่มีคนเกิดนอกบ้านหรือแห่งท้องที่จะพึงแจ้งได้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเกิด ในกรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนดให้แจ้งภายหลังได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันเกิด

การแจ้งตาม (๑) และ (๒) ให้แจ้งตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด พร้อมทั้งแจ้งชื่อคนเกิดด้วย

มาตรา ๑๙ ผู้ใดพบเด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กอ่อนซึ่งถูกทอดทิ้งให้นำเด็กนั้นไปส่งและแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์แห่งท้องที่ที่ตนพบเด็กนั้นโดยเร็ว ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจรับเด็กไว้ ให้บันทึกการรับตัวเด็กตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดแล้วนำเด็กส่งเจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์ เมื่อเจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์ได้รับตัวเด็กไว้แล้วให้แจ้งการมีคนเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

มาตรา ๒๐ เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งได้รับแจ้งการมีคนเกิดตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ แล้วให้ออกสูติบัตรเป็นหลักฐานแก่ผู้แจ้ง

สำหรับการแจ้งการเกิดของเด็กตามมาตรา ๑๙ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งรับแจ้งตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด โดยมีข้อเท็จจริงเท่าที่สามารถจะทราบได้

มาตรา ๒๑ เมื่อมีคนตายให้แจ้งการตายดังต่อไปนี้

(๑) คนตายในบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่คนตายภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาตาย ในกรณีที่ไม่มีเจ้าบ้าน ให้ผู้พบศพแจ้งภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาพบศพ

(๒) คนตายนอกบ้าน ให้บุคคลที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีการตายหรือพบศพแล้วแต่กรณี หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาตายหรือเวลาพบศพ ในกรณีเช่นนี้จะแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็ได้

กำหนดเวลาให้แจ้งตาม (๑) และ (๒) ถ้าในท้องที่ใดการคมนาคมไม่สะดวก ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจขยายเวลาออกไปตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่เวลาตายหรือเวลาพบศพ

การแจ้งตาม (๑) และ (๒) ให้แจ้งตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด พร้อมทั้งแจ้งชื่อผู้แจ้งด้วย

มาตรา ๒๒ เมื่อมีการแจ้งตามมาตรา ๒๑ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งออกมรณบัตรเป็นหลักฐานให้แก่ผู้แจ้ง เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๒๕

มาตรา ๒๓ เมื่อมีคนเกิดหรือคนตาย ผู้ทำคลอดหรือผู้รักษาพยาบาลต้องออกหนังสือรับรองการเกิดหรือการตายตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้แก่ผู้มีหน้าที่ต้องแจ้งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๑

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ผัง เผา ทำลาย หรือย้ายศพไปจากสถานที่หรือบ้านที่มีการตายเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

เมื่อได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้เก็บ ผัง เผา ทำลายหรือย้ายศพผิดไปจากสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องย้ายศพเพื่อความปลอดภัยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจกระทำได้

มาตรา ๒๕ ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าคนตายด้วยโรคติดต่ออันตราย หรือตายโดยผิดธรรมชาติ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งรีบแจ้งต่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่ออันตรายหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และให้รอการออกมรณบัตรไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานดังกล่าว

มาตรา ๒๖ ให้นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดทำทะเบียนคนเกิดทะเบียนคนตายจากสูติบัตรและมรณบัตร ตามแบบพิมพ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

มาตรา ๒๗ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย หรือสูติบัตรและมรณบัตร ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

มาตรา ๒๘ ให้กงสุลไทยหรือข้าราชการสถานทูตไทยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียน มีหน้าที่รับจดทะเบียนคนเกิดและคนตายที่มีขึ้นนอกราชอาณาจักรสำหรับคนสัญชาติไทยและคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หลักฐานการจดทะเบียนดังกล่าวให้ใช้เป็นสูติบัตรและมรณบัตรได้

ถ้าในที่สุดมีการเกิดหรือการตายตามวรรคหนึ่ง ไม่มีกงสุลไทยหรือสถานทูตไทยประจำอยู่ ให้ใช้หลักฐานการเกิดหรือการตายที่ออกโดยรัฐบาลของประเทศนั้น ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้แปลและรับรองว่าถูกต้องเป็นหลักฐานสูติบัตรและมรณบัตรได้

การจดทะเบียนคนเกิดและคนตายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔ **การย้ายที่อยู่**

มาตรา ๒๙ ผู้ใดมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านใด ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นอยู่และมีภูมิลำเนาอยู่ ณ ที่นั้น

มาตรา ๓๐ ให้เจ้าบ้านแจ้งการย้ายที่อยู่ต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อผู้อยู่ในบ้านย้ายที่อยู่ออกจากบ้าน ให้แจ้งการย้ายออกภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้อยู่ในบ้านย้ายออก

(๒) เมื่อมีผู้อยู่ย้ายเข้ามาอยู่ในบ้าน ให้แจ้งการย้ายเข้าภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน

นอกจากกรณีตาม (๑) และ (๒) ผู้ย้ายที่อยู่จะเป็นผู้แจ้งการย้ายออกและเข้าโดยไปแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ไปอยู่ใหม่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันย้ายออกก็ได้ โดยให้นำสำเนาทะเบียนบ้านพร้อมด้วยคำยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าบ้านที่เข้าไปอยู่ใหม่แสดงต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การแจ้งย้ายตามมาตรา นี้ ให้แจ้งตามแบบพิมพ์ใบแจ้งย้ายที่อยู่ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

มาตรา ๓๑ ในการแจ้งการย้ายที่อยู่เข้าในบ้านใด ถ้านายทะเบียนผู้รับแจ้งเห็นว่าผู้ย้ายเข้าอยู่เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นคราวเดียวหรือหลายคราว และเมื่อได้ตรวจสอบสภาพบ้านแล้วเห็นว่า การย้ายเข้าอยู่ในบ้านจะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยสาธารณสุข นายทะเบียนผู้รับแจ้งมีอำนาจไม่รับแจ้งการย้ายเข้าอยู่ในบ้านได้

มาตรา ๓๒ การแจ้งย้ายผู้ใดเข้าอยู่ในบ้านตามมาตรา ๓๐ (๒) เจ้าบ้านต้องนำหลักฐานการย้ายออกของผู้นั้นตามมาตรา ๓๐ (๑) ไปแสดงต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งด้วย ทั้งนี้ มิให้นำความในมาตรานี้มาใช้แก่กรณีดำเนินการย้ายตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง และกรณีผู้ย้ายเข้ามาจากต่างประเทศโดยมีหลักฐาน

มาตรา ๓๓ เมื่อผู้อยู่ในบ้านใดออกจากบ้านที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านไปอยู่ที่อื่นเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันและเจ้าบ้านไม่ทราบที่ผู้นั้นไปอยู่ที่ใด ให้เจ้าบ้านแจ้งการย้ายออกต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายในสามสิบวันนับแต่วันครบหนึ่งร้อยแปดสิบวันโดยระบุว่าไม่ทราบที่อยู่ และให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งเพิ่มชื่อและรายการผู้นั้นในทะเบียนบ้านกลาง

หมวด ๕ ทะเบียนบ้าน

มาตรา ๓๔ ให้ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน บ้านใดยังไม่มีเลขประจำบ้านให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อขอเลขประจำบ้านภายในสิบห้าวันนับแต่วันสร้างบ้านเสร็จ

ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งกำหนดเลขประจำบ้านให้แก่ผู้แจ้งซึ่งมีบ้านอยู่ในเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่นภายในเจ็ดวัน ถ้ามีบ้านอยู่นอกเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่นให้กำหนดเลขประจำบ้านภายในสามสิบวัน

ให้เจ้าบ้านติดเลขประจำบ้านไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ชัดแจ้ง

ผู้อำนวยการทะเบียนกลางจะกำหนดให้มีทะเบียนบ้านชั่วคราวตามระเบียบ เพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบทางทะเบียนก็ได้

มาตรา ๓๕ ถ้ามีบ้านอยู่หลายหลังในบริเวณเดียวกันให้กำหนดเลขประจำบ้านเพียงเลขเดียว แต่ถ้าเจ้าบ้านประสงค์จะกำหนดเลขประจำบ้านเพิ่มขึ้นอีกให้ยื่นขอต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

บ้านที่ปลูกเป็นตึกแถว ห้องแถว หรืออาคารชุด ให้กำหนดเลขประจำบ้านทุกห้องหรือทุกห้องชุด โดยถือว่าห้องหรือห้องชุดหนึ่งๆ เป็นบ้านหลังหนึ่ง

มาตรา ๓๖ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนบ้านไว้ทุกบ้าน

การจัดทำทะเบียนบ้านให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

มาตรา ๓๗ การเพิ่มชื่อและรายการของบุคคลในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านกลาง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

มาตรา ๓๘ ให้มีทะเบียนบ้านสำหรับบุคคลที่เข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่างหากจากทะเบียนบ้านตามมาตรา ๓๖ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางมีอำนาจออกระเบียบกำหนดแบบพิมพ์ทะเบียนบ้านสำหรับบุคคลดังกล่าวและแบบพิมพ์อื่นๆ

มาตรา ๓๙ ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นมอบสำเนาทะเบียนบ้านให้เจ้าบ้านเก็บรักษา เมื่อมีการเพิ่ม เปลี่ยนแปลงหรือจำหน่ายรายการในทะเบียนบ้าน ให้เจ้าบ้านนำสำเนาทะเบียนบ้านไปให้นายทะเบียนบ้านที่รายการให้ถูกต้องตรงกับต้นฉบับทุกครั้ง

ถ้าสำเนาทะเบียนบ้านชำรุดจนใช้การไม่ได้หรือสูญหาย ให้เจ้าบ้านขอรับสำเนาทะเบียนบ้านใหม่ได้และเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อผู้อำนวยการทะเบียนกลางเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องมีสำเนาทะเบียนบ้านต่อไปในเขตสำนักทะเบียนใด ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางมีอำนาจยกเลิกการใช้สำเนาทะเบียนบ้านในเขตสำนักทะเบียนนั้นโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๐ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนบ้านหรือสำเนาทะเบียนบ้านให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

มาตรา ๔๑ ผู้ใดรื้อบ้านซึ่งมีเลขประจำบ้านโดยผู้นั้นไม่ประสงค์จะปลูกบ้านในที่ดินนั้นอีกต่อไป หรือ รื้อเพื่อไปปลูกในที่อื่น ให้แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันรื้อเสร็จ

มาตรา ๔๒ การย้ายบ้านซึ่งเคลื่อนย้ายได้ หรือการย้ายแพหรือเรือหรือยานพาหนะอื่นซึ่งใช้เป็นที่อยู่ ประจำไปอยู่หรือจอด ณ ที่อื่น ถ้าอยู่หรือจอดเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน เจ้าบ้านต้องแจ้งการย้ายออกและย้ายเข้า ต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ไปอยู่หรือจอดใหม่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

หมวด ๖

การสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร

มาตรา ๔๓ เพื่อประโยชน์ของการทะเบียนราษฎร ให้มีการสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรบางท้องที่ หรือทั่วราชอาณาจักรได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔๔ เมื่อได้ตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๔๓ แล้ว ให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียน มอบหมายเป็นหนังสือมีอำนาจเข้าไปในบ้านในเขตท้องที่ที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเพื่อสำรวจตรวจสอบทะเบียน ราษฎรเท่าที่จำเป็นในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก

ให้เจ้าบ้านชี้แจงตอบคำถามตามความจริงและให้ลงลายมือชื่อในรายการสำรวจตรวจสอบเพื่อรับรอง ข้อความในรายการที่สำรวจตรวจสอบนั้น

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนแสดงบัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐหรือ บัตรประจำตัวประชาชน พร้อมด้วยหนังสือหลักฐานแห่งการเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่แก่เจ้าบ้านก่อนเข้าไปสำรวจ ตรวจสอบ

มาตรา ๔๕ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางรวบรวมรายงานยอดจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักรที่มีอยู่ใน วันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีที่แล้วมาและประกาศในราชกิจจานุเบกษายามในเดือนมีนาคมของทุกปี

การประกาศยอดจำนวนราษฎรตามความในวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง กำหนด

หมวด ๗

การมอบหมายให้แจ้งแทน

มาตรา ๔๖ ในกรณีการแจ้งตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๑ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ถ้าผู้มีหน้าที่ต้องแจ้งได้มอบหมายให้ผู้ใดไปแจ้งแทนและเมื่อผู้ได้รับ มอบหมายได้แจ้งต่อผู้มีหน้าที่รับแจ้งตามมาตราเหล่านั้นแล้ว ให้ถือว่าผู้มีหน้าที่นั้นได้แจ้งแล้ว

การปฏิบัติตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่งหรือวรรคสองของเจ้าบ้านว่าด้วยเรื่องสำเนาทะเบียนบ้านให้นำความ ในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๗ ผู้ใด

(๑) ไม่มาตามที่นายทะเบียนเรียก ไม่ยอมชี้แจงข้อเท็จจริง หรือแสดงหลักฐานหรือไม่ยอมให้นายทะเบียนเข้าไปสอบถามในบ้านตามมาตรา ๑๐

(๒) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๓ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒

(๓) ผ่าฝืนมาตรา ๒๔ หรือ

(๔) ไม่ยอมให้นายทะเบียนเข้าไปในบ้านเพื่อสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร ไม่ยอมชี้แจงหรือตอบคำถาม หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อตามมาตรา ๔๔

ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๔๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๗ เป็นนิติบุคคล กรรมการหรือผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดนั้น หรือได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้นแล้ว

มาตรา ๕๐ ผู้ใด ทำ ใช้ หรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จ หรือกระทำการเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นมีชื่อหรือมีรายการอย่างหนึ่งอย่างใดในทะเบียนบ้านหรือเอกสารการทะเบียนราษฎรอื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นคนที่ไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๕๑ ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มีอำนาจเปรียบเทียบได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

๑. การขอคัดและรับรองสำเนารายการในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๖	ฉบับละ ๑๐ บาท
๒. การขอคัดและรับรองสำเนารายการข้อมูลทะเบียนประวัติตามมาตรา ๑๔ (๑)	ฉบับละ ๒๐ บาท
๓. การแจ้งย้ายตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง	ฉบับละ ๑๐ บาท
๔. การขอรับสำเนาทะเบียนบ้านตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง	ฉบับละ ๑๐ บาท

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๒๐๓ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๔

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๓๔

หลักการ

กำหนดแบบบัตรประจำตัวนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดแบบบัตรประจำตัวนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และโดยที่มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติให้นายทะเบียนต้องแสดงบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๓๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ บัตรประจำตัวนายทะเบียนให้เป็นไปตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๒ รูปถ่ายที่ติดบัตรประจำตัว ให้เป็นรูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ขนาด ๒.๕ x ๒.๗ เซนติเมตร แต่งเครื่องแบบปกติ ไม่สวมหมวก

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕

(ลงชื่อ) **พลตำรวจเอก เภา สารสิน**

(เภา สารสิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

แบบบัตรประจำตัวนายทะเบียน
ท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๓๔

(ด้านหน้า)

๕.๔ ซม.	(ตราครุฑ) บัตรประจำตัวนายทะเบียน ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ สำนักทะเบียน..... จังหวัด..... วันออกบัตร...../...../.....

๘.๔ ซม.

(ด้านหลัง)

๕.๔ ซม.	รูปถ่าย ขนาด ๒.๕ x ๒.๗ ซม.	เลขที่..... ชื่อ..... ตำแหน่ง.....
		
	ลายมือชื่อผู้ถือบัตร	ผู้ออกบัตร
	๘.๔ ซม.	
	๘.๔ ซม.	

○ ————— ตราของส่วนราชการ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๕)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๓๔

หลักการ

กำหนดให้บุคคลบางประเภทได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีเลขประจำตัว

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติให้การยกเว้นการให้เลขประจำตัวแก่บุคคลให้กำหนดโดยกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๕)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๓๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้ยกเว้นไม่ต้องกำหนดเลขประจำตัวประชาชนแก่บุคคลต่อไปนี้

- (๑) สมเด็จพระบรมราชินี
- (๒) พระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕

(ลงชื่อ) พลตำรวจเอก เภา สารสิน

(เภา สารสิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กฎกระทรวง
กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการทะเบียนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

ข้อ ๒ ให้กำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร ดังต่อไปนี้

(๑) การขอคัดและรับรองสำเนารายการในทะเบียนบ้าน

ตามมาตรา ๖ ฉบับละ ๑๐ บาท

(๒) การขอคัดและรับรองสำเนารายการข้อมูลทะเบียน

ประวัติราษฎรตามมาตรา ๑๔ (๑) ฉบับละ ๒๐ บาท

(๓) การแจ้งย้ายตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง

(ก) สำหรับการแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางอัตโนมัติ
ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ฉบับละ ๑๐ บาท

(ข) สำหรับการแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางที่ไม่ผ่าน
ระบบคอมพิวเตอร์ ฉบับละ ๕ บาท

(๔) การขอรับสำเนาทะเบียนบ้านตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง

(ก) สำหรับสำเนาทะเบียนบ้านแบบสมุดพกที่คัดด้วย
ระบบคอมพิวเตอร์ ฉบับละ ๑๐ บาท

(ข) สำหรับสำเนาทะเบียนบ้านแบบที่ไม่ได้คัดด้วย
ระบบคอมพิวเตอร์ ฉบับละ ๕ บาท

ข้อ ๓ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมการขอรับสำเนาทะเบียนบ้านตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง ในเขตท้องที่ที่ประสบภัยธรรมชาติตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศกำหนด และได้ขอรับสำเนาทะเบียนบ้านภายในกำหนดเวลาที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศกำหนด

ข้อ ๔ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมแก่ผู้มีส่วนได้เสียซึ่งขอให้นายทะเบียนคัดและรับรองสำเนารายการในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๖ เพื่อใช้ในการดังต่อไปนี้

- (๑) การศึกษาทั่วไป
- (๒) การเข้ารับราชการทหาร
- (๓) การขอรับการสงเคราะห์จากทางราชการ
- (๔) การจัดที่ดินเพื่อยุ่อาศัยของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- (๕) การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

(ลงชื่อ) **ร้อยตำรวจเอก ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์**
(**ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์**)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๗๕ ก วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๕

กฎกระทรวง

กำหนดการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์

พ.ศ. ๒๕๔๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้สำนักทะเบียนกลางจัดให้มีระบบคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรของทุกสำนักทะเบียนไว้ประจำสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร สำนักทะเบียนจังหวัด และสำนักทะเบียนอำเภอทุกแห่ง

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในท้องถิ่นใด สำนักทะเบียนกลางอาจจัดให้มีระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่งประจำสำนักทะเบียนท้องถิ่นนั้นก็ได้

ข้อ ๒ ให้สำนักทะเบียนกลางจัดให้มีเครื่องบริการประชาชนนอกประสงค์ที่ปฏิบัติงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้บริการประชาชนเกี่ยวกับการคัดและรับรองรายการในทะเบียนบ้าน การบันทึกรายการสำเนาทะเบียนบ้านให้ตรงกับต้นฉบับ หรือการดำเนินการอื่นใดตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางเห็นสมควร ในกรณีนี้ให้ถือว่าการให้บริการด้านการทะเบียนราษฎรโดยเครื่องบริการประชาชนนอกประสงค์ดังกล่าวเป็นการปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนและนายทะเบียน

ในการให้บริการด้วยเครื่องบริการประชาชนนอกประสงค์ตามวรรคหนึ่ง ถ้าสำนักทะเบียนกลางได้จัดให้บริการในวันเวลาอย่างใด ให้ถือว่าการให้บริการดังกล่าวเป็นการปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนและนายทะเบียนในวันเวลาราชการ

สถานที่ให้บริการ วิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียม และการลงนามรับรองเอกสารด้วยเครื่องบริการประชาชนนอกประสงค์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๓ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียนและนายทะเบียน

ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอมีหน้าที่รับผิดชอบและความคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียนอำเภอ รวมทั้งกำกับดูแลการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียนท้องถิ่นด้วย

ข้อ ๔ ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจพบหรือได้รับแจ้งว่ารายการในทะเบียนบ้านไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือหลักฐานตามกฎหมาย ให้ดำเนินการแก้ไขรายการดังกล่าวให้ถูกต้อง และแจ้งให้เจ้าบ้านทราบเพื่อนำสำเนาทะเบียนบ้านไปบันทึกรายการให้ตรงกับต้นฉบับโดยเร็ว

การแก้ไขรายการในทะเบียนบ้านตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนดำเนินการตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

โกคิน พลกุล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการวางระบบคอมพิวเตอร์ด้านการทะเบียนราษฎรไว้ทุกสำนักทะเบียนทั่วประเทศ เพื่อเป็นการรองรับการบูรณาการและการปฏิรูประบบการทะเบียนแห่งชาติและให้บริการประชาชนและหน่วยงานต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติงานและให้บริการประชาชนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้งานด้านการทะเบียนราษฎร จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
กำหนดให้คนต่างด้าวปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๔๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

ข้อ ๓ ให้คนต่างด้าวดังต่อไปนี้ ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรเกี่ยวกับการแจ้งการเกิด การแจ้งการตาย การแจ้งการย้ายที่อยู่ การเพิ่มหรือจำหน่ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน การสำรวจตรวจสอบ หรือแก้ไขปรับปรุงรายการทะเบียนราษฎร การจัดทำทะเบียนประวัติ การจัดทำบัตรประจำตัว และการอื่นใด อันเกี่ยวกับคนต่างด้าว

(๑) คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

(๒) คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะเรื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(๓) คนต่างด้าวกลุ่มอื่นตามมติของสภามั่นคงแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๔ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หากมีความประสงค์จะปฏิบัติตามข้อ ๓ อาจร้องขอต่อนายทะเบียนเพื่อดำเนินการก็ได้

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวสำหรับคนต่างด้าวให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พลอากาศเอก

(คงศักดิ์ วันทนา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

**บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
จัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร
พ.ศ. ๒๕๕๐**

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติให้สำนักทะเบียนกลางดำเนินการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามที่อยู่อาศัยที่กำหนด เพื่อประโยชน์ในการเก็บรักษาและควบคุมการทะเบียนราษฎร การตรวจพิสูจน์ตัวบุคคลและประมวลผลข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรดังกล่าวจึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร

พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้สำนักทะเบียนกลางจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากสูติบัตร ทะเบียนคนเกิด มรณบัตร ทะเบียนคนตาย ทะเบียนบ้าน ทะเบียนบ้านกลาง ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ทะเบียนที่เกี่ยวข้องด้วยสถานภาพการสมรส ทะเบียนที่เกี่ยวข้องด้วยบุตร ทะเบียนที่เกี่ยวข้องด้วยชื่อบุคคลและเอกสารการทะเบียนอื่นๆ ที่ยื่นไว้ต่อนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรหรือกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน และในกรณีของผู้ไม่มีสัญชาติไทย ให้จัดเก็บข้อมูลจากทะเบียนประวัติด้วย

ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรที่ไม่อาจจัดเก็บจากทะเบียนและเอกสารตามวรรคหนึ่งได้จะจัดเก็บจากส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดเก็บโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายก็ได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐนั้น

ข้อ ๒ การจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรให้จัดเก็บไว้ในรูปของเอกสารภาพถ่าย ฟิล์ม แผ่นบันทึกข้อมูล ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๓ ในกรณีที่ผู้ใดประสงค์จะให้นายทะเบียนจัดเก็บข้อมูลอื่นใดเกี่ยวกับตนอันมิใช่เป็นข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามข้อ ๑ และนายทะเบียนเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการทะเบียนราษฎร ให้นายทะเบียนจัดเก็บข้อมูลนั้นตามที่ผู้นั้นแสดงเจตนาได้

ข้อ ๔ เมื่อสำนักทะเบียนได้จัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากเอกสารหลักฐานตามข้อ ๑ ไว้ในฟิล์ม แผ่นบันทึกข้อมูล ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่น และพ้นระยะเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดแล้ว สำนักทะเบียนจะทำลายเอกสารหลักฐานเหล่านั้นก็ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

**ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง
ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕
(รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๕)**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๑) วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕
ผู้อำนวยการทะเบียนกลางวางระเบียบการจัดทำทะเบียนราษฎรไว้ดังต่อไปนี้

**ส่วนที่ ๑
บททั่วไป
ตอนที่ ๑
การบังคับใช้และนิยามศัพท์**

- ข้อ ๑** ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕”
- ข้อ ๒** ระเบียบนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นไป
(ระเบียบฯ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๒
ระเบียบฯ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๔ ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๔
ระเบียบฯ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๕ ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ โดยยกเว้นการปฏิบัติในเรื่องการจัดทำบัตรทะเบียนคนเกิด และการเปลี่ยนแปลงแบบพิมพ์ใบรับแจ้งการตาย (ท.ร.๔ ตอนหน้า) ให้เป็นไปตามพื้นที่หรือระยะเวลาที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด)
- ข้อ ๓** ในระเบียบนี้
- “นายอำเภอ” หมายความว่า ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอและผู้อำนวยการเขตในกรุงเทพมหานคร
- “บ้านเลขที่” หมายความว่า เลขประจำบ้านซึ่งนายทะเบียนกำหนดให้บ้านแต่ละหลัง
- “เด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กอ่อน” หมายความว่า เด็กเกิดใหม่ที่มีอายุไม่เกิน ๒๘ วัน

“การแจ้งการเกิดเกินกำหนด” หมายความว่า การแจ้งเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง เมื่อพ้นเวลาที่กฎหมายกำหนด

“การแจ้งการตายเกินกำหนด” หมายความว่า การแจ้งตายต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง เมื่อพ้นเวลาที่กฎหมายกำหนด

“การแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทาง” หมายความว่า การแจ้งย้ายที่อยู่โดยผู้ย้ายที่อยู่ ต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ไปอยู่ใหม่

“คนต่างท้องที่” หมายความว่า คนที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนอื่น

“คนในท้องที่” หมายความว่า คนที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนแห่งท้องที่นั้น

“เพิ่มชื่อ” หมายความว่า การเพิ่มชื่อและรายการของบุคคลในทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนบ้านกลาง

“บิดา” หมายความว่า บิดาตามความเป็นจริง

“ผู้แจ้ง” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่แจ้งตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ข้อ ๔ ห้ามมิให้นายทะเบียนเรียกหลักฐานประกอบการแจ้งนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้และนายทะเบียนอาจจะเรียกหลักฐานน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ก็ได้ หากเห็นว่าหลักฐานที่นำมาแสดงเพียงพอแก่การวินิจฉัย

กรณีที่นายทะเบียนหรือนายอำเภอไม่สามารถดำเนินการตามความประสงค์ของผู้แจ้งหรือผู้ร้องได้ ให้แจ้งผู้แจ้งหรือผู้ร้องทราบพร้อมเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้

ตอนที่ ๒

เจ้าบ้านและการมอบหมาย

ข้อ ๕ บุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้าน ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งพิจารณาตามลำดับ ดังนี้

(๑) ให้พิจารณาจากทะเบียนบ้านว่าได้มีการระบุให้ผู้ใดทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านก่อน

(๒) หากบุคคลตาม (๑) ไม่สามารถปฏิบัติกิจการได้ ให้พิจารณาบุคคลอื่นซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้านทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านแทน โดยให้บันทึกถ้อยคำให้ได้ข้อเท็จจริงว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลบ้านแทนเจ้าบ้านในขณะนั้น

(๓) บุคคลซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้านเป็นผู้เยาว์หรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถสามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้ ก็ให้ทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านได้

(๔) บ้างว้างให้บุคคลซึ่งครอบครองบ้านในขณะนั้นไม่ว่าจะครอบครองในฐานะใด ให้บุคคลดังกล่าว ทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้าน โดยให้ตรวจสอบหรือสอบถามให้ได้ข้อเท็จจริงว่าเป็นผู้มีหน้าที่ครอบครองดูแลบ้านในขณะนั้น

ข้อ ๖ กรณีผู้มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ซึ่งรายการในช่องสถานภาพมิได้ระบุว่าเป็นเจ้าบ้าน ประสงค์จะทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านเพื่อดำเนินการแจ้งตามกฎหมายให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังนี้

- (๑) สอบถามถึงสาเหตุหรือเหตุผลความจำเป็นและบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
- (๒) เรียกสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านของผู้แจ้ง
- (๓) บัตรประจำตัวของผู้แจ้งที่จะทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้าน

เมื่อได้หลักฐานข้างต้นครบถ้วนแล้วให้นายทะเบียนดำเนินการให้ตามที่แจ้งในฐานะเป็นเจ้าบ้าน

ข้อ ๗ กรณีผู้ที่ไม่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านประสงค์จะทำหน้าที่ในฐานะผู้ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้านให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังนี้

- (๑) เรียกบัตรประจำตัวหรือสำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวของเจ้าบ้านในฐานะผู้มอบหมายและให้เจ้าบ้านลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้องในสำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัว
- (๒) เรียกบัตรประจำตัวของผู้แจ้งในฐานะผู้ได้รับมอบหมาย
- (๓) เรียกสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านของบ้านที่ได้รับมอบหมาย
- (๔) หนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้าน (ถ้ามี)

การมอบหมายดังกล่าวให้นายทะเบียนบันทึกเลขที่หรือหมายเลขบัตรประจำตัวตาม (๑) และ (๒) ให้ปรากฏในหลักฐานการแจ้ง

ข้อ ๘ การดำเนินการของผู้แจ้งตามข้อ ๖ และข้อ ๗ หากปรากฏภายหลังว่าผู้ที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านได้เจตนาแจ้งข้อความอันเป็นเท็จให้นายทะเบียนแจ้งความดำเนินคดีอาญากับผู้แจ้งต่อไป

ส่วนที่ ๒

บ้านและบ้านเลขที่

ตอนที่ ๑

บ้านที่ต้องกำหนดบ้านเลขที่

ข้อ ๙ บ้านที่ต้องกำหนดบ้านเลขที่ ต้องเป็นบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

ข้อ ๑๐ บ้านหลังหนึ่ง ให้กำหนดบ้านเลขที่เพียงเลขหมายเดียว

ข้อ ๑๑ บ้านที่ปลูกเป็นตึกแถวหรือห้องแถว หรืออาคารชุด ให้กำหนดบ้านเลขที่ทุกห้อง โดยถือว่าห้องหนึ่ง ๆ เป็นบ้านหลังหนึ่ง

ข้อ ๑๒ บ้านที่ปลูกไว้สำหรับให้เช่าเป็นหลัง ๆ ให้กำหนดบ้านเลขที่ทุกหลังแม้จะมีผู้เช่าหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๑๓ เรือ แพ หรือยานพาหนะที่จอดอยู่เป็นประจำและมีผู้อาศัย ให้กำหนดบ้านเลขที่ไว้เช่นเดียวกัน โดยถือว่าเรือ แพ หรือยานพาหนะนั้น ๆ เป็นบ้านหลังหนึ่ง

ข้อ ๑๔ บ้านซึ่งมีโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างอยู่ในขอบเขตเดียวกัน เช่น วัด กองทหาร โรงเรือน เรือนจำ สถานีตำรวจ ให้กำหนดบ้านเลขที่แต่ละแห่งเพียงหมายเลขเดียว แต่ถ้าเจ้าบ้านประสงค์จะกำหนดบ้านเลขที่ขึ้นอีก ก็ให้นายทะเบียนกำหนดให้

ตอนที่ ๒ **การกำหนดบ้านเลขที่**

ข้อ ๑๕ ให้กำหนดบ้านเลขที่ดังต่อไปนี้

ในเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่น ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการดังนี้

(๑) ตั้งชื่อถนน ตรอก ซอย ในเขตเทศบาลทุกแห่งจนครบ

ในกรณีที่ตรอกหรือซอยเดียวกันมีชื่อเดิมหลายชื่อไม่เหมือนกัน ให้เลือกใช้ชื่อตรอกหรือซอยนั้นแต่ชื่อเดียว โดยใช้ชื่อที่ประชาชนนิยม หรือในกรณีที่ไม่มีตรอกหรือซอยสองสายมาบรรจบกันให้เลือกใช้ชื่อตรอกหรือซอยนั้นแต่ชื่อเดียวโดยถือหลักใช้ชื่อของตรอกหรือซอยที่มีระยะยาวกว่า หรือชื่อที่ประชาชนนิยม

ในกรณีที่ตรอกหรือซอยดังกล่าวนี้ มีซอยแยกออกไปอีก ให้ใช้ชื่อตรอกหรือซอยนั้น ๆ แต่มีเลขหมายกำกับไว้ เช่น รองเมือง ซอย ๑ รองเมือง ซอย ๒ ตามลำดับ โดยเริ่มต้นเรียงเลขลำดับ ซอยที่ ๑ จากจุดสมมุติว่าด้วยการให้บ้านเลขที่ของตรอกหรือซอยนั้น

(๒) ให้กำหนดบ้านเลขที่เรียงตามลำดับบ้าน โดยแต่ละถนน ตรอก ซอย แม่น้ำ หรือ ลำคลองสายหนึ่ง ๆ ขึ้นตามลำดับ ๑ ใหม่ จนตลอดสายทุกสาย

(๓) การเรียงบ้านเลขที่ให้เริ่มต้นจากจุดสมมุติก่อน เมื่อหันหลังไปทางจุดสมมุติฝั่งขวาของถนน ตรอก ซอย แม่น้ำ ลำคลอง ให้กำหนดบ้านเลขที่เป็นเลขคู่เรียงต่อไปตามลำดับ เช่น ๒, ๔, ๖, ๘ ฯลฯ ส่วนฝั่งซ้ายมือให้กำหนดบ้านเลขที่เป็นเลขคี่เรียงกันไปตามลำดับ เช่น ๑, ๓, ๕, ๗, ๙ ฯลฯ

ในเขตสำนักทะเบียนอำเภอ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการดังนี้

(๑) ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการกำหนดบ้านเลขที่ ในเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่นโดยอนุโลม

(๒) เรียงลำดับบ้านเลขที่เป็นรายหมู่บ้าน เมื่อขึ้นหมู่บ้านใหม่ ให้ขึ้นหมายเลข ๑ เสมอไป

(๓) เริ่มต้นให้บ้านเลขที่ ตั้งแต่ในเขตชุมชนที่หนาแน่นในหมู่บ้านนั้น ๆ เสียก่อน แล้วจึงกำหนดบ้านเลขที่ที่อยู่ใกล้ถนนสายใหญ่ ๆ หรือริมน้ำเป็นลำดับที่ ๒ จนสุดสายแล้วแยกเป็นสายอื่น ๆ ต่อไปตามความเหมาะสม และสะดวกแก่การค้นหามบ้าน โดยให้ถือหลักว่าบ้านใกล้เคียงกันควรจะให้บ้านเลขที่ใกล้เคียงกัน

ข้อ ๑๖ ถ้าชุมชนใดมีบ้านอยู่เป็นหย่อม ๆ หรือบ้านที่อยู่กระะกระจะไม่เป็นระเบียบให้กำหนดจุดสมมุติขึ้นก่อน แล้วกำหนดเส้นทางจากจุดสมมุตินั้น และปฏิบัติตามข้อ ๑๕

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดจุดสมมุติขึ้นได้ เช่น ไม่สามารถกำหนดเขตชุมชนขึ้นได้ หรือท้องที่ที่มีบ้านอยู่เป็นหย่อม ๆ ไม่เป็นระเบียบ ให้กำหนดจุดสมมุติขึ้นก่อนแล้วให้กำหนดบ้านเลขที่เริ่มต้นจากจุดสมมุตินั้น

ข้อ ๑๘ บริเวณพื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกันหลายท้องที่ ให้นำทะเบียนแต่ละแห่งที่ท้องที่ติดกันนั้น ทำความตกลงกันว่า ถนน ตรอก ซอย แม่น้ำ ลำคลอง สายใดที่ติดต่อกันระหว่างท้องที่ ให้ติดบ้านเลขที่ฝั่งใดเป็น ขวาหรือซ้ายเหมือนกันโดยตลอด

ข้อ ๑๙ เมื่อได้กำหนดให้บ้านเลขที่แล้ว ต่อมาสบ้านปลูกสร้างขึ้นใหม่ระหว่างบ้านหลังใด ก็ให้ใช้บ้านเลขที่ ที่อยู่ใกล้ชิดนั้นแล้วเพิ่มตัวเลขไว้ท้าย เช่น ๕/๒, ๕/๓ เป็นบ้านเลขที่ที่ปลูกสร้างขึ้นใหม่ หรือ ถ้าบ้านใดรื้อถอนไป และมีบ้านปลูกสร้างขึ้นใหม่ ณ ที่เดิม หรือใกล้ชิดกับบ้านที่รื้อถอนไปก็ให้ใช้บ้านเลขที่ที่รื้อถอนนั้น ถ้าปลูกสร้าง บ้านขึ้นใหม่ต่อบ้านที่มีบ้านเลขที่สูงสุดให้กำหนดบ้านเลขที่ที่ปลูกสร้างใหม่เรียงจากเลขหมายสูงสุดนั้นต่อไป ตามลำดับ

ข้อ ๒๐ บ้านที่ปลูกสร้างในที่สาธารณะ หรือโดยบุกรุกป่าสงวน หรือโดยมิได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่า ด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร หรือตามกฎหมายอื่น ได้ถือเป็นบ้านที่จะต้องกำหนดบ้านเลขที่ให้ตามระเบียบนี้ โดยในการจัดทำทะเบียนบ้านให้ระบุคำว่า “ทะเบียนบ้านชั่วคราว” ในแบบพิมพ์ทะเบียนบ้าน เมื่อได้รับการแก้ไขให้ ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วให้ขีดฆ่าคำว่า “ทะเบียนบ้านชั่วคราว” ออกไป

ตอนที่ ๓ จุดสมมุติในการให้บ้านเลขที่

ข้อ ๒๑ ถนนที่เป็นทางเข้าเขตชุมชน ให้ถือต้นทางของเขตชุมชนนั้นเป็นจุดสมมุติ

ข้อ ๒๒ ถนนที่ตั้งต้นจากริมฝั่งแม่น้ำ ริมคลอง หรือชายทะเล ให้ถือจากริมแม่น้ำ ริมคลอง หรือ ชายทะเลนั้นเป็นจุดสมมุติ

ข้อ ๒๓ ตรอก หรือซอย ให้ถือถนนใหญ่ซึ่งตรอกหรือซอยนั้นแยกออกมาเป็นจุดสมมุติ

ข้อ ๒๔ บ้านที่อยู่ริมน้ำไม่มีถนน ตรอก หรือซอย ให้ถือปากน้ำเป็นจุดสมมุติ

ข้อ ๒๕ จุดสมมุติอื่นๆ ที่เหมาะสม เช่น หมู่บ้านที่มีบ้านระเกะระกะให้จัดทำเส้นทางสมมุติขึ้นเสียก่อน แล้วจึงกำหนดบ้านเลขที่ให้

ตอนที่ ๔ วิธีติดบ้านเลขที่

ข้อ ๒๖ บ้านทั่วไปให้ติดบ้านเลขที่ที่ประตูบ้านทางเข้า หรือที่ที่คนภายนอกเห็นได้ง่าย

ข้อ ๒๗ บ้านที่มีรั้วบ้านโดยรอบ ให้ติดบ้านเลขที่ไว้ที่ประตูรั้วบ้านทางเข้า ถ้ารั้วบ้านมีประตูทางเข้าหลาย ทางให้ติดไว้ที่ประตูรั้วซึ่งใช้เข้าออกโดยปกติ

ข้อ ๒๘ บ้านที่อยู่ริมน้ำ และมีศาลาท่าน้ำ ให้ติดบ้านเลขที่ไว้ที่ศาลาท่าน้ำของบ้านนั้น ถ้าบ้านใดไม่มีศาลาท่าน้ำ ให้ติดไว้ที่บ้านซึ่งสามารถมองจากลำน้ำเห็นได้โดยชัดเจน

ข้อ ๒๙ บ้านที่มีรั้วบ้านแต่ไม่มีกรอบประตูรั้วบ้าน ให้ติดบ้านเลขที่ไว้ตรงเสาประตูรั้วบ้านทางเข้าด้านขวามือ ให้ตัวเลขสูงกว่าพื้นดินประมาณ ๒ เมตร

ข้อ ๓๐ บ้านที่มีรั้วบ้านและกรอบประตูรั้วบ้าน ให้ติดบ้านเลขที่ไว้ตรงกลางของขอบประตูรั้วบ้านเบื้องบน

ข้อ ๓๑ บ้านที่มีหลายชั้น และแยกการปกครองต่างหากจากกัน เช่น ห้องเช่า อาคารชุด ให้ติดบ้านเลขที่ทุกห้องเรียงตามลำดับจากห้องข้างล่างขึ้นไปหาชั้นบน

ตอนที่ ๕ **การแจ้งเกี่ยวกับบ้าน**

ข้อ ๓๒ บ้านปลูกสร้างใหม่หรือปลูกสร้างนานแล้ว แต่ยังไม่มียานเลขที่ เมื่อเจ้าบ้านแจ้งขอมีบ้านเลขที่ ต่อนายทะเบียน ให้นายทะเบียนถือปฏิบัติ ดังนี้

กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) รับแจ้งตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๑๖)
- (๒) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง
- (๓) ตรวจสอบสภาพความเป็นบ้าน
- (๔) กำหนดบ้านเลขที่
- (๕) กำหนดเลขรหัสประจำบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๕)
- (๖) จัดทำทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและมอบให้ผู้แจ้งเป็นหลักฐาน
- (๗) รายงานการกำหนดเลขรหัสประจำบ้านตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๘)

กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งผู้ซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) ดำเนินการตามวรรคสอง (๑)-(๔) และมอบหลักฐานการรับแจ้งให้แก่ผู้แจ้งไว้
- (๒) รวบรวมหลักฐานการกำหนดบ้านเลขที่ส่งไปยังนายทะเบียนอำเภอเพื่อดำเนินการตามวรรคสอง (๕)-(๗)

(๓) ให้นายทะเบียนอำเภอมอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อมอบให้ผู้แจ้งต่อไป

กรณีผู้แจ้งนำหลักฐานการรับแจ้งมาขอรับสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านให้นายทะเบียนอำเภอมอบให้ผู้แจ้ง

ข้อ ๓๓ กรณีที่มีการดัดแปลงบ้านหรือกระทำการใดๆ จนเกิดสภาพเป็นบ้านใหม่โดยแยกออกจากบ้านเดิม การขอบ้านเลขที่ใหม่ให้ปฏิบัติตามข้อ ๓๒

ข้อ ๓๔ กรณีมีการแจ้งการรื้อบ้าน ให้นายทะเบียนปฏิบัติ ดังนี้

กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) รับแจ้งตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๑๖)

(๒) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง

(๓) ตรวจสอบว่าได้มีการรื้อบ้าน

(๔) ให้นายทะเบียนจำหน่ายทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหมายเหตุการจำหน่ายไว้ แล้วแยกเก็บไว้ต่างหาก

(๕) ดำเนินการแจ้งย้ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ตามระเบียบว่าด้วยการแจ้งการย้ายที่อยู่

(๖) รายงานการจำหน่ายทะเบียนบ้านตามระเบียบในข้อ ๑๓๒ (๔)

กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งผู้ซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ดำเนินการตามวรรคสอง (๑)-(๓)

(๒) รวบรวมหลักฐานส่งไปยังนายทะเบียนอำเภอเพื่อดำเนินการตามวรรคสอง (๔)-(๖)

กรณีที่มีการตัดแปลงบ้านหรือกระทำการใดๆ จนบ้านดังกล่าวไม่มีสภาพบ้านให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการรื้อบ้าน

ข้อ ๓๔/๑ กรณีสำนักทะเบียนตรวจพบหรือได้รับแจ้งจากบุคคลใดว่าบ้านที่มีเลขประจำบ้านหลังใดถูกรื้อหรือถูกปล่อยทิ้งร้างจนไม่มีสภาพความเป็นบ้านโดยเจ้าบ้านหรือผู้อยู่ในบ้านไม่ได้แจ้งการรื้อบ้านต่อนายทะเบียน ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบว่าได้มีการรื้อบ้าน หรือไม่มีสภาพความเป็นบ้านแล้ว

(๒) สอบสวนพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งมีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว

(๓) หากผลการตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าบ้านถูกรื้อหรือไม่มีสภาพความเป็นบ้านมาแล้วเป็นเวลาไม่ถึง ๑๘๐ วัน ให้นายทะเบียนจัดทำประกาศสำนักทะเบียนแจ้งข้อความให้เจ้าบ้านหรือผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านของบ้านดังกล่าว มาติดต่อเพื่อแจ้งย้ายออกและจำหน่ายทะเบียนบ้านภายใน ๓๐ วันนับแต่วันปิดประกาศ โดยให้ระบุวันเดือนปีที่ครบกำหนดไว้ด้วย สำหรับการปิดประกาศให้ปิด ณ สำนักทะเบียน ๑ ฉบับ บริเวณพื้นที่ชุมชน ๑ ฉบับ และบริเวณที่บ้านหลังดังกล่าวเคยตั้งอยู่หรือตั้งอยู่อีก ๑ ฉบับ

(๔) เมื่อครบกำหนดเวลา ๓๐ วันตามที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักทะเบียนแล้ว ไม่มีเจ้าบ้านหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านมาติดต่อ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจำหน่ายเลขประจำบ้านและทะเบียนบ้านโดยปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๓๔ ยกเว้นการย้ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้านให้แจ้งย้ายไปไว้ในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนโดยปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๘๑

(๕) กรณีผลการตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าบ้านถูกรื้อหรือไม่มีสภาพความเป็นบ้านมาแล้วเป็นเวลาเกินกว่า ๑๘๐ วัน ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการเช่นเดียวกับ (๔) โดยไม่ต้องจัดทำประกาศสำนักทะเบียน

(เพิ่มความตามข้อ ๓๔/๑ โดยข้อ ๓ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉ.๔) พ.ศ. ๒๕๔๕)

ข้อ ๓๕ กรณีบ้านถูกทำลายจนหมดสภาพความเป็นบ้าน ให้นายทะเบียนปฏิบัติ ดังนี้

กรณีมีการแจ้ง ให้ปฏิบัติตามข้อ ๓๔

กรณีไม่มีการแจ้งภายใน ๑๕ วันนับแต่บ้านถูกทำลาย ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) บันทึกสาเหตุที่บ้านถูกทำลายในทะเบียนบ้านพร้อมระบุข้อความด้วยหมึกสีแดงไว้ด้านหน้า
ใต้คำว่าทะเบียนบ้านว่า “ทะเบียนบ้านชั่วคราว” โดยให้ถือว่าเป็นทะเบียนบ้าน

(๒) ติดต่อเจ้าบ้านมาดำเนินการแจ้งย้ายที่อยู่โดยเร็ว

(๓) หากเกิน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่บ้านถูกทำลาย ให้ดำเนินการแจ้งการย้ายไม่ทราบที่อยู่ตาม
ระเบียบที่กำหนดในข้อ ๘๑

(๔) ชี้แจงคำว่า “ทะเบียนบ้านชั่วคราว” เมื่อได้รับการปลูกสร้างบ้านใหม่แทนที่บ้านถูกทำลาย
พร้อมบันทึกการแก้ไขในทะเบียนบ้าน

ข้อ ๓๖ กรณีที่รายการของบ้านในทะเบียนบ้านผิดไปจากข้อเท็จจริงให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เมื่อเจ้าบ้านมาแจ้ง ให้นายทะเบียนตรวจสอบและแก้ไขให้

(๒) เมื่อนายทะเบียนตรวจพบ ให้แก้ไขในทะเบียนบ้าน พร้อมทั้งแจ้งเจ้าบ้านให้นำสำเนา
ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตรงกันต่อไป

ข้อ ๓๗ กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครอง ให้ถือปฏิบัติดังนี้

การตั้งหมู่บ้านใหม่

(๑) ให้ใช้บ้านเลขที่และเลขรหัสประจำบ้านที่ได้กำหนดไว้เดิมต่อไป

(๒) ให้นายทะเบียนแก้ไขเฉพาะรายการ “หมู่ที่.....” ในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้าน
ฉบับเจ้าบ้านให้ตรงกับ “หมู่ที่” ที่ได้ประกาศจัดตั้ง

การเปลี่ยนแปลงเขตตำบล

(๑) โอนหมู่บ้านทั้งหมู่บ้านจากตำบลหนึ่งไปขึ้นการปกครองกับอีกตำบลหนึ่ง หรือการจัดตั้ง
ตำบลขึ้นใหม่ให้นายทะเบียนแก้ไขเฉพาะรายการ หมู่ที่และตำบลในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
เท่านั้น

(๒) โอนหมู่บ้านเพียงบางส่วนของตำบลหนึ่งไปขึ้นการปกครองกับอีกตำบลหนึ่ง ให้นาย
ทะเบียนแก้ไขเฉพาะรายการที่เปลี่ยนแปลงไปให้ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริง

การจัดตั้งสำนักทะเบียนขึ้นใหม่หรือการเปลี่ยนเขตสำนักทะเบียน ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(๑) ให้สำนักทะเบียนเดิมจัดทำบัญชีเอกสารมอบทะเบียนบ้านให้สำนักทะเบียนใหม่พร้อมทั้ง
หลักฐานทะเบียนราษฎรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) สำนักทะเบียนใหม่แก้ไขรายการของบ้านในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับ
เจ้าบ้านให้ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริง

กรณีแก้ไขรายการของบ้านในทะเบียนบ้านในกรณีดังกล่าวข้างต้น ให้นายทะเบียนจัดทำรายงานการแก้ไข
ตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๙)

ข้อ ๓๘ กรณีที่นายทะเบียนเห็นสมควรที่จะให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้านเลขที่ในเขตสำนักทะเบียนทั้งหมดหรือบางส่วน ก็ให้ดำเนินการได้โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) ประกาศให้ราษฎรหรือเจ้าบ้านในเขตที่จะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้านเลขที่ให้ทราบก่อนไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

(๒) จัดทำแผนผังของบริเวณที่จะดำเนินการโดยสังเขป

(๓) กำหนดบ้านเลขที่ขึ้นใหม่ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการกำหนดบ้านเลขที่

(๔) แก้ไขเปลี่ยนแปลงบ้านเลขที่ในทะเบียนบ้านและแจ้งเจ้าบ้านให้นำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาแก้ไขให้ถูกต้อง

(๕) รายงานการแก้ไขตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๙)

(๖) แจ้งให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ไปรษณีย์ การประปาหรือการไฟฟ้า เป็นต้น เพื่อเป็นการประสานงานต่อไป

ข้อ ๓๙ กรณีมีบ้านเลขที่ซ้ำกัน ให้นายทะเบียนกำหนดบ้านเลขที่ให้ใหม่ โดยดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริงว่าบ้านหลังใดได้บ้านเลขที่นั้นมาก่อนทั้งนี้ให้ถือว่าบ้านเลขที่ที่กำหนดให้ก่อนเป็นบ้านเลขที่ที่ถูกต้อง เว้นแต่นายทะเบียนจะเห็นสมควรกำหนดบ้านเลขที่ให้ใหม่ก็ให้ดำเนินการได้

(๒) ในการกำหนดบ้านเลขที่ให้ใหม่แก่บ้านหลังที่ซ้ำ ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการขอบ้านเลขที่ใหม่โดยอนุโลม โดยไม่ต้องให้เจ้าบ้านแจ้ง

(๓) แจ้งเจ้าบ้านทราบและให้นำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาแก้ไขให้ถูกต้องตรงกัน

(๔) รายงานการกำหนดบ้านเลขที่ตาม (๒) ตามระเบียบกำหนดในข้อ ๑๓๒ (๘)

ส่วนที่ ๓

การจัดทำทะเบียนราษฎร

ตอนที่ ๑

ทะเบียนบ้าน

ข้อ ๔๐ เมื่อนายทะเบียนกำหนดบ้านเลขที่ให้บ้านหลังใดแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) จัดทำทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านสำหรับบ้านหลังนั้น

(๒) กำหนดเลขรหัสประจำบ้าน

(๓) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านให้แก่เจ้าบ้านพร้อมลงลายมือชื่อผู้มอบและผู้รับมอบไว้

เป็นหลักฐาน

ข้อ ๔๑ กรณีทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนสูญหาย ให้นายทะเบียนดำเนินการดังนี้

- (๑) แจ้งความลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐาน
- (๒) ขอตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลาง เมื่อได้รับแจ้งแล้วให้จัดทำทะเบียนบ้านและบันทึกรายการในช่องบันทึกในทะเบียนบ้านที่จัดทำขึ้นใหม่ว่า “แทนฉบับเดิมที่สูญหาย” พร้อมลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่จัดทำไว้

ข้อ ๔๒ กรณีทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนชำรุดในสาระสำคัญ ให้นายทะเบียนดำเนินการดังนี้

- (๑) จัดทำทะเบียนบ้านขึ้นใหม่ โดยลงรายการให้ถูกต้องตรงกันกับทะเบียนบ้านฉบับเดิมที่ชำรุดทุกรายการ
- (๒) ให้ลงรายการในช่องบันทึกในทะเบียนบ้านที่จัดทำขึ้นใหม่ว่า “แทนฉบับเดิมที่ชำรุด” พร้อมลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่จัดทำไว้

ข้อ ๔๓ กรณีเจ้าบ้านหรือผู้ได้รับมอบหมายยื่นคำร้องขอรับสำเนาทะเบียนบ้านใหม่ เนื่องจากสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเดิมสูญหาย หรือถูกทำลาย ให้นายทะเบียนดำเนินการดังนี้

- (๑) รับแจ้งเอกสารเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรสูญหายหรือถูกทำลาย ตามแบบ พ.ร.๑๕
- (๒) จัดทำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านขึ้นใหม่และให้ลงรายการในช่องบันทึกในสำเนาทะเบียนบ้านที่จัดทำขึ้นใหม่ว่า “แทนฉบับเดิมที่สูญหาย” หรือ “แทนฉบับเดิมที่ถูกทำลาย”
- (๓) เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กรณีเจ้าบ้านหรือผู้ได้รับมอบหมายยื่นคำร้องขอรับสำเนาทะเบียนบ้านใหม่ เนื่องจากสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเดิมชำรุดจนใช้การไม่ได้ ให้นายทะเบียนดำเนินการดังนี้

- (๑) เรียกสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ชำรุด คืนจากผู้ยื่นคำร้อง
- (๒) จัดทำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับขึ้นใหม่และให้ลงรายการในช่องบันทึกในสำเนาทะเบียนบ้านที่จัดทำขึ้นใหม่ว่า “แทนฉบับเดิมที่ชำรุด”
- (๓) เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(ความในข้อ ๔๓ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๓ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (จ.๓) พ.ศ. ๒๕๕๔)

ข้อ ๔๔ ทะเบียนบ้าน (พ.ร.๑๔) ใช้ลงรายการของคนที่มีสัญชาติไทยและคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวเท่านั้น

ข้อ ๔๕ ทะเบียนบ้าน (พ.ร.๑๓) ใช้ลงรายการของคนที่ไม่ใช่เมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในลักษณะชั่วคราวหรือเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ตอนที่ ๒

ทะเบียนบ้านกลาง

ข้อ ๔๖ ทะเบียนบ้านกลางมิใช่ทะเบียนบ้าน แต่เป็นทะเบียนที่ใช้สำหรับลงรายการบุคคลที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้านได้

ให้สำนักทะเบียนทุกแห่งจัดทำทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนไว้

กรณีที่สำนักทะเบียนมีความประสงค์จะจัดทำทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนโดยแยกออกเป็นทะเบียนบ้านกลางของแต่ละตำบลหรือแขวงหรือพื้นที่ที่นายทะเบียนกำหนดให้ขออนุมัติสำนักทะเบียนกลางก่อน

ข้อ ๔๗ ให้กำหนดเลขรหัสประจำบ้านในทะเบียนบ้านกลางแห่งละ ๑ รหัส

ข้อ ๔๘ บุคคลที่มีรายการในทะเบียนบ้านกลางไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอคัด และให้นายทะเบียนรับรองสำเนารายการเพื่อนำไปอ้างอิงหรือใช้สิทธิต่าง ๆ เหมือนทะเบียนบ้านได้ เว้นแต่เป็นการคัดและรับรองเพื่อนำไปประกอบหลักฐานในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๔๙ แบบพิมพ์ทะเบียนบ้านกลางให้ใช้แบบพิมพ์ดังต่อไปนี้

คนที่มิใช่สัญชาติไทยและคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ให้ใช้แบบพิมพ์ทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔)

คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในลักษณะชั่วคราว หรือเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ให้ใช้แบบพิมพ์ทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓)

ให้เขียนหรือประทับคำว่า “ทะเบียนบ้านกลาง” ใต้คำว่าทะเบียนบ้านในแบบพิมพ์ทะเบียนบ้านที่นำมาใช้เป็นทะเบียนบ้านกลาง

ตอนที่ ๓

ทะเบียนคนเกิด

ข้อ ๕๐ เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งการเกิด ให้แนะนำผู้แจ้งแจ้งชื่อคนเกิดพร้อมกับการแจ้งการเกิด และพิจารณาด้วยว่าชื่อที่แจ้งนั้นถูกต้องตามหลักการการตั้งชื่อบุคคลหรือไม่ ถ้ายังไม่ถูกต้องก็แนะนำให้ตั้งชื่อเสียใหม่ให้ถูกต้อง

ข้อ ๕๑ การรับแจ้งการเกิด กรณีที่ผู้แจ้งไม่มีหลักฐานหรือไม่สามารถแสดงหลักฐานประกอบการแจ้งได้ให้นายทะเบียนบันทึกถึงสาเหตุหรือความจำเป็นไว้ และอาจสอบสวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเพื่อให้ได้รายละเอียดหรือข้อเท็จจริงประกอบการออกสูติบัตรให้มากที่สุด

ข้อ ๕๒ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งว่าคนมีสัญชาติไทยเกิดในบ้านให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เรียกสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและบัตรประจำตัวของผู้แจ้ง หรือบัตรประจำตัว บิดา มารดา (ถ้ามี) หนังสือรับรองการเกิด (ถ้ามี) แล้วตรวจสอบกับทะเบียนบ้าน

(๒) ลงรายการในสูติบัตร ทั้ง ๓ ตอน

(๓) เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน

(๔) มอบสูติบัตร ตอนที่ ๑ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง

(๕) สูติบัตร ตอนที่ ๒ รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๑)

(๖) สูติบัตร ตอนที่ ๓ ส่งหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่

กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งผู้ซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) รับแจ้งตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๓)

(๒) ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑)

(๓) รวบรวมหลักฐานส่งให้นายทะเบียนอำเภอดำเนินการต่อไป

(๔) นายทะเบียนอำเภอดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๒)-(๖)

ข้อ ๕๓ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งว่าคนไม่มีสัญชาติไทยเกิดในบ้านให้ดำเนินการตามข้อ ๕๒ วรรคหนึ่ง (๑)-(๖) เว้นแต่การเพิ่มชื่อคนเกิดให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ของบ้านที่มีคนเกิด

ข้อ ๕๔ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งว่าคนมีสัญชาติไทยเกิดนอกบ้านให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เรียกบัตรประจำตัวของผู้แจ้ง บัตรประจำตัวของบิดามารดา (ถ้ามี)

(๒) ลงรายการในสูติบัตร ทั้ง ๓ ตอน

(๓) เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน

(๔) มอบสูติบัตร ตอนที่ ๑ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง

(๕) สูติบัตร ตอนที่ ๒ รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๑)

(๖) สูติบัตร ตอนที่ ๓ ส่งหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่

(๗) แนะนำให้ผู้แจ้งดำเนินการแจ้งการย้ายที่อยู่คนเกิดใหม่ไปยังภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยต่อไป

กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งผู้ซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) รับแจ้งตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๓)

(๒) ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑)

(๓) รวบรวมหลักฐานส่งให้นายทะเบียนอำเภอดำเนินการต่อไป

(๔) นายทะเบียนอำเภอดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๒)-(๗)

ข้อ ๕๕ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งว่าคนไม่มีสัญชาติไทยเกิดนอกบ้าน ให้ดำเนินการตามข้อ ๕๔ วรรคหนึ่ง (๑)-(๗) กรณีบิดาหรือมารดามีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ให้แนะนำผู้แจ้งดำเนินการแจ้งการย้ายที่อยู่คนเกิดใหม่ไปยังภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยของบิดาหรือมารดา

ข้อ ๕๖ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งว่ามีคนเกิดในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล ให้ดำเนินการตามข้อ ๕๒ วรรคหนึ่ง (๑)-(๖) เว้นแต่การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านให้ดำเนินการดังนี้ คนในท้องที่ ให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) หรือทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ของบิดามารดา หากบิดามารดาไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน

คนต่างท้องที่ ให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร.๑๔) หรือทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร.๑๓) ของสำนักทะเบียนแล้วแต่กรณีแล้วให้แนะนำผู้แจ้งดำเนินการแจ้งการย้ายที่อยู่คนเกิดใหม่ไปยังภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยต่อไป

ข้อ ๕๗ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งการเกิดเกินกำหนดของคนที่ไม่มีสัญชาติไทย ให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) เปรียบเทียบคดีความผิด
- (๒) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง ลำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน บัตรประจำตัวบิดามารดา (ถ้ามี) หนังสือรับรองการเกิด (ถ้ามี)
- (๓) สืบสวนผู้แจ้ง บิดา มารดา ให้ทราบสาเหตุที่ไม่แจ้งการเกิดภายในกำหนด กรณีบิดาหรือมารดาไม่อาจมาให้ถ้อยคำในการสอบสวนได้ไม่ว่าจะด้วยกรณีใดให้นายทะเบียนบันทึกถึงสาเหตุดังกล่าวด้วย
- (๔) รวบรวมหลักฐานและเลขคดีพร้อมด้วยความเห็นของนายทะเบียนเสนอนายอำเภอท้องที่พิจารณา
- (๕) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการรับแจ้งการเกิดตามข้อ ๕๒ หรือข้อ ๕๔ แล้วแต่กรณี

การรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเด็กที่จะแจ้งการเกิดมีอายุต่ำกว่า ๗ ปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาอนุญาต เว้นแต่จะมีเหตุอันควรสงสัยเรื่องสัญชาติของเด็กที่จะแจ้งการเกิด ให้นายทะเบียนรวบรวมหลักฐานเสนอขอความเห็นชอบจากนายอำเภอท้องที่ก่อนพิจารณาอนุญาต

(เพิ่มความตามข้อ ๕๗ วรรคสอง โดยข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉ.๔) พ.ศ. ๒๕๔๕)

ข้อ ๕๘ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งการเกิดเกินกำหนดสำหรับคนที่ไม่มีสัญชาติไทย ให้ดำเนินการตามข้อ ๕๗ เว้นแต่การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านให้ดำเนินการตามข้อ ๕๓ หรือข้อ ๕๕ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕๘ ทวิ การรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดตามข้อ ๕๗ และข้อ ๕๘ ของบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ ๗ ปีขึ้นไป ให้นายทะเบียนเรียกภาพถ่ายของบุคคลที่ขอแจ้งการเกิดจากผู้แจ้ง จำนวน ๑ รูป และบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ขอแจ้งการเกิด ผู้แจ้ง และพยานบุคคลที่ให้การรับรอง รวมทั้งให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือในแบบ ท.ร.๒๕ ต่อหน้านายทะเบียน แล้วเสนอนายอำเภอท้องที่พร้อมหลักฐานอื่นเพื่อพิจารณา

เมื่อนายทะเบียนได้ดำเนินการรับแจ้งการเกิดแล้วให้ส่งแบบ ท.ร.๒๕ รายงานไปยังสำนักทะเบียนกลาง ภายใน ๕ วัน เพื่อจัดเก็บข้อมูลตามวิธีการที่สำนักทะเบียนกลางกำหนด และเมื่อนายทะเบียนได้รับแบบ ท.ร.๒๕ ดังกล่าวกลับคืนแล้ว ให้ดำเนินการจัดเก็บไว้ในที่ปลอดภัยอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบหรือค้นหาได้ง่าย

(เพิ่มความตามข้อ ๕๘ ทวิ โดยข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉ.๓) พ.ศ. ๒๕๕๔)

ข้อ ๕๙ เด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กอ่อนซึ่งถูกทอดทิ้ง เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้รับตัวเด็กไว้ ให้บันทึกการรับตัวเด็กตามแบบบันทึกแจ้งความแล้วแต่กรณีไว้เป็นหลักฐานแล้วให้ส่งตัวเด็กพร้อมหลักฐานการบันทึกการรับตัวเด็กให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์แห่งท้องที่

เมื่อเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์แห่งท้องที่ที่ได้รับตัวเด็กไว้แล้ว ให้แจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่สถานสงเคราะห์ตั้งอยู่ และให้นายทะเบียนดำเนินการดังนี้

- (๑) เรียกบัตรประจำตัวผู้แจ้ง สำนักทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านของสถานสงเคราะห์และบันทึกการรับตัวเด็ก
- (๒) สอดสวนผู้แจ้งและผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวเด็กให้มากที่สุด
- (๓) รวบรวมหลักฐานพร้อมด้วยความเห็นของนายทะเบียนเสนอนายอำเภอท้องที่พิจารณา
- (๔) เมื่อนายอำเภอท้องที่พิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการรับแจ้งเกิดตามข้อ ๕๒

ข้อ ๖๐ การแจ้งเกิดตามข้อ ๕๙ ให้นายทะเบียนลงรายการของเด็กตามข้อเท็จจริงเท่าที่สามารถจะทราบได้ รายการใดไม่ทราบให้ทำเครื่องหมาย “-” ไว้

ข้อ ๖๐/๑ สุตินิบัติ ตอนที่ ๒ ที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้จัดทำขึ้นตามระเบียบนี้ไม่ว่าจะเป็นเอกสารหรือข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ ให้สำนักทะเบียนจัดเก็บไว้เป็นทะเบียนคนเกิดของสำนักทะเบียน

ข้อ ๖๐/๒ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งการเกิดหรือรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดของผู้ใดแล้ว ให้ออกบัตรทะเบียนคนเกิดตามแบบ ท.ร.๒๖ ตอนที่ ๑ มอบให้ผู้แจ้งพร้อมกับสุตินิบัติเพื่อใช้เป็นหลักฐานประจำตัวผู้ที่ได้รับแจ้งการเกิด โดยนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจะต้องจัดทำทะเบียนคุมการออกบัตร ท.ร.๒๖ ให้ถูกต้องและให้ผู้แจ้งลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือรับบัตร ท.ร.๒๖ ในทะเบียนคุมทุกรายให้ชัดเจน ส่วน ท.ร.๒๖ ตอนที่ ๒ ให้รายงานไปพร้อมกับสุตินิบัติตอนที่ ๒

ข้อ ๖๐/๓ กรณีบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีความประสงค์จะขอบัตรทะเบียนคนเกิดให้แก่บุตรหรือผู้อยู่ในปกครอง แล้วแต่กรณี ที่ได้แจ้งการเกิดและมีชื่อในทะเบียนบ้านก่อนที่จะมีการจัดทำบัตรทะเบียนคนเกิดตามระเบียบนี้ หรือขอมีบัตรทะเบียนคนเกิดใหม่แทนฉบับเดิมที่สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียน ณ สำนักทะเบียนแห่งที่เด็กมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และเมื่อได้รับคำร้องแล้วให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังนี้

- (๑) เรียกและตรวจสอบบัตรประจำตัวของผู้แจ้ง สำนักทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่เด็กมีชื่อและรายการบุคคล สุตินิบัติหรือสำเนาทะเบียนคนเกิดของเด็กที่จะขอบัตร ท.ร.๒๖

(๒) กรณีบัตรทะเบียนคนเกิดสูญหายหรือถูกทำลาย ให้นำทะเบียนรับแจ้งเอกสารเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรสูญหายหรือถูกทำลาย และตรวจสอบรายการในทะเบียนการออกบัตร ท.ร.๒๖ หรือฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

(๓) กรณีชำรุดในสาระสำคัญ ให้เรียกบัตร ท.ร.๒๖ ที่ชำรุดฯ คืนจากผู้แจ้ง และตรวจสอบรายการในทะเบียนการออกบัตร ท.ร.๒๖ หรือฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

(๔) เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นอนุญาต ให้ดำเนินการออกบัตร ท.ร.๒๖ ให้กับผู้แจ้ง โดยการลงรายการในบัตร ท.ร.๒๖ ให้คัดลอกหรือพิมพ์ข้อความตามรายการที่ปรากฏในทะเบียนคนเกิด (สูติบัตร ตอนที่ ๒) ทั้งนี้ในกรณีการออกบัตร ท.ร.๒๖ แทนฉบับเดิมที่สูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดฯ ให้ระบุข้อความว่า “ไปแทน” ไว้ด้านหน้าของบัตร ท.ร.๒๖ ด้วย

(๕) ลงทะเบียนการออกบัตร ท.ร.๒๖ ตามข้อ ๖๐/๒ และมอบบัตร ท.ร.๒๖ ให้ผู้แจ้ง

(๖) ส่ง ท.ร.๒๖ ตอนที่ ๒ รายงานไปพร้อมกับสูติบัตร ตอนที่ ๒

ข้อ ๖๐/๔ การจัดทำบัตรทะเบียนคนเกิดตามข้อ ๖๐/๒ และข้อ ๖๐/๓ ให้นำทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการออกบัตร ท.ร.๒๖ ให้แก่ผู้มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุก่อนสิบห้าปีบริบูรณ์เท่านั้น

การจัดทำบัตรทะเบียนคนเกิดสำหรับเด็กที่มีอายุไม่เกินหนึ่งปี ไม่ต้องพิมพ์ลายนิ้วมือเด็กในบัตร และให้นายทะเบียนแจ้งต่อผู้ที่แจ้งการเกิดให้ขอเปลี่ยนบัตรทะเบียนคนเกิดเมื่อเด็กมีอายุครบหนึ่งปีบริบูรณ์

(เพิ่มความตามข้อ ๖๐/๑ ถึง ข้อ ๖๐/๔ โดยข้อ ๕ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉ.๔) พ.ศ. ๒๕๔๕)

ตอนที่ ๔

ทะเบียนคนตาย

ข้อ ๖๑ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งว่ามีคนในท้องที่ตายในบ้านให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เรียกและตรวจสอบบัตรประจำตัวของผู้แจ้ง หนังสือรับรองการตาย (ถ้ามี) ลำเนาทะเบียนบ้าน ฉบับเจ้าบ้านที่คนตายมีชื่อและรายการบุคคล (ถ้ามี)

(๒) ลงรายการในมรณบัตร ทั้ง ๓ ตอน

(๓) จำหน่ายรายการคนตายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน โดยประทับคำว่า “ตาย” สีแดงไว้หน้ารายการคนตาย

(๔) มอบมรณบัตร ตอนที่ ๑ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง

(๕) มรณบัตร ตอนที่ ๒ รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๒)

(๖) มรณบัตร ตอนที่ ๓ ส่งหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่

กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งผู้ซึ่งผู้อำนวยความสะดวกทะเบียนกลางกำหนด ให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) รับแจ้งตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๘)
- (๒) ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑) และมอบหลักฐานการรับแจ้งให้แก่ผู้แจ้งไว้
- (๓) นายทะเบียนอำเภอดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๒)-(๖)

ข้อ ๖๒ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ได้รับแจ้งว่ามีคนต่างท้องที่ตายในบ้านให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) ดำเนินการตามข้อ ๖๑ และให้ระบุในมรณบัตรด้านบนซ้ายว่า “คนต่างท้องที่”
- (๒) ส่งมรณบัตร ตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนที่คนตายมีชื่อในทะเบียนบ้าน
- (๓) เมื่อได้รับตอบรับมรณบัตร ตอนที่ ๒ จากสำนักทะเบียนกลางแล้วจึงจะจัดส่งมรณบัตร ตอนที่ ๓ ไปยังหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่
- (๔) กรณีไม่ทราบว่าคนตายมีชื่อในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนใดให้ส่งมรณบัตรตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนกลางเพื่อดำเนินการต่อไป

เมื่อสำนักทะเบียนที่คนตายมีชื่อในทะเบียนบ้านได้รับมรณบัตร ตอนที่ ๒ ให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) ตรวจสอบรายการคนที่ตายกับทะเบียนบ้าน หากพบว่าการลงรายการในมรณบัตร ตอนที่ ๒ ยังไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องให้ลงรายการเพิ่มเติมหรือแก้ไขให้ถูกต้อง
- (๒) จำหน่ายรายการคนตายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
- (๓) ส่งมรณบัตร ตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนกลางตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๒)
- (๔) กรณีที่เจ้าบ้านนำมรณบัตร ตอนที่ ๑ มายื่นขอจำหน่ายรายการคนตายในทะเบียนบ้านให้ดำเนินการตาม (๑)-(๒) โดยอนุโลม

ข้อ ๖๓ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ได้รับแจ้งว่ามีคนตายนอกบ้าน ให้ดำเนินการตามข้อ ๖๑ หรือข้อ ๖๒ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๖๔ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ได้รับแจ้งการตายของคนที่ไม่ชื่อในทะเบียนบ้านหรือไม่ทราบภูมิลำเนาในทะเบียนบ้าน ให้ส่งมรณบัตร ตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนกลางเพื่อดำเนินการต่อไป

กรณีที่คนตายมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านกลาง ให้จำหน่ายในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน

ข้อ ๖๕ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ได้รับแจ้งว่ามีคนตายและไม่ทราบว่าคนตายเป็นใครให้ออกใบรับแจ้งการตายให้ผู้แจ้งโดยรอการออกมรณบัตรไว้จนกว่าจะทราบว่าผู้ตายเป็นใครจึงจะดำเนินการออกมรณบัตรต่อไป โดยถือปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรับแจ้งการตาย

ข้อ ๖๖ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ได้รับแจ้งโดยมีเหตุเชื่อว่ามี การตายแต่ยังไม่พบศพให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) เรียกและตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง
- (๒) สอบสวนให้ทราบถึงมูลเหตุที่เชื่อว่าได้มีการตายของบุคคล

(๓) ออกหลักฐานใบรับแจ้งการตายมอบให้ผู้แจ้ง

(๔) กรณีบุคคลดังกล่าวมีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตสำนักทะเบียน ให้หมายเหตุการจำหน่ายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านว่า “รับแจ้งการตายไว้ แต่ยังไม่พบศพ” ถ้าต่างสำนักทะเบียนให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังสำนักทะเบียนที่บุคคลดังกล่าวมีชื่อในทะเบียนบ้านเพื่อดำเนินการต่อไป

(๕) รายงานการจำหน่ายตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๔) หากไม่ทราบที่อยู่ให้หมายเหตุในหลักฐานการรายงานด้วย

ข้อ ๖๗ กรณีไม่ทราบท้องที่ที่ตาย ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่พบศพหรือแห่งท้องที่ที่มีมูลเหตุเชื่อว่ามี การตายเป็นผู้รับแจ้งการตาย

ข้อ ๖๘ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ได้รับแจ้งว่ามีคนตายโดยมีเหตุอันควรสงสัยว่าตายด้วยโรคติดต่ออันตรายหรือตายโดยผิดธรรมชาติ ให้ออกใบรับแจ้งการตายเป็นหลักฐานให้แก่ผู้แจ้ง และรีบแจ้งไปยังเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่ออันตรายหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ จนกว่าจะได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานดังกล่าวจึงจะออกมรณบัตรให้

ข้อ ๖๙ เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งได้รับแจ้งการตาย ให้สอบถามรายละเอียดจากผู้แจ้งว่าศพจะเก็บ ผัง เเผ ทำลาย หรือย้ายศพ ณ สถานที่ใด เมื่อใด แล้วให้ลงรายการในใบรับแจ้งการตายหรือมรณบัตรแล้วแต่กรณี และให้ใช้เอกสารดังกล่าวเป็นหลักฐานแห่งการอนุญาตในการเก็บ ผัง เเผ ทำลาย หรือย้ายศพ

หากจะเปลี่ยนแปลงการจัดการศพผิดไปจากที่แจ้งไว้เดิม ถ้าศพนั้นอยู่ในท้องที่ใดให้แจ้งขออนุญาตต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่นั้น โดยให้เรียกมรณบัตรหรือใบรับแจ้งการตายจากผู้แจ้งแล้วบันทึกการอนุญาตไว้

ข้อ ๗๐ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งการตายเกินกำหนด ให้ดำเนินการดังนี้

กรณีคนในท้องที่

(๑) เปรียบเทียบคดีความผิด

(๒) เรียกและตรวจสอบบัตรประจำตัวของผู้แจ้ง หนังสือรับรองการตาย (ถ้ามี) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่คนตายมีชื่อและรายการบุคคล (ถ้ามี)

(๓) สอบสวนผู้แจ้งให้ทราบถึงสาเหตุที่ไม่แจ้งการตายภายในกำหนดและพยานผู้รู้เห็นการตาย

(๔) ลงรายการในมรณบัตรทั้ง ๓ ตอน และให้ระบุในมรณบัตรด้านบนซ้ายว่า “เกินกำหนด”

(๕) จำหน่ายรายการคนตายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน โดยประทับคำว่า “ตาย” สีแดง ไว้หน้ารายการคนตาย

(๖) มอบมรณบัตร ตอนที่ ๑ พร้อมหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง

(๗) มรณบัตร ตอนที่ ๒ รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๒)

(๘) มรณบัตร ตอนที่ ๓ ส่งหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่

กรณีคนต่างท้องที่

- (๑) ให้ดำเนินการตามวรรคสอง โดยอนุโลม เว้นแต่การจำหน่ายรายการคนตายในทะเบียนบ้าน
- (๒) ส่งมรณบัตร ตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนที่คนตายมีชื่อในทะเบียนบ้านเพื่อจำหน่ายต่อไป
- (๓) กรณีไม่ทราบว่าคนตายมีชื่อในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนใดให้ส่งมรณบัตรตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนกลางเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๗๑ การรับแจ้งการตายของบุคคลต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในลักษณะชั่วคราว หรือเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองรวมทั้งบุตรของบุคคลดังกล่าว ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับบุคคลสัญชาติไทยหรือบุคคลต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวโดยอนุโลม

ข้อ ๗๑/๑ มรณบัตร ตอนที่ ๒ ที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้จัดทำขึ้นตามระเบียบนี้ไม่ว่าจะเป็นเอกสารหรือข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ ให้สำนักทะเบียนจัดเก็บไว้เป็นทะเบียนคนตายของสำนักทะเบียน

(เพิ่มความตามข้อ ๗๑/๑ โดยข้อ ๖ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉ.๕) พ.ศ. ๒๕๕๕)

ตอนที่ ๕ การย้ายที่อยู่

ข้อ ๗๒ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งรับแจ้งการย้ายออกเฉพาะบุคคลที่มีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านกลางเท่านั้น

ข้อ ๗๓ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งรับแจ้งการย้ายเข้าตามหลักฐานการย้ายที่อยู่ให้นายทะเบียนออกให้

ข้อ ๗๔ ห้ามมิให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งรับแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางสำหรับบุคคลที่มีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านกลาง

ข้อ ๗๕ การรับแจ้งย้ายเข้าหากรายการที่อยู่ที่แจ้งย้ายเข้าผิดไปจากที่ระบุไว้ในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ เช่น บ้านเลขที่ ถนน หมู่ที่ อำเภอ หรือจังหวัด เป็นต้น ให้นายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ผู้แจ้งย้ายเข้าไปอยู่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามความเป็นจริง โดยให้ขีดฆ่ารายการเดิมที่ต้องแก้ไข แล้วลงรายการที่อยู่ใหม่ด้วยหมึกสีแดงพร้อมทั้งลงลายมือชื่อนายทะเบียนกำกับไว้

ข้อ ๗๖ ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ที่ลงรายการวันเดือนปีเกิดหรือสัญชาติผิดไปจากทะเบียนบ้าน ให้นายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ยกเลิกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ฉบับดังกล่าวและออกให้ใหม่

ข้อ ๗๗ ในการรับแจ้งย้ายเข้าหากพบว่ารายการบุคคลในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ผิดพลาดให้รับแจ้งย้ายเข้าไว้ก่อน และมีหนังสือตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนต้นทาง เมื่อได้รับแจ้งแล้วให้แก้ไขในทะเบียนบ้านและใบแจ้งการย้ายที่อยู่ให้ถูกต้องต่อไป โดยไม่ต้องให้ผู้แจ้งยื่นคำร้องขอ

ข้อ ๗๘ คนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวแจ้งการย้ายที่อยู่ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแนะนำให้บุคคลดังกล่าวแจ้งย้ายใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวต่อนายทะเบียนคนต่างด้าวท้องที่ด้วย

การย้ายออก

ข้อ ๗๙ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งการแจ้งการย้ายออก ให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง
- (๒) เรียกสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะแจ้งย้ายออก แล้วตรวจสอบรายการบุคคลที่จะแจ้งย้ายออก

- (๓) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ๓ ตอน
- (๔) จำหน่ายรายการคนย้ายออกในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านโดยประทับคำว่า “ย้าย” สิ้นเงิน ไร่ห้ารายการคนย้ายออก

- (๕) มอบใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ และตอนที่ ๒ พร้อมหลักฐานการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง
- (๖) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ตอนที่ ๓ รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๓)

กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งผู้ซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด ให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) รับแจ้งตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๑๑)
- (๒) ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑)-(๒) และมอบหลักฐานการรับแจ้งให้แก่ผู้แจ้งไว้
- (๓) นายทะเบียนอำเภอดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๓)-(๖)

ข้อ ๘๐ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับการตอบรับการแจ้งการย้ายเข้าจากสำนักทะเบียนปลายทางแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) ตรวจสอบรายการบ้านที่แจ้งย้ายเข้าในใบแจ้งการย้ายที่อยู่กับทะเบียนบ้านในช่องย้ายออกไปที่ให้ถูกต้องตรงกัน แล้วลงลายมือชื่อพร้อมวันเดือนปีกำกับไว้ในทะเบียนบ้าน
- (๒) กรณีการตอบรับการแจ้งการย้ายเข้าผิดไปจากที่แจ้งไว้เดิม ให้แก้ไขรายการย้ายที่อยู่ในทะเบียนบ้านในช่องย้ายออกไปที่ให้ถูกต้องตรงกันแล้วลงลายมือชื่อพร้อมวันเดือนปีกำกับไว้ในทะเบียนบ้าน

ข้อ ๘๑ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งการย้ายออกโดยไม่ทราบที่อยู่ของคนที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) สอบสวนผู้แจ้งให้ได้ข้อเท็จจริงว่าบุคคลดังกล่าวได้ออกจากบ้านไปอยู่ที่อื่นเกินกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันและไม่ทราบว่าบุคคลดังกล่าวไปอยู่ที่ใด

- (๒) ดำเนินการแจ้งการย้ายออกตามข้อ ๗๙ โดยอนุโลม
- (๓) เพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน
- (๔) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๓)

กรณีคนมีชื่อในทะเบียนบ้านโดยเจ้าบ้านไม่ทราบว่าบุคคลดังกล่าวเป็นใครให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑)-(๔)

ข้อ ๘๒ กรณีบ้านรื้อถอนตามข้อ ๓๔ การแจ้งย้ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ให้นายทะเบียนดำเนินการตามข้อ ๗๙

กรณีบ้านถูกทำลายจนหมดสภาพบ้านตามข้อ ๓๕ การแจ้งย้ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ให้นายทะเบียนดำเนินการตามข้อ ๘๑

ข้อ ๘๓ เมื่อมีการแจ้งการย้ายออกไปแล้ว ภายหลังบุคคลดังกล่าวได้ขอแจ้งย้ายกลับที่เดิมโดยยังมิได้แจ้งย้ายเข้า ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการดังนี้

- (๑) เรียกใบแจ้งการย้ายที่อยู่คืนและตรวจสอบความถูกต้องของใบแจ้งการย้ายที่อยู่
- (๒) แก้ไขรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ในช่องไปอยู่ที่โดยระบุคำว่า “กลับที่เดิม”
- (๓) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๓)

ข้อ ๘๔ กรณีที่มีการแจ้งการย้ายออกและแจ้งการย้ายเข้าในเขตสำนักทะเบียนเดียวกัน ให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการแจ้งย้ายออกและการแจ้งย้ายเข้า ยกเว้นการรายงานให้ส่งเฉพาะใบแจ้งการย้ายที่อยู่ตอนที่ ๑ รายงานไปยังสำนักทะเบียนกลางตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๓)

ข้อ ๘๕ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ได้รับแจ้งการย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง ให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) ตรวจสอบหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้ขอแจ้งย้ายเป็นบุคคลคนเดียวกันกับบุคคลที่มีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านกลาง
- (๒) ดำเนินการแจ้งการย้ายออกตามข้อ ๗๙

กรณีบุคคลที่มีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านกลางเป็นผู้เยาว์ให้บิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้แจ้งการย้ายออก

กรณีบุคคลที่มีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านกลางมีเหตุจำเป็นไม่สามารถแจ้งการย้ายออกได้ด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นคนพิการทางกายจนเดินไม่ได้ หรือเป็นผู้เจ็บป่วยทุพพลภาพ หรือกรณีอื่น ให้บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้นั้นโดยตรงเป็นผู้แจ้งการย้ายแทน โดยให้นายทะเบียนเรียกหลักฐานบัตรประจำตัวของผู้แจ้ง บัตรประจำตัวผู้ที่จะย้ายที่อยู่ (ถ้ามี) หนังสือมอบหมาย ใบรับรองแพทย์แผนปัจจุบัน (ถ้ามี) และบันทึกสอบสวนผู้แจ้งให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ที่จะแจ้งการย้ายออกเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง รวมถึงเหตุผลความจำเป็นที่ผู้นั้นไม่อาจแจ้งการย้ายด้วยตนเอง แล้วจึงดำเนินการแจ้งย้ายออกตามข้อ ๗๙

(เพิ่มความตามข้อ ๘๕ วรรคสาม โดยข้อ ๗ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (จ.๔) พ.ศ. ๒๕๕๕)

ข้อ ๘๖ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ทหารกองประจำการมีชื่อในทะเบียนบ้าน ได้รับแจ้งจากหน่วยทหารขอแจ้งย้ายที่อยู่ของบุคคลที่เข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการให้แจ้งเจ้าบ้านมาดำเนินการแจ้งการย้ายออกโดยถือปฏิบัติตามข้อ ๗๙

กรณีเจ้าบ้านไม่มาดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งหน่วยทหารเพื่อให้แจ้งทหารกองประจำการผู้นั้นดำเนินการแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางต่อไป

ข้อ ๘๗ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ได้รับแจ้งการย้ายออกของบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศ ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ดำเนินการแจ้งการย้ายออกตามข้อ ๗๙ โดยอนุโลม โดยให้หมายเหตุในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ในช่องย้ายไปที่ว่า “ไปประเทศ...”

(๒) ให้เพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้านชั่วคราวของสำนักทะเบียนและบันทึกในทะเบียนบ้าน และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านว่า “ทะเบียนบ้านชั่วคราวลำดับที่...”

(๓) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๓)

(๔) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๒ และตอนที่ ๓ เก็บไว้เป็นหลักฐาน

(๕) เมื่อสำนักทะเบียนได้รับใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ คืบมาจากสำนักทะเบียนกลางแล้ว ให้เก็บรวบรวมไว้กับใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๒ และตอนที่ ๓

ให้สำนักทะเบียนกลางบันทึกและประมวลผลข้อมูลรายการบุคคลของผู้ที่เดินทางไปอยู่ต่างประเทศจากใบแจ้งการย้ายที่อยู่ตอนที่ ๑ ไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ โดยให้หมายเหตุไว้ว่าเป็นบุคคลในทะเบียนบ้านชั่วคราว และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้ส่งใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ ดังกล่าวคืนสำนักทะเบียนเดิม

กรณีบุคคลดังกล่าวเดินทางกลับจากต่างประเทศและแจ้งการย้ายที่อยู่ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ดำเนินการดังนี้

(๑) ตรวจสอบหลักฐานการเดินทางกลับจากต่างประเทศของผู้ย้ายที่อยู่

(๒) ให้ตรวจสอบรายการของผู้ขอแจ้งย้ายจากทะเบียนบ้านชั่วคราวและใบแจ้งการย้ายที่อยู่ทั้ง ๓ ตอน หากเห็นว่าถูกต้อง ให้ขีดฆ่าคำว่า “ไปประเทศ...” ในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ทั้ง ๓ ตอน แล้วดำเนินการรับแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านชั่วคราวไปเข้าทะเบียนบ้านตามที่อยู่แจ้งประสงค์จะขอย้ายเข้าตามระเบียบว่าด้วยการย้ายต่อไป

(๓) ดำเนินการตามข้อ ๘๔ กรณีย้ายเข้าในเขตสำนักทะเบียนเดียวกัน หรือข้อ ๗๙ กรณีย้ายต่างสำนักทะเบียนโดยอนุโลม

(ความในข้อ ๘๕ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๓ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉ.๒) พ.ศ. ๒๕๕๒)

ข้อ ๘๘ กรณีที่มีการแจ้งการย้ายที่อยู่ออกจากทะเบียนบ้านแล้ว แต่ผู้ย้ายที่อยู่ถึงแก่ความตายก่อนที่จะนำหลักฐานไปแจ้งย้ายเข้า ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ระงับการรับแจ้งการย้ายเข้า

(๒) ให้สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่ผู้ย้ายที่อยู่ถึงแก่ความตายรับแจ้งการตายตามระเบียบและส่งมรณบัตร ตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนที่ออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ กรณีที่ไม่ทราบให้จัดส่งไปยังสำนักทะเบียนกลาง

(๓) ให้สำนักทะเบียนที่ออกไปแจ้งการย้ายที่อยู่หมายเหตุเพิ่มเติมในทะเบียนบ้านว่า “ถึงแก่ความตาย ก่อนแจ้งย้ายเข้า ตามมรณบัตร...” กรณีผู้มีส่วนได้เสียนำมรณบัตร ตอนที่ ๑ มาแสดงเป็นหลักฐานก็ให้ดำเนินการหมายเหตุเช่นเดียวกัน

(๔) รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๓)

กรณีการแจ้งการย้ายที่อยู่ตามวรรคหนึ่งมีผู้ย้ายที่อยู่คนอื่นที่มีชีวิตอยู่ให้นำใบแจ้งการย้ายที่อยู่ไปดำเนินการแจ้งย้ายเข้าตามระเบียบต่อไป สำหรับผู้ย้ายที่อยู่ถึงแก่ความตายไปแล้วให้รับการแจ้งการย้ายเข้า โดยให้หมายเหตุในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ว่า “บุคคลลำดับที่... ถึงแก่ความตายตามมรณบัตร...” เมื่อสำนักทะเบียนต้นทางได้รับตอบรับการแจ้งการย้ายเข้าแล้ว ให้หมายเหตุเพิ่มเติมในทะเบียนบ้านเฉพาะผู้ย้ายที่อยู่ถึงแก่ความตายเช่นเดียวกับวรรคหนึ่ง (๓)

การย้ายเข้า

ข้อ ๘๙ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งการย้ายเข้า ให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง
- (๒) เรียกสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะแจ้งการย้ายเข้า แล้วตรวจสอบใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ และตอนที่ ๒
- (๓) รับแจ้งการย้ายเข้า
- (๔) เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
- (๕) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง
- (๖) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๒ ตอบรับไปยังสำนักทะเบียนต้นทางภายใน ๗ วัน
- (๗) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๓)

กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งผู้ซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด ให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) รับแจ้งตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๑๑)
- (๒) ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑)-(๒)
- (๓) นายทะเบียนอำเภอดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๓)-(๔)

ข้อ ๙๐ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ได้รับแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทาง ให้ดำเนินการดังนี้

สำนักทะเบียนปลายทาง

- (๑) เรียกสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมคำยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าบ้านพร้อมบัตรประจำตัวของเจ้าบ้านที่จะย้ายเข้าไปอยู่ใหม่จากผู้แจ้งและตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง
- (๒) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ทั้ง ๓ ตอน และให้หมายเหตุด้านบนขวาว่า “แจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทาง” โดยให้ผู้แจ้งลงลายมือชื่อในช่องผู้แจ้งย้ายออกและช่องผู้แจ้งย้ายเข้าสำหรับช่องเจ้าบ้านผู้ยินยอมให้ย้ายเข้าให้เขียนชื่อ-สกุล ตัวบรรจงไว้

- (ก) เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (ข) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๒ และตอนที่ ๓ ส่งไปยังสำนักทะเบียนต้นทางที่ผู้แจ้งย้ายมีชื่ออยู่ สำหรับใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ ให้เก็บไว้
- (ค) คืนหลักฐานประกอบการแจ้งให้ผู้แจ้ง
- (ง) เมื่อได้รับตอบรับการแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางจากสำนักทะเบียนต้นทางแล้ว ให้นำใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ มาตรวจสอบ หากผิดพลาดให้แก้ไขให้ถูกต้องตรงกัน
- (จ) แจ้งผู้ย้ายที่อยู่ให้นำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาดำเนินการเพิ่มชื่อให้ถูกต้องตรงกับทะเบียนบ้านต่อไป
- (ฉ) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๒ รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (ก)

สำนักทะเบียนต้นทาง

- (๑) เมื่อได้รับใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๒ และตอนที่ ๓ ให้ตรวจสอบรายการผู้ย้ายที่อยู่กับทะเบียนบ้าน หากไม่ถูกต้องให้แก้ไขให้ตรงกับทะเบียนบ้าน
- (๒) จำหน่ายรายการผู้ย้ายที่อยู่ในทะเบียนบ้าน
- (๓) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๒ ส่งไปยังสำนักทะเบียนปลายทาง
- (๔) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๓ รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (ก)
- (๕) แจ้งเจ้าบ้านให้นำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาดำเนินการจำหน่ายชื่อต่อไป

ข้อ ๙๑ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งว่า ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ซึ่งออกให้แก่ผู้แจ้งได้สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญตอนใดตอนหนึ่งหรือทั้งหมดก่อนที่จะนำไปแจ้งย้ายเข้าให้นายทะเบียนออกใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่ให้ใหม่ โดยดำเนินการดังนี้

- (๑) กรณีสูญหายหรือถูกทำลาย ให้นายทะเบียนรับแจ้งเอกสารเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร สูญหายหรือถูกทำลาย ตามแบบ ท.ร.๑๕ และให้ตรวจสอบใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๒ ว่าได้มีการตอบรับการแจ้งย้ายเข้ามาใหม่ หรือจะตรวจสอบจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรในระบบคอมพิวเตอร์ก็ได้
- (๒) กรณีชำรุดในสาระสำคัญ ให้เรียกใบแจ้งการย้ายที่อยู่คืนจากผู้แจ้งแล้วแยกเก็บไว้ต่างหาก
- (๓) การลงรายการในใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ให้คัดลอกหรือพิมพ์ข้อความตามรายการที่ปรากฏในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ตอนที่ ๓ ของฉบับที่สูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดฯ เว้นแต่รายการ “เลขที่ที่และวันเดือนปีที่ออกใบแทน” ให้ระบุตามความเป็นจริง โดยให้หมายเหตุด้วยตัวหนังสือสีแดงไว้ด้านบนขวาของใบแจ้งการย้ายที่อยู่ว่า “ใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่” ส่วนใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๓ ของฉบับที่สูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดฯ ให้นายทะเบียนดำเนินการยกเลิกตามข้อ ๑๓๕
- (๔) กรณีสำนักทะเบียนตรวจสอบแล้วไม่พบตอนที่ ๒ หรือตอนที่ ๓ ของใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ที่สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้นายทะเบียนออกใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่โดยคัดลอกรายการจากทะเบียนบ้านฉบับที่ปรากฏรายการย้าย เว้นแต่รายการ “เลขที่ที่และวันเดือนปีที่ออกใบแทน” ให้ระบุตามความเป็นจริง

สำหรับรายการใดที่ไม่ทราบก็ให้เว้นไว้ และให้หมายเหตุเช่นเดียวกับ (๓) ว่า “ใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่ออกตามหลักฐานทะเบียนบ้าน”

(ความในข้อ ๙๑ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๕ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (จ.๓) พ.ศ. ๒๕๕๔)

ข้อ ๙๒ การแจ้งการย้ายที่อยู่ของคนที่ไม่มีสัญชาติไทยที่เข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองรวมทั้งบุตรของบุคคลดังกล่าว ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับคนที่มีสัญชาติไทย เว้นแต่ถ้ามีส่วนราชการหรือหน่วยงานควบคุมดูแลอยู่ ต้องได้รับความเห็นชอบจากส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ควบคุมดูแลบุคคลดังกล่าว ก่อนจึงจะดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการแจ้งการย้ายที่อยู่ได้

ส่วนที่ ๔

การควบคุมทะเบียนราษฎร

ตอนที่ ๑

การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน

ข้อ ๙๓ คนสัญชาติไทยไม่มีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) เพราะตกสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๙ มีความประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบันเมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้านและบุคคลที่น่าเชื่อถือและหลักฐานอื่นเพิ่มเติม (ถ้ามี)
- (๒) ให้ตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลางว่าผู้ร้องมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่
- (๓) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่
- (๔) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่... ลงวันที่... หรือหนังสือที่... ลงวันที่...” แล้วแต่กรณี แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้
- (๕) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๒)
- (๖) รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๕)

ข้อ ๙๔ คนสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยอาศัยหลักฐานสูติบัตร ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ หรือทะเบียนบ้านแบบเดิมที่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน เป็นต้น ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ ดังนี้

กรณีเพิ่มตามหลักฐานสูติบัตร ให้ยื่นคำร้องแห่งท้องที่ที่ออกสูติบัตร

กรณีเพิ่มตามหลักฐานใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ให้ยื่นคำร้องแห่งท้องที่ที่ประสงค์จะขอเพิ่มชื่อ

กรณีเพิ่มเติมหลักฐานทะเบียนบ้าน ให้ยื่นคำร้องแห่งท้องที่ที่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้าย เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ตรวจสอบหลักฐานเอกสารว่าถูกต้องหรือไม่ กรณีใช้หลักฐานใบแจ้งการย้ายที่อยู่ให้สอบถามไปยังสำนักทะเบียนซึ่งเป็นผู้ออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ดังกล่าวว่าบุคคลขอเพิ่มชื่อเคยมีชื่อ และรายการบุคคลอยู่ในเขตสำนักทะเบียนที่แจ้งย้ายออกจริงหรือไม่

(๒) สอบสวนผู้ร้องและเจ้าบ้านให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อเป็นคนเดียวกับบุคคลที่ปรากฏชื่อและรายการบุคคลในเอกสารที่นำมาแสดง

(๓) เมื่อนายทะเบียนอนุญาตให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่.... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๔) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๒)

(๕) รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๕)

(๖) กรณีผู้ร้องไม่มีภูมิลำเนาในเขตสำนักทะเบียนที่ขอเพิ่มชื่อ ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกลางและหากผู้ร้องมีความประสงค์จะย้ายไปอยู่ที่ใดให้ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการแจ้งการย้ายที่อยู่ต่อไป

ข้อ ๙๕ บุคคลที่อ้างว่ามีสัญชาติไทยซึ่งเดินทางกลับจากต่างประเทศ โดยใช้หนังสือเดินทางของต่างประเทศ หรือหนังสือสำคัญประจำตัว (Certificate of Identity) ออกให้โดยสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ไทย ไม่ว่าผู้นั้นจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย มีความประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยไม่มีหลักฐานที่แสดงว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ขอมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ทำหนังสือส่งตัวผู้ขอเพิ่มชื่อให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติ

(๒) หากได้รับแจ้งผลการตรวจพิสูจน์จากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองว่าผู้ขอเพิ่มชื่อเป็นผู้มีสัญชาติไทย ให้สอบสวนเจ้าบ้าน ผู้แจ้งและบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติของบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อในประเด็นเรื่องชื่อ ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด ภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยในประเทศไทยก่อนไปต่างประเทศ การใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง รวมถึงรายการชื่อและสัญชาติของบิดาและมารดา

(๓) เมื่อนายทะเบียนอนุญาต ให้กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้เพิ่มชื่อตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๒)

(๔) เพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๕) รายงานตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓๒ (๕)

ข้อ ๙๖ คนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศโดยมีหลักฐานรับรองการเกิด มีความประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ขอเพิ่มชื่อมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เรียกและตรวจสอบหลักฐานสูติบัตรที่ออกให้โดยสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทยหรือเอกสารรับรองการเกิดที่ออกให้โดยหน่วยงานของรัฐบาลต่างประเทศที่เด็กเกิด ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยและผ่านการรับรองคำแปลถูกต้องโดยกระทรวงการต่างประเทศไทย สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (ถ้ามี) บัตรประจำตัวเจ้าบ้านและบัตรประจำตัวบิดา มารดา (ถ้ามี)

(๒) กรณีผู้แจ้งแสดงเอกสารรับรองการเกิดที่ออกให้โดยหน่วยงานของรัฐบาลต่างประเทศ จะต้องมียารการหรือข้อเท็จจริงแสดงว่าเด็กมีสัญชาติไทย หรือมีรายการที่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเด็กมีสัญชาติไทย เช่น รายการสัญชาติของมารดา เป็นต้น

(๓) สอบสวนเจ้าบ้านหรือผู้แจ้งให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติของบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อในประเด็นเรื่องชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด รวมถึงรายการชื่อและสัญชาติของบิดาและมารดา

(๔) เมื่อนายทะเบียนอนุญาต ให้บันทึกการอนุญาตไว้ด้านหลังของสูติบัตรหรือเอกสารรับรองการเกิดแล้วแต่กรณี และกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้เพิ่มชื่อตามแบบพิมพ์ซึ่งกำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๒)

(๕) เพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๖) รายงานตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓๒ (๕)

(ความในข้อ ๙๕ และข้อ ๙๖ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (น.๔) พ.ศ. ๒๕๕๕)

ข้อ ๙๖/๑ บุคคลสัญชาติไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศ โดยใช้หนังสือเดินทางของต่างประเทศหรือหนังสือสำคัญประจำตัว (Certificate of Identity) ออกให้โดยสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ไทย และมีหลักฐานเอกสารราชการที่ระบุว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย มีความประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ขอเพิ่มชื่อมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องพร้อมหลักฐานจากผู้ขอเพิ่มชื่อแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ทำเรื่องขอตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารที่ผู้ขอเพิ่มชื่อนำมาแสดงไปยังส่วนราชการที่ออกเอกสารดังกล่าว

(๒) กรณีได้รับแจ้งจากส่วนราชการที่ออกเอกสารว่าเป็นเอกสารที่ถูกต้อง ให้สอบสวนเจ้าบ้านผู้แจ้งและบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติของบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อในประเด็นเรื่องชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด ภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยในประเทศไทยก่อนไปต่างประเทศการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง รวมถึงรายการของบิดาและมารดา และเมื่อนายทะเบียนอนุญาตแล้วให้ดำเนินการตาม ข้อ ๔๕ (๓)-(๕)

(๓) กรณีได้รับแจ้งจากส่วนราชการที่ออกเอกสารว่าเอกสารดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สามารถตรวจสอบได้ ให้นายทะเบียนทำหนังสือส่งตัวผู้ขอเพิ่มชื่อให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติ และดำเนินการตามข้อ ๔๕

(เพิ่มความตามข้อ ๔๖/๑ โดยข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉ.๔) พ.ศ. ๒๕๕๕)

ข้อ ๔๗ บุคคลอ้างว่าเป็นคนมีสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยไม่มีหลักฐานเอกสารมาแสดง ให้เจ้าบ้านหรือผู้ขอเพิ่มชื่อยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ขอเพิ่มชื่อยื่นคำร้องมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้

(๑) สอบสวนเจ้าบ้าน ผู้ขอเพิ่มชื่อ บิดามารดาหรือญาติพี่น้อง (ถ้ามี) หรือบุคคลที่น่าเชื่อถือ ประกอบการพิจารณา

(๒) ให้ตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลางว่าบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อมีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้านแห่งอื่นใดหรือไม่

(๓) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่

(๔) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่... ลงวันที่... หรือหนังสือ... ลงวันที่...” แล้วแต่กรณี แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๕) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๒)

การเพิ่มชื่อตามวรรคหนึ่ง ถ้าบุคคลที่จะขอเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้านมีอายุต่ำกว่า ๗ ปีบริบูรณ์ ในวันที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาอนุญาต เว้นแต่จะมีเหตุอันควรสงสัยเรื่องสัญชาติของบุคคลที่จะขอเพิ่มชื่อ ให้นายทะเบียนรวบรวมหลักฐานเสนอขอความเห็นชอบจากนายอำเภอท้องที่ก่อนพิจารณาอนุญาต

(เพิ่มความตามข้อ ๔๗ วรรคสอง โดยข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉ. ๔) พ.ศ. ๒๕๕๕)

ข้อ ๔๘ บุคคล หน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐขอเพิ่มชื่อเด็กอนาถา ซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ผู้อุปการะเลี้ยงดูยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เด็กอนาถามีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้

(๑) สอบสวนผู้อุปการะเลี้ยงดูและเด็กในความอุปการะเพื่อทราบประวัติเบื้องต้นของเด็กในความอุปการะรวมทั้งหลักฐานอื่นเพิ่มเติม (ถ้ามี)

(๒) ให้ตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลางว่าเด็กอนาถามีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านแห่งอื่นใด หรือไม่

(๓) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่

(๔) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านโดยลงรายการตามข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏทราบได้ในขณะนั้น รายการใดที่ไม่ทราบให้ทำเครื่องหมาย “-” ไว้พร้อมหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่... ลงวันที่... หรือหนังสือที่... ลงวันที่...” แล้วแต่กรณี แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๕) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๒)

(๖) รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๕)

ข้อ ๙๙ บุคคลที่ได้มีการลงรายการ “ตาย” หรือ “จำหน่าย” ในทะเบียนบ้านฉบับที่มีเลขประจำตัวประชาชนเนื่องจากสาเหตุการแจ้งผิดคนหรือเพราะสำคัญผิดในข้อเท็จจริง ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นเคยมีชื่อในทะเบียนบ้านก่อนถูกจำหน่ายรายการ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เรียกและตรวจสอบหลักฐานบัตรประจำตัวผู้ร้อง (ถ้ามี) เอกสารที่ทางราชการออกให้ซึ่งมีรูปถ่ายของผู้ร้อง (ถ้ามี) มรณบัตร (ถ้ามี) และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน

(๒) สอบสวนผู้ร้อง บุคคลที่แจ้งการตายหรือการจำหน่ายรายการดังกล่าว และบุคคลที่น่าเชื่อถือ ให้ได้ข้อเท็จจริงถึงสาเหตุที่มีการแจ้งการตายหรือการจำหน่ายรายการบุคคลของผู้ร้องในทะเบียนบ้าน หากบุคคลที่แจ้งการตายหรือการจำหน่ายไม่อาจมาให้ถ้อยคำในการสอบสวนได้ไม่ว่าด้วยเหตุอันใด ก็ให้นายทะเบียนบันทึกไว้

(๓) ตรวจสอบรายการบุคคลกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนกลางว่าผู้ขอเพิ่มชื่อมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านแห่งอื่นใดหรือไม่

(๔) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่เพื่อพิจารณา

(๕) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการดังนี้

กรณีสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านปรากฏรายการบุคคลของผู้ร้อง ให้ยกเลิกการจำหน่ายรายการบุคคลดังกล่าวโดยประทับหรือเขียนข้อความที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนด้วยหมึกสีแดงว่า “ยกเลิกการตาย” หรือ “ยกเลิกการจำหน่าย” แล้วแต่กรณี ตรงช่องรายการชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) และให้คัดลอกรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนของผู้ร้องจากรายการเดิมที่เคยปรากฏอยู่ใน

ทะเบียนบ้านก่อนถูกจำหน่ายลงในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ในช่องบันทึกแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการว่า “บุคคลลำดับที่... ยกเลิกการตายหรือการจำหน่ายตามคำร้องที่... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ทั้งในช่องนายทะเบียนและช่องบันทึกแก้ไขฯ รวมทั้งให้รายงานสำนักทะเบียนกลางเป็นการเฉพาะรายเพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

กรณีสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไม่ปรากฏรายการบุคคลของผู้ร้อง ให้คัดลอกรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนจากรายการเดิมที่เคยปรากฏอยู่ในทะเบียนบ้านก่อนถูกจำหน่ายลงในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ในช่องบันทึกแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการว่า “บุคคลลำดับที่... ยกเลิกการตายหรือการจำหน่ายตามคำร้องที่... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ทั้งในช่องนายทะเบียนและช่องบันทึกแก้ไขฯ รวมทั้งให้รายงานสำนักทะเบียนกลางเป็นการเฉพาะรายเพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

กรณีผู้ร้องมีมรณบัตร ให้ยกเลิกมรณบัตรฉบับดังกล่าวโดยหมายเหตุว่า “ยกเลิกตามคำร้องที่... ลงวันที่...” และหากเป็นมรณบัตรที่ออกโดยสำนักทะเบียนอื่น ให้นายทะเบียนแจ้งสำนักทะเบียนนั้นเพื่อยกเลิกมรณบัตร ตอนที่ ๒ ด้วย

(๖) สำหรับสำนักทะเบียนที่จัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เมื่อนายอำเภออนุมัติแล้วให้รายงานสำนักทะเบียนกลางเป็นการเฉพาะรายเพื่อแก้ไขฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรก่อน เมื่อได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนกลางจึงดำเนินการตาม (๕)

ความในข้อ ๙๙ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๑๑ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉ.๔) พ.ศ. ๒๕๕๕)

ข้อ ๙๙/๑ บุคคลที่ถูกจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านเนื่องจากมีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านโดยมิชอบหรือโดยทุจริต หรือเป็นคนสาบสูญตามคำสั่งศาล ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เรียกหลักฐานคำสั่งศาลถอนคำสั่งเป็นคนสาบสูญ (กรณีผู้ขอเพิ่มชื่อเป็นคนสาบสูญ)

(๒) สอบสวนเจ้าบ้าน ผู้ขอเพิ่มชื่อ บิดามารดาหรือญาติพี่น้อง (ถ้ามี) และบุคคลที่น่าเชื่อถือ รวมทั้งหลักฐานอื่น (ถ้ามี) เพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอท้องที่ ยกเว้นกรณีการเพิ่มชื่อคนสาบสูญให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

(๔) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติ หรือนายทะเบียนพิจารณาอนุญาต แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติหรืออนุญาตให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๒) หรือข้อ ๑๓๔ (๒๔) แล้วแต่กรณี

(๕) เพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่... ลงวันที่... หรือหนังสือที่... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๖) รายงานตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓๒ (๕) หรือข้อ ๑๓๒ (๗) แล้วแต่กรณี

(เพิ่มความตามข้อ ๙๙/๑ โดยข้อ ๑๒ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉ.๔) พ.ศ. ๒๕๔๕)

ข้อ ๑๐๐ คนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวและเคยมีชื่อในทะเบียนบ้านขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้

(๑) สอบสวนผู้ร้องและเจ้าบ้าน

(๒) ตรวจสอบใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของผู้ร้องว่าได้ต่ออายุใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวและรายการย้ายที่อยู่ถูกต้องหรือไม่ หากขาดการต่ออายุหรือรายการที่อยู่ไม่ถูกต้องให้แนะนำผู้ร้องดำเนินการให้ถูกต้องเสียก่อน

(๓) คัดใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวให้ปรากฏรายการในหน้าที่ ๑ ถึงหน้าที่ ๖ หน้ารายการย้ายที่อยู่ หรือรายการต่ออายุครั้งสุดท้าย หน้ารายการบุตรอายุต่ำกว่า ๑๒ ปีที่อยู่ในครอบครัวโดยให้นายทะเบียนคนต่างด้าวแห่งท้องที่รับรองความถูกต้อง

(๔) ให้ตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลางว่าผู้ร้องมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่

(๕) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่

(๖) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการเพิ่มชื่อและรายการในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่... ลงวันที่... หรือหนังสือที่... ลงวันที่...” แล้วแต่กรณีแล้ว ให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๗) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๔)

(๘) รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๗)

ข้อ ๑๐๑ คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่

(๒) ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านตามใบสำคัญถิ่นที่อยู่และหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “ใบสำคัญถิ่นที่อยู่เลขที่... โควต้าเข้าเมืองเลขที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๓) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๔)

(๔) รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๗)

ข้อ ๑๐๒ คนที่ไม่มีสัญชาติไทย ต่อมาได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้

กรณีผู้ร้องมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) และเป็นบุคคลประเภทที่ ๓, ๔ หรือ ๕ และได้รับสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ

(๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานเอกสาร

(๒) แก้ไขรายการสัญชาติและเลขประจำตัวประชาชนในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๔)

(๓) รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๗)

(๔) กรณีบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลประเภทที่ ๘ ให้แก้ไขรายการสัญชาติตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๑) แล้วรายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๔)

กรณีผู้ร้องมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ได้รับสัญชาติไทย โดยการขอคืนหรือขอมีหรือขอถือสัญชาติตามสามี

(๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานเอกสาร

(๒) จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) หรือทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร.๑๓) แล้วแต่กรณี โดยประทับคำว่า “จำหน่าย” หน้ารายการและบันทึกในช่องย้ายออกว่า “ตามคำร้องที่... ลงวันที่...” พร้อมลงลายมือชื่อกำกับไว้

(๓) เพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) หรือทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร. ๑๔) และบันทึกในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “ตามคำร้องที่... ลงวันที่...” พร้อมลงลายมือชื่อกำกับไว้

(๔) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่บุคคลที่เพิ่มชื่อตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๔)

(๕) รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๗)

กรณีผู้ร้องไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) หรือทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) และได้รับสัญชาติไทยให้ดำเนินการตามวรรคสาม (๓)-(๕) โดยอนุโลม

ข้อ ๑๐๓ บุคคลที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยมีบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่ง หรือบิดาและมารดาเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย หรือบุคคลที่ได้สัญชาติไทยโดยคำสั่งของรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ และบุคคลที่ได้สัญชาติไทยโดยมีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุด ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ขอเพิ่มชื่อมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบพยานหลักฐานที่ผู้ขอเพิ่มชื่อนำมาแสดง

(๒) สืบสวนเจ้าบ้าน บิดา มารดา และบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติของบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อในประเด็นเรื่องชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด ชื่อและสัญชาติของบิดา และมารดา รวมถึงสถานะทางกฎหมายในการอาศัยอยู่ในประเทศไทยของบิดาและมารดา เช่น ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในประเทศไทยเพียงชั่วคราว หรือโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(๓) ตรวจสอบรายการบุคคลกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนกลางว่าผู้ขอเพิ่มชื่อมีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่

(๔) เมื่อนายทะเบียนพิจารณาอนุญาต ให้กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เพิ่มชื่อตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๒)

(๕) เพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่.. ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๖) รายงานตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓๒ (๕)

(ความในข้อ ๑๐๓ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๑๓ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (จ.๔) พ.ศ. ๒๕๕๕)

ข้อ ๑๐๔ คนที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ได้เสียสัญชาติไทยหรือสละสัญชาติไทยโดยบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งมีอาจพิจารณาถึงการเป็นอย่างอื่นหรือโดยคำสั่งของศาลถึงที่สุดหรือถูกเพิกถอนใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องที่ตรวจสอบพบหรือได้รับแจ้งจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้

(๑) จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยให้ประทับคำว่า “จำหน่ายตามคำร้องที่... ลงวันที่...” แล้วเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) กรณีมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร.๑๔) ก็ให้จำหน่ายแล้วเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร.๑๓) โดยหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “เพิ่มชื่อตามคำร้องที่... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๒) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่บุคคลที่เพิ่มชื่อ ตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๓)

(๓) รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๖)

ข้อ ๑๐๕ คนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยได้รับการผ่อนผันเป็นกรณีพิเศษหรือไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง รวมทั้งผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทย มีความประสงค์ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องที่แห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบันเมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) สอบสวนผู้ร้องพร้อมทั้งตรวจสอบหลักฐานที่นำมาแสดงโดยเฉพาะหลักฐานการอนุญาตจากส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ควบคุมรับผิดชอบบุคคลดังกล่าว

(๒) สอบสวนเจ้าบ้านให้ได้อธิบายเท็จจริงเกี่ยวกับความยินยอมให้ผู้ร้องอยู่อาศัย

(๓) ให้ตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลางว่าผู้ร้องมีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่

(๔) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่

(๕) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่... ลงวันที่... หรือหนังสือที่... ลงวันที่...” แล้วแต่กรณีแล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๖) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๓)

(๗) รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๖)

ข้อ ๑๐๕ ทวิ การขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามข้อ ๙๓ ถึงข้อ ๑๐๕ ของบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ ๗ ปีขึ้นไป ให้นายทะเบียนเรียกดูภาพถ่ายของบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อจากผู้แจ้ง จำนวน ๑ รูป และบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อ ผู้แจ้ง และพยานบุคคลที่ให้การรับรอง รวมทั้งให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือในแบบ ท.ร.๒๕ ต่อหน้านายทะเบียน แล้วเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติการเพิ่มชื่อแล้วแต่กรณีพร้อมหลักฐานอื่นเพื่อพิจารณา

เมื่อนายทะเบียนได้ดำเนินการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านแล้ว ให้ส่งแบบ ท.ร.๒๕ รายงานไปยังสำนักทะเบียนกลางภายใน ๕ วัน เพื่อจัดเก็บข้อมูลตามวิธีการที่สำนักทะเบียนกลางกำหนดและเมื่อสำนักทะเบียนได้รับแบบ ท.ร.๒๕ ดังกล่าวกลับคืนแล้ว ให้ดำเนินการจัดเก็บไว้ในที่ปลอดภัยอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบหรือค้นหาได้โดยง่าย

(เพิ่มความตามข้อ ๑๐๕ ทวิ โดยข้อ ๖ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉ.๓) พ.ศ. ๒๕๔๔)

ข้อ ๑๐๖ ผู้ได้รับการยกเว้นการปฏิบัติตามกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาในปัจจุบันเมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องให้ดำเนินการดังนี้

(๑) สอบสวนผู้ร้องให้ทราบถึงเหตุผลความจำเป็นที่ขอเพิ่มชื่อและเรียกหลักฐานแสดงตัวบุคคลของหน่วยงานที่ควบคุมหรือหลักฐานที่รัฐบาลประเทศนั้นๆ ออกให้ประกอบการพิจารณา

(๒) ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อลงในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๓) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนดให้ข้อ ๑๓๔ (๒๓)

(๔) รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๖)

ข้อ ๑๐๗ การขอเพิ่มชื่อตามข้อ ๙๓ ถึงข้อ ๑๐๖ กรณีผู้มีอำนาจอนุมัติหรืออนุญาตพิจารณาแล้วเห็นว่า พยานเอกสารหรือพยานบุคคลไม่น่าเชื่อถือหรือผู้ขอเพิ่มชื่อและรายการในทะเบียนบ้านมีพฤติการณ์ส่อไปในทางไม่สุจริตและสิ่งไม่อนุมัติหรือไม่อนุญาตแล้ว ให้แจ้งผู้ร้องทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๑๐๘ การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) หรือทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) นอกเหนือจากที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้รายงานผู้อำนวยการทะเบียนกลางส่งการเฉพาะกรณี

ตอนที่ ๒

การจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน

ข้อ ๑๐๙ การจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน กรณีที่บุคคลมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านเกินกว่าหนึ่งแห่ง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นปฏิบัติดังนี้

กรณีอยู่ในเขตสำนักทะเบียนเดียวกัน ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เรียกเจ้าบ้านหรือคนที่มีชื่อซ้ำ ให้มายืนยันที่อยู่ที่เหมาะสมเพียงแห่งเดียว

(๒) จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่บุคคลดังกล่าวไม่ได้อาศัยอยู่ และให้หมายเหตุในช่องย้ายออกไปที่ว่า “ชื่อซ้ำ ตามคำร้องที่... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๓) การยื่นคำร้องและการรายงานการจำหน่ายให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๐) และข้อ ๑๓๒ (๔)

กรณีอยู่ต่างสำนักทะเบียน ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้าได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนที่บุคคลดังกล่าวมีชื่ออยู่ ให้จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านที่มีชื่อซ้ำ พร้อมทั้งแจ้งเจ้าบ้านให้นำสำเนาทะเบียนบ้านมาดำเนินการจำหน่ายให้ถูกต้องตรงกันต่อไป

(๒) ถ้าบุคคลดังกล่าวนำหลักฐานการมีชื่อซ้ำมาแสดงเพื่อขอให้จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับ (๑)

(๓) ให้หมายเหตุการจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านในช่องย้ายออกไปที่ว่า “จำหน่ายชื่อซ้ำ ตามหนังสือที่... ลงวันที่... หรือตามคำร้องที่... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๔) เมื่อดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) แล้ว ให้รายงานการจำหน่ายตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๔)

กรณีที่ได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนกลาง ให้นำทะเบียนอำเภอหรือทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

- (๑) ถ้าอยู่ในเขตสำนักทะเบียนเดียวกัน ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับวรรคสอง
- (๒) ถ้าอยู่ต่างสำนักทะเบียน ให้แจ้งเจ้าบ้านหรือบุคคลที่มีชื่อซ้ำและดำเนินการเช่นเดียวกับ

วรรคสอง

ข้อ ๑๑๐ บุคคลมีชื่อในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ

กรณีที่บุคคลมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบแบบแผน ให้นำทะเบียนอำเภอหรือทะเบียนท้องถิ่นแล้วแต่กรณีดำเนินการดังนี้

- (๑) สอบสวนพยานหลักฐานทั้งพยานบุคคลและพยานเอกสาร (ถ้ามี)
- (๒) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่
- (๓) เมื่อนายอำเภอได้พิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นำทะเบียนอำเภอหรือทะเบียนท้องถิ่น

จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและให้หมายเหตุในช่องย้ายออกไปที่ว่า “จำหน่ายตามคำร้องที่... ลงวันที่... หรือหนังสือที่... ลงวันที่...” แล้วแต่กรณี แล้วให้ลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๔) รายงานการจำหน่ายตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๔)

กรณีที่ได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนกลางว่าบุคคลมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบแบบแผน ให้นำทะเบียนอำเภอหรือทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลดังกล่าวออกจากทะเบียนบ้านพร้อมทั้งแจ้งเจ้าบ้านให้สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาดำเนินการจำหน่ายให้ถูกต้องตรงกันต่อไป โดยให้หมายเหตุในช่องย้ายออกไปที่ว่า “จำหน่ายตามหนังสือ... ลงวันที่...” แล้วให้นำทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๒) รายงานการจำหน่ายตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๔)

กรณีที่บุคคลดังกล่าวได้แจ้งการย้ายออกไปมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านในเขตสำนักทะเบียนอื่น ให้สำเนาภาพถ่ายหนังสือสำนักทะเบียนกลางแจ้งไปยังสำนักทะเบียนดังกล่าวทราบ และดำเนินการจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน โดยให้ดำเนินการตาม (๑)-(๒) ต่อไป

ข้อ ๑๑๑ เมื่อปรากฏแน่ชัดว่าบุคคลในทะเบียนบ้านนั้นได้ตายไปแล้ว แต่ยังไม่ได้นำจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านให้เจ้าบ้านยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือทะเบียนท้องถิ่น เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้

(๑) สอบสวนพยานผู้ร้อง บุคคลที่น่าเชื่อถือและหลักฐานอื่นเพิ่มเติม (ถ้ามี)

(๒) จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน โดยให้หมายเหตุในช่องย้ายออกไปที่ว่า “จำหน่ายตามคำร้องที่... ลงวันที่...” แล้วให้นำทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๓) รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๔)

ข้อ ๑๑๑/๑ เมื่อมีคำสั่งศาลให้ผู้ใดเป็นคนสาบสูญ ให้เจ้าบ้านยื่นคำร้องเพื่อจำหน่ายรายการบุคคลตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เรียกและตรวจสอบหลักฐานคำสั่งศาลให้เป็นคนสาบสูญ บัตรประจำตัวเจ้าบ้าน สำเนารายการบัตรประจำตัวของคนสาบสูญ (ถ้ามี) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน

(๒) สอบสวนเจ้าบ้านและบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคนสาบสูญ

(๓) จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านโดยหมายเหตุในช่องย้ายออกไปที่ว่า “จำหน่ายตามคำร้องที่... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๔) รายงานตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓๒ (๔)

(เพิ่มความตามข้อ ๑๑๑/๑ โดยข้อ ๑๔ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (จ.๕) พ.ศ. ๒๕๔๕)

ข้อ ๑๑๒ คนสัญชาติไทยหรือคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตายในต่างประเทศและเจ้าบ้านมีความประสงค์จะขอจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ตายมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เรียกและตรวจสอบหลักฐานการจดทะเบียนคนตาย (มรณบัตร) หรือหลักฐานตายที่ออกโดยรัฐบาลของประเทศนั้นซึ่งได้แปลและรับรองว่าถูกต้องโดยกระทรวงการต่างประเทศและหลักฐานเกี่ยวกับผู้แจ้ง

(๒) จำหน่ายชื่อและรายการคนตายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านโดยประทับคำว่า “ตาย” สีแดงไว้หน้ารายการคนตาย พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายออกไปที่ว่า “คำร้องที่... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๓) รายงานตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๔)

ข้อ ๑๑๓ การจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลกรณีอื่นๆ ตามที่สำนักทะเบียนกลางสั่งการเฉพาะราย เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งแล้วให้จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายออกไปที่ว่า “จำหน่ายตามหนังสือที่... ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

ข้อ ๑๑๔ การจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้รายงานผู้อำนวยการทะเบียนกลางสั่งการเฉพาะกรณี

ตอนที่ ๓

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร

ข้อ ๑๑๕ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร นำเอกสารราชการมาแสดงไม่ว่าเอกสารดังกล่าวจะจัดทำก่อนหรือหลังการจัดทำทะเบียนราษฎร ให้ผู้ยื่นคำร้องแสดงเอกสารดังกล่าวต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น เมื่อนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าเอกสารดังกล่าวเชื่อถือได้ ให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรให้

(๒) ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร ไม่มีเอกสารราชการมาแสดง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นสอบสวนพยานหลักฐานแล้วรวบรวมหลักฐานเสนอนายอำเภอพร้อมด้วยความเห็น เมื่อนายอำเภอพิจารณาเห็นว่าพยานหลักฐานดังกล่าวเชื่อถือได้ ให้นายอำเภอสั่งนายทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรให้

(ความในข้อ ๑๑๕ (๓) เดิมถูกยกเลิกโดยข้อ ๑๕ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (น.๔) พ.ศ. ๒๕๕๕)

ข้อ ๑๑๕/๑ เมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการเกี่ยวกับสัญชาติในเอกสารการทะเบียนราษฎร ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) การแก้ไขรายการสัญชาติของเจ้าของประวัติซึ่งปรากฏรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร จากสัญชาติอื่นหรือไม่มีสัญชาติเป็นสัญชาติไทย เนื่องจากการได้สัญชาติไทย หรือการคัดลอกรายการผิดพลาด หรือการลงรายการผิดไปจากข้อเท็จจริง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตรวจสอบพยานเอกสารและสอบสวนพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริง พร้อมทำความเห็นเสนอนายอำเภอท้องถิ่นที่พิจารณา และเมื่อนายอำเภอมีคำสั่งอนุญาต ให้นายทะเบียนแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรตามคำร้อง

(๒) การแก้ไขรายการสัญชาติในช่องรายการสัญชาติของบิดาหรือมารดาของเจ้าของประวัติในเอกสารการทะเบียนราษฎรจากสัญชาติอื่นหรือไม่มีสัญชาติเป็นสัญชาติไทย เนื่องจากการคัดลอกรายการผิดพลาดหรือบิดา มารดาได้สัญชาติไทยหรือได้แปลงสัญชาติเป็นไทย ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตรวจสอบพยานเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเดิม หรือหนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติเป็นไทย เป็นต้น และสอบสวนพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริง เมื่อพิจารณาเห็นว่าพยานหลักฐานดังกล่าวเชื่อถือได้ ก็ให้แก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรตามคำร้อง

(๓) การแก้ไขรายการสัญชาติจากสัญชาติไทย หรือจากไม่มีสัญชาติ หรือจากสัญชาติอื่นเป็นสัญชาติอื่น เนื่องจากการคัดลอกรายการผิดพลาด หรือการลงรายการผิดไปจากข้อเท็จจริงหรือการเสียสัญชาติไทย ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นสอบสวนพยานหลักฐาน และเมื่อพิจารณาเห็นว่าพยานหลักฐานดังกล่าวเชื่อถือได้ ก็ให้แก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรตามคำร้อง

กรณีได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนกลางหรือหน่วยงานของรัฐว่าผู้มีสัญชาติไทยผู้ใดเสียสัญชาติไทยตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยสัญชาติ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแก้ไขรายการสัญชาติของบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) และแจ้งเจ้าบ้านให้นำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาแก้ไขรายการให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง โดยให้หมายเหตุการแก้ไขไว้ในทะเบียนบ้านให้ชัดเจนด้วย

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการเกี่ยวกับสัญชาติในเอกสารการทะเบียนราษฎรนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้รายงานผู้อำนวยการทะเบียนกลางสั่งการเฉพาะกรณี

(เพิ่มความตามข้อ ๑๑๕/๑ โดยข้อ ๑๖ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (จ.๔) พ.ศ. ๒๕๔๕)

ข้อ ๑๑๖ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนบ้าน ทะเบียนบ้านกลาง สูติบัตรหรือมรณบัตรให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านกลาง แล้วแต่กรณี

หากปรากฏว่าสูติบัตรหรือมรณบัตรที่ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงนั้นออกโดยสำนักทะเบียนอื่น ให้นายทะเบียนแจ้งให้สำนักทะเบียนดังกล่าวทราบเพื่อจะได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องตรงกันต่อไป

ข้อ ๑๑๗ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนคนเกิดหรือทะเบียนคนตายให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่จัดทำทะเบียนคนเกิดหรือทะเบียนคนตายแล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๑๘ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ซึ่งนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้ลงรายการไว้ผิดพลาด ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นผู้ลงรายการผิดพลาดสามารถดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมได้ ยกเว้นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการตามข้อ ๗๖

ข้อ ๑๑๙ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านกลางให้จัดทำรายงานการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามระเบียบที่กำหนดในข้อ ๑๓๒ (๔)

ข้อ ๑๒๐ เมื่อมีผู้มายื่นคำร้องขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการต่างๆ ในทะเบียนบ้าน ขอคัดสำเนาทะเบียนบ้านขอแจ้งการย้ายที่อยู่ หรือกรณีอื่นใดก็ตาม หากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตรวจพบว่ามีบุคคลในทะเบียนบ้านที่มีอายุครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์ ให้แก้ไขรายการค่านามในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน จากเด็กชายหรือเด็กหญิงเป็นนายหรือนางสาว แล้วแต่กรณี ได้โดยไม่ต้องรายงานไปยังสำนักทะเบียนกลาง

ข้อ ๑๒๑ รายการต่างๆ ที่นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากนายทะเบียนลงรายการในแบบพิมพ์เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรไว้แล้ว หากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงใหม่ จะเป็นเพราะเขียนผิดหรือผิดพลาดเพราะเหตุอื่นใดก็ตาม จะลบ ชูด หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เลือนหายไปไม่ได้ แต่ให้ใช้วิธีขีดฆ่าหรือข้อความเดิม แล้วเขียนคำหรือข้อความที่ถูกต้องแทนด้วยหมึกสีแดง พร้อมทั้งลงชื่อนายทะเบียนและวันเดือนปีกำกับไว้

ข้อ ๑๒๒ กรณีที่สำนักทะเบียนกลางได้ตรวจพบว่ารายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนผิดพลาดและได้แจ้งให้สำนักทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลง เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขแล้ว ไม่ต้องจัดทำรายงานไปยังสำนักทะเบียนกลาง

ข้อ ๑๒๓ กรณีที่สำนักทะเบียนตรวจพบหรือได้รับแจ้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่ารายการในทะเบียนบ้านไม่ถูกต้อง เนื่องจากไม่ตรงกับหลักฐานข้อเท็จจริงตามกฎหมาย ให้นายทะเบียนแก้ไขให้ถูกต้องแล้วรายงานตามข้อ ๑๓๒ (๔)

ตอนที่ ๔

การขอตรวจ คัดและรับรองสำเนารายการทะเบียนราษฎร

ข้อ ๑๒๔ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอให้นายทะเบียนตรวจ คัด หรือคัดและรับรองสำเนารายการเอกสารทะเบียนราษฎร ได้ที่สำนักทะเบียนที่เก็บรักษาเอกสารทะเบียนราษฎรซึ่งเป็นต้นฉบับ สำนักทะเบียนกลาง สำนักทะเบียนจังหวัด สำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร หรือสำนักทะเบียนที่จัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์แห่งใดแห่งหนึ่งก็ได้ในวันและเวลาราชการ

(ความในข้อ ๑๒๔ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๗ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (จ.๓) พ.ศ. ๒๕๕๔)

ข้อ ๑๒๕ ผู้มีส่วนได้เสียตามระเบียบนี้หมายถึง

- (๑) เจ้าบ้าน
- (๒) ผู้มีชื่อและรายการปรากฏในเอกสารที่จะขอตรวจ หรือคัดและรับรองสำเนา
- (๓) บุคคลหรือนิติบุคคลใดที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับเอกสารทะเบียนราษฎรไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อม

ข้อ ๑๒๖ บุคคลหรือนิติบุคคลตามข้อ ๑๒๕ (๓) ให้นายทะเบียนเรียกตรวจสอบหลักฐานจากผู้ร้องและพิจารณาความเป็นผู้มีส่วนได้เสียแล้วจึงดำเนินการให้ต่อไป

หากผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยทางอ้อม ให้สอบสวนบันทึกปากคำเพื่อยืนยันความเป็นผู้มีส่วนได้เสียไว้เป็นหลักฐานด้วยเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบถ้าเป็นผู้ไม่มีส่วนได้เสีย

ข้อ ๑๒๗ การตรวจ คัด หรือคัดและรับรองสำเนารายการเอกสารทะเบียนราษฎร ตามข้อ ๑๒๔ ให้ดำเนินการได้เฉพาะรายการจากเอกสารทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด และทะเบียนคนตาย ตามที่ปรากฏในเอกสารจากต้นฉบับหรือหลักฐานเอกสารของสำนักทะเบียนเท่านั้น เว้นแต่การดำเนินการที่สำนักทะเบียนกลาง สำนักทะเบียนจังหวัด สำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร และสำนักทะเบียนที่จัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ให้ตรวจ คัด หรือคัดและรับรองสำเนารายการทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย จากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ หรือคัดจากหลักฐานที่สำนักทะเบียนจัดเก็บไว้ด้วยระบบไมโครฟิล์มหรือระบบอื่น

การรับรองสำเนารายการเอกสารทะเบียนราษฎรที่คัดจากต้นฉบับหรือหลักฐานเอกสารของสำนักทะเบียนให้ประทับหรือเขียนข้อความว่า “สำเนาถูกต้อง” ส่วนการรับรองสำเนารายการเอกสารทะเบียนราษฎรที่คัดจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร ให้ประทับหรือเขียนข้อความว่า “รับรองว่าเป็นรายการจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร” แล้วให้นายทะเบียนที่คัดเอกสารนั้นเป็นผู้รับรองโดยลงลายมือชื่อและวงเล็บชื่อ พร้อมลงวันเดือนปีที่คัดสำเนาไว้ในเอกสารดังกล่าวด้วย

(ความในข้อ ๑๒๗ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (จ.๓) พ.ศ. ๒๕๕๔)

ตอนที่ ๕

การส่งและการรายงาน

ข้อ ๑๒๘ การส่งเอกสารการทะเบียนราษฎรที่กำหนดให้ส่ง ให้สำนักทะเบียนอำเภอ สำนักทะเบียนท้องถิ่น รวบรวมส่งให้สำนักทะเบียนจังหวัด และให้สำนักทะเบียนจังหวัดรวบรวมส่งให้สำนักทะเบียนกลางต่อไป เว้นแต่สำนักทะเบียนท้องถิ่นเขตในกรุงเทพมหานครให้จัดส่งโดยตรงไปยังสำนักทะเบียนกลาง

ข้อ ๑๒๙ ระยะเวลาการจัดส่ง

(๑) สำนักทะเบียนจังหวัด ให้รวบรวมจัดส่งไปยังสำนักทะเบียนกลางทุก ๑ เดือน โดยให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นจัดส่งให้สำนักทะเบียนจังหวัดก่อนถึงกำหนดส่งสำนักทะเบียนกลาง ๓ วัน

(๒) สำนักทะเบียนท้องถิ่นเขตในกรุงเทพมหานครให้จัดส่งไปยังสำนักทะเบียนกลางทุกวันศุกร์ เว้นแต่ถ้าตรงกับวันหยุดราชการให้เลื่อนถัดไปเป็นวันแรกของวันเปิดทำการ

ข้อ ๑๓๐ ช่วงระยะเวลาในการกำหนดส่งของสำนักทะเบียนจังหวัดที่ต้องจัดส่งให้ถึงสำนักทะเบียนกลาง ให้ถือปฏิบัติตามรหัสของสำนักทะเบียนดังนี้

- (๑) จังหวัดที่มีรหัสขึ้นต้นด้วยเลข ๑ ให้ส่งถึงในวันที่ ๑ ของเดือน
- (๒) จังหวัดที่มีรหัสขึ้นต้นด้วยเลข ๒ ให้ส่งถึงในวันที่ ๒ ของเดือน
- (๓) จังหวัดที่มีรหัสขึ้นต้นด้วยเลข ๓ ให้ส่งถึงในวันที่ ๓ ของเดือน
- (๔) จังหวัดที่มีรหัสขึ้นต้นด้วยเลข ๔ ให้ส่งถึงในวันที่ ๔ ของเดือน
- (๕) จังหวัดที่มีรหัสขึ้นต้นด้วยเลข ๕ ให้ส่งถึงในวันที่ ๕ ของเดือน
- (๖) จังหวัดที่มีรหัสขึ้นต้นด้วยเลข ๖ ให้ส่งถึงในวันที่ ๖ ของเดือน
- (๗) จังหวัดที่มีรหัสขึ้นต้นด้วยเลข ๗ ให้ส่งถึงในวันที่ ๗ ของเดือน
- (๘) จังหวัดที่มีรหัสขึ้นต้นด้วยเลข ๘ ให้ส่งถึงในวันที่ ๘ ของเดือน
- (๙) จังหวัดที่มีรหัสขึ้นต้นด้วยเลข ๙ ให้ส่งถึงในวันที่ ๙ ของเดือน

ในกรณีในวันกำหนดส่งเป็นวันหยุดราชการ ให้เลื่อนถัดไปเป็นวันแรกของวันเปิดทำการ

ข้อ ๑๓๑ วิธีการส่ง ให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

(๑) บรรจุแบบพิมพ์และแบบรายงานที่จะต้องส่งในซองเอกสารตามรูปแบบที่กำหนดโดยให้แยกแบบพิมพ์และแบบรายงานเป็นแต่ละประเภท

(๒) นับจำนวนเอกสารในแต่ละซองและลงรายการหน้าซองบรรจุเอกสารให้ถูกต้องครบถ้วน

(๓) รวบรวมซองเอกสารทั้งหมดส่งสำนักทะเบียนจังหวัด

(๔) สำนักทะเบียนจังหวัดตรวจสอบจำนวนซองเอกสาร บัญชีนำส่งและหนังสือนำส่งของสำนักทะเบียนและลงชื่อรับไว้ในหนังสือนำส่งทั้งสองตอนแล้วมอบตอนที่ ๑ คืน ให้สำนักทะเบียน ส่วนตอนที่ ๒ เก็บไว้เป็นหลักฐานของสำนักทะเบียนจังหวัด

สำหรับสำนักทะเบียนท้องถิ่นเขตกรุงเทพมหานครให้ดำเนินการตาม (๑)-(๒) แล้วรวบรวมจัดส่งสำนักทะเบียนกลางต่อไป

ข้อ ๑๓๒ แบบพิมพ์และแบบรายงานการทะเบียนราษฎรที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นต้องส่งเมื่อได้ดำเนินการในแต่ละกรณีไปแล้ว มีดังนี้

(๑) แบบพิมพ์สูติบัตร ตอนที่ ๒ ทุกประเภท

(๒) แบบพิมพ์มรณบัตร ตอนที่ ๒ ทุกประเภท

(๓) แบบพิมพ์ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ กรณีรับแจ้งการย้ายเข้า แบบพิมพ์ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๒ กรณีรับแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทาง แบบพิมพ์ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๓ กรณีรับแจ้งการย้ายออก

(๔) แบบรายงานการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการต่างๆ ในทะเบียนบ้าน ตามแบบ ท.ร.๕๗ ก. ตอนที่ ๑

(๕) แบบรายงานการเพิ่มชื่อบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามแบบ ท.ร.๕๘ ก. ตอนที่ ๑

(๖) แบบรายงานการเพิ่มชื่อบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ตามแบบ ท.ร.๕๘ ข. ตอนที่ ๒

(๗) แบบรายงานการเพิ่มชื่อบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามแบบ ท.ร.๕๘ ค. ตอนที่ ๑

(๘) แบบรายงานการให้เลขรหัสประจำบ้าน ตามแบบ ท.ร.๕๙ ก.

(๙) แบบรายงานการแก้ไข เปลี่ยนแปลงรายการที่อยู่เกี่ยวกับบ้านตามแบบ ท.ร.๕๙/๑

ข้อ ๑๓๓ แบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรที่สำนักทะเบียนกลางจะจัดส่งคืนสำนักทะเบียนจังหวัดเพื่อมอบให้สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นเขตในกรุงเทพมหานคร เมื่อได้ดำเนินการเสร็จสิ้น มีดังนี้

(๑) แบบพิมพ์สูติบัตร ตอนที่ ๒ ทุกประเภท

(๒) แบบพิมพ์มรณบัตร ตอนที่ ๒ ทุกประเภท

(๓) แบบพิมพ์ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ทั้ง ๓ ตอน แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๕
แบบพิมพ์การทะเบียนราษฎร
ตอนที่ ๑
แบบพิมพ์

ข้อ ๑๓๔ แบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรให้ใช้แบบพิมพ์ต่างๆ ทำระเบียบนี้ ดังนี้

(๑) ท.ร.๑	เป็นสูติบัตร ใช้สำหรับคนที่มีสัญชาติไทยและแจ้งการเกิดภายในกำหนด
(๒) ท.ร.๑/๑	เป็นหนังสือรับรองการเกิด ใช้สำหรับโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่มีผู้รักษาพยาบาลโดยอาชีพ
(๓) ท.ร.๑ ตอนหน้า	เป็นใบรับแจ้งการเกิด
(๓ ทวิ) ท.ร.๑/ก	เป็นแบบรับรองรายการทะเบียนคนเกิดที่คัดรายการจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร
(๔) ท.ร.๒	เป็นสูติบัตร ใช้สำหรับคนที่มีสัญชาติไทยและแจ้งการเกิดเกินกำหนด
(๕) ท.ร.๓	เป็นสูติบัตร ใช้สำหรับคนที่ไม่ใช่สัญชาติไทย
(๖) ท.ร.๔	เป็นมรณบัตร ใช้สำหรับคนที่มีสัญชาติไทยและคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว
(๗) ท.ร.๔/๑	เป็นหนังสือรับรองการตาย ใช้สำหรับโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่มีผู้รักษาพยาบาลโดยอาชีพ
(๘) ท.ร.๔ ตอนหน้า	เป็นใบรับแจ้งการตาย
(๘ ทวิ) ท.ร.๔/ก	เป็นแบบรับรองรายการทะเบียนคนตายที่คัดรายการจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร
(๙) ท.ร.๕	เป็นมรณบัตร ใช้สำหรับคนที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในลักษณะชั่วคราวหรือเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
(๑๐) ท.ร.๖	เป็นใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ใช้สำหรับคนที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔)
(๑๑) ท.ร.๖ ตอนหน้า	เป็นใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่
(๑๒) ท.ร.๗	เป็นใบแจ้งการย้ายที่อยู่ใช้สำหรับคนที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓)
(๑๓) ท.ร.๘	บันทึกการเปรียบเทียบคดีความผิดเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร

(๑๔) ท.ร.๘/๑	แบบรายงานผลคดีเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (แบบรายงานของอำเภอ/ท้องถิ่น)
(๑๕) ท.ร.๘/๒	แบบรายงานผลคดีเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (แบบรายงานของจังหวัด)
(๑๖) ท.ร.๙	เป็นใบรับแจ้งเกี่ยวกับบ้าน
(๑๖/๑) ท.ร.๑๒	เป็นแบบรับรองข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรที่คัดรายการจากฐานข้อมูลการทะเบียนของสำนักทะเบียนกลาง
(๑๗) ท.ร.๑๓	เป็นทะเบียนบ้าน ใช้สำหรับคนที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในลักษณะชั่วคราว หรือเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
(๑๘) ท.ร.๑๔	เป็นทะเบียนบ้าน ใช้สำหรับคนที่มีสัญชาติไทยและคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว
(๑๙) ท.ร.๑๔/๑	เป็นแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎรจากฐานข้อมูลการทะเบียนของสำนักทะเบียนกลาง
(๑๙ ทวิ) ท.ร.๑๕	เป็นบันทึกการรับแจ้งเอกสารเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรสูญหายหรือถูกทำลาย
(๑๙ ตรี) ท.ร.๒๕	เป็นแบบการขอมีรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรสำหรับกรณีการแจ้งเกิดเกินกำหนดและการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน
(๑๙/๓) ท.ร.๒๖	เป็นแบบบัตรทะเบียนคนเกิด
(๒๐) ท.ร.๓๑	เป็นคำร้องทั่วไป
(๒๑) ท.ร.๔๗ ก	เป็นคำร้องใช้สำหรับแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการต่างๆ หรือจำหน่ายเกี่ยวกับบุคคลและบ้านในทะเบียนบ้าน
(๒๒) ท.ร.๔๘ ก	เป็นแบบการให้เลขประจำตัวประชาชน ใช้สำหรับบุคคลสัญชาติไทยที่ได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔)
(๒๓) ท.ร.๔๘ ข	เป็นแบบการให้เลขประจำตัวประชาชน ใช้สำหรับบุคคลต่างด้าวที่ได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓)
(๒๔) ท.ร.๔๘ ค	เป็นแบบการให้เลขประจำตัวประชาชน ใช้สำหรับบุคคลต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยหรือได้รับสัญชาติไทย
(๒๕) ท.ร.๔๙ ก	เป็นแบบการให้เลขรหัสประจำบ้าน ใช้สำหรับบ้านที่ปลูกสร้างขึ้นใหม่หรือไม่เคยให้เลขรหัสมาก่อน
(๒๖) ท.ร.๔๙/๑	เป็นแบบรายงาน ใช้สำหรับกรณีที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมรายการที่อยู่เกี่ยวกับบ้านเป็นจำนวนมากกว่า ๑ หลังในคราวเดียวกัน

(แบบพิมพ์ใน (๗) และ (๑๙) ตามระเบียบฯ เดิมถูกยกเลิกและแก้ไขใหม่โดยข้อ ๙ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (น.๓) พ.ศ. ๒๕๕๔ และกำหนดแบบพิมพ์ตาม (๓ ทวิ) (๘ ทวิ) (๑๙ ทวิ) และ (๑๙ ตริ) โดยข้อ ๑๐ ของระเบียบฉบับเดียวกัน ส่วนแบบพิมพ์ใน (๘) ตามระเบียบฯ เดิมถูกยกเลิกและแก้ไขใหม่โดยข้อ ๑๘ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (น.๔) พ.ศ. ๒๕๕๕ และกำหนดแบบพิมพ์ตาม (๑๖/๑) และ (๑๙/๓) โดยข้อ ๑๙ ของระเบียบฉบับเดียวกัน)

ข้อ ๑๓๕ แบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรทั้งที่ใช้หรือยังไม่ได้ใช้ปฏิบัติ เกิดการชำรุดเสียหายจนไม่อาจใช้ปฏิบัติได้ให้นายทะเบียนยกเลิกใช้แบบพิมพ์ดังกล่าวโดยดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ทำเครื่องหมายกากบาทและระบุคำว่า “ยกเลิก” พร้อมสาเหตุการยกเลิกด้วยหมึกสีแดงไว้

(๒) จัดเก็บไว้ในแฟ้มต่างหาก

สำหรับแบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรที่เป็นแบบในการกำหนดเลขประจำตัวประชาชน เมื่อสำนักทะเบียนยกเลิกแล้ว ให้รายงานให้สำนักทะเบียนกลางทราบโดยระบุชนิดของแบบพิมพ์และเลขประจำตัวประชาชนในแบบพิมพ์ดังกล่าวพร้อมสำเนาการรายงานให้สำนักทะเบียนจังหวัดทราบด้วย

แบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรทุกประเภท เมื่อสำนักทะเบียนได้ใช้หรือออกให้ผู้แจ้งผิดประเภทให้ยกเลิกและออกใหม่ให้ถูกต้องตามชนิดแบบพิมพ์ และดำเนินการเช่นเดียวกัน (๑)-(๒)

ข้อ ๑๓๖ หลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง หรือนายทะเบียนจัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎรก่อนพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้คงใช้เป็นหลักฐานในการอ้างอิงหรือแสดงเพื่อปฏิบัติตามระเบียบนี้

ตอนที่ ๒

การจัดเก็บแบบพิมพ์

ข้อ ๑๓๗ วิธีเก็บทะเบียนบ้าน ให้ปฏิบัติดังนี้

สำนักทะเบียนท้องถิ่น

(๑) ให้แยกเก็บเป็นรายตำบลหรือแขวง

(๒) แต่ละตำบลหรือแขวง แยกออกเป็นถนน ตรอก ซอย และจัดลำดับ ถนน ตรอก ซอย ตามลำดับอักษรตัวหน้าของชื่อถนน ตรอก ซอยนั้นๆ ในกรณีชื่อถนน ตรอก ซอยเหมือนกันแต่มีหมายเลขกำกับ ให้เรียงตามหมายเลขที่กำกับ

(๓) ภายในส่วนของถนน ตรอก ซอย ให้เรียงตามลำดับบ้านเลขที่

(๔) การแยกระหว่างตำบลหรือแขวง ถนน ตรอก ซอย ให้ใช้แผ่นวัสดุแข็งแรงขนาดเดียวกับทะเบียนบ้านแต่มีหัวสูงประมาณครึ่งนิ้ว และเขียนชื่อ ถนน ตรอก ซอย ไว้ในส่วนที่สูงกว่านั้น

(๕) ให้มีแผ่นวัสดุแข็งแรงขนาดเดียวกับทะเบียนบ้านแต่มีหัวสูงกว่าประมาณครึ่งนิ้ว ยาวหนึ่งในห้าส่วนของความยาวของแผ่นนั้นไว้ระหว่างบ้านเลขที่ทุกๆ ๑๐๐ เลขหมาย เช่น ๑-๑๐๐, ๑๐๑-๒๐๐ ๒๐๑-๓๐๐ เป็นต้น

สำนักทะเบียนอำเภอ

(๑) ให้แยกเก็บเป็นรายตำบล หมู่บ้าน

(๒) ในหมู่บ้านหนึ่งๆ ให้เรียงลำดับบ้านเลขที่ ถ้าในหมู่บ้านให้บ้านเลขที่เป็นถนน ตรอก ซอย ให้แยกภายในหมู่บ้านนั้นออกเป็น ถนน ตรอก ซอย ตามลำดับอักษรตัวหน้าของชื่อถนน ตรอก ซอย นั้นๆ

(๓) การแยกระหว่างตำบล หมู่บ้าน ถนน ตรอก ซอย และกลุ่มบ้านเลขที่ ให้ถือปฏิบัติอย่างเดียวกับสำนักทะเบียนท้องถิ่น โดยอนุโลม

ข้อ ๑๓๘ ทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) และทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ให้จัดเก็บรวมกัน โดยพิจารณาจากรายการที่อยู่ของบ้าน

ข้อ ๑๓๙ เมื่อนำทะเบียนบ้านออกไปจากที่เพื่อการใดก็ตาม จะต้องเก็บเข้าที่เดิมทันทีเมื่อเสร็จสิ้นจะนำไปเก็บหรือวางไว้ที่อื่นไม่ได้

ข้อ ๑๔๐ การเก็บสถิติบัตร ตอนที่ ๒ ให้เก็บดังนี้

(๑) แยกประเภทสถิติบัตรเป็น ท.ร.๑ หรือ ท.ร.๒ หรือ ท.ร.๓ แล้วแต่กรณี

(๒) สถิติบัตรของแต่ละประเภทให้จัดเก็บในแฟ้ม

(๓) ในแฟ้มหนึ่งๆ ให้บรรจุสถิติบัตรเป็นเล่มๆ จนเต็มขนาดบรรจุของแฟ้มโดยให้บรรจุสถิติบัตรตามลำดับเลขประจำตัวประชาชนที่ปรากฏอยู่บนมุมขวามือของสถิติบัตรแต่ละใบ

(๔) แฟ้มที่จัดเก็บสถิติบัตรจนเต็มแล้ว ให้ระบุข้อความที่สันแฟ้มว่า “แฟ้มที่... ของปี... เลขประจำตัวเลขที่... ถึงเลขประจำตัวเลขที่...” แล้วจัดเก็บเรียงไว้ให้ปลอดภัยและเป็นระเบียบเพื่อสะดวกแก่การค้นหา

ข้อ ๑๔๑ การเก็บมรณบัตร ตอนที่ ๒ ให้เก็บดังนี้

(๑) แยกประเภทมรณบัตรเป็น ท.ร.๔ หรือ ท.ร.๕ แล้วแต่กรณี

(๒) มรณบัตรของแต่ละประเภทให้จัดเก็บในแฟ้ม

(๓) ในแฟ้มหนึ่งๆ ให้บรรจุมรณบัตรรวมกันทุกตำบล โดยให้บรรจุเรียงตามลำดับวันเดือนปีที่ออกมรณบัตร

(๔) แฟ้มที่จัดเก็บมรณบัตรจนเต็มแล้ว ให้ระบุข้อความที่สันแฟ้มว่า “แฟ้มที่... ออกให้ตั้งแต่วันที่... เดือน... ปี... ถึงวันที่... เดือน... ปี...” แล้วจัดเก็บเรียงไว้ให้ปลอดภัยและเป็นระเบียบเพื่อสะดวกแก่การค้นหา

ข้อ ๑๔๒ การเก็บใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ให้แยกประเภทใบแจ้งการย้ายที่อยู่เป็นประเภทและให้แยกจัดเก็บเป็นแต่ละตอน ดังนี้

(๑) ให้จัดเก็บในแฟ้มโดยบรรจุเรียงตามลำดับวันเดือนปีที่ย้ายเข้าในกรณีรับแจ้งการย้ายเข้าหรือตามลำดับวันเดือนปีที่ย้ายออกในกรณีรับแจ้งการย้ายออก

(๒) แฟ้มที่จัดเก็บจนเต็มแล้ว ให้ระบุข้อความที่สันแฟ้มว่า “แฟ้มที่... ย้ายเข้าตั้งแต่วันที่... เดือน... ปี... ถึงวันที่... เดือน... ปี...” หรือ “แฟ้มที่... ย้ายออกตั้งแต่วันที่... เดือน... ปี... ถึงวันที่... เดือน... ปี...” แล้วแต่กรณี แล้วจัดเก็บเรียงไว้ให้ปลอดภัยและเป็นระเบียบเพื่อสะดวกแก่การค้นหา

(๓) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๒ ซึ่งได้ตอบรับการรับแจ้งการย้ายเข้าให้ดำเนินการจัดเก็บเช่นเดียวกัน (๑)-(๒)

ข้อ ๑๔๓ ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ซึ่งเป็นการแจ้งการย้ายเข้าหรือแจ้งการย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลางหรือการแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางหรือใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่ให้แยกเก็บต่างหากจากการย้ายที่อยู่ตามข้อ ๑๔๒

ข้อ ๑๔๔ การจัดเก็บแบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรอื่นให้จัดเก็บให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและสะดวกต่อการค้นหา

ส่วนที่ ๖

สำนักทะเบียนและนายทะเบียน

ตอนที่ ๑

สำนักทะเบียนสาขา สำนักทะเบียนเฉพาะกิจ

ข้อ ๑๔๕ ห้องที่ใดที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางได้จัดตั้งให้เป็นสำนักทะเบียนสาขาหรือสำนักทะเบียนเฉพาะกิจแล้ว ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบนี้กำหนดในส่วนนั้นๆ

ข้อ ๑๔๖ สำนักทะเบียนสาขาหรือสำนักทะเบียนเฉพาะกิจให้กำหนดรหัสประจำสำนักทะเบียนตามที่สำนักทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๑๔๗ ให้สำนักทะเบียนสาขาหรือสำนักทะเบียนเฉพาะกิจจัดส่งเอกสารและแบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรที่ต้องรายงานให้สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่สำนักทะเบียนสาขาหรือสำนักทะเบียนเฉพาะกิจอยู่ในเขตความรับผิดชอบตามกำหนดเวลา เพื่อจะได้รวบรวมรายงานไปยังสำนักทะเบียนกลางตามระเบียบที่กำหนดไว้ต่อไป

ข้อ ๑๔๘ แบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรทุกประเภทให้สำนักทะเบียนสาขาหรือสำนักทะเบียนเฉพาะกิจเบิกจากสำนักทะเบียนจังหวัดแห่งท้องที่

ตอนที่ ๒

นายทะเบียนสาขา นายทะเบียนเฉพาะกิจ

ข้อ ๑๔๙ นายทะเบียนสาขาและนายทะเบียนเฉพาะกิจ ให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๑๕๐ การระบุตำแหน่งให้ระบุว่า “นายทะเบียนสาขา (ระบุชื่อสาขา) อำเภอ (เทศบาลหรือเขต)...” หรือ “นายทะเบียนเฉพาะกิจ (ระบุชื่อที่ดำเนินการ) อำเภอ (เทศบาลหรือเขต)..” แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๗

การจัดทำและควบคุมทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนกลาง

ตอนที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑๕๑ ให้สำนักทะเบียนกลางจัดทำทะเบียนราษฎรและจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ตามเอกสารการรายงานของสำนักทะเบียนที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้และเอกสารหลักฐานตามระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลตัวบุคคลที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินการทะเบียนราษฎร

การจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรให้มีรายการต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

การคัดข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรให้ผู้ขอยื่นคำขอต่อนายทะเบียน ณ สำนักทะเบียนที่จัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์แห่งใดแห่งหนึ่งก็ได้ โดยให้นายทะเบียนคัดข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรได้เฉพาะรายการที่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลของสำนักทะเบียนกลางตามแบบ ท.ร.๑๒ ทำระเบียบนี้

(ความในข้อ ๑๕๑ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๑๗ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (จ.๔) พ.ศ. ๒๕๕๔)

ข้อ ๑๕๒ วิธีการจัดทำและควบคุมทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ให้เป็นไปตามวิธีการที่สำนักทะเบียนกลางกำหนด

(๑) เลขประจำตัวประชาชน มี ๑๓ หลัก แบ่งออกเป็น ๕ ส่วน

ส่วนที่ ๑ มี ๑ หลัก หมายถึง ประเภทบุคคลซึ่งมี ๘ ประเภท

ส่วนที่ ๒ มี ๔ หลัก หมายถึง สำนักทะเบียนที่ออกเลขประจำตัวให้กับประชาชน

ส่วนที่ ๓ และส่วนที่ ๔ รวมกันมี ๗ หลัก หมายถึง ลำดับที่ของบุคคลในแต่ละประเภทของแต่ละสำนักทะเบียน

ส่วนที่ ๕ มี ๑ หลัก หมายถึง เลขตรวจสอบความถูกต้องของเลขประจำตัวประชาชน
ทั้งหมด

(๒) ประเภทของบุคคลที่อยู่ในระบบทะเบียนราษฎร แบ่งออกเป็น ๘ ประเภท

ประเภทที่ ๑ ได้แก่ คนที่เกิดและมีสัญชาติไทย ได้แจ้งการเกิดภายในกำหนดเวลาที่
กฎหมายกำหนด

ประเภทที่ ๒ ได้แก่ คนที่เกิดและมีสัญชาติไทย ได้แจ้งการเกิดเกินกำหนดเวลาที่
กฎหมายกำหนด

ประเภทที่ ๓ ได้แก่ คนไทยและคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวซึ่งมีชื่อ
และรายการบุคคลในทะเบียนบ้านก่อนวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๗

ประเภทที่ ๔ ได้แก่ คนไทยและคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวและได้มีการ
ย้ายเข้าในทะเบียนบ้านขณะยังไม่มีเลขประจำตัวประชาชน (ระหว่าง
วันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๗)

ประเภทที่ ๕ ได้แก่ คนไทยและคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวที่ได้รับ
อนุมัติให้เพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน

ประเภทที่ ๖ ได้แก่ คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายในลักษณะชั่วคราวและ
คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประเภทที่ ๗ ได้แก่ บุตรของบุคคลประเภทที่ ๖ ซึ่งเกิดในประเทศ

ประเภทที่ ๘ ได้แก่ บุคคลต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยหรือ
บุคคลที่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมาย

ตอนที่ ๒

ทะเบียนบ้าน

ข้อ ๑๕๓ การจัดทำทะเบียนบ้าน การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการที่อยู่ของบ้านของสำนักทะเบียนกลาง
ให้จัดทำจากแบบรายงานการแก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมหรือจำหน่ายเกี่ยวกับบ้าน หรือทะเบียนบ้านฉบับปี
พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่ตกหล่น

ข้อ ๑๕๔ ให้สำนักทะเบียนกลางจัดพิมพ์ทะเบียนบ้านด้วยระบบคอมพิวเตอร์ แจกจ่ายให้สำนักทะเบียน
ตามแผนที่กำหนดจนครบทุกสำนักทะเบียน

ตอนที่ ๓ ทะเบียนคนเกิด

ข้อ ๑๕๕ ให้สำนักทะเบียนกลางจัดทำทะเบียนคนเกิดจากสูติบัตร ตอนที่ ๒

ข้อ ๑๕๖ สูติบัตร ตอนที่ ๒ ที่นำมาจัดทำทะเบียนคนเกิด ให้ดำเนินการถ่ายภาพไว้ด้วยระบบไมโครฟิล์มหรือระบบภาพถ่ายคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงตรวจสอบและคัดรับรองสำเนา

ข้อ ๑๕๗ สูติบัตร ตอนที่ ๒ เมื่อได้จัดทำทะเบียนคนเกิดแล้ว ให้ส่งคืนสำเนาทะเบียนที่ออกสูติบัตรเพื่อจัดเก็บตามระเบียบต่อไป

ตอนที่ ๔ ทะเบียนคนตาย

ข้อ ๑๕๘ ให้สำนักทะเบียนกลางจัดทำทะเบียนคนตายจากมรณบัตร ตอนที่ ๒

ข้อ ๑๕๙ มรณบัตร ตอนที่ ๒ ที่นำมาจัดทำทะเบียนคนตาย ให้ดำเนินการถ่ายภาพไว้ด้วยระบบไมโครฟิล์มหรือระบบภาพถ่ายคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงตรวจสอบและคัดรับรองสำเนา

ข้อ ๑๖๐ มรณบัตร ตอนที่ ๒ เมื่อได้จัดทำทะเบียนคนตายแล้ว ให้ส่งคืนสำเนาทะเบียนที่ออกมรณบัตรเพื่อจัดเก็บตามระเบียบต่อไป

ตอนที่ ๕ การย้ายที่อยู่

ข้อ ๑๖๑ เมื่อมีการแจ้งการย้ายออกหรือแจ้งการย้ายเข้าในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนแล้ว ให้สำนักทะเบียนกลางปรับปรุงทะเบียนบ้านให้ตรงกันกับของสำนักทะเบียนตามหลักฐานใบแจ้งการย้ายที่อยู่

ข้อ ๑๖๒ ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ให้ดำเนินการถ่ายภาพไว้ด้วยระบบไมโครฟิล์มหรือระบบภาพถ่ายคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิง ตรวจสอบและคัดรับรองสำเนา

ข้อ ๑๖๓ ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ เมื่อได้ดำเนินการแล้วให้ส่งคืนสำเนาทะเบียนที่ออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ เพื่อจัดเก็บตามระเบียบต่อไป

ตอนที่ ๖

การเพิ่มชื่อและการจำหน่ายชื่อ

ข้อ ๑๖๔ ให้สำนักทะเบียนกลางดำเนินการเพิ่มชื่อหรือจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนกลางตามแบบรายงานการเพิ่มชื่อหรือจำหน่ายชื่อที่สำนักทะเบียนจัดส่งมาแล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๖๕ แบบรายงานการเพิ่มชื่อหรือจำหน่ายชื่อเมื่อดำเนินการแล้วให้สำนักทะเบียนกลางทำลายตามระยะเวลาและวิธีการที่กำหนด

ตอนที่ ๗

การปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร

ข้อ ๑๖๖ ให้สำนักทะเบียนกลางดำเนินการปรับปรุงรายการในฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรให้เป็นปัจจุบันตามหลักฐานที่สำนักทะเบียนจัดส่งมา หรือตามหลักฐานรายการทะเบียนที่พิมพ์จากคอมพิวเตอร์และได้มีการตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว

ข้อ ๑๖๗ หลักฐานการปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรเมื่อดำเนินการแล้วให้สำนักทะเบียนกลางทำลายตามระยะเวลาและวิธีการที่กำหนด

ตอนที่ ๘

การส่งและการรายงาน

ข้อ ๑๖๘ แบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรและแบบรายงานที่สำนักทะเบียนกลางส่งคืน ให้สำนักทะเบียนตรวจสอบความถูกต้องแล้วยืนยันหรือแก้ไขให้ถูกต้องพร้อมทั้งส่งคืนให้สำนักทะเบียนกลางภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับเอกสาร

ข้อ ๑๖๙ การยืนยันหรือแก้ไขความถูกต้องในแบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรและแบบรายงานตามข้อ ๑๖๘ ให้สำนักทะเบียนดำเนินการตามวิธีการที่สำนักทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๑๗๐ กรณีที่สำนักทะเบียนกลางตรวจสอบและพบความผิดพลาดของรายการบุคคลและรายการบ้านที่สำนักทะเบียนจัดส่งรายงาน ให้แจ้งสำนักทะเบียนดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามวิธีการที่สำนักทะเบียนกลางกำหนด

ส่วนที่ ๘

การเปรียบเทียบคดีความผิดเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร

ข้อ ๑๗๑ “ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ” ในเขตสำนักทะเบียนอำเภอ หมายถึงนายทะเบียนอำเภอในเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่น หมายถึง นายทะเบียนท้องถิ่น

ข้อ ๑๗๒ เมื่อปรากฏว่าผู้ใดกระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบทำการเปรียบเทียบโดยมิชักช้า

ข้อ ๑๗๓ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบบันทึกคำให้การของผู้กล่าวหาและผู้ต้องหาโดยย่อ ถ้าผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบก็ให้ทำการเปรียบเทียบได้ แต่ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบให้แจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป

คำให้การของผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา และบันทึกการเปรียบเทียบ ให้บันทึกลงในสมุดบันทึกการเปรียบเทียบคดีความผิดเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร ตามแบบทำระเบียบนี้

ข้อ ๑๗๔ ในการเปรียบเทียบให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดเงินค่าปรับที่ผู้ต้องหาจะต้องพึงชำระโดยคำนึงถึงลักษณะความหนักเบาและพฤติการณ์แห่งความผิดตลอดจนฐานะความเป็นอยู่ของผู้ต้องหา

ข้อ ๑๗๕ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับแล้ว ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบออกใบเสร็จรับเงินให้ผู้ต้องหารับไป

ข้อ ๑๗๖ การรายงานผลคดีเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร ให้สำนักทะเบียนรายงานไปยังสำนักทะเบียนกลาง ตามแบบทำระเบียบนี้ทุกเดือนในสัปดาห์แรกของเดือนถัดไป

ข้อ ๑๗๗ การรับเงิน เก็บรักษาเงิน ส่งและถอนเงินค่าเปรียบเทียบ สำหรับกรณีนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้ทำการเปรียบเทียบ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการฝากเงิน การเบิกจ่ายเงิน การรักษาเงิน และการตรวจเงินของเทศบาล สำหรับกรณีนายทะเบียนอำเภอเป็นผู้ทำการเปรียบเทียบ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบการรับจ่าย การเก็บรักษาและการนำส่งเงิน ในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอของกระทรวงการคลัง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ.๒๕๓๕

(ลงชื่อ) **ชูวงศ์ ฉายะบุตร**
(นายชูวงศ์ ฉายะบุตร)
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๙)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๑) วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
ผู้อำนวยการทะเบียนกลางวางระเบียบการจัดทำทะเบียนราษฎรไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ระบบคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ระบบการประมวลผลข้อมูลการทะเบียนราษฎร ด้วย
เครื่องอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๔ สำนักทะเบียนใดที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศให้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรด้วยระบบ
คอมพิวเตอร์ ให้ใช้ระเบียบนี้

ข้อ ๕ การจัดทำทะเบียนราษฎรในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ดำเนินการด้วยระบบคอมพิวเตอร์

๑. การออกหลักฐานการแจ้ง
๒. การจัดทำทะเบียนราษฎร
๓. การควบคุมทะเบียนราษฎร
๔. การสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร

ข้อ ๕/๑ การออกหลักฐานการรับแจ้งการเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ หรือการคัดและรับรองรายการ
ทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ให้นายทะเบียนดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันที่นับแต่เวลาที่รับคำร้อง
หากไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้แจ้งผู้ร้องทราบพร้อมเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้

ข้อ ๕/๒ การกำหนดรหัสประจำตัวและรหัสผ่านของนายทะเบียนและผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรด้วย
ระบบคอมพิวเตอร์ ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ลงทะเบียนผู้ปฏิบัติงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์และปัดรูปถ่ายตามแบบ บท. ๑

(๒) เมื่อนายทะเบียนอนุมัติแล้ว ให้สำนักทะเบียนกำหนดรหัสประจำตัวเป็นเลข ๙ หลัก หลักที่ ๑,๒, ๓,๔ เป็นเลขรหัสประจำสำนักทะเบียน หลักที่ ๕ เป็นเลขกลุ่มตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงาน และหลักที่ ๖,๗,๘,๙ เป็นลำดับการกำหนดรหัสประจำตัวของสำนักทะเบียน แล้วให้จัดทำบัญชีคอมพิวเตอร์การกำหนดเลขรหัสประจำตัวไว้เป็นหลักฐาน

(๓) ส่งแบบ บท. ๑ ไปยังศูนย์บริหารการทะเบียนภาคภายใน ๗ วัน เพื่อลงทะเบียนผู้ปฏิบัติและกำหนดรหัสผ่าน

(๔) เมื่อได้รับรหัสผ่านแล้ว ให้เจ้าของรหัสผ่านเปลี่ยนแปลงรหัสผ่านด้วยระบบคอมพิวเตอร์อีกครั้งหนึ่ง จึงจะใช้รหัสผ่านนั้นปฏิบัติงานได้

ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจกำหนดให้ใช้เลขประจำตัวประชาชนและลายพิมพ์นิ้วมือของนายทะเบียนหรือผู้ปฏิบัติงานเป็นรหัสประจำตัวตาม (๒) และรหัสผ่านตาม (๓) ก็ได้

ในกรณีที่นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพ้นจากหน้าที่รับผิดชอบ ให้นายทะเบียนแจ้งศูนย์บริหารการทะเบียนภาคทางโทรศัพท์หรือโทรสารเพื่อยกเลิกรหัสผ่านทันที แล้วให้แจ้งยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วัน

ข้อ ๕/๓ นายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรทุกคนต้องเก็บรักษารหัสผ่านของตนไว้เป็นความลับ หากมีการปฏิบัติโดยมิชอบหรือความเสียหายใดๆ เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการใช้รหัสผ่านเจ้าของรหัสผ่านนั้นต้องรับผิดชอบในทุกกรณี

ในกรณีที่ลืมหรหัสผ่าน ให้เจ้าของรหัสผ่านมีหนังสือแจ้งศูนย์บริหารการทะเบียนภาคทราบ เมื่อศูนย์บริหารการทะเบียนภาคกำหนดรหัสผ่านใหม่แล้ว ให้เจ้าของรหัสผ่านนั้นเปลี่ยนแปลงรหัสผ่านด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่งจึงจะใช้รหัสผ่านนั้นปฏิบัติงานได้

การเปลี่ยนแปลงรหัสผ่านให้เจ้าของรหัสผ่านเปลี่ยนแปลงได้ด้วยตนเอง

ข้อ ๕/๔ ก่อนเริ่มปฏิบัติงานแต่ละวันในสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น เมื่อทำการเปิดระบบคอมพิวเตอร์แล้ว ให้เจ้าหน้าที่พิมพ์รายงานผลการปฏิบัติงานประจำวันของวันที่ผ่านมาเสนอให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น หรือผู้ได้รับมอบหมายตรวจสอบรายละเอียดและความถูกต้องก่อนทุกครั้ง เมื่อตรวจสอบและเห็นว่าถูกต้อง ให้ผู้ตรวจสอบลงชื่อพร้อมทั้งวันเดือนปีรับรองการตรวจสอบในรายงานดังกล่าว แล้วให้เก็บรวบรวมไว้สำหรับใช้ตรวจสอบและเป็นหลักฐานอ้างอิงต่อไป การเก็บรักษารายงานดังกล่าวให้เก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานในแต่ละวันให้เจ้าหน้าที่ทำการสำรองข้อมูลไว้โดยใช้เทปประจำวัน ยกเว้นวันทำการสุดท้ายของสัปดาห์ให้สำรองข้อมูลทั้งหมดในรอบสัปดาห์ เมื่อได้ตรวจสอบการสำรองข้อมูลว่าเสร็จสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วจึงจะทำการปิดระบบคอมพิวเตอร์ได้

ให้ศูนย์บริหารการทะเบียนภาคเก็บรักษาข้อมูลการปฏิบัติงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่สำนักทะเบียนทุกแห่งในเขตรับผิดชอบได้ปฏิบัติตามระเบียบนี้ไว้เพื่อเป็นหลักฐานและสามารถตรวจสอบได้

ข้อ ๕/๕ ให้มีชุดคำสั่งในการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ดังนี้

(๑) ชุดคำสั่งการรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๐๑, ๐๒, ๐๓) สำหรับการออกสูติบัตรและจัดทำทะเบียน คนเกิด
(๒) ชุดคำสั่งบัตรทะเบียนคนเกิด (ท.ร.๒๖) สำหรับการจัดทำบัตรทะเบียนคนเกิด
(๓) ชุดคำสั่งการรับแจ้งการตาย (ท.ร.๐๔, ๐๕) สำหรับการออกมรณบัตรและจัดทำทะเบียนคนตาย
(๔) ชุดคำสั่งการรับแจ้งการย้ายที่อยู่ (ท.ร.๐๖, ๐๗) สำหรับการออกหลักฐานการแจ้งการย้ายที่อยู่และ
การจัดเก็บประวัติการย้ายที่อยู่

(๕) ชุดคำสั่งการเพิ่มรายการบุคคลหรือบ้านที่ตกหล่น (ท.ร.๑๔) สำหรับการเพิ่มรายการบุคคลเข้า
ในทะเบียนบ้านที่จัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ กรณีที่บุคคลนั้นได้รับการกำหนดเลขประจำตัวประชาชนไว้ใน
ทะเบียนบ้านอยู่ก่อนแล้ว หรือการเพิ่มรายการบ้านที่ได้รับการกำหนดเลขประจำบ้านอยู่ก่อนแล้ว

(๖) ชุดคำสั่งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือจำหน่ายรายการเกี่ยวกับบุคคลหรือบ้าน (ท.ร.๔๔) สำหรับ
การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือจำหน่ายรายการบุคคลหรือบ้านโดยนายทะเบียน

(๗) ชุดคำสั่งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือจำหน่ายรายการเกี่ยวกับบุคคล (ท.ร.๕๗ ข) สำหรับการแก้ไข
เปลี่ยนแปลงหรือจำหน่ายรายการบุคคลโดยมีผู้ยื่นคำร้อง

(๘) ชุดคำสั่งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือจำหน่ายรายการเกี่ยวกับบ้าน (ท.ร.๕๗ ค) สำหรับการแก้ไข
เปลี่ยนแปลงหรือจำหน่ายรายการเกี่ยวกับบ้านโดยมีผู้ยื่นคำร้อง

(๙) ชุดคำสั่งการกำหนดเลขประจำตัวประชาชน (ท.ร.๕๘) สำหรับการกำหนดเลขประจำตัวประชาชน
ให้แก่บุคคลที่ได้รับการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน

(๑๐) ชุดคำสั่งการปลูกสร้างบ้านใหม่หรือบ้านที่ยังไม่มีทะเบียนบ้าน (ท.ร.๕๙) สำหรับการกำหนดเลขรหัส
ประจำบ้าน

(๑๑) ชุดคำสั่งการตรวจสอบและคัดรับรองรายการจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร สำหรับการตรวจสอบ
และคัดรับรองรายการจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

(๑๒) ชุดคำสั่งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือจำหน่ายรายการในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร สำหรับการ
แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือจำหน่ายรายการในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

(๑๓) ชุดคำสั่งอื่นที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศกำหนด
เพิ่มเติม

(เพิ่มความตามข้อ ๕/๑ ข้อ ๕/๒ ข้อ ๕/๓ ข้อ ๕/๔ และข้อ ๕/๕ โดยข้อ ๓ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ
(ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๗)

“ข้อ ๕/๖ เมื่อนายอำเภอได้อนุมัติ หรืออนุญาตเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรตามที่กล่าวต่อไปแล้ว
ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นบันทึกรหัสผ่านของนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น
แล้วแต่กรณี เพื่อการเพิ่มชื่อ จำหน่ายชื่อ แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ดังนี้

(๑) การพิจารณาอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) กรณีการแจ้งเกิดเกินกำหนดของคนมีสัญชาติไทย
และการพิจารณาเห็นชอบการแจ้งเกิดเกินกำหนดเด็กมีอายุต่ำกว่า ๗ ปีบริบูรณ์ ในวันที่ยื่นคำร้อง กรณีมีเหตุอัน
สมควรสงสัยเรื่องสัญชาติของเด็กที่จะแจ้งการเกิด

(๒) การอนุมัติให้เพิ่มชื่อคนสัญชาติไทยที่ไม่มีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) เพราะตกสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๙

(๓) การอนุมัติให้เพิ่มชื่อบุคคลอ้างว่าเป็นคนมีสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยไม่มีหลักฐานเอกสารมาแสดง

(๔) การอนุมัติให้เพิ่มชื่อเด็กอนาถซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของบุคคล หน่วยงานเอกชน หรือหน่วยงานของรัฐในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔)

(๕) การอนุมัติให้เพิ่มชื่อบุคคลที่ได้มีการลงรายการ “ตาย” หรือ “จำหน่าย” ในทะเบียนบ้านฉบับที่มีเลขประจำตัวประชาชนเพราะแจ้งผิดคนหรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔)

(๖) การอนุมัติให้เพิ่มชื่อบุคคลที่ถูกจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน เนื่องจากมีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านโดยมิชอบหรือโดยทุจริต หรือเป็นคนสาบสูญตามคำสั่งศาลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔)

(๗) การอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) สำหรับคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวและเคยมีชื่อในทะเบียนบ้าน

(๘) การอนุมัติให้เพิ่มชื่อคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยได้รับการผ่อนผันเป็นกรณีพิเศษ หรือไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง รวมทั้งผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ซึ่งไม่ได้สัญชาติไทย ในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓)

(๙) การอนุมัติให้จำหน่ายชื่อบุคคลและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ซึ่งมีชื่อและรายการในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผน

(๑๐) การอนุญาตให้แก้ไข เปลี่ยนแปลงรายการ เกี่ยวกับสัญชาติ ในเอกสารการทะเบียนราษฎร จากสัญชาติอื่นหรือไม่มีสัญชาติเป็นสัญชาติไทย เนื่องจากการได้สัญชาติไทยหรือการคัดลอกรายการผิดพลาดหรือลงรายการผิดไปจากข้อเท็จจริง

(เพิ่มความตามข้อ ๕/๖ โดยข้อ ๓ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙)

ข้อ ๖ การจัดทำทะเบียนบ้านสำหรับสำนักทะเบียนให้จัดทำไว้ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และให้จัดเก็บทะเบียนบ้านฉบับเดิมไว้เป็นเอกสารเพื่อการอ้างอิง

ให้นายทะเบียนจัดทำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับใหม่ให้แก่เจ้าบ้านพร้อมเรียกสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเดิมคืน เมื่อจัดทำสำเนาทะเบียนบ้านด้วยระบบคอมพิวเตอร์แล้ว ให้นายทะเบียนลงชื่อพร้อมวันเดือนปีที่จัดทำกำกับไว้ในหน้ารายการเกี่ยวกับบ้าน และลงชื่อกำกับรายการบุคคลในบ้านทุกคนที่พิมพ์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ในหน้ารายการบุคคลด้วย โดยหมายเหตุในช่อง “มาจาก” ว่า “ฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร”

สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเดิมที่ตรวจแล้วมีรายการถูกต้องตรงกันกับทะเบียนบ้านฉบับของสำนักทะเบียน ให้นายทะเบียนเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีและให้ขออนุมัตินายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณีเพื่อทำลาย

(เพิ่มความตามวรรคสี่ โดยข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗)

ข้อ ๗ การแก้ไขปรับปรุงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรรวมทั้งสำเนา ให้ดำเนินการด้วยวิธีขีดฆ่าข้อความรายการเดิมแล้วเขียนข้อความใหม่ด้วยหมึกสีแดงพร้อมทั้งลงลายมือชื่อนายทะเบียนกำกับไว้

ข้อ ๘ การส่งรายงานตามข้อ ๕ ให้สำนักทะเบียนรวบรวมส่งสำนักทะเบียนกลางให้เสร็จสิ้นในแต่ละวันด้วยระบบคอมพิวเตอร์

ข้อ ๙ เอกสารหลักฐานตามข้อ ๘ เมื่อสำนักทะเบียนจัดส่งรายงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์แล้ว ให้จัดเก็บไว้เป็นเอกสารเพื่อการอ้างอิง

ข้อ ๑๐ ให้สำนักทะเบียนกลางดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรตามที่สำนักทะเบียนจัดส่งรายงานตามข้อ ๘

ข้อ ๑๑ เมื่อสำนักทะเบียนได้รับรายงานการปรับปรุงฐานข้อมูลหรือรายงานการหักล้างจากสำนักทะเบียนกลางให้นายทะเบียนตรวจสอบและหรือปรับปรุงแก้ไขแล้วลงลายมือชื่อรับรองในแบบรายงานและเก็บไว้เป็นเอกสารเพื่อการอ้างอิง

ข้อ ๑๒ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้อง หรือคำขอ หรือรับแจ้ง หากพิจารณาเห็นว่ารายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรหรือหลักฐานของสำนักทะเบียนไม่ตรงกับรายการในทะเบียนบ้านที่จัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ให้ยึดถือรายการในทะเบียนบ้านที่จัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์เป็นหลัก

หากผู้ร้องยืนยันว่ารายการในเอกสารทะเบียนราษฎรที่นำมาแสดงถูกต้องโดยมีหลักฐาน ให้นายทะเบียนดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงรายการในทะเบียนบ้านที่จัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ให้ตรงกับรายการในเอกสารดังกล่าวโดยไม่ต้องยื่นคำร้องขอแต่อย่างใด และให้สำเนาเอกสารการแก้ไขเก็บไว้เป็นหลักฐานอ้างอิง

ในการรับแจ้ง หรือการจัดทำทะเบียน หากปรากฏว่าไม่พบรายการบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้านที่จัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ให้รับแจ้งและปรับปรุงทะเบียนตามหลักฐานที่ผู้แจ้งแสดง

ข้อ ๑๓ แบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรให้ใช้แบบพิมพ์ตามที่กำหนดท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๑๓/๑ การคัดรายการเกี่ยวกับการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน การแจ้งการย้ายที่อยู่ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือจำหน่ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน หรือการปฏิบัติงานอื่นใดเป็นการเฉพาะของนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ให้ใช้แบบพิมพ์ตามที่อยู่หน่วยงานทะเบียนกลางสั่งการเกี่ยวกับการนั้น

(เพิ่มความตามข้อ ๑๓/๑ โดยข้อ ๕ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗)

ข้อ ๑๔ สำเนาทะเบียนบ้านที่ยังไม่ได้จัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ตามระเบียบนี้ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่านายทะเบียนจะจัดทำใหม่

ข้อ ๑๕ กรณีที่ข้อมูลรายการของทะเบียนบ้านที่จัดทำไว้ในระบบคอมพิวเตอร์มีรายการไม่ตรงกับทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียน ให้นายทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมรายการของทะเบียนบ้านที่จัดทำไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ให้ตรงกับทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียน โดยไม่ต้องให้ผู้ร้องยื่นคำขอแต่อย่างใด

ข้อ ๑๕/๑ ในกรณีที่มีการจัดทำ การแก้ไขเปลี่ยนแปลง การจำหน่ายรายการเกี่ยวกับบุคคลหรือบ้านใน เอกสารการทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ไม่ถูกต้องโดยมีผู้ร้องหรือนายทะเบียนทราบเอง ให้ถือปฏิบัติตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางสั่งการเกี่ยวกับการนั้น

(เพิ่มความตามข้อ ๑๕/๑ โดยข้อ ๖ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๗)

ข้อ ๑๖ ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่น ซึ่งได้ปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรด้วยระบบ คอมพิวเตอร์ตามระเบียบนี้ จัดทำรายงานตามแบบที่กำหนดท้ายระเบียบนี้ เสนอนายอำเภอตรวจสอบในแต่ละวัน ทำการทุกวัน และหากนายอำเภอได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่ามีการใดที่จัดทำไว้ไม่ถูกต้องให้สั่งแก้ไขทันที

ข้อ ๑๗ ให้ใช้ระเบียบนี้ควบคู่กับระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๑๗/๑ หากเกิดปัญหา อุปสรรค หรือข้อขัดข้องใดๆ ในการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรด้วยระบบ คอมพิวเตอร์เฉพาะในส่วนของระบบงานตามระเบียบนี้ ให้บันทึกรายงานสาเหตุของปัญหาให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นทราบ และให้เป็นหน้าที่ของนายทะเบียนเป็นผู้แจ้งเหตุดังกล่าวให้ประชาชนทราบและแจ้งศูนย์ บริหารการทะเบียนภาคทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไขระบบงานนั้น

(เพิ่มความตามข้อ ๑๗/๑ โดยข้อ ๗ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๗)

ข้อ ๑๘ การจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ในส่วนที่อยู่นอกเหนือจากที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้รายงานผู้อำนวยการทะเบียนกลางสั่งการเฉพาะกรณี

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๘

(ลงชื่อ) **ชวงศ์ ฉายะบุตร**

(นายชวงศ์ ฉายะบุตร)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๑) วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
ผู้ว่าการทะเบียนกลางวางระเบียบการจัดทำทะเบียนราษฎรไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้เฉพาะกับสำนักทะเบียนต้นทางและปลายทางที่ผู้ว่าการทะเบียนกลางได้
ประกาศให้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำ
ทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ แล้ว

ข้อ ๔ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ได้รับแจ้งตามแบบพิมพ์ใบแจ้งย้ายที่อยู่เพื่อขอ
แจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ให้ดำเนินการ ดังนี้

สำนักทะเบียนปลายทาง

(๑) เรียกสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน พร้อมคำยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าบ้าน บัตรประจำตัวของ
เจ้าบ้านที่จะย้ายเข้าไปอยู่ใหม่จากผู้แจ้ง

(๒) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้งว่าเป็นคนเดียวกับบุคคลที่ปรากฏชื่อและรายการบุคคลที่ย้ายที่อยู่หรือไม่

(๓) เมื่อนายทะเบียนเห็นว่าผู้แจ้งเป็นคนเดียวกับบุคคลที่ปรากฏชื่อและรายการบุคคลที่ย้ายที่อยู่แล้ว
ให้จำหน่ายรายการของผู้ย้ายที่อยู่ออกจากทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนต้นทางด้วยระบบคอมพิวเตอร์

(๔) เพิ่มชื่อผู้ย้ายที่อยู่ลงในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนปลายทางด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พร้อมทั้งเพิ่ม
ชื่อลงในสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน แล้วคืนให้ผู้แจ้งต่อไป

(๕) เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๖) ให้สำนักทะเบียนปลายทางแจ้งสำนักทะเบียนต้นทางทราบโดยทางระบบคอมพิวเตอร์

สำนักทะเบียนต้นทาง

เมื่อสำนักทะเบียนต้นทางได้รับทราบการจำหน่ายรายการของผู้ย้ายที่อยู่ออกจากทะเบียนบ้านด้วยระบบคอมพิวเตอร์แล้ว ให้แจ้งเจ้าบ้านให้นำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาดำเนินการจำหน่ายชื่อต่อไป

ข้อ ๕ ให้สำนักทะเบียนที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางได้ประกาศให้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ สามารถตรวจสอบชื่อและรายการบุคคลจากฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร เพื่อการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน โดยไม่ต้องส่งเรื่องไปขอตรวจสอบยังสำนักทะเบียนกลางอีก โดยให้นายทะเบียนจัดทำแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎรจากฐานข้อมูลการทะเบียน (ท.ร. ๑๔/๒) แล้วลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้เพื่อเป็นหลักฐานต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๐

(ลงชื่อ) **ประมวล รุจนเสรี**

(นายประมวล รุจนเสรี)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

**ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง
ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๔๗**

- ข้อ ๒** ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป
- ข้อ ๓** ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๕/๑ ข้อ ๕/๒ ข้อ ๕/๓ ข้อ ๕/๔ และ ข้อ ๕/๕ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘
(ได้นำข้อความใหม่ไปเพิ่มไว้ในระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ แล้ว)
- ข้อ ๔** ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของข้อ ๖ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘
(ได้นำข้อความใหม่ไปเพิ่มไว้ในระเบียบสำนักทะเบียนกลาง พ.ศ. ๒๕๓๘ แล้ว)
- ข้อ ๕** ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๓/๑ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘
(ได้นำข้อความใหม่ไปเพิ่มไว้ในระเบียบสำนักทะเบียนกลาง พ.ศ. ๒๕๓๘ แล้ว)
- ข้อ ๖** ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๕/๑ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘
(ได้นำข้อความใหม่ไปเพิ่มไว้ในระเบียบสำนักทะเบียนกลาง พ.ศ. ๒๕๓๘ แล้ว)
- ข้อ ๗** ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๗/๑ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘
(ได้นำข้อความใหม่ไปเพิ่มไว้ในระเบียบสำนักทะเบียนกลาง พ.ศ. ๒๕๓๘ แล้ว)
- ข้อ ๘** ให้เพิ่มแบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรทำทะเบียนสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ ดังนี้
- (๑) บท.๑ เป็นแบบลงทะเบียนผู้ปฏิบัติงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์
 - (๒) ท.ร.๑๒/๑ เป็นแบบรับรองข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรโดยระบบอัตโนมัติจากฐานข้อมูลการทะเบียนของสำนักทะเบียนกลาง ใช้สำหรับการรับรองข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรด้วยเครื่องบริการประชาชนนอกประเทศ
 - (๓) ท.ร.๓๑ เป็นแบบคำร้องเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร ใช้สำหรับพิมพ์จากระบบคอมพิวเตอร์เฉพาะรายการที่ผู้ร้องประสงค์จะให้นายทะเบียนดำเนินการเท่านั้น

นายสุจริต ปิจฉิมนันท์

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

บท.๑

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สำนักทะเบียน.....จังหวัด.....

๑. ชื่อ - สกุล ตำแหน่ง.....ระดับ.....

เลขประจำตัวประชาชน - - - -

๒. กลุ่มตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงาน (X ได้เพียง ๑ ช่อง)

১	
২	
৩	
৪	
৫	
৬	
৭	

นายทะเบียนอำเภอหรือเทียบเท่าขึ้นไป
หัวหน้าฝ่ายทะเบียน / หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล
พนักงานเจ้าหน้าที่ / ผู้ช่วยนายทะเบียน
เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ
ลูกจ้าง
อื่นๆ

ข้าราชการสำนักบริหารการทะเบียน

๓. งานทะเบียนที่รับผิดชอบ (X ได้มากกว่า ๑ ช่อง)

၁	
၂	
၈	

ทะเบียนราษฎร
ทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน
ทะเบียนชื่อบุคคล

କ	
କି	
୧	

ทะเลเบียนครอบครัว
ทะเลเบียนเลือกตั้ง
ทะเลเบียนอาวุธปืน

၈	
၉	
၁၀	

ท.ร.๑๔ ท.ร.๔๔

ปรับปรุงตารางรหัส
อื่นๆ.....

๔. มีอำนาจในการเปิด/ปิด ระบบคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานประจำวัน

9	

22

၆	

ไม่มี

ลงชื่อ.....ผู้ลงทะเบียน
(.....)

วันที่.....

ตัวอย่างลายมือชื่อผู้ลงทะเบียน

រូបថត

ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือซ้าย

ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา

เลขรหัสผู้ปฏิบัติงาน

ลงชื่อ.....ผู้กำหนดรหัสฯ
(.....)

วันที่.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ
(.....)

นายทะเบียน.....

วันที่.....

ท.ร.๑๒/๑

เอกสารฉบับนี้ใช้ได้

แบบรับรองข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร โดยระบบอัตโนมัติ

ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....จากฐานข้อมูลการทะเบียนของสำนักทะเบียนกลาง

ชื่อตัว-ชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....

เพศ.....สถานภาพในบ้าน.....วันเดือนปีเกิด.....

สัญชาติ.....ศาสนา.....หมู่โลหิต.....

ชื่อบิดา.....เลขประจำตัวประชาชนบิดา.....สัญชาติ.....

ชื่อมารดา.....เลขประจำตัวประชาชนบิดา.....สัญชาติ.....

สถานที่เกิด.....

ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านปัจจุบัน.....

.....ย้ายเข้ามาอยู่เมื่อวันที่.....

ย้ายมาจากบ้านเลขที่.....

เปลี่ยนชื่อตัวครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่.....ชื่อตัว(เดิม).....

เปลี่ยนชื่อสกุลครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่.....ชื่อสกุล(เดิม).....

บันทึกเพิ่มเติม.....

ปรับปรุงข้อมูลครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

รับรองว่าเป็นรายการจากฐานข้อมูลการทะเบียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

รูปถ่าย

รับรองสำเนาถูกต้อง

(.....)

เจ้าของประวัติ

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

หมายเลขคำขอมีบัตร

คำร้องเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร

ท.ร.๓๑

ที่...../.....

เขียนที่สำนักทะเบียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....เลขประจำตัวประชาชน.....

อายุ.....ปี มีความประสงค์ขอให้นายทะเบียนดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

- ☐ ๑. ขอแจ้งการเกิดเกินกำหนด จำนวน.....ราย ได้แก่
- ๑.๑ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....สัญชาติ.....
- ๑.๒ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....สัญชาติ.....
- ๑.๓ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....สัญชาติ.....

- ☐ ๒. ขอเพิ่มชื่อบุคคลในทะเบียนบ้าน จำนวน.....ราย ได้แก่
- ๒.๑ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....สัญชาติ.....
- ๒.๒ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....สัญชาติ.....
- ๒.๓ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....สัญชาติ.....

- ☐ ๓. ขอแก้ไขรายการในทะเบียนบ้าน ได้แก่
- ๓.๑ รายการบุคคลในทะเบียนบ้าน จำนวน.....ราย ได้แก่
- (๑) ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
- รายการที่ขอแก้ไข ☐ คำนำหน้านาม ☐ ชื่อตัว ☐ ชื่อสกุล ☐ สัญชาติ
- ☐ วันเดือนปีเกิด ☐ ชื่อบิดา ☐ ชื่อมารดา ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

รายการเดิม (ระบุ).....รายการที่ขอแก้ไข (ระบุ).....

- (๒) ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
- รายการที่ขอแก้ไข ☐ คำนำหน้านาม ☐ ชื่อตัว ☐ ชื่อสกุล ☐ สัญชาติ
- ☐ วันเดือนปีเกิด ☐ ชื่อบิดา ☐ ชื่อมารดา ☐ อื่นๆ (ระบุ).....
- รายการเดิม (ระบุ).....รายการที่ขอแก้ไข (ระบุ).....

- ๓.๒ รายการบ้าน เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตรอก/ซอย.....ตำบล/แขวง.....
- อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสประจำบ้าน.....
- รายการที่ขอแก้ไข ☐ ชื่อบ้าน ☐ เลขที่บ้าน ☐ ชื่อหมู่บ้าน ☐ อื่นๆ (ระบุ).....
- รายการเดิม (ระบุ).....รายการที่ขอแก้ไข (ระบุ).....

- ☐ ๔. ขอแจ้งการตายเกินกำหนด จำนวน.....ราย ได้แก่
- ๔.๑ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
- ๔.๒ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....

- ☐ ๕. การจำหน่ายรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน จำนวน.....ราย ได้แก่
- ๕.๑ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
- ๕.๒ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
- ๕.๓ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....

- ☐ ๖. ขอสำเนาทะเบียนบ้านแทนฉบับเดิม เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตรอก/ซอย.....
- ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
- เนื่องจาก ☐ สูญหาย ☐ ถูกทำลาย ☐ ขำรุค ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

- ☐ ๗. ขอคัดสำเนา
- ☐ ทะเบียนบ้าน ☐ ทะเบียนคนเกิด ☐ ทะเบียนคนตาย ☐ ข้อมูลทะเบียนประวัติ ☐ อื่นๆ.....
- ☐ ของตนเอง จำนวน.....ฉบับ ☐ ของผู้อื่น ได้แก่
๑. ชื่อ.....เลขประจำตัวประชาชน.....จำนวน.....ฉบับ
๒. ชื่อ.....เลขประจำตัวประชาชน.....จำนวน.....ฉบับ
๓. ชื่อ.....เลขประจำตัวประชาชน.....จำนวน.....ฉบับ
- เพื่อนำไปใช้สำหรับ ☐ การศึกษา ☐ การรับราชการทหาร ☐ การขอรับการสงเคราะห์
- ☐ การจัดที่ดินของรัฐ ☐ การปฏิบัติราชการ (ระบุชื่อหน่วยงาน).....
- ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

- ☐ ๘. ขอให้ดำเนินการเรื่องอื่นๆ (ระบุ).....
- ให้กับ ๘.๑ ชื่อ.....เลขประจำตัวประชาชน.....
- ๘.๒ ชื่อ.....เลขประจำตัวประชาชน.....
- ๘.๓ ชื่อ.....เลขประจำตัวประชาชน.....
- โดยบุคคลที่ขอให้นายทะเบียนดำเนินการดังกล่าวข้างต้นมีความเกี่ยวข้องกับข้าพเจ้าในฐานะเป็น
- ☐ ของตนเอง ☐ บุตร ☐ ญาติ (ระบุ)..... ☐ ผู้อยู่ในบ้าน ☐ อื่นๆ (ระบุ).....
- โดยข้าพเจ้า ☐ มีหลักฐานเอกสาร ☐ มีพยานบุคคล ☐ ไม่มีหลักฐาน แสดงต่อนายทะเบียน
- ขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดเป็นความจริงทุกประการ และยินยอมให้นายทะเบียนจัดเก็บหรือเปิดเผย
- ข้อมูลรายการบุคคลในส่วนของข้าพเจ้าได้ตามระเบียบของทางราชการ

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง

(.....)

เสนอ นายทะเบียน

ได้ตรวจสอบคำร้องและหลักฐานแล้ว เห็นว่า

- ☐ ควรดำเนินการให้ โดย ☐ เก็บ ☐ ไม่เก็บ ค่าธรรมเนียม
- ☐ ไม่อาจดำเนินการได้ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่

(.....)

วันที่.....

คำสั่งนายทะเบียน

- ☐ อนุญาต ตามคำร้องรายการที่.....
- ☐ ไม่อนุญาต ตามคำร้องรายการที่.....และให้แจ้งผู้ร้องทราบ
- เหตุผล (ระบุ).....

(ลงชื่อ).....นายทะเบียน

(.....)

วันที่.....

**ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง
ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
พ.ศ. ๒๕๔๗**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๑) วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ผู้อำนวยการทะเบียนกลางวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามระเบียบนี้ หมายความว่า คนต่างด้าวซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะเรื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและกระทรวงมหาดไทยได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้ ได้แก่

- (๑) ญวนอพยพ
- (๒) อดีตทหารจีนคณะชาติ
- (๓) จีนฮ่ออพยพ
- (๔) จีนฮ่ออิสระ
- (๕) อดีตโจรจีนคอมมิวนิสต์มลายา
- (๖) ไทยลื้อ
- (๗) ลาวอพยพ
- (๘) เนปาลอพยพ
- (๙) ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า
- (๑๐) ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า
- (๑๑) ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย
- (๑๒) บุคคลบนพื้นที่สูง เผ่าตองเหลือง และชุมชนบนพื้นที่สูงที่มีเชื้อคนไทย

(๑๓) ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา

(๑๔) ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชา

(๑๕) คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยกลุ่มอื่นๆ นอกจาก (๑) - (๑๔) ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีผ่อนผันให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะเรื่องตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ข้อ ๔ คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่มีอายุครบสิบสองปีบริบูรณ์ต้องมีบัตร โดยให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อนายทะเบียนอำเภอในเขตอำเภอที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ที่มีอายุครบสิบสองปีบริบูรณ์

ข้อ ๕ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางเป็นผู้ออกบัตรตามแบบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๖ ขนาด ลักษณะของบัตร สี วัสดุตัวบัตร และวัสดุป้องกันการปลอมแปลงบัตรให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๗ บัตรให้มีอายุใช้ได้หกปีนับแต่วันออกบัตร เว้นแต่บัตรที่ออกให้สำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยบางกลุ่มที่มีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดระยะเวลาการอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะเรื่องน้อยกว่าหกปี ให้บัตรมีอายุใช้ได้ตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต

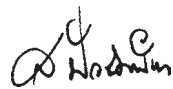
ข้อ ๘ ผู้ถือบัตรที่บัตรเดิมหมดอายุ บัตรหายหรือถูกทำลาย หรือบัตรชำรุดในสาระสำคัญต้องยื่นคำขอมีบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรต่อนายทะเบียนอำเภอในเขตอำเภอที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ บัตรหายหรือถูกทำลาย หรือบัตรชำรุดในสาระสำคัญแล้วแต่กรณี

ข้อ ๙ คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ต้องมีบัตรตามข้อ ๔ เมื่อพ้นจากสถานภาพการเป็นคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามระเบียบนี้ให้หมดสิทธิใช้บัตร และต้องส่งบัตรคืนนายทะเบียนอำเภอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นสถานภาพ

ข้อ ๑๐ บรรดาบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ออกให้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยหรือประกาศหรือคำสั่งอื่นใดที่ได้จัดทำไว้ก่อนระเบียบนี้ ให้ใช้ได้ต่อไปภายในหนึ่งปีหรือจนกว่าผู้อำนวยการทะเบียนกลางจะได้ออกบัตรให้ใหม่ตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๑ เมื่อมีเหตุอันสมควรที่จะยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจสั่งการให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่นเฉพาะกรณีก็ได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๗

(นายสุจิต ปัจฉิมนนท์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

แบบบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

(ด้านหน้า)

รูปถ่ายขนาด
2.5 X 3 ซม.

(เลขหมายคำขอมีบัตร)

บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

๐-๐๐๐๐-๐๐๐๐๐-๐๐-๐

ชื่อ
ชื่อสกุล
เกิดวันที่
ที่อยู่

ตรวจตรา

วันออกบัตร

วันบัตรหมดอายุ

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ตำแหน่งสำหรับลงรายการเลขประจำตัว
ประชาชนของผู้ถือบัตร

ตำแหน่งสำหรับลงรายการกลุ่มคนซึ่งไม่มี
สัญชาติไทย

(ด้านหลัง)

ABCD0303123456789

กรมการปกครอง

กระทรวงมหาดไทย

ข้อพึงปฏิบัติสำหรับผู้ถือบัตรประจำตัว

๑. บัตรนี้มิใช่บัตรประจำตัวประชาชน
๒. ใช้พกบัตรนี้ติดตัวอยู่ตลอดเวลาเพื่อรับการตรวจ
๓. ห้ามผู้มีชื่อในบัตรออกนอกพื้นที่ออกบัตร

เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

รหัสการผลิต

ตำแหน่งสำหรับติดแถบแม่เหล็ก

รหัสกำกับบัตร

ข้อกำหนดเกี่ยวกับบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดขนาด ลักษณะของบัตร ลี วัสดุตัวบัตรและวัสดุป้องกันการปลอมแปลงบัตร ตามนัยข้อ ๖ ของระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๕๗

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง จึงกำหนดให้บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย มีขนาดกว้าง ๕.๔ เซนติเมตร ยาว ๘.๖ เซนติเมตร พื้นสีชมพู ตัวอักษรสีดำ ไม่มีลวดลาย วัสดุตัวบัตรและวัสดุป้องกันการปลอมแปลงให้มี คุณสมบัติและคุณลักษณะเฉพาะเช่นเดียวกับวัสดุตัวบัตรและวัสดุป้องกันการปลอมแปลงของบัตรประจำตัว ประชาชนที่ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายสุจิต ปังจิมนันท์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๑) วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ผู้อำนวยการทะเบียนกลางวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย” หมายถึง คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักรสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกประกาศอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรี

“บัตร” หมายถึง บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๔ คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่มีอายุครบสิบสองปีบริบูรณ์ต้องมีบัตรภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่อายุครบสิบสองปีบริบูรณ์

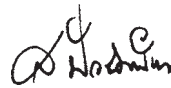
ผู้ถือบัตรที่บัตรหายหรือถูกทำลาย หรือบัตรชำรุดในสาระสำคัญต้องมีบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรภายในสามสิบวันนับแต่วันที่บัตรหายหรือถูกทำลาย หรือบัตรชำรุดในสาระสำคัญแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ การจัดทำบัตรตามข้อ ๔ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนอำเภอแห่งท้องที่อำเภอหรือกิ่งอำเภอที่คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยได้จัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘) ไว้

ผู้อำนวยการทะเบียนกลางจะกำหนดให้สำนักทะเบียนท้องถิ่นใดจัดทำบัตรให้กับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘) ไว้ในเขตสำนักทะเบียนนั้น หรือจะให้สำนักทะเบียนกลางจัดทำบัตรให้กับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยก็ได้

- ข้อ ๖ บัตรให้มีอายุใช้ได้ตามระยะเวลาที่ผู้ถือบัตรได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ
- ข้อ ๗ แบบ ขนาด ลักษณะของบัตร ลี วัสดุตัวบัตร และวัสดุป้องกันการปลอมแปลงบัตรให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด
- ข้อ ๘ ผู้ที่ต้องมีบัตรผู้ใดพ้นจากสภาพการเป็นคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามระเบียบนี้ให้หมดสิทธิใช้บัตร
- ข้อ ๙ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางเป็นผู้ออกบัตรตามแบบท้ายระเบียบนี้
- ข้อ ๑๐ เมื่อมีเหตุอันสมควรที่จะยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจสั่งการให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่นเฉพาะกรณีก็ได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

(นายสุจิต ปัจจมนันท์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

แบบบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗

(ด้านหน้า)

รูปถ่ายขนาด ๒.๕ X ๓ ซม. (เลขหมายคำขอมีบัตร)	บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย	
	ชื่อ ชื่อสกุล เกิดวันที่ ที่อยู่	๐๐-๐๐๐๐-๐๐๐๐๐๐-๐
		
		ตราครุฑ
วันออกบัตร	วันบัตรหมดอายุ	ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ตำแหน่งสำหรับลงรายการเลขประจำตัว
ของผู้ถือบัตร

ตำแหน่งสำหรับลงรายการกลุ่มคนซึ่งไม่มี
สัญชาติไทย

(ด้านหลัง)

กรมการปกครอง		กระทรวงมหาดไทย
ข้อพึงปฏิบัติสำหรับผู้ถือบัตรประจำตัว		
๑. บัตรนี้มิใช่บัตรประจำตัวประชาชน		
๒. ใช้พกบัตรนี้ติดตัวอยู่ตลอดเวลาเพื่อรับการตรวจ		
๓. ห้ามผู้มีชื่อในบัตรออกนอกพื้นที่ออกบัตร		
เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร		

แถบแม่เหล็ก

ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง

ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ
พ.ศ. ๒๕๔๗ (รวมแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๙)

โดยที่มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๗ และวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ เห็นชอบแนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ โดยผ่อนผันให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและให้จัดทำทะเบียนราษฎรของคนต่างด้าว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๑) วรรคสอง และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ประกอบกับกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ผู้อำนวยการทะเบียนกลางออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนราษฎรไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คนต่างด้าว” หมายถึง คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกประกาศอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ตามมติคณะรัฐมนตรี

“ทะเบียนประวัติ” หมายถึง ทะเบียนสำหรับลงรายการของคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร

ข้อ ๔ ให้นายทะเบียนจังหวัดและนายทะเบียนกรุงเทพมหานครดำเนินการเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สำนักทะเบียนจังหวัดนั้น หรือสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี ตามแบบท.ร. ๓๘ โดยกำหนดเลขประจำตัวให้ตามข้อ ๖ แยกตามเขตพื้นที่สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น ตามที่คนต่างด้าวมียุติอำนาจอยู่ แล้วจัดส่งทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเก็บรักษา

กรณีคนต่างด้าวรายงานตัวขอจัดทำทะเบียนประวัติ ณ สำนักงานทะเบียนอำเภอหรือสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ ให้นำทะเบียนอำเภอหรือทะเบียนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าบุคคลดังกล่าวจัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้วหรือไม่ ถ้าไม่มีให้จัดทำทะเบียนประวัติตามแบบ ท.ร. ๓๘ โดยกำหนดเลขประจำตัวให้ตามข้อ ๖

(ความข้อ ๔ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๓ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการพิเศษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙)

ข้อ ๕ การลงรายการในทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๘) ให้นำทะเบียนฉบับที่กโดยละเอียดตามที่ได้รับแจ้งรายการใดไม่ทราบให้ระบุคำว่า “ไม่ทราบ” แต่อย่างน้อยต้องมีรายการชื่อตัว สัญชาติ ที่อยู่ เลขประจำตัว และวันเดือนปีเกิด

รายการที่อยู่ตามวรรคหนึ่ง ให้ลงเลขที่บ้านของบ้านซึ่งคนต่างด้าวพักอาศัยในช่วงเวลาที่มีการสำรวจหรือยื่นคำร้องขอลงทะเบียนไม่ว่าจะเป็นการพักอาศัยเป็นประจำหรือชั่วคราว

ข้อ ๖ เลขประจำตัวของคนต่างด้าว ประกอบด้วยเลข ๑๓ หลัก แบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ประกอบด้วยเลข ๒ หลัก เป็นเลขศูนย์สองตัว

ส่วนที่ ๒ ประกอบด้วยเลข ๔ หลัก หมายถึงเลขรหัสสำนักทะเบียน

ส่วนที่ ๓ ประกอบด้วยเลข ๖ หลัก หมายถึงลำดับที่ของบุคคลในแต่ละสำนักทะเบียน

ส่วนที่ ๔ ประกอบด้วยเลข ๑ หลัก หมายถึงเลขตรวจสอบความถูกต้องของเลขประจำตัวแต่ละชุดตัวเลข

ข้อ ๗ ให้สำนักทะเบียนกลางจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวไว้ในระบบคอมพิวเตอร์โดยแยกต่างหากจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรของคนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓ และ ท.ร.๑๔)

รายการทะเบียนประวัติที่จัดเก็บในฐานข้อมูลอย่างน้อยต้องมีรายการตามทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘) ลายพิมพ์นิ้วมือ และจะมีภาพใบหน้าหรือข้อมูลที่จำเป็นอื่นๆ อีกก็ได้

กรณีหน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องการใช้ข้อมูลทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน สามารถร้องขอเชื่อมโยงข้อมูลได้ ทั้งนี้ตามวิธีการที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๘ การรับแจ้งการเกิดบุตรของคนต่างด้าวให้ใช้แบบพิมพ์ใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๑ ตอนหน้า) และเมื่อรับแจ้งการเกิดแล้วให้นำทะเบียนผู้รับแจ้งออกสูติบัตรให้ผู้แจ้งตามแบบ ท.ร.๐๓ และเพิ่มชื่อเด็กลงในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘) ฉบับที่บิดาหรือมารดาของเด็กมีชื่ออยู่

กรณีเด็กเกิดต่างท้องที่ เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งออกสูติบัตรให้ตามวรรคหนึ่งแล้วให้คัดสำเนารายการสูติบัตรฉบับดังกล่าว แจ้งไปยังนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอหรือท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่บิดาหรือมารดาของเด็กมีชื่ออยู่เพื่อดำเนินการเพิ่มชื่อเด็กลงในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘) ฉบับเดียวกับบิดาหรือมารดาของเด็ก

ข้อ ๙ การรับแจ้งการตายของคนต่างด้าวให้ใช้แบบพิมพ์ใบรับแจ้งการตาย (ท.ร.๔ ตอนหน้า) และเมื่อรับแจ้งการตายแล้วให้นำทะเบียนผู้รับแจ้งออกมรณบัตรให้ผู้แจ้งตามแบบ ท.ร.๐๕ และจำหน่ายรายการของบุคคลที่ตายในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘) ที่ผู้นั้นเคยมีชื่ออยู่

กรณีการตายต่างท้องที่ เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งออกมรณบัตรให้ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คัดสำเนารายการมรณบัตรฉบับดังกล่าวแจ้งไปยังนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอหรือท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ตายมีชื่ออยู่เพื่อดำเนินการจำหน่ายรายการบุคคลในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘)

ข้อ ๑๐ กรณีการตายของคนต่างด้าวเป็นการตายโดยผิดธรรมชาติหรือเกิดจากโรคติดต่ออันตรายให้นายทะเบียนถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการณของคนไทยตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๑๑ คนต่างด้าวผู้ใดประสงค์จะย้ายที่อยู่ใหม่ ให้แจ้งการย้ายออกต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งสำนักทะเบียนที่ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติ และแจ้งการย้ายเข้าต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งสำนักทะเบียนที่ผู้นั้นประสงค์จะไปอยู่ โดยให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีย้ายที่อยู่ภายในเขตจังหวัดเดียวกัน ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งย้ายออกเรียกหลักฐานได้แก่ บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘/๑) ของคนต่างด้าวที่จะย้ายที่อยู่แล้วให้ตรวจสอบรายการบุคคลจากฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ เมื่อพบว่าเป็นบุคคลคนเดียวกัน ให้นายทะเบียนออกใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ตามแบบ ท.ร.๐๗ ตอนที่ ๑ และตอนที่ ๒ มอบให้แก่ผู้แจ้ง และหมายเหตุการย้ายที่อยู่ในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘) ของผู้นั้น

เมื่อนายทะเบียนของสำนักทะเบียนปลายทางได้รับแจ้งการย้ายเข้าของคนต่างด้าว ให้เรียกหลักฐานใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ตามแบบ ท.ร.๐๗ ตอนที่ ๑ และตอนที่ ๒ บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘/๑) ของคนต่างด้าวที่จะย้ายที่อยู่ และหลักฐานการอนุญาตให้อาศัยอยู่ในบ้าน เพื่อตรวจสอบและเพิ่มรายการบุคคลของผู้ย้ายที่อยู่ลงในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘) ประจำบ้านเลขที่ที่ผู้นั้นย้ายเข้าไปอยู่ใหม่แล้วให้ส่งใบแจ้งย้ายที่อยู่ ท.ร.๐๗ ตอนที่ ๒ คืนสำนักทะเบียนต้นทางเพื่อจำหน่ายรายการของคนต่างด้าวผู้นั้นในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘)

(๒) กรณีย้ายอยู่นอกเขตจังหวัด ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งการย้ายออกและนายทะเบียนผู้รับแจ้งการย้ายเข้าเรียกหลักฐานหนังสืออนุญาตให้คนต่างด้าวออกนอกเขตจังหวัด และดำเนินการเช่นเดียวกับการย้ายที่อยู่ภายในเขตจังหวัดเดียวกัน

ข้อ ๑๒ ให้นายทะเบียนตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนประวัติให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ หากตรวจพบหรือได้รับแจ้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่ารายการในทะเบียนประวัติของผู้ใดไม่ถูกต้องหรือมีการแจ้งรายการซ้ำซ้อน ให้นายทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม จำหน่าย หรือดำเนินการอื่นใดให้ข้อมูลดังกล่าวมีความถูกต้อง

ข้อ ๑๓ กรณีนายทะเบียนตรวจพบหรือได้รับแจ้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าคนต่างด้าวคนใดพ้นจากสถานะได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ให้นายทะเบียนจำหน่ายรายการของบุคคลนั้นในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘)

ข้อ ๑๔ การจำหน่ายชื่อและรายการบุคคล และการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนประวัติ สุตินัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ และฐานข้อมูลทะเบียนประวัติของคนต่างด้าว ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยในส่วน ของทะเบียนประวัติ ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับทะเบียนบ้าน โดยอัตโนมัติ

ข้อ ๑๕ แบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรสำหรับคนต่างด้าว ให้เป็นไปตามแบบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง กำหนด ดังนี้

- (๑) ท.ร. ๐๓ เป็นสูตินัตร ใช้สำหรับคนต่างด้าว
- (๒) ท.ร. ๐๕ เป็นมรณบัตร ใช้สำหรับคนต่างด้าว
- (๓) ท.ร. ๐๗ เป็นใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ใช้สำหรับคนต่างด้าว
- (๔) ท.ร. ๓๘ เป็นทะเบียนประวัติสำหรับลงรายการคนต่างด้าว
- (๕) ท.ร. ๓๘/๑ เป็นแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวจากฐานข้อมูลของสำนักทะเบียน
- (๖) ท.ร. ๙๘ ง เป็นแบบการใช้เลขประจำตัวคนต่างด้าว
- (๗) ท.ร. ๐๓๑ เป็นแบบคำร้องเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎรสำหรับคนต่างด้าว

ประกาศ ณ วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

(นายสุจิต ปิจฉินนันท)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สูติบัตร

บุตรคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ

เลขที่
สำนักทะเบียน

วันที่

๑ เด็ก ที่เกิด	๑.๑ ชื่อตัว-ชื่อสกุล		๑.๒ เลขประจำตัว		
	๑.๓ เกิดเมื่อ	เวลา	น.	ตรงกับวัน	๑.๔ เพศ
	๑.๕ สถานที่เกิด				
	๑.๖ เพิ่มชื่อเข้าทะเบียนประวัติเลขที่				
๒ มารดา	๒.๑ ชื่อตัว-ชื่อสกุล		๒.๒ สัญชาติ	๒.๓ เลขประจำตัว	๒.๔ อายุ ปี
	๒.๕ สถานที่เกิด				
๓ บิดา	๓.๑ ชื่อตัว-ชื่อสกุล		๓.๒ สัญชาติ	๓.๓ เลขประจำตัว	๓.๔ อายุ ปี
	๓.๕ สถานที่เกิด				
๔ ผู้แจ้งการเกิด	๔.๑ ชื่อตัว-ชื่อสกุล		๔.๒ เลขประจำตัว		๔.๓ อายุ ปี
	๔.๔ ที่อยู่				
	๔.๕ ความเกี่ยวข้องกับเด็ก	๔.๖ หนังสือรับรองการเกิด		๔.๗ ใบรับแจ้งการเกิด	
ลงชื่อ..... ผู้แจ้งการเกิด ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน		ลงชื่อ..... (.....) นายทะเบียนผู้รับแจ้งการเกิด วันที่รับแจ้ง เดือน พ.ศ.		ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือซ้าย ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา	

มรณบัตร

คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ

เลขที่
สำนักทะเบียน

วันที่

๑ ผู้ตาย	๑.๑ ชื่อตัว-ชื่อสกุล		๑.๒ เลขประจำตัว	
	๑.๓ เกิดเมื่อ	๑.๔ อายุ	๑.๕ สัญชาติ	๑.๖ สถานภาพการสมรส
	๑.๗ ที่อยู่ตามทะเบียนประวัติเลขที่			
๒ รายการตาย	๒.๑ ตามเมื่อวันที เวลา		๒.๒ ผู้รักษาก่อนตาย	๒.๓ สาเหตุการตาย
	๒.๔ สถานที่ตาย			
๓ บิดา มารดา ผู้ตาย	๓.๑ ชื่อบิดา		๓.๒ เลขประจำตัว	
	๓.๓ ชื่อมารดา		๓.๔ เลขประจำตัว	
๔ ผู้แจ้งตาย	๔.๑ ชื่อตัว-ชื่อสกุล		๔.๒ เลขประจำตัว	
	๔.๓ ที่อยู่		๔.๔ ความเกี่ยวพันเป็น	
๕ ศพ	๕.๑ จัดการศพโดย	๕.๒ สถานที่		
ลงชื่อ..... ผู้แจ้งการตาย วันที่แจ้งการตาย..... ใบรับแจ้งการตาย ☐ มี ☐ ไม่มี หนังสือรับรองการตาย ☐ มี ☐ ไม่มี		ลงชื่อ..... (.....) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน		ลงชื่อ..... (.....) นายทะเบียนผู้รับแจ้ง

ใบแจ้งการย้ายที่อยู่

คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ

ตอนที่

แผ่นที่

เลขที่

วันที่

ย้ายครั้งนี้รวม

คน

สำนักทะเบียน

รหัสสำนักทะเบียน

ลำดับ	เลขประจำตัว	เพศ	วันเดือนปีเกิด	รายการของมารดาและบิดา	
	ชื่อตัว - ชื่อสกุล		สัญชาติ	เลขประจำตัว/ชื่อ	สัญชาติ
					มารดา
					บิดา
					มารดา
					บิดา
					มารดา
					บิดา

ย้าย ออก จาก	ที่อยู่ตามทะเบียนประวัติที่ย้ายออกเลขที่.....	
	เลขรหัส.....	
	วันที่ย้ายออก.....	
	ลงชื่อ.....ผู้แจ้งย้ายออก	ลงชื่อ.....นายทะเบียน
	(.....)	(.....) ผู้รับแจ้งย้ายออก

ไป อยู่ ที่	ที่อยู่ตามทะเบียนประวัติที่ย้ายเข้าเลขที่.....	
	เลขรหัส.....	
	วันที่ย้ายเข้า.....	
	ลงชื่อ.....ผู้แจ้งย้ายเข้า	ลงชื่อ.....เจ้าของบ้าน หรือ
	(.....)	(.....) ผู้ที่ได้รับมอบหมาย
	สำนักทะเบียน.....	ลงชื่อ.....นายทะเบียน
	ที่.....ลงวันที่.....	(.....) ผู้รับแจ้งย้ายเข้า

ท.ร. ๓๘

หน้า ๑

ทะเบียนประวัติ

คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมายและคนที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

เลขรหัสประจำบ้าน.....ที่อยู่.....

.....สำนักทะเบียน (รหัส).....

ลำดับ	เลขประจำตัว	เพศ	วันเดือนปีเกิด	ชื่อบิดา	วันที่ลงทะเบียน	หมายเหตุ
	ชื่อตัว - ชื่อสกุล	สัญชาติ	อายุ	ชื่อมารดา		

ลำดับ	เลขประจำตัว	เพศ	วันเดือนปีเกิด	ชื่อบิดา	วันที่ลงทะเบียน	หมายเหตุ
	ชื่อตัว - ชื่อสกุล	สัญชาติ	อายุ	ชื่อมารดา		

หมายเหตุ
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)
นายทะเบียน.....

แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติ
ของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ

เลขประจำตัว

ชื่อ.....เพศ.....สัญชาติ.....

วัน เดือน ปีเกิด.....อายุ.....ปี

มารดาชื่อ.....สัญชาติ.....

บิดาชื่อ.....สัญชาติ.....

สถานที่เกิด.....

ที่อยู่ในขณะจัดทำทะเบียนประวัติ เลขที่.....

จัดทำทะเบียนเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกเพิ่มเติม

ปรับปรุงข้อมูลครั้งสุดท้าย.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

รับรองว่าเป็นรายการจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

นายทะเบียน

เลขประจำตัว

คำร้องที่.....

10 - 5 - 5 - 10

สำนักทะเบียน.....

ลงชื่อ..... ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....
 (.....) (.....) (.....)
 ผู้ยื่นคำร้อง เจ้าหน้าที่ นายทะเบียน

คำร้องเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร
สำหรับคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ

ท.ร. ๐๓๑

ที่...../.....

เขียนที่สำนักทะเบียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....เลขประจำตัว.....

อายุ.....ปี มีความประสงค์ขอให้นายทะเบียนดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

☐ ๑. ขอแจ้งการเกิดเกินกำหนด จำนวน.....ราย ได้แก่

๑.๑ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....สัญชาติ.....

๑.๒ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....สัญชาติ.....

๑.๓ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....สัญชาติ.....

☐ ๒. ขอเพิ่มข้อมูลบุคคลในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘) จำนวน.....ราย ได้แก่

๒.๑ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....สัญชาติ.....

๒.๒ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....สัญชาติ.....

๒.๓ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....สัญชาติ.....

☐ ๓. ขอแก้ไขรายการในเอกสาร ได้แก่

☐ ทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘) ☐ สูติบัตร ☐ ทะเบียนคนเกิด ☐ มรณบัตร ☐ ทะเบียนคนตาย

(๑) ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัว.....

รายการที่ขอแก้ไข ☐ คำนำหน้านาม ☐ ชื่อตัว ☐ ชื่อสกุล ☐ สัญชาติ

☐ วันเดือนปีเกิด ☐ ชื่อบิดา ☐ ชื่อมารดา ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

รายการเดิม (ระบุ).....รายการที่ขอแก้ไข (ระบุ).....

(๒) ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัว.....

รายการที่ขอแก้ไข ☐ คำนำหน้านาม ☐ ชื่อตัว ☐ ชื่อสกุล ☐ สัญชาติ

☐ วันเดือนปีเกิด ☐ ชื่อบิดา ☐ ชื่อมารดา ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

รายการเดิม (ระบุ).....รายการที่ขอแก้ไข (ระบุ).....

☐ ๔. ขอแจ้งการตายเกินกำหนด จำนวน.....ราย ได้แก่

๔.๑ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัว.....

๔.๒ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัว.....

☐ ๕. การจำหน่ายรายการบุคคลออกจากทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘) จำนวน.....ราย ได้แก่

๕.๑ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัว.....

๕.๒ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัว.....

๕.๓ ชื่อ.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัว.....

๖. ขอคัดสำเนา

☐ ทะเบียนคนเกิด ☐ ทะเบียนคนตาย ☐ ข้อมูลทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘/๑) ☐ อื่นๆ.....

☐ ของตนเอง จำนวน.....ฉบับ ☐ ของผู้อื่น ได้แก่

๑. ชื่อ.....เลขประจำตัว.....จำนวน.....ฉบับ

๒. ชื่อ.....เลขประจำตัว.....จำนวน.....ฉบับ

๓. ชื่อ.....เลขประจำตัว.....จำนวน.....ฉบับ

เพื่อนำไปใช้สำหรับ ☐ การขอใบอนุญาตทำงาน ☐ การขอรับการสงเคราะห์

☐ การปฏิบัติราชการ (ระบุชื่อหน่วยงาน).....

☐ อื่นๆ (ระบุ).....

☐ ๗. ขอให้ดำเนินการเรื่องอื่นๆ (ระบุ).....

ให้กับ ๗.๑ ชื่อ.....เลขประจำตัว.....

๗.๒ ชื่อ.....เลขประจำตัว.....

๗.๓ ชื่อ.....เลขประจำตัว.....

โดยบุคคลที่ขอให้นายทะเบียนดำเนินการดังกล่าวข้างต้นมีความเกี่ยวข้องกับข้าพเจ้าในฐานะเป็น

☐ ของตนเอง ☐ บุตร ☐ ญาติ (ระบุ)..... ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

โดยข้าพเจ้า ☐ มีหลักฐานเอกสาร ☐ มีพยานบุคคล ☐ ไม่มีหลักฐาน แสดงต่อนายทะเบียน

ขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดเป็นความจริงทุกประการ และยินยอมให้นายทะเบียนจัดเก็บหรือเปิดเผย

ข้อมูลรายการบุคคลในส่วน of ข้าพเจ้าได้ตามระเบียบของทางราชการ

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง

(.....)

เสนอ นายทะเบียน

ได้ตรวจสอบคำร้องและหลักฐานแล้ว เห็นว่า

☐ ควรดำเนินการให้ โดย ☐ เก็บ ☐ ไม่เก็บ ค่าธรรมเนียม

☐ ไม่อาจดำเนินการได้ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่

(.....)

วันที่.....

คำสั่งนายทะเบียน

☐ อนุญาต ตามคำร้องรายการที่.....

☐ ไม่อนุญาต ตามคำร้องรายการที่.....และให้แจ้งผู้ร้องทราบ

เหตุผล (ระบุ).....

(ลงชื่อ).....นายทะเบียน

(.....)

วันที่.....

ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๔๘

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ เห็นชอบยุทธศาสตร์ การจัดการปัญหาสถานะ และสิทธิของบุคคลไร้สถานะที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยทุกกลุ่ม โดยให้มีการสำรวจและจัดทำทะเบียนบุคคลที่ไม่มี ชื่ออยู่ในระบบทะเบียนราษฎร อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๑) วรรคสอง และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติ การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ผู้อำนวยการทะเบียนกลางออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนราษฎรไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับ บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน” หมายถึง บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแต่ไม่มีรายการในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓ และ ท.ร.๑๔) เนื่องจากไม่ปรากฏหลักฐานยืนยันถิ่นกำเนิดหรือประวัติของบุคคลหรือมีหลักฐาน ไม่เพียงพอที่นายทะเบียนจะพิจารณาเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ทั้งนี้ไม่รวมถึงคนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยมิชอบด้วย กฎหมายที่ไม่อยู่ในความควบคุมของทางราชการ หรือรัฐไม่มีนโยบายผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษ

“ทะเบียนประวัติ” หมายความว่า ทะเบียนสำหรับลงรายการของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ซึ่ง จัดทำเป็นรายหมู่บ้านหรือชุมชน

“บัตรประจำตัว” หมายความว่า เอกสารที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นออกให้กับบุคคล ที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติแล้ว สำหรับใช้เป็นหลักฐานแสดงตัว

ข้อ ๔ ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นจัดให้มีการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนที่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ขณะสำรวจอยู่ในเขตของสำนักทะเบียนนั้นๆ ตามแบบ ท.ร. ๓๘ ก และบันทึกข้อมูลไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียน

ข้อ ๕ การลงรายการในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ก) ให้นายทะเบียนจดบันทึกโดยละเอียดตามที่ได้รับแจ้งรายการใดไม่ทราบให้เขียนข้อความว่า “ไม่ทราบ” แต่อย่างน้อยต้องมีรายการชื่อตัว ชื่อสกุล (ถ้ามี) ที่อยู่ เลขประจำตัว และวันเดือนปีเกิด หรืออายุ (ถ้าทราบ)

รายการชื่อตัว ชื่อสกุล และวันเดือนปีเกิด หรืออายุของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนกลุ่มที่มีความผิดปกติหรือพิการทางสมอง ให้ลงรายการตามที่อยู่การดูแลแจ้ง

รายการที่อยู่ตามวรรคหนึ่ง ให้ลงเลขที่บ้านของบ้านซึ่งบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนพักอาศัยในช่วงเวลาที่มีการสำรวจหรือยื่นคำร้องขอลงทะเบียน ไม่ว่าจะเป็นการพักอาศัยเป็นประจำหรือชั่วคราว สำหรับบุคคลซึ่งไม่มีที่พักอาศัยเป็นหลักแหล่งให้ลงรายการเฉพาะชุมชน หรือ หมู่บ้าน ตำบล

ข้อ ๖ เพื่อความสะดวกในการจัดทำทะเบียนประวัติหรือปรับปรุงฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนคนละหนึ่งเลขไม่ซ้ำกัน

เลขประจำตัวของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ประกอบด้วยเลข ๑๓ หลักตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๗ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้จัดทำทะเบียนประวัติตามข้อ ๔ แล้ว ให้จัดทำบัตรประจำตัวตามแบบท้ายระเบียบนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด มอบให้บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนเก็บไว้เป็นหลักฐานแสดงตัว

ข้อ ๘ ให้สำนักทะเบียนกลางจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ โดยแยกต่างหากจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรของคนที่มิชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓ และ ท.ร.๑๔)

รายการทะเบียนประวัติที่จัดเก็บในฐานข้อมูลอย่างน้อยต้องมีรายการตามทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ก) ลายพิมพ์นิ้วมือ และภาพใบหน้า และจะมีข้อมูลที่เป็นอื่นๆ อีกก็ได้

กรณีหน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องขอใช้ข้อมูลทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน สามารถร้องขอเชื่อมโยงข้อมูลได้ ทั้งนี้ตามวิธีการที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๙ การรับแจ้งการเกิดบุตรของคนที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ให้นายทะเบียนเรียกหลักฐานเพื่อตรวจสอบว่าเด็กที่เกิดได้สัญชาติไทยหรือไม่ หากพบว่าเป็นคนสัญชาติไทยหรือเป็นคนไม่มีสัญชาติไทย ให้ปฏิบัติในการรับแจ้งการเกิดและเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่หากไม่สามารถวินิจฉัยสัญชาติของเด็กได้ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งออกสูติบัตรให้ตามแบบ ท.ร.๐๓๑ และเพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ก) ฉบับที่บิดาหรือมารดาของเด็กมีชื่ออยู่

กรณีเด็กเกิดต่างท้องที่ เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งออกสูติบัตรตามแบบ ท.ร.๐๓๑ ให้ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คัดสำเนารายการสูติบัตรฉบับดังกล่าวแจ้งไปยังนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่บิดาหรือมารดาของเด็กมีชื่ออยู่เพื่อดำเนินการเพิ่มชื่อเด็กลงในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ก) ฉบับเดียวกับบิดาหรือมารดาของเด็ก

ข้อ ๑๐ การรับแจ้งการตายของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ให้ใช้แบบพิมพ์ใบรับแจ้งการตาย (ท.ร.๔ ตอนหน้า) และเมื่อรับแจ้งการตายแล้วให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งออกมรณบัตรให้ผู้แจ้งตามแบบ ท.ร.๐๕๑ และจำหน่ายรายการของบุคคลที่ตายในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ก) ที่ผู้นั้นเคยมีชื่ออยู่

กรณีการตายต่างท้องที่ เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งออกมรณบัตรให้ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คัดสำเนารายการมรณบัตรฉบับดังกล่าว แจ้งไปยังนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ตายมีชื่ออยู่เพื่อดำเนินการจำหน่ายรายการบุคคลในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ก)

ข้อ ๑๑ กรณีการตายของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนเป็นการตายโดยผิดธรรมชาติหรือเกิดจากโรคติดต่ออันตราย ให้นายทะเบียนถือปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณีของคนไทยหรือคนไม่มีสัญชาติไทยตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๑๒ บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนที่ประสงค์จะย้ายที่อยู่ ถ้าเป็นผู้ที่อยู่ในการสงเคราะห์ดูแลของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชนหรือบุคคลใด จะต้องได้รับความยินยอมจากหน่วยงานหรือบุคคลที่ทำหน้าที่สงเคราะห์หรือดูแลบุคคลดังกล่าว โดยในการแจ้งย้ายที่อยู่สำหรับบุคคลที่ป่วยเป็นโรคทางจิตประสาทหรือพิการทางสมอง หรือเด็ก ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบหน่วยงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือผู้อุปการะ แล้วแต่กรณี เป็นผู้ทำหน้าที่แจ้งย้าย

ข้อ ๑๓ การรับแจ้งการย้ายที่อยู่ของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งการย้ายออกและย้ายเข้า ดำเนินการ ดังนี้

ก. การย้ายออก

(๑) ให้เรียกตรวจหลักฐานของผู้แจ้งและผู้ที่จะย้ายที่อยู่ ได้แก่ บัตรประจำตัวผู้แจ้ง หลักฐานการยินยอมให้ย้ายที่อยู่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) บัตรประจำตัวหรือแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ข) ของบุคคลที่จะย้ายที่อยู่ และหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(๒) ตรวจสอบรายการบุคคลผู้แจ้งและบุคคลที่จะย้ายที่อยู่จากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรในระบบคอมพิวเตอร์

(๓) เมื่อพบว่าบุคคลดังกล่าวมีรายการถูกต้อง ให้ออกใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ตามแบบ ท.ร.๐๗๑ ตอนที่ ๑ และตอนที่ ๒ มอบให้แก่ผู้แจ้ง

(๔) หมายเหตุการแจ้งการย้ายที่อยู่ในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ก) ของสำนักทะเบียน

(๕) เมื่อได้รับใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ ท.ร.๐๗๑ ตอนที่ ๒ จากสำนักทะเบียนปลายทาง ให้จำหน่ายรายการของบุคคลที่ย้ายที่อยู่ในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ก) ของสำนักทะเบียน

ข. การย้ายเข้า

(๑) ให้เรียกตรวจหลักฐานใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ตามแบบ ท.ร.๐๗๑ ตอนที่ ๑ และตอนที่ ๒ จากผู้แจ้ง บัตรประจำตัวผู้แจ้ง บัตรประจำตัวหรือแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ข) ของบุคคลที่ย้ายที่อยู่ หลักฐานการยินยอมให้อาศัยอยู่ในบ้านจากเจ้าบ้าน (ถ้ามี)

(๒) เพิ่มรายการบุคคลของผู้ย้ายที่อยู่ในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ก) ของสำนักทะเบียน

(๓) ส่งใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ ท.ร.๐๗๑ ตอนที่ ๒ คืนสำนักทะเบียนต้นทาง

ข้อ ๑๔ บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนผู้ใดได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓ หรือ ท.ร.๑๔ แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนจำหน่ายรายการบุคคลและเลขประจำตัวของผู้นั้นในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ก) และฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์

ข้อ ๑๕ ให้นายทะเบียนตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนประวัติให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ หากตรวจพบหรือได้รับแจ้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่ารายการในทะเบียนประวัติของผู้ใดไม่ถูกต้อง หรือมีการแจ้งรายการซ้ำซ้อน ให้นายทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม จำหน่ายหรือดำเนินการอื่นใดให้ข้อมูลดังกล่าวมีความถูกต้อง

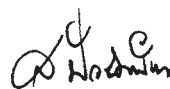
ข้อ ๑๖ การจำหน่ายชื่อและรายการบุคคล และการแก้ไขรายการ ในทะเบียนประวัติเอกสารการทะเบียนราษฎรอื่นและฐานข้อมูลทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนให้นายทะเบียนปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยในส่วนของทะเบียนประวัติให้ดำเนินการ

เช่นเดียวกับทะเบียนบ้าน

ข้อ ๑๗ บัตรประจำตัวของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนและแบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ให้เป็นไปตามแบบท้ายระเบียบนี้ ดังนี้

- (๑) ท.ร.๐๓๑ เป็นสูติบัตร ใช้สำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
- (๒) ท.ร.๐๕๑ เป็นมรณบัตร ใช้สำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
- (๓) ท.ร.๐๗๑ เป็นใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ใช้สำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
- (๔) ท.ร. ๓๘ ก เป็นทะเบียนประวัติสำหรับลงรายการบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
- (๕) ท.ร. ๓๘ ข เป็นแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ซึ่งคัดจากฐานข้อมูลทะเบียนประวัติด้วยระบบคอมพิวเตอร์

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(นายสุจิต ปัจจมนันท์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

**ข้อกำหนดเกี่ยวกับเลขประจำตัวประชาชนของบุคคล
ที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามระเบียบ
สำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคล
ที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๘**

อนุสนธิตามข้อ ๖ วรรคท้าย ของระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๘

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง กำหนดเลขประจำตัวประชาชนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ประกอบด้วยเลข ๑๓ หลัก แบ่งออกเป็น ๕ ส่วน (๐-๐๐๐๐-๐๐๐๐๐-๐๐-๐) ได้แก่

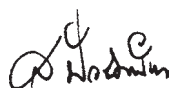
ส่วนที่ ๑ ประกอบด้วยเลข ๑ หลักเป็นเลขศูนย์

ส่วนที่ ๒ ประกอบด้วยเลข ๔ หลัก หมายถึง เลขรหัสสำนักทะเบียนที่สำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

ส่วนที่ ๓ และส่วนที่ ๔ รวมกันประกอบด้วยเลข ๗ หลัก หมายถึง ลำดับที่ของบุคคลในแต่ละสำนักทะเบียน โดยสองหลักแรกของส่วนที่ ๓ กำหนดเป็นเลข ๘๘ หมายถึงกลุ่มบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามระเบียบนี้

ส่วนที่ ๕ ประกอบด้วยเลข ๑ หลัก หมายถึง เลขตรวจสอบความถูกต้องของเลขประจำตัวแต่ละชุดตัวเลข

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(นายสุจริต ปัจจิมนันท์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๔๘

(ด้านหน้า)

รูปถ่ายขนาด
๒.๕ X ๓ ซม.

(เลขหมายคำขอมีบัตร)

บัตรประจำตัวคนที่ไม่ใช่สถานะทางทะเบียน

๐-๐๐๐๐-๐๐๐๐๐-๐๐-๐

.....

ชื่อ

ชื่อสกุล

เกิดวันที่

ที่อยู่

ตำแหน่งสำหรับลงรายการ
เลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร

ตราสิงห์

วันออกบัตร

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

(ด้านหลัง)

สํานักทะเบียนกลาง

แถบแม่เหล็ก

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ข้อพึงปฏิบัติสำหรับผู้ถือบัตรประจำตัว

๑. บัตรนี้มีใช้บัตรประจำตัวประชาชน
๒. ให้แสดงบัตรนี้ทุกครั้งในการติดต่อกับสํานักทะเบียนส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

สูติบัตร
บุตรบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

เลขที่
สำนักทะเบียน

วันที่

๑ เด็ก ที่เกิด	๑.๑ ชื่อตัว-ชื่อสกุล		๑.๒ เลขประจำตัว			
	๑.๓ เกิดเมื่อ	เวลา	น.	ตรงกับวัน	๑.๔ เพศ	
	๑.๕ สถานที่เกิด					
	๑.๖ เพิ่มชื่อเข้าทะเบียนประวัติเลขที่					
๒ มารดา	๒.๑ ชื่อตัว-ชื่อสกุล		๒.๒ สัญชาติ		๒.๓ เลขประจำตัว	๒.๔ อายุ ปี
	๒.๕ สถานที่เกิด					
๓ บิดา	๓.๑ ชื่อตัว-ชื่อสกุล		๓.๒ สัญชาติ		๓.๓ เลขประจำตัว	๓.๔ อายุ ปี
	๓.๕ สถานที่เกิด					
๔ ผู้แจ้งการเกิด	๔.๑ ชื่อตัว-ชื่อสกุล		๔.๒ เลขประจำตัว		๔.๓ อายุ ปี	
	๔.๔ ที่อยู่					
	๔.๕ ความเกี่ยวข้องกับเด็ก		๔.๖ หนังสือรับรองการเกิด		๔.๗ ไปรับแจ้งการเกิด	
ลงชื่อ..... ผู้แจ้งการเกิด ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน		ลงชื่อ..... (.....) นายทะเบียนผู้รับแจ้งการเกิด วันที่รับแจ้ง เดือน พ.ศ.		ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือซ้าย ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา		

มรณบัตร
บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

เลขที่ _____ วันที่ _____
สำนักทะเบียน

๑ ผู้ตาย	๑.๑ ชื่อตัว-ชื่อสกุล		๑.๒ เลขประจำตัว	
	๑.๓ เกิดเมื่อ	๑.๔ อายุ	๑.๕ สัญชาติ	๑.๖ สถานภาพการสมรส
	๑.๗ ที่อยู่ตามทะเบียนประวัติเลขที่ _____			
๒ รายการตาย	๒.๑ ตามเมื่อวันที่ _____ เวลา _____		๒.๒ ผู้รักษาก่อนตาย	๒.๓ สาเหตุการตาย
	๒.๔ สถานที่ตาย _____			
๓ บิดา มารดา ผู้ตาย	๓.๑ ชื่อบิดา		๓.๒ เลขประจำตัว	
	๓.๓ ชื่อมารดา		๓.๔ เลขประจำตัว	
๔ ผู้แจ้งตาย	๔.๑ ชื่อตัว-ชื่อสกุล		๔.๒ เลขประจำตัว	
	๔.๓ ที่อยู่ _____		๔.๔ ความเกี่ยวพันเป็น _____	
๕ ศพ	๕.๑ จัดการศพโดย _____	๕.๒ สถานที่ _____		
ลงชื่อ..... ผู้แจ้งการตาย วันที่แจ้งการตาย..... ใ้รับแจ้งการตาย ☐ มี ☐ ไม่มี หนังสือรับรองการตาย ☐ มี ☐ ไม่มี		ลงชื่อ..... (.....) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน		ลงชื่อ..... (.....) นายทะเบียนผู้รับแจ้ง

ใบแจ้งการย้ายที่อยู่

บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

ตอนที่

แผ่นที่

เลขที่

วันที่

ย้ายครั้งนี้รวม

คน

สำนักทะเบียน

รหัสสำนักทะเบียน

ลำดับ	เลขประจำตัว	เพศ	วันเดือนปีเกิด	รายการของมารดาและบิดา	
	ชื่อตัว - ชื่อสกุล		อายุ	เลขประจำตัว/ชื่อ	สัญชาติ
					มารดา
					บิดา
					มารดา
					บิดา
					มารดา
					บิดา

ย้าย ออก จาก	ที่อยู่ตามทะเบียนประวัติที่ย้ายออกเลขที่.....	
	เลขรหัส.....	
	วันที่ย้ายออก.....	
	ลงชื่อ.....ผู้แจ้งย้ายออก	ลงชื่อ.....นายทะเบียน
	(.....)	(.....) ผู้รับแจ้งย้ายออก

ไป อยู่ ที่	ที่อยู่ตามทะเบียนประวัติที่ย้ายเข้าเลขที่.....	
	เลขรหัส.....	
	วันที่ย้ายเข้า.....	
	ลงชื่อ.....ผู้แจ้งย้ายเข้า	ลงชื่อ.....เจ้าของบ้าน หรือ
	(.....)	(.....) ผู้ได้รับมอบหมาย
	สำนักทะเบียน.....	ลงชื่อ.....นายทะเบียน
	ที่.....ลงวันที่.....	(.....) ผู้รับแจ้งย้ายเข้า

ทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

ประจำชุมชน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

สำนักทะเบียน.....จังหวัด.....รหัสสำนักทะเบียน.....

ลำดับ	เลขประจำตัว	เพศ	วันเดือนปีเกิด	ชื่อบิดา	หน่วยงานที่สงเคราะห์	วันที่ลง ทะเบียน
	ชื่อตัว - ชื่อสกุล	สถานที่เกิด	อายุ	ชื่อมารดา	เลขที่บ้าน	

[illegible]

หมายเหตุ

(ลงชื่อ).....

(.....)

นายทะเบียน.....

แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

เลขประจำตัว

ชื่อ.....เพศ.....

วัน เดือน ปีเกิด.....อายุ.....ปี

มารดาชื่อ.....สัญชาติ.....

บิดาชื่อ.....สัญชาติ.....

สถานที่เกิด.....

ที่อยู่ขณะจัดทำทะเบียนประวัติ เลขที่.....

จัดทำทะเบียนที่สำนักทะเบียน.....เมื่อวันที่.....

บันทึกเพิ่มเติม/หน่วยงานที่ส่งเคราะห์ดูแล

ภาพใบหน้า	ลายพิมพ์ นิ้วหัวแม่มือซ้าย	ลายพิมพ์ นิ้วหัวแม่มือขวา

ปรับปรุงข้อมูลครั้งสุดท้าย.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

รับรองว่าเป็นรายการจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

นายทะเบียน

แบบสำรวจเพื่อจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน เลขที่แบบสำรวจ.....

วันที่สำรวจ.....

สำนักทะเบียน..... รหัส

ส่วนที่ ๑ รายการประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

๑. ชื่อ.....นามสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....
 อายุ.....ปี.....เดือน.....เพศ..... สถานะการสมรส ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หย่า ☐ ม่าย
 ระดับการศึกษา.....สถานศึกษา.....ตั้งอยู่ที่อำเภอ.....
 ๒. ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตรอก/ซอย.....
 ตำบล.....เทศบาล.....อำเภอ/กิ่งอำเภอ.....จังหวัด.....
 สถานที่เกิด ☐ บ้าน ☐ สถานพยาบาล เลขที่.....
 ประเทศ.....เดินทางเข้ามาในประเทศไทยทางด้าน/อำเภอ.....เมื่อ.....
 ถ้าไม่มีบ้านอยู่อาศัย ให้ระบุชุมชนหรือสถานที่ที่อาศัย/สถานศึกษา/สถานสงเคราะห์ ซึ่งสามารถติดต่อได้.....
 จำนวนคนที่อาศัยอยู่ด้วยกัน.....คน ได้แก่ (ให้ระบุชื่อ-สกุล/ความสัมพันธ์/เลขที่แบบสำรวจ (ถ้ามี) ถ้ามีหลายคนบันทึกต่อหน้า ๒)

ชื่อนายจ้าง (ถ้ามี).....สถานที่ทำงาน.....
 ๓. บิดา ชื่อ.....นามสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....อายุ.....ปี
 สัญชาติ.....อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....
 ตรอก/ซอย.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 ประเทศ.....เดินทางเข้ามาในประเทศไทยทางด้าน/อำเภอ.....เมื่อ.....
 ๔. มารดาชื่อ.....นามสกุล.....วันเดือนปีเกิด.....อายุ.....ปี
 สัญชาติ.....อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....
 ตรอก/ซอย.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 ประเทศ.....เดินทางเข้ามาในประเทศไทยทางด้าน/อำเภอ.....เมื่อ.....
 ๕. มีเอกสารหลักฐาน หรือบุคคลที่จะเป็นพยานรับรองหรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี(ระบุ).....

ส่วนที่ ๔ มอบให้บุคคลตามแบบสำรวจนำมาในวันถ่ายรูปและทำบัตรประจำตัว

สำนักทะเบียน..... เลขที่แบบสำรวจ.....
 ชื่อ.....ชื่อสกุล.....

(ลงชื่อ).....บุคคลผู้ได้รับการสำรวจ /
 (.....) ผู้ให้ถ้อยคำ

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือซ้าย

ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา

☐ ถ่ายรูปแล้ว ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

6. ปัจจุบันได้รับการสงเคราะห์ดูแลจากหน่วยงานใดหรือไม่ ☐ ไม่ ☐ ได้รับ (ระบุชื่อหน่วยงานที่อยู่).....

.....โทรศัพท์.....

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....ผู้ได้รับการสำรวจ/

(ลงชื่อ).....ผู้ทำการสำรวจ

(.....) ผู้ให้ถ้อยคำ

(.....)

ตำแหน่ง...../โทร.

ตำแหน่ง...../โทร.

ส่วนที่ 2 รูปถ่ายและลายพิมพ์นิ้วมือของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

รูปถ่าย	ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือซ้าย	ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา

(ลงชื่อ).....ผู้พิมพ์ลายนิ้วมือ

(.....)

ส่วนที่ 3 สำหรับเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียน

ก. ผลการตรวจสอบฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

☐ พบรายการบุคคล มีเลขประจำตัวประชาชน

- - - -

☐ ไม่พบรายการบุคคล

(ลงชื่อ).....ผู้พิมพ์ลายนิ้วมือ

(.....)

ตำแหน่ง.....

บันทึกเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ข. ผลการพิจารณาจากเอกสารหรือหลักฐานที่มีอยู่

☐ ให้ดำเนินการขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

☐ ให้จัดทำทะเบียนประวัติ กลุ่มบุคคล

☐ บุคคลที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยและอาศัยอยู่เป็นเวลานาน

☐ เด็กและบุคคลที่เรียนอยู่ในสถานศึกษาของประเทศไทย

☐ บุคคลที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย

☐ คนต่างด้าวอื่นๆ

เลขประจำตัวประชาชน

- - - -

(ลงชื่อ).....นายทะเบียน

(.....)

วันที่.....

ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง การแต่งตั้ง กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

โดยที่พิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการที่มาขอรับบริการงานทะเบียนราษฎรเกี่ยวกับ การแจ้งการเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ การสร้างบ้านใหม่ การรื้อบ้าน และการกำหนดเลขประจำบ้าน

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงแต่งตั้งให้กำนันทุกตำบล (ในฐานะผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านนั้นๆ) ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้ง มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับแจ้งการเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ การสร้างบ้านใหม่ การรื้อบ้าน และการกำหนดเลขประจำบ้าน โดยให้บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ออกหลักฐานดังต่อไปนี้ภายในเขตท้องที่หมู่บ้านของตน (ยกเว้นในเขตกรุงเทพมหานคร)

๑. ใบรับแจ้งการเกิด ท.ร. ๑ ตอนหน้า
๒. ใบรับแจ้งการตาย ท.ร. ๔ ตอนหน้า
๓. ใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ ท.ร.๖ ตอนหน้า
๔. ใบรับแจ้งเกี่ยวกับบ้าน ท.ร.๕

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

(ลงชื่อ) ชวงศ์ ฉายะบุตร

(นายชวงศ์ ฉายะบุตร)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ประกาศสำนักทะเบียนกลาง
เรื่อง การแต่งตั้งนายทะเบียนผู้รับแจ้ง
ประจำสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล

โดยที่พิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการที่มาขอรับบริการงานทะเบียนราษฎรเกี่ยวกับ การแจ้งการเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ การสร้างบ้านใหม่ การรื้อบ้าน และการกำหนดเลขประจำบ้าน ในหน้าที่ของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ จึง แต่งตั้งให้พนักงานเทศบาลระดับ ๑-๒ ซึ่งเทศบาลได้มีคำสั่งมอบหมายให้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรของ สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งประจำสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับแจ้งการเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ การสร้างบ้านใหม่ การรื้อบ้านและการกำหนดเลขประจำบ้าน โดยให้ มีหน้าที่ออกหลักฐานดังต่อไปนี้ ภายในเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลนั้น

๑. ใบรับแจ้งการเกิด ท.ร.๑ ตอนหน้า
๒. ใบรับแจ้งการตาย ท.ร.๔ ตอนหน้า
๓. ใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ ท.ร.๖ ตอนหน้า
๔. ใบรับแจ้งเกี่ยวกับบ้าน ท.ร.๕

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นต้น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

(ลงชื่อ) **อภัย จันทนจุลกะ**

(นายอภัย จันทนจุลกะ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

ตามที่ได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปกครอง ๔ เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งของสำนักทะเบียนอำเภอ โดยให้มีหน้าที่ออกหลักฐานใบรับแจ้งการเกิด ท.ร.๑ ตอนหน้า ใบรับแจ้งการตาย ท.ร.๔ ตอนหน้า ใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ ท.ร.๖ ตอนหน้า และใบรับแจ้งเกี่ยวกับบ้าน ท.ร.๙ ตอนหน้า ในเขตสำนักทะเบียนที่ปฏิบัติงานตามประกาศสำนักทะเบียนกลาง ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๗ นั้น

โดยที่พิจารณาเห็นว่าเพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรในการให้บริการประชาชน เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงให้ยกเลิกประกาศสำนักทะเบียนกลางเรื่องการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปกครอง ๔ เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๗ และแต่งตั้งนายทะเบียนผู้รับแจ้งของสำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น โดยกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ให้เจ้าหน้าที่ปกครองตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป ที่มีคำสั่งอำเภอหรือกิ่งอำเภอมอบหมายให้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งของสำนักทะเบียนอำเภอ

๒. ให้เจ้าหน้าที่ปกครองตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป ที่มีคำสั่งสำนักงานเขตมอบหมายให้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเขตกรุงเทพมหานคร

๓. ให้เจ้าพนักงานทะเบียนและเจ้าหน้าที่ทะเบียนตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป ที่มีคำสั่งเทศบาลหรือเมืองพัทยาแล้วแต่กรณี มอบหมายให้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลหรือเมืองพัทยา

๔. ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งตามข้อ ๑ - ๓ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรับแจ้งการเกิด การตาย การย้ายอยู่ การแจ้งเกี่ยวกับบ้าน และการออกเอกสารการทะเบียนราษฎรตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ในเขตอำนาจของสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นนั้นๆ ดังต่อไปนี้

๔.๑ การรับแจ้งการเกิดตาม มาตรา ๑๘ (๑) และออกสูติบัตรตามมาตรา ๒๐ เฉพาะกรณีการแจ้งการเกิดภายในกำหนดระยะเวลา

๔.๒ การรับแจ้งการตายตามมาตรา ๒๑ (๑) และออกมรณบัตรตามมาตรา ๒๒ เฉพาะกรณีการแจ้งการตายภายในกำหนดระยะเวลา และการอนุญาตเรื่องการจัดการศพตามมาตรา ๒๔

๔.๓ การรับแจ้งการย้ายที่อยู่และออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๓

๔.๔ การรับแจ้งเพื่อขอเลขประจำบ้านตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ การรับแจ้งการรื้อบ้านตามมาตรา ๔๑ และการรับแจ้งการย้ายบ้านตามมาตรา ๔๒

๔.๕ การคัดและลงนามรับรองสำเนารายการทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด และทะเบียนคนตายตามมาตรา ๖ ในฐานะนายทะเบียน

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗

(ลงชื่อ) **สุจิต ปัจฉิมนันท์**

(นายสุจิต ปัจฉิมนันท์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

พระราชบัญญัติ
สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๐๘
เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๔๙๕

(๒) พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖

(๓) พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙

(๔) พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ การได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๒ การเสียสัญชาติไทยตามหมวด ๒ หรือ การกลับคืนสัญชาติไทยตามหมวด ๓ ให้มีผลต่อเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีผลเฉพาะตัว

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และยกเว้นค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ให้แก่ผู้ใดตามที่เห็นสมควรได้

- (๑) ค่าขอแปลงสัญชาติเป็นไทย
 - (๒) หนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติเป็นไทย
 - (๓) ค่าขอกลับคืนสัญชาติไทย
- กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑ **การได้สัญชาติไทย**

มาตรา ๗ บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

- (๑) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย
- (๒) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง

(ความในมาตรา ๗ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๗ ทวิ ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทย ถ้าในขณะที่เกิดบิดาตามกฎหมายหรือบิดาซึ่งมิได้มีการสมรสกับมารดาหรือมารดาของผู้นั้นเป็น

- (๑) ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย
- (๒) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือ
- (๓) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ในกรณีที่เห็นสมควรรัฐมนตรีจะพิจารณาและสั่งเฉพาะรายให้บุคคลตามวรรคหนึ่งได้สัญชาติไทยก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้ถือว่าผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เว้นแต่จะมีการสั่งเป็นอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(เพิ่มความตามมาตรา ๗ ทวิ โดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๘ ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทย ถ้าในขณะที่เกิดบิดาหรือมารดาเป็น

- (๑) หัวหน้าคณะผู้แทนทางทูตหรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางทูต
- (๒) หัวหน้าคณะผู้แทนทางกงสุลหรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางกงสุล

- (ก) พนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ
- (ข) คนในครอบครัวซึ่งเป็นญาติอยู่ในความอุปการะหรือคนใช้ซึ่งเดินทางจากต่างประเทศมาอยู่กับบุคคลใน (๑) (๒) หรือ (๓)

มาตรา ๙ หญิงซึ่งเป็นคนต่างด้าวและได้สมรสกับผู้มีสัญชาติไทย ถ้าประสงค์จะได้สัญชาติไทยให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ได้สัญชาติไทยให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ คนต่างด้าวซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนดังต่อไปนี้ อาจขอแปลงสัญชาติเป็นไทยได้

- (๑) บรรลุนิติภาวะแล้วตามกฎหมายไทยและกฎหมายที่บุคคลนั้นมีสัญชาติ
- (๒) มีความประพฤติดี
- (๓) มีอาชีพเป็นหลักฐาน
- (๔) มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรไทยต่อเนื่องมาจนถึงวันที่ยื่นคำขอแปลงสัญชาติเป็นไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี
- (๕) มีความรู้ภาษาไทยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ บทบัญญัติในมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) มิให้นำมาใช้บังคับถ้าผู้ขอแปลงสัญชาติเป็นไทย

- (๑) ได้กระทำความดีความชอบเป็นพิเศษต่อประเทศไทย หรือได้ทำคุณประโยชน์แก่ทางราชการ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นสมควร
- (๒) เป็นบุตรหรือภริยาของผู้ซึ่งได้แปลงสัญชาติเป็นไทย หรือของผู้ได้กลับคืนสัญชาติไทย
- (๓) เป็นผู้ได้เคยมีสัญชาติไทยมาก่อน

มาตรา ๑๒ ผู้ใดประสงค์จะขอแปลงสัญชาติเป็นไทย ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ถ้าผู้ประสงค์จะขอแปลงสัญชาติเป็นไทยตามวรรคหนึ่งมีบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายไทย และบุตรนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย อาจขอแปลงสัญชาติเป็นไทยให้แก่บุตรพร้อมกับตนได้ โดยบุตรนั้นได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ (๑) (๓) (๔) และ (๕)

การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้แปลงสัญชาติไทย ให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรี เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควร อนุญาตให้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต เมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว ให้ผู้ขอแปลงสัญชาติเป็นไทยปฏิญาณตนว่าจะมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อประเทศไทย

ผู้แปลงสัญชาติเป็นไทยชอบที่จะขอหนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติเป็นไทยได้

หมวด ๒

การเสียสัญชาติไทย

มาตรา ๑๓ หญิงซึ่งมีสัญชาติไทยและได้สมรสกับคนต่างด้าวและอาจถือสัญชาติของสามีได้ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของสามี ถ้าประสงค์จะสละสัญชาติไทยให้แสดงความจำนงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาเป็นคนต่างด้าวและได้สัญชาติของบิดาด้วยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดา หรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง ถ้ายังประสงค์จะถือสัญชาติอื่นอยู่ต่อไป ให้แสดงความจำนงสละสัญชาติไทยตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มิอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์

เมื่อได้พิจารณาความจำนงดังกล่าวแล้วเห็นว่ามิมีหลักฐานเชื่อถือได้ว่าผู้นั้นอาจถือสัญชาติของบิดาหรือสัญชาติอื่นได้จริง ก็ให้รัฐมนตรีอนุญาต เว้นแต่ในระหว่างประเทศไทยมีการรบหรืออยู่ในสถานะสงคราม รัฐมนตรีจะสั่งระงับการสละสัญชาติไทยรายใดก็ได้

(ความในมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๑๕ นอกจากกรณีตามมาตรา ๑๔ ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยและสัญชาติอื่นหรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ถ้าประสงค์จะสละสัญชาติไทยให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้สละสัญชาติไทย ให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรี

(ความในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๑๖ หญิงซึ่งเป็นคนต่างด้าวและได้สัญชาติไทยโดยการสมรส อาจถูกถอนสัญชาติไทยได้ เมื่อปรากฏว่า

(๑) การสมรสนั้นได้เป็นไปโดยปกปิดข้อเท็จจริง หรือแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ

(๒) การกระทำใดๆ อันเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือขัดต่อประโยชน์ของรัฐ หรือเป็นการเหยียดหยามประเทศชาติ

(๓) การกระทำใดๆ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๑๗ ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทยโดยมีบิดาเป็นคนต่างด้าว อาจถูกถอนสัญชาติไทยได้เมื่อปรากฏว่า

(๑) ไปอยู่ต่างประเทศที่บิดามีหรือเคยมีสัญชาติเป็นเวลาดำเนินการเกินห้าปีนับแต่วันที่บรรลุนิติภาวะ

(๒) มีหลักฐานแสดงว่าใช้สัญชาติของบิดาหรือสัญชาติอื่น หรือฝักใฝ่อยู่ในสัญชาติของบิดาหรือสัญชาติอื่น

(๓) กระทำการใดๆ อันเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือขัดต่อประโยชน์ของรัฐ หรือเป็นการเหยียดหยามประเทศชาติ

(๔) การกระทำใดๆ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

การถอนสัญชาติไทยตาม (๑) หรือ (๒) ให้รัฐมนตรีเป็นผู้สั่ง ส่วนการถอนสัญชาติไทยตาม (๓) หรือ (๔) เมื่อพนักงานอัยการร้องขอ ให้ศาลเป็นผู้สั่ง

มาตรา ๑๘ เมื่อมีพฤติการณ์อันเป็นการสมควรเพื่อความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐ รัฐมนตรีมีอำนาจถอนสัญชาติไทยของผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง

(ความในมาตรา ๑๘ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๑๙ รัฐมนตรีมีอำนาจถอนสัญชาติไทยแก่ผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติเมื่อปรากฏว่า

(๑) การแปลงสัญชาตินั้นได้เป็นไปโดยปกปิดข้อเท็จจริง หรือแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ

(๒) มีหลักฐานแสดงว่าผู้แปลงสัญชาตินั้นยังใช้สัญชาติเดิม

(๓) กระทำการใดๆ อันเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือขัดต่อประโยชน์ของรัฐ หรือเป็นการเหยียดหยามประเทศชาติ

(๔) การกระทำใดๆ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๕) ไปอยู่ในต่างประเทศโดยไม่มีภูมิลำเนาในประเทศไทยเป็นเวลานานเกินไป

(๖) ยังคงมีสัญชาติของประเทศที่ทำสงครามกับประเทศไทย

การถอนสัญชาติไทยตามมาตรานี้จะขยายไปถึงบุตรของผู้ถูกถอนสัญชาติไทยในเมื่อบุตรนั้นยังไม่บรรลุนิติภาวะและได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๑๒ วรรคสองด้วยก็ได้ และเมื่อรัฐมนตรีสั่งถอนสัญชาติไทยแล้วให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

มาตรา ๒๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจและอธิบดีกรมอัยการเป็นกรรมการ มีหน้าที่พิจารณาการถอนสัญชาติไทยตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙

เมื่อมีพฤติการณ์ปรากฏว่าผู้ใดอาจถูกถอนสัญชาติไทย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อสั่งการ

มาตรา ๒๑ ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาเป็นคนต่างด้าวและอาจถือสัญชาติของบิดาได้ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดา ถ้าได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าวแล้ว ให้เสียสัญชาติไทย

(ความในมาตรา ๒๑ เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๒๒ ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยและได้แปลงสัญชาติเป็นคนต่างด้าว หรือสละสัญชาติไทยหรือถูกถอนสัญชาติไทย ย่อมเสียสัญชาติไทย

หมวด ๓ **การกลับคืนสัญชาติไทย**

มาตรา ๒๓ หญิงซึ่งมีสัญชาติไทยและได้สละสัญชาติไทยในกรณีที่ได้สมรสกับคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ ถ้าได้ขาดจากการสมรสแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ ย่อมมีสิทธิขอกลับคืนสัญชาติไทยได้

การขอกลับคืนสัญชาติไทยให้ยื่นแสดงความจำนงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยและได้เสียสัญชาติไทยตามบิดาหรือมารดาขณะที่ตนยังไม่บรรลุนิติภาวะ ถ้าประสงค์จะกลับคืนสัญชาติไทย ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ภายในสองปีนับแต่วันที่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายไทยและกฎหมายที่บุคคลนั้นมีสัญชาติ

การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้กลับคืนสัญชาติไทย ให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรี

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

ค่าธรรมเนียม

(๑) ค่าขอแปลงสัญชาติเป็นไทย	ครั้งละ	๕,๐๐๐	บาท
(๒) ค่าขอแปลงสัญชาติเป็นไทยสำหรับบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะขอแปลงสัญชาติเป็นไทยคนหนึ่ง	ครั้งละ	๒,๕๐๐	บาท
(๓) หนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติเป็นไทย	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๔) ใบแทนหนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติเป็นไทย	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๕) ค่าขอกลับคืนสัญชาติไทย	ครั้งละ	๑,๐๐๐	บาท
(๖) ค่าขออื่นๆ	ฉบับละ	๕	บาท

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๖๒ (ฉบับพิเศษ) วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๐๘

พระราชบัญญัติ สัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕
เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าทีรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

(๑) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย

(๒) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตามมาตรา ๗ ทวิวรรคหนึ่ง”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

“มาตรา ๗ ทวิ ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทย ถ้าในขณะที่เกิดบิดาตามกฎหมายหรือบิดาซึ่งมิได้มีการสมรสกับมารดาหรือมารดาของผู้นั้นเป็น

(๑) ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

(๒) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือ

(๓) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ในกรณีที่เห็นสมควรรัฐมนตรีจะพิจารณาและสั่งเฉพาะรายให้บุคคลตามวรรคหนึ่งได้สัญชาติไทยก็ได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้ถือว่าผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เว้นแต่จะมีการสั่งเป็นอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาเป็นคนต่างด้าวและอาจถือสัญชาติของบิดาได้ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดา หรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง ให้แสดงความประสงค์เข้าถือสัญชาติได้เพียงสัญชาติเดียว โดยให้แจ้งความจำนงค์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มียายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์ ถ้าไม่มีการแจ้งความจำนงค์ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสัญชาติไทย เว้นแต่รัฐมนตรีจะสั่งเฉพาะรายเป็นอย่างอื่น”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ นอกจากกรณีตามมาตรา ๑๔ ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยและสัญชาติอื่น หรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ถ้าประสงค์จะสละสัญชาติไทยให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ เมื่อมีพฤติการณ์อันเป็นการสมควรเพื่อความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐ รัฐมนตรีมีอำนาจถอนสัญชาติไทยของผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๑ ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาเป็นคนต่างด้าวและอาจถือสัญชาติของบิดาได้ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดา ถ้าได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าวแล้ว ให้เสียสัญชาติไทย”

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

มาตรา ๑๑ บทบัญญัติมาตรา ๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย เว้นแต่ผู้ซึ่งรัฐมนตรีมีคำสั่งอันมีผลให้ได้รับสัญชาติไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแต่ไม่ได้สัญชาติไทยตามวรรคหนึ่ง อาจได้สัญชาติไทยได้ตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้รัฐมนตรีจะสั่งให้ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะรายก็ได้

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๐๙ ตอนที่ ๑๓ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

พระราชบัญญัติ สัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๕
เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาเป็นคนต่างด้าวและได้สัญชาติของบิดาด้วยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดา หรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง ถ้ายังประสงค์จะถือสัญชาติอื่นอยู่ต่อไป ให้แสดงความจำนงสละสัญชาติไทยตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่มียุครบยี่สิบปีบริบูรณ์”

มาตรา ๔ ความในมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้บังคับกับบุคคลที่มีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในกรณีที่บุคคลดังกล่าวประสงค์จะสละสัญชาติไทย ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗

โดยที่พิจารณาเห็นว่าบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทยโดยได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่เพียงชั่วคราวหรือเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย บุคคลเหล่านี้แม้จะมีสัญชาติไทยแต่ไม่ได้มีความจงรักภักดีต่อประเทศไทย เพื่อป้องกันและรักษาความมั่นคงแห่งชาติ สมควรมีให้บุคคลดังกล่าวมีหรือได้สัญชาติไทยอีกต่อไป หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ถอนสัญชาติไทยของบรรดาบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาเป็นคนต่างด้าว หรือมารดาเป็นคนต่างด้าวแต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย และในขณะที่เกิดบิดาหรือมารดานั้นเป็น

(๑) ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

(๒) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือ

(๓) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นสมควรและสั่งเฉพาะรายเป็นประการอื่น

ข้อ ๒ บุคคลตามข้อ ๑ ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยเมื่อประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับแล้วไม่ได้สัญชาติไทยเว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นสมควรและสั่งเฉพาะรายเป็นประการอื่น

ข้อ ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้ใช้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน

ข้อ ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ ๕ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

(ถนอม กิตติขจร)

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙ ตอนที่ ๑๙๐ (ฉบับพิเศษ) หน้า ๒๐๖ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ (ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง การสั่งให้บุคคลซึ่งเคยมีสัญชาติไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัติสัญชาติ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับได้สัญชาติไทย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงมีคำสั่งให้บุคคลซึ่งมีลักษณะตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๗ ดังต่อไปนี้ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป คือ

- (๑) เคยมีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทย
- (๒) ไม่ถูกถอนสัญชาติไทยหรือไม่อยู่ในบังคับที่จะไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
- (๓) ขณะที่เกิดบิดาหรือมารดาที่ชอบด้วยกฎหมายไม่เป็นบุคคลตามมาตรา ๗ ทวิ (๑) (๒) หรือ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และ
- (๔) เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๘

พลตรี

(สนั่น ขจรประศาสน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลาน ได้สัญชาติไทย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ ทวิ วรยศสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๑๑ วรยศสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงมีคำสั่งให้บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและเคยมีสัญชาติไทยแต่ถูกถอนสัญชาติตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ (เกิดก่อนวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๕) และบุตรหลานที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เฉพาะที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด (เกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕) โดยเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป คือ

- (๑) มีชื่อหรือเคยมีชื่อในระบบการทะเบียนราษฎร
- (๒) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นหลักแหล่งในประเทศไทยติดต่อกันเป็นเวลานาน
- (๓) เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- (๔) มีความประพฤติดี

สำหรับบุตรหลานที่เกิดในประเทศไทยที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด (เกิดตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕) จะพิจารณาและสั่งเป็นการเฉพาะรายให้ได้สัญชาติไทย

ทั้งนี้ ให้ผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนา ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗

(นายโบณิน พลกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กฎกระทรวง

(พ.ศ. ๒๕๕๐)

ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พ.ศ. ๒๕๓๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๒๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การรับรองความถูกต้องของคำแปลเป็นภาษาไทย ให้กระทำโดย

(๑) คนไทยที่จบการศึกษาในระดับที่ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีในหลักสูตรที่ใช้ภาษาที่ปรากฏในเอกสารนั้นเป็นภาษาในการเรียนการสอน

(๒) อาจารย์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาและเป็นผู้สอนภาษาที่ปรากฏในเอกสารนั้นในสถาบันการศึกษาดังกล่าว

(๓) สถานทูตหรือสถานกงสุลต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย โดยประเทศนั้นใช้ภาษาที่ปรากฏในเอกสารนั้นเป็นภาษาราชการ

(๔) สถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ

ข้อ ๒ เจ้าหน้าที่จะยอมรับเอกสารที่สร้างขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศโดยไม่ต้องให้จัดทำคำแปลเป็นภาษาไทยได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) เจ้าหน้าที่นั้นเห็นว่าตนสามารถเข้าใจภาษาดังกล่าวได้
- (๒) เจ้าหน้าที่นั้นมีผู้ร่วมงานที่มีความรู้ในภาษาดังกล่าว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติให้การรับรองความถูกต้องของคำแปลเป็นภาษาไทยของเอกสารที่ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศ หรือการยอมรับเอกสารที่ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ ว ๖

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนนครสวรรค์ กท ๑๐๓๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑

เรื่อง การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียน

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๒๒/ ว ๖ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียน จำนวน ๒ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึงได้แจ้งให้สำนักทะเบียนต่างๆ ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แล้วรายงานการแต่งตั้งดังกล่าวให้สำนักทะเบียนกลางทราบ นั้น

สำนักทะเบียนกลางได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร รายงานการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยนายทะเบียนให้สำนักทะเบียนกลางทราบ เป็นการไม่สอดคล้องนโยบายการกระจายอำนาจการควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎร และเป็นการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน จึงให้ยกเลิกหนังสือสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๒๒/ ว ๖ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๕ และให้ถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๑. การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนจังหวัด หรือผู้ช่วยนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานครพิจารณาแต่งตั้งบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการทะเบียนราษฎร และไม่ควรเป็นบุคคลคนเดียวกับที่ได้รับมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนจังหวัด หรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

๒. การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ ขอให้นายทะเบียนอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ พิจารณาแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอในอำเภอหรือกิ่งอำเภอทุกคน สำหรับบุคคลที่มีได้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอ หากนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ เห็นสมควรจะแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ ก็ขอให้พิจารณาจากข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป เช่น เจ้าหน้าที่ปกครอง ๓ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในฝ่ายทะเบียนและบัตรของอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เป็นต้น โดยให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน การทะเบียนราษฎรและปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานการทะเบียนราษฎรเป็นประจำ

๓. การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น ขอให้ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี พิจารณาแต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในแนวทางเดียวกันกับการแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ

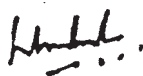
๔. การออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียน เมื่อผู้มีอำนาจได้ออกคำสั่งแต่งตั้งดังกล่าวแล้วต่อมาผู้ได้รับการแต่งตั้งได้พ้นจากหน้าที่หรือมีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล ให้ผู้มีอำนาจออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนใหม่ โดยในคำสั่งใหม่ดังกล่าวให้ยกเลิกคำสั่งเดิมด้วย ตามตัวอย่างคำสั่งแนบท้ายหนังสือนี้

๕. เมื่อได้มีการแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนดังกล่าวแล้ว ให้สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่นส่งคำสั่งไปยังสำนักทะเบียนจังหวัด หรือสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เพื่อเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบหรืออ้างอิงในโอกาสต่อไป โดยไม่ต้องรายงานให้สำนักทะเบียนกลางทราบ

๖. สำหรับการออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนก็ให้ดำเนินการในแนวทางเช่นเดียวกันกับการแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สำนักทะเบียนต่างๆ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประมวล รุจนเสรี)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. (๐๒) ๒๘๑๒๔๘๖

(ตัวอย่าง)

คำสั่ง.....(เดิม)

ที่.....

เรื่อง การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียน.....

ด้วย.....

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ (๒-๕ แล้วแต่กรณี) แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔.....
(ผู้มีอำนาจ)..... จึงขอแต่งตั้งบุคคลต่อไปนี้ เป็นผู้ช่วยนายทะเบียน.....

๑. นายแดง.....

๒. นายเขียว.....

๓. นายขาว.....

๔.

๕.

ให้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการทะเบียนราษฎร ตาม พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
และระเบียบคำสั่งเกี่ยวกับงานการทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียน.....
ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่.....เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....

(ลงนามผู้มีอำนาจแต่งตั้ง)

(ตัวอย่าง)

คำสั่ง.....(ใหม่)

ที่.....

เรื่อง การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียน.....

ตามที่ได้มีคำสั่งที่.....ลงวันที่.....(คำสั่งเดิม)

แต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียน.....เพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร

และขณะนี้.....(โยกย้าย มีการสับเปลี่ยนตำแหน่ง) ทำให้.....

ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ช่วยนายทะเบียน.....ได้ ดังนั้น.....(ผู้มีอำนาจ).....

จึงยกเลิกคำสั่ง.....(คำสั่งเดิม)

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ (๒-๕ แล้วแต่กรณี) แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔.....

(ผู้มีอำนาจ)..... จึงขอแต่งตั้งบุคคลต่อไปนี้ เป็นผู้ช่วยนายทะเบียน.....

๑. นายแดง.....

๒. นายเขียว.....

๓. นายดำ.....

๔.

๕.

ให้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการทะเบียนราษฎร ตาม พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

และระเบียบคำสั่งเกี่ยวกับงานการทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียน.....

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่.....เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....

(ลงนามผู้มีอำนาจแต่งตั้ง)

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ ว ๘

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนนครสวรรค์ กท ๑๐๓๐๐

๑๒ มีนาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเรื่องการแต่งตั้งนายทะเบียนและผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๒๒ / ว ๒๑ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๕
๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑ / ว ๖ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๑

ตามที่พระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒ กำหนดให้เทศบาลตำบล ๙๘๐ แห่ง ที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาลเป็นสำนักทะเบียนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๘ (๕) ซึ่งจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป นั้น

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการทะเบียนราษฎรของเทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน จึงชักซ้อมความเข้าใจเรื่องนายทะเบียนและการแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นให้ปฏิบัติ ดังนี้

๑. ปลัดเทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาลทุกเทศบาลทั้ง ๙๘๐ แห่ง จะเป็นนายทะเบียนท้องถิ่นโดยผลของกฎหมาย ตามมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป มีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรในเขตปกครองท้องถิ่นนั้นๆ และมีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นได้

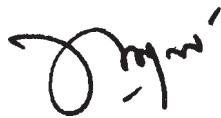
๒. การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น ให้นายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาแต่งตั้งจากพนักงานเทศบาลที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป โดยจัดทำเป็นคำสั่งของสำนักทะเบียนท้องถิ่น เพื่อมิให้สับสนกับคำสั่งของเทศบาลซึ่งตามปกตินายกเทศมนตรีเป็นผู้ลงนาม ทั้งนี้ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นจะต้องสามารถกำกับดูแลและปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรในสำนักทะเบียนตามอำนาจหน้าที่ได้โดยไม่ทำให้การปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชนเกิดความเสียหาย

๓. กรณีผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งพ้นจากหน้าที่ หรือมีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลให้นายทะเบียนท้องถิ่นออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นใหม่ โดยในคำสั่งใหม่ให้ยกเลิกคำสั่งเดิม และให้สำเนาคำสั่งส่งไปยังสำนักทะเบียนจังหวัดเพื่อเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบ โดยไม่ต้องรายงานให้สำนักทะเบียนกลางทราบ และในเรื่องอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนและการแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียน สำนักทะเบียนกลางเคยชักซ้อมแนวทางปฏิบัติไว้ตามหนังสือสำนักทะเบียนกลางที่ส่งมาพร้อมนี้

๔. กรณีเทศบาลตำบลใดไม่สามารถจัดหาพนักงานเทศบาลตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป เพื่อแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น ให้รายงานสำนักทะเบียนจังหวัดเพื่อรายงานสำนักทะเบียนกลางพิจารณาสั่งการเป็นกรณีเฉพาะ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาลที่อยู่ในพื้นที่ทุกแห่งทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปริญญา นาคฉัตริย์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. (๐๒) ๒๘๑๒๔๘๖

ที่ มท ๐๓๒๒ / ว ๒๑

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนนครสวรรค์ กท ๑๐๓๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๕

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเรื่องการแต่งตั้งนายทะเบียน

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๒๒ / ว ๖ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๕

ตามที่ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการแต่งตั้งนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้วนั้น

สำนักทะเบียนกลางขอชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมดังนี้

๑. การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น กรณีของเทศบาล พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๘ (๕) วรรคสองบัญญัติให้ปลัดเทศบาลเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ดังนั้นคำสั่งแต่งตั้งจึงให้ทำเป็นคำสั่งของสำนักทะเบียนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อมิให้สับสนกับคำสั่งของเทศบาลโดยทั่วไปซึ่งตามกฎหมายเทศมนตรีเป็นผู้ลงนาม

๒. ในมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้บัญญัติว่า “ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการเขต ปลัดเมืองพัทยาหรือหัวหน้าผู้บริหารของหน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นนายทะเบียนท้องถิ่น” สำนักทะเบียนบางแห่งจึงเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าหมายความว่าความรวมถึงนายกเทศมนตรีด้วย ซึ่งที่ถูกต้องนั้นหมายถึงหัวหน้าหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่นที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางได้จัดตั้งขึ้น ดังจะพิจารณาได้จากบทนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติว่า “ท้องถิ่น” หมายถึง “กรุงเทพมหานคร เทศบาลเมืองพัทยา และหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่นที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางโดยอนุมติรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้” ซึ่งปัจจุบันยังไม่มี การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวแต่อย่างใด

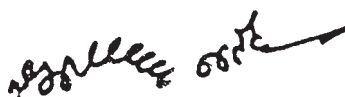
๓. กรณีที่นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ มอบอำนาจให้ปลัดอำเภอปฏิบัติราชการแทนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ (๔) วรรคสองนั้น การระบุตำแหน่งให้ระบุว่า “ปลัดอำเภอปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนอำเภอ” สำหรับอำนาจหน้าที่ของปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมายนั้น ให้มีอำนาจหน้าที่เฉพาะที่กฎหมายกำหนดว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนอำเภอเท่านั้น ส่วนอำนาจที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้เป็น

อำนาจของนายอำเภอ นั้น สำนักทะเบียนกลางมีนโยบายที่จะส่งไว้เฉพาะตัวนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้การวินิจฉัยในเรื่องนั้นๆ ได้เป็นไปด้วยความรอบคอบยิ่งขึ้น อนึ่ง กรณีเขตเทศบาลและเมืองพัทยาให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติเช่นกัน

๔. อำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ เนื่องจากพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ได้ให้คำนิยาม “นายทะเบียน” หมายความว่า “...นายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอ...” และมาตรา ๘ (๔) บัญญัติไว้ว่า “สำนักทะเบียนอำเภอมีนายทะเบียนอำเภอและผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ เป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอ มีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรในเขตอำเภอ...” เพราะฉะนั้นในกฎหมายหรือระเบียบตอนใดกำหนดไว้ว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนอำเภอ ให้ถือว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอด้วย ส่วนกรณีที่สำนักทะเบียนจะมีหนังสือถึงหน่วยราชการภายนอก สำนักทะเบียนนั้น โดยหลักการของงานสารบรรณแล้วผู้ลงนามในหนังสือควรเป็นหัวหน้าหน่วยงานนั้น กรณีของสำนักทะเบียนอำเภอจึงควรเป็นนายทะเบียนอำเภอ แต่ถ้าสำนักทะเบียนใดนายอำเภอในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งนายทะเบียนอำเภอมีนโยบายให้ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอลงนามในหนังสือแทนได้ ก็ให้ถือปฏิบัติ เพราะจะช่วยให้การบริการประชาชนรวดเร็วขึ้น ส่วนตำแหน่งที่จะระบุนั้นถ้าเป็นการลงนามในแบบพิมพ์ต่างๆ ของการทะเบียนราษฎรให้ระบุว่า “ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ...” แม้ว่าจะทำหน้าที่ในฐานะนายทะเบียนผู้รับแจ้ง เช่น แจ้งการเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ก็ตาม แต่ถ้าลงนามในหนังสือราชการถึงหน่วยงานภายนอกสำนักทะเบียนให้ระบุว่า “ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ...ปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนอำเภอ...”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้สำนักทะเบียนในเขตรับผิดชอบถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ศรีวรรณะ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร

ฝ่ายอำนวยการทะเบียนราษฎร

งานวิชาการและระบบการทะเบียนราษฎร

โทร (๐๒) ๒๘๑๒๔๖๗ ๒๘๑๒๔๘๖ ต่อ ๓๑๕

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ ว ๓

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๗ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง การแต่งตั้งนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อการบริการประชาชน

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่องแต่งตั้งนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๗

ตามที่สำนักทะเบียนกลางได้ประกาศแต่งตั้งนายทะเบียนผู้รับแจ้งในส่วนของสำนักทะเบียนอำเภอ โดยให้เจ้าหน้าที่ปกครอง ๔ เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้ง มีหน้าที่ออกหลักฐานใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๑ ตอนหน้า) ใบรับแจ้งการตาย (ท.ร.๔ ตอนหน้า) ใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ (ท.ร.๖ ตอนหน้า) และใบรับแจ้งเกี่ยวกับบ้าน (ท.ร.๙ ตอนหน้า) ปรากฏตามประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่องการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปกครอง ๔ เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๗ นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นมีศักยภาพและเกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว สำเร็จได้ในจุดบริการเดียว สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูประบบราชการและการพัฒนาประสิทธิภาพกำลังคนภาครัฐ สำนักทะเบียนกลางจึงยกเลิกประกาศสำนักทะเบียนกลางเรื่องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปกครอง ๔ เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๗ และแต่งตั้งนายทะเบียนผู้รับแจ้งของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น ตามสำเนาประกาศที่ส่งมาพร้อมนี้ โดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรับแจ้งการเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ การแจ้งเกี่ยวกับบ้าน และการออกเอกสารทะเบียนราษฎร ดังนี้

๑. การรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตร (ท.ร.๑ และ ท.ร.๓) กรณีเด็กเกิดในบ้านและแจ้งการเกิดภายใน ๑๕ วันนับแต่วันเกิด

๒. การรับแจ้งการตายและออกมรณบัตร (ท.ร.๔ และ ท.ร.๕) กรณีคนตายในบ้านและแจ้งการตายภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาตายหรือพบศพ รวมถึงการอนุญาตเรื่องการจัดการศพในใบรับแจ้งการตาย (ท.ร.๔ ตอนหน้า) และมรณบัตร (ท.ร.๔ และ ๕)

๓. การรับแจ้งการย้ายออก ย้ายเข้า แจ้งย้ายปลายทาง และออกใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ (ท.ร.๖ และ ท.ร.๗) ยกเว้นการแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง

๔. การรับแจ้งเกี่ยวกับบ้านและการกำหนดเลขประจำบ้าน

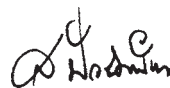
๕. การคัดและลงนามรับรองสำเนารายการทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔/๑) ทะเบียนคนเกิด (ท.ร.๑/ก) ทะเบียนคนตาย (ท.ร.๔/ก) ในฐานะนายทะเบียน

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรของนายทะเบียนผู้รับแจ้งตามที่ได้ประกาศแต่งตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จึงขอให้สั่งนายทะเบียนอำเภอ (นายอำเภอและปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ) และนายทะเบียนท้องถิ่น (ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล และปลัดเมืองพัทยา) ทุกคน พิจารณาแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่จะมอบหมายให้รับผิดชอบปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรซึ่งจะต้องทำหน้าที่นายทะเบียนผู้รับแจ้งของสำนักทะเบียนให้มีความเหมาะสม ไม่ควรเป็นบุคคลที่มีประวัติถูกร้องเรียนหรือถูกลงโทษทางวินัย ในข้อกล่าวหาหรือความผิดเกี่ยวกับการเรียกร้องผลประโยชน์หรือการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และให้กำกับ ดูแล รวมถึงจัดให้มีการประชุมซักซ้อมหรือทบทวนความรู้และแนวทางการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรอย่างสม่ำเสมอทั้งในเรื่องกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ และการให้บริการประชาชน เพื่อให้การบริการประชาชนของสำนักทะเบียนเป็นไปด้วยความถูกต้อง สะดวก รวดเร็วและเป็นธรรม

อนึ่ง เนื่องจากปัจจุบันได้ขยายระบบการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ครบทุกสำนักทะเบียนแล้ว เอกสารหลักฐานที่เรียกจากประชาชนเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยของนายทะเบียนนั้นบางอย่าง สามารถตรวจสอบได้จากฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ เช่น รายการบัตรประจำตัวประชาชน รายการทะเบียนคนเกิด (สูติบัตร) รายการทะเบียนคนตาย (มรณบัตร) เป็นต้น ดังนั้น หากผู้ยื่นคำร้องเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรหรือพยานบุคคลที่ให้การรับรองต่อนายทะเบียนไม่ได้นำหลักฐานมาแสดง **โดยหลักฐานดังกล่าวนายทะเบียนสามารถตรวจสอบได้จากระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียน และไม่ใช้หลักฐานที่นายทะเบียนจะต้องบันทึกรายการ** เช่น สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะต้องลงรายการบุคคลที่แจ้งการเกิด แจ้งย้าย เพิ่มชื่อ แก้ไขรายการ หรือจำนวนคนตาย เป็นต้น **ให้นายทะเบียนอำนวยความสะดวกโดยตรวจสอบหลักฐานจากระบบคอมพิวเตอร์และหากจำเป็นต้องมีเอกสารติดเรื่องเพื่อเป็นหลักฐานก็ให้พิมพ์หรือคัดสำเนาจากระบบคอมพิวเตอร์ ไม่ต้องให้ประชาชนกลับไปนำหลักฐานตามที่นายทะเบียนต้องการแต่อย่างใด**

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนทุกแห่งในพื้นที่รับผิดชอบทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุจิต ปิจฉิมนันท์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๕-๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๑๐

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๙ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น

เรียน นายทะเบียนจังหวัดสงขลา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสงขลา ที่ สข ๐๐๑๗/๕๔๓๘ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘

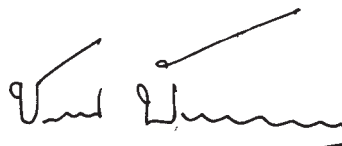
ตามที่แจ้งว่าสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสิงหนคร ขอแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนเพิ่มเติมจำนวน ๑ คน จากเดิมที่มีผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นอยู่แล้วจำนวน ๔ คน แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่บริหารงานทะเบียนและบัตรระดับ ๔ (หัวหน้างานทะเบียนราษฎร) ได้โอนย้ายไปดำรงตำแหน่งที่เทศบาลนครตรัง ยังไม่มีผู้มาดำรงตำแหน่งแทน และผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นที่เหลือ ๓ คน ที่ได้รับการแต่งตั้งไม่ได้ปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักทะเบียนทำให้ไม่สะดวกในการปฏิบัติงาน จึงขอแต่งตั้งนางสิริรัตน์ กาญจนวงศ์ ตำแหน่งเจ้าพนักงานทะเบียน ระดับ ๒ เป็นผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสิงหนคร นั้น

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วขอเรียนว่า การที่กำหนดให้นายทะเบียนท้องถิ่นแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นจากพนักงานเทศบาลตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไปนั้น เนื่องจากตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๘ (๕) กำหนดให้ผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรในเขตท้องถิ่นเช่นเดียวกับนายทะเบียนท้องถิ่น (ปลัดเทศบาล) ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายทั้งในเรื่องการแจ้งเกิด (แจ้งภายในกำหนดและแจ้งเกินกำหนด) การแจ้งตาย (แจ้งภายในกำหนดและแจ้งเกินกำหนด) การแจ้งย้ายที่อยู่ การเพิ่มชื่อบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน การแก้ไขและจำหน่ายรายการบุคคล รวมถึงการอื่นใดที่กำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจดำเนินการได้ จึงจำเป็นต้องพิจารณาแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในระดับที่มีความเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งดังกล่าว เพื่อป้องกันมิให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรเกิดความผิดพลาดและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการและประชาชนได้ สำหรับกรณีของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสิงหนคร ที่ขอแต่งตั้งเจ้าพนักงานทะเบียน ระดับ ๒ เป็นผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นนั้น พิจารณาจากข้อเท็จจริงตามรายงานของเทศบาลตำบลสิงหนครแล้ว ปรากฏว่ายังคงมีผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นที่นายทะเบียนท้องถิ่นได้แต่งตั้งไว้แล้ว จำนวน ๓ คน ซึ่งผู้ได้รับการแต่งตั้งย่อมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติงานตามตำแหน่งให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ประกอบกับการ

กำหนดแนวทางปฏิบัติตามหนังสือทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ ว ๘ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๔ ตามที่
สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสิงหนครอ้างถึงนั้น กำหนดขึ้นไว้เพื่อแก้ไขปัญหากรณีสำนักทะเบียนท้องถิ่นไม่มี
บุคลากรที่เป็นพนักงานเทศบาลระดับ ๓ ขึ้นไป ซึ่งเป็นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในระยะเริ่มแรกในการมอบงานทะเบียน
ราษฎรให้สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล ๕๘๐ แห่งปฏิบัติ มิใช่กรณีตามที่
สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสิงหนครร้องขอ จึงเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องแต่งตั้งพนักงานเทศบาลต่ำกว่า
ระดับ ๓ เป็นผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสิงหนครแต่ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชินนธ์ บัวประเสริฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๔๗-๖

โทรสาร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๘

ที่ มท. ๐๓๐๙.๑/ว ๕๓

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

ด้วยสำนักทะเบียนอำเภอหลายแห่งแจ้งว่าประสบปัญหาเจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน ซึ่งได้แก้ปัญหาด้วยการจ้างบุคคลภายนอกหรือสั่งใช้ลูกจ้างของทางราชการให้ปฏิบัติงานทะเบียน และขอหารือว่าจะออกคำสั่งแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวให้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรได้หรือไม่อย่างไร

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจะให้บุคคลใดปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของนายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่น ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีสถานะเป็นลูกจ้างชั่วคราวหรืออาสาสมัครก็ตาม สามารถดำเนินการได้โดยปฏิบัติ ดังนี้

๑. นายทะเบียนจะต้องพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม บุคลิกภาพ และความซื่อสัตย์ของบุคคลนั้นว่ามีความเหมาะสมที่จะไว้วางใจให้ปฏิบัติงานทะเบียนได้หรือไม่ ลักษณะของงานที่จะมอบหมายให้รับผิดชอบ และจะต้องมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรและมอบหมายหน้าที่การงานให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยงานที่สามารถมอบหมายให้ดำเนินการได้ อาทิเช่น การรับคำร้องเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎรซึ่งผู้ที่มีคำสั่งแต่งตั้งสามารถจะลงชื่อในเอกสารทะเบียนราษฎรที่มีช่องการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ เช่น คำร้อง ท.ร.๓๑ ใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๑ ตอนหน้า) ใบรับแจ้งการตาย (ท.ร.๔ ตอนหน้า) เป็นต้น การเปิดและปิดระบบคอมพิวเตอร์เพื่อปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร รวมถึงการพิมพ์ข้อมูลรายการทะเบียนบ้านและรายการบุคคลในระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้นายทะเบียนส่งบันทึกข้อมูลและออกเอกสารการทะเบียนราษฎร

๒. จะต้องถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๕/๒ และข้อ ๕/๓ เรื่องการกำหนดและเก็บรักษารหัสประจำตัวและรหัสผ่าน รวมถึงการยกเลิกรหัสประจำตัวและรหัสผ่านทันทีที่บุคคลนั้นพ้นจากหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายทะเบียน (อำเภอ/กิ่งอำเภอ/สำนักงานเขต) และหัวหน้างานทะเบียนราษฎร

(เทศบาล/เมืองพัทยา) เป็นผู้รับผิดชอบควบคุม กำกับดูแลอย่างเคร่งครัด มิให้เกิดกรณีการใช้รหัสประจำตัวและรหัสผ่านของผู้ปฏิบัติงานซึ่งมิใช่เจ้าของรหัสโดยเฉพาะรหัสประจำตัวของนายทะเบียน รวมถึงการใช้รหัสประจำตัวของผู้ที่พ้นจากหน้าที่การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร อันจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ

อนึ่ง สำหรับสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ใช้ระบบบัตรประจำตัวผู้ปฏิบัติงาน (Officer card) ในการปฏิบัติงานทะเบียน ให้ผู้ที่มีคำสั่งแต่งตั้งรายงานตัวต่อหัวหน้าฝ่ายทะเบียนหรือหัวหน้างานทะเบียนราษฎรเพื่อลงทะเบียนเป็นผู้ปฏิบัติงานในระบบคอมพิวเตอร์โดยให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๒ ข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัตติ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๓-๖

โทรสาร ๐-๒๕๐๖-๕๒๓๕

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง การแจ้งการเกิดและการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๕

๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๙ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ด้วยสำนักทะเบียนกลางได้รับการหารือจากสำนักทะเบียนต่างๆ และสถานพยาบาลเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติ การขอแก้ไขรายการในสูติบัตรเนื่องจากการแจ้งรายการบิดาหรือมารดาของเด็กไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงใน ขั้นตอนการฝากครรภ์ หรือในขณะที่ไปคลอดบุตรที่สถานพยาบาล ทำให้การออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) มีความผิดพลาด และเมื่อเจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาลนำเอกสารดังกล่าวไปแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนจึง ทำให้รายการในสูติบัตรไม่ถูกต้อง ซึ่งข้อเท็จจริงจะปรากฏเมื่อบิดา มารดาหรือผู้ปกครองเด็กยื่นคำร้องขอแก้ไข รายการดังกล่าวนั้น นอกจากนี้ยังได้รับการร้องเรียนจากประชาชนผู้เดือดร้อนกรณีเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียน ปฏิเสธคำร้องขอเพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้านตามภูมิลำเนาของบิดา มารดา และแจ้งให้ผู้นั้นไปแจ้งการเกิด ณ สำนักทะเบียนที่เด็กเกิด โดยอ้างเหตุผลว่าเนื่องจากผู้ร้องมีหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) ที่สถานพยาบาล ออกให้

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวข้างต้นทั้ง ๒ กรณีเป็นไปใน แนวทางเดียวกันทุกสำนักทะเบียน จึงขอชักซ้อมแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

กรณีแรก เรื่องการแก้ไขรายการที่ไม่ถูกต้องในสูติบัตรที่แจ้งการเกิดโดยเจ้าหน้าที่สถานพยาบาล เมื่อ นายทะเบียนได้รับคำร้องขอแก้ไขรายการบิดาหรือมารดาในสูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิด ให้สอบสวนและบันทึก ถ้อยคำผู้ยื่นคำร้อง บิดาหรือมารดาของเด็กหรือผู้ปกครองของเด็ก เจ้าหน้าที่สถานพยาบาลผู้ทำหน้าที่แจ้งการเกิด เด็กคนดังกล่าว (เฉพาะกรณีสำนักทะเบียนที่รับคำร้องเป็นแห่งเดียวกับที่ออกสูติบัตร หรือสถานพยาบาลนั้นตั้งอยู่ ไม่ไกลจากสำนักทะเบียน) รวมทั้งเรียกตรวจสอบหลักฐานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) เช่น ใบสำคัญการสมรสของบิดาและ มารดา ผลการตรวจพิสูจน์ดี เอ็น เอ เป็นต้น ถ้าปรากฏว่าสูติบัตรที่ขอแก้ไขนั้นมีรายการไม่ถูกต้องอันเกิดจาก ขั้นตอนของสถานพยาบาลที่ไม่ได้รับแจ้งข้อเท็จจริงจากผู้ป่วยหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้นายทะเบียนใช้อำนาจตาม มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ยกเลิกสูติบัตรและจำหน่ายทะเบียนคนเกิด ดังกล่าว โดยหมายเหตุว่า “ยกเลิกเนื่องจากการแจ้งรายการไม่ถูกต้อง ตามคำร้องที่.....ลงวันที่.....” แล้วแจ้ง

ผู้ร้องให้แจ้งการเกิดใหม่ นอกจากนี้ ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งสถานพยาบาลแห่งที่ออกหลักฐานหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) เพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย ทั้งนี้หากสำนักทะเบียนที่รับเรื่องขอแก้ไขรายการในสูติบัตรไม่ใช่สำนักทะเบียนที่ออกสูติบัตรฉบับดังกล่าว เมื่อนายทะเบียนสอบสวนข้อเท็จจริงจนปรากฏแน่ชัดว่ามีการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแล้ว ให้แจ้งข้อเท็จจริงพร้อมหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักทะเบียนที่ออกสูติบัตรนั้นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

อนึ่ง สำนักทะเบียนกลาง ได้แจ้งไปยังกระทรวงสาธารณสุขเพื่อขอประสานการปฏิบัติกรณีหญิงไปฝากครรภ์ หรือไปคลอดบุตรที่สถานพยาบาลโดยไม่มีหลักฐานแสดงตัวของตนเองและหรือสามี เมื่อเจ้าหน้าที่สถานพยาบาลได้ออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) ขอให้หมายเหตุในเอกสารดังกล่าวว่า บิดาและหรือมารดาของเด็กไม่มีหลักฐานแสดงตัว และให้มอบหนังสือรับรองการเกิดแก่บิดาหรือมารดาของเด็กพร้อมแนะนำให้แจ้งการเกิดด้วยตนเอง เพื่อนายทะเบียนจะได้ตรวจสอบหรือสอบสวนข้อเท็จจริงในขั้นตอนการรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรได้อย่างถูกต้อง ฉะนั้นในส่วนของกรุงเทพมหานครและเทศบาลซึ่งมีสถานพยาบาลอยู่ในสังกัด ขอให้สำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องแจ้งประสานการปฏิบัติกับสถานพยาบาลในสังกัดเพื่อดำเนินการในลักษณะเดียวกันนี้ด้วย

กรณีที่สอง การปฏิบัติสำหรับบุคคลที่ไม่ได้แจ้งการเกิดและขอมีชื่อในทะเบียนบ้านนั้นสามารถดำเนินการได้ ๒ วิธีคือ (๑) โดยการแจ้งการเกิด หรือ (๒) โดยการเพิ่มชื่อ ซึ่งสำนักทะเบียนกลางได้เคยแจ้งหลักเกณฑ์การปฏิบัติไว้แล้วตามหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๙ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๕ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การปฏิบัติของสำนักทะเบียนมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ไม่ทำให้เกิดเหตุการณ์ปฏิเสธคำร้องของประชาชนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้

๑. กรณีผู้ขอมีชื่อในทะเบียนบ้านเป็นผู้ที่เกิดในเขตพื้นที่ของสำนักทะเบียนที่ยื่นคำร้อง ไม่ว่าจะมีความหลักฐานหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) หรือไม่ก็ตาม ให้ใช้วิธีการแจ้งการเกิดหรือแจ้งการเกิดเกินกำหนดสำหรับผู้ที่มิใช่ อายุไม่เกิน ๑๕ ปี ส่วนผู้ที่มีอายุเกินกว่า ๑๕ ปีบริบูรณ์ ให้ใช้วิธีการเพิ่มชื่อโดยไม่ต้องออกสูติบัตร เว้นแต่ผู้นั้นจะมีความจำเป็นต้องใช้สูติบัตร ก็ให้นายทะเบียนรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดได้ แต่ทั้งนี้ไม่ควรเป็นผู้ที่อยู่ในวัยที่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายแล้ว

๒. กรณีผู้ขอมีชื่อในทะเบียนบ้านเป็นผู้ที่เกิดในเขตพื้นที่สำนักทะเบียนอื่น ไม่ว่าจะมีความหลักฐานหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) หรือไม่ก็ตาม เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้อธิบายข้อแตกต่างของวิธีปฏิบัติระหว่างการแจ้งการเกิดและการเพิ่มชื่อให้ผู้ยื่นคำร้องทราบก่อน โดยเฉพาะประเด็นเรื่องหลักฐานสูติบัตร ซึ่งนายทะเบียนไม่สามารถออกให้ได้ตามกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ยื่นคำร้องได้รับทราบข้อมูลประกอบการตัดสินใจและหากผู้ร้องประสงค์จะใช้วิธีการแจ้งเกิด ก็ให้นายทะเบียนยกคำร้องโดยหมายเหตุไว้ให้ชัดเจนว่าผู้ร้องประสงค์จะแจ้งการเกิดแล้วให้ผู้ร้องลงชื่อไว้ในคำร้องด้วย แต่หากผู้ร้องประสงค์จะใช้วิธีการเพิ่มชื่อก็ให้นายทะเบียนดำเนินการให้ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้

อนึ่ง ในการรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน หากนายทะเบียนพิจารณาหลักฐานพยานบุคคลและพยานเอกสารต่างๆ แล้วยังไม่สามารถพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลได้ **ให้ใช้กระบวนการของประชาคมช่วยในการตรวจสอบและรับรองตัวบุคคลก่อนที่จะพิจารณาอนุญาต หรือไม่อนุญาตตามคำร้อง** นอกจากนี้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือ อำนาจความสะดวกแก่ประชาชนที่ประสงค์จะใช้วิธีการแจ้งการเกิด ขอให้นายทะเบียน

ดำเนินการสอบสวนบันทึกถ้อยคำพยานบุคคลที่มีภูมิสำเนาอาศัยอยู่ในเขตสำนักทะเบียนซึ่งสามารถให้การยืนยันและรับรองตัวบุคคลที่จะแจ้งการเกิดได้ แล้วทำเรื่องแจ้งไปยังสำนักทะเบียนที่มีหน้าที่รับแจ้งการเกิดบุคคลดังกล่าวเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาของนายทะเบียนผู้มีอำนาจหน้าที่ ซึ่งการอำนวยความสะดวกในกรณีนี้ให้ดำเนินการเมื่อประชาชนร้องขอหรือได้รับแจ้งขอความร่วมมือจากสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตรับผิดชอบถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๕-๖

โทรสาร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๘

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ ๓๘๑

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การแจ้งเกิดเด็กสัญชาติไทยซึ่งเกิดในต่างประเทศ

เรียน อธิบดีกรมการกงสุล

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๐๓๐๔/๒๒๙๖๔ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

ตามที่กระทรวงการต่างประเทศขอหรือแนวทางปฏิบัติการแจ้งเกิดเด็กสัญชาติไทยซึ่งเกิดในต่างประเทศ โดยบิดาและมารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสและเลิกร้างกันไปโดยมิทราบกันที่อยู่ ต่อมามารดาเด็กเสียชีวิต ส่วนเด็ก อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของญาติหรือเพื่อนของมารดา และยังไม่ได้แจ้งการเกิดหรือจดทะเบียนคนเกิดที่สถานทูต หรือสถานกงสุล กรณีดังกล่าวจะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

สำนักทะเบียนกลาง พิจารณาแล้วขอเรียนว่าตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดให้นายทะเบียนสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่มีหน้าที่รับจดทะเบียนคนเกิดที่มีขึ้นนอก ราชอาณาจักรสำหรับคนสัญชาติไทย และให้ใช้หลักฐานการจดทะเบียนคนเกิดเป็นสถิติบัตรได้ มิได้กำหนดให้มีหน้าที่ รับแจ้งการเกิด ดังนั้น นายทะเบียนสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่จึงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติให้เป็นไปตาม มาตรา ๑๘ ของกฎหมายฉบับดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ประกอบกับมาตรา ๒๘ วรรคท้าย กำหนดให้การปฏิบัติ ในการจดทะเบียนคนเกิดในอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสถานเอกอัครราชทูต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศตามมาตรา ๗ ดังนั้น การจดทะเบียน คนเกิด สำหรับเด็กสัญชาติไทยซึ่งเกิดในต่างประเทศโดยมารดาเสียชีวิต บิดาไม่ปรากฏและเด็กอยู่ในความอุปการะ เลี้ยงดูของบุคคลอื่น จึงต้องเป็นไปตามวิธีการที่กระทรวงการต่างประเทศกำหนดในกฎกระทรวง อย่างไรก็ตาม ถ้ากรณีดังกล่าวเป็นเหตุการณ์ที่เกิดในประเทศไทยจะมีแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วย การจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๕๙ (การแจ้งการเกิดสำหรับเด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กอ่อนซึ่ง ถูกทอดทิ้ง) หรือ ข้อ ๙๘ (การเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้านกรณีเด็กอนาถาซึ่งอยู่ในความอุปการะของบุคคลหรือ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานเอกชน) แล้วแต่กรณี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวดี)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. 0-2791-7313-6

ที่ กต ๐๓๐๔/๒๒๙๖๔

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ผู้แจ้งการเกิดเด็กสัญชาติไทยซึ่งเกิดในต่างประเทศ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน

ด้วยปรากฏกรณีการแจ้งเกิดเด็กสัญชาติไทยซึ่งเกิดในต่างประเทศ บิดามารดาเด็กไม่ได้จดทะเบียนสมรส และได้แยกทางเลิกร้างกันไปโดยไม่ทราบว่าบิดาพำนักอยู่ที่ไหน โดยเด็กอยู่ในความปกครองของมารดา ต่อมา มารดา เด็กเสียชีวิตโดยยังไม่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนคนเกิดบุตรที่สถานทูต/สถานกงสุลไทย แต่ได้ฝากเด็กให้ญาติหรือเพื่อนของตนเลี้ยงดูต่อไป เมื่อผู้เลี้ยงดูเด็กมายื่นคำร้องขอจดทะเบียนคนเกิดและออกสูติบัตรให้เด็กที่สถานทูต/สถานกงสุลทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติตามมาตรา ๑๘ ของพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งกำหนดให้ผู้แจ้งการเกิดต้องเป็นเจ้าบ้านหรือบิดาหรือมารดา ในการนี้ กระทรวงการต่างประเทศใคร่ขอหารือสำนักบริหารการทะเบียนเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวซึ่งเจ้าบ้านไม่แจ้งเกิด บิดาไม่ปรากฏ และมารดาเสียชีวิต ว่าจะมีแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และแจ้งผลให้กระทรวงการต่างประเทศทราบต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรกุล นิยม)

อธิบดีกรมการกงสุล

กรมการกงสุล

กองสัญชาติและนิติกรณ์

โทร. ๐-๒๕๓๕-๑๐๖๐

โทรสาร ๐-๒๕๓๕-๑๐๕๔

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๘

ถึงสำนักทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร

ด้วยสำนักทะเบียนกลาง ได้หารือกระทรวงการต่างประเทศเกี่ยวกับการออกสูติบัตรและมรณบัตรสำหรับคนไทยที่เกิดหรือตายในไต้หวันหรือในประเทศอื่นๆ ที่ไม่มีสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทยตั้งอยู่ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้แจ้งแนวทางปฏิบัติตามสำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๐๓๐๔/๔๙๐๖ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๗ ที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้สำนักทะเบียนในเขตรับผิดชอบทุกแห่งทราบเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการทางทะเบียนราษฎร

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๖

ที่ กต ๐๓๐๔/๔๙๐๖

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๒ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง การรับจดทะเบียนคนเกิดและออกสูติบัตรของสถานเอกอัครราชทูต

เรียน ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๕.๑/๓๕ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอทราบข้อเท็จจริงในการออกสูติบัตรและมรณบัตร สำหรับคนไทยที่เกิดหรือตายในไต้หวันหรือในประเทศอื่นๆ ที่ไม่มีสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทยตั้งอยู่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียน ดังนี้

๑. ตามแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการณ์ไทย-จีน เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ประเทศไทยยอมรับว่าสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นรัฐบาลที่ถูกต้องเพียงรัฐบาลเดียวและไต้หวันเป็นส่วนหนึ่งของจีน และได้ยุติการติดต่อที่เป็นทางการกับไต้หวัน แต่ยังคงติดต่อด้านการค้าและการลงทุน การท่องเที่ยว การศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรมและแรงงาน โดยมีช่องทางการติดต่ออย่างไม่เป็นทางการผ่านสำนักงานเศรษฐกิจและวัฒนธรรมไทเป ซึ่งเป็นตัวแทนของไต้หวันในไทย และสำนักงานการค้าและเศรษฐกิจไทยซึ่งเป็นตัวแทนของไทยในไต้หวัน

๒. สำนักงานเศรษฐกิจการค้าไทยประจำไทเปนอกจากรับผิดชอบการค้า การลงทุนฯ แล้วยังได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านกงสุล อาทิ งานหนังสือเดินทาง งานวีซ่า งานรับรองเอกสาร งานทะเบียนครอบครัว งานทะเบียนราษฎรอีกด้วย โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานฯ ทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนในการรับจดทะเบียนคนเกิดคนตายในไต้หวัน ตาม พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยใช้ชื่อสำนักทะเบียนและตราประทับว่า “สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองฮ่องกง” อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่ฮ่องกงได้กลับคืนเป็นของจีนในปี ๒๕๔๐ ทางของไทยจึงได้เปลี่ยนตราประทับของสำนักงานการค้าและเศรษฐกิจไทยประจำไทเปจากสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองฮ่องกง เป็นสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมะนิลา (ส่วนที่ ๒) แทน

ดังนั้น นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ เป็นต้นมา การออกสูติบัตรและมรณบัตรของนายทะเบียนสำนักงานการคำ
เศรษฐกิจการค้าไทยประจำไต้หวันที่รับจดทะเบียนคนเกิดคนตายและออกสูติบัตรหรือมรณบัตรให้กับคนไทยที่เกิด
หรือตายในไต้หวัน จะใช้ชื่อสำนักทะเบียนที่ออกสูติบัตรหรือมรณบัตร รวมทั้งตราประทับในเอกสารว่า “สถาน
เอกอัครราชทูต ณ กรุงมะนิลา (ส่วนที่ ๒)”

๓. สำหรับการจดทะเบียนคนเกิดคนตายในประเทศอื่นๆ ที่ไม่มีสถานทูตหรือสถานกงสุลตั้งอยู่ หาก
ประเทศดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศไทยและทางการไทยได้มอบหมายให้สถานทูตไทยในประเทศ
ใกล้เคียงมีเขตอาณาดูแลประเทศดังกล่าว ผู้ร้องสามารถแจ้งเกิด แจ้งตายกับสถานทูตไทยที่ดูแลประเทศดังกล่าวได้
ทั้งนี้ การแจ้งเกิดสามารถยื่นคำร้องด้วยตนเองหรือส่งคำร้องพร้อมหลักฐานให้นายทะเบียนสถานเอกอัครราชทูตฯ
พิจารณาดำเนินการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสัจจพันธุ์ อัดถากร)

รองอธิบดีฯ ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการกงสุล

กรมการกงสุล

กองสัญชาติและนิติกรณ์

โทร. ๐-๒๕๗๕-๑๐๕๗

โทรสาร ๐-๒๕๗๕-๑๐๕๔

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๕

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การลงรายการชื่อบิดาและมารดาในสูติบัตร (กรณีอุ้มบุญ)

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๓๖ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๐

ด้วยสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ได้ขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการลงรายการชื่อบิดาและมารดาในสูติบัตรของบุตรที่เกิดจากการใช้เทคนิคทางการแพทย์โดยการนำเชื้อสpermของสามีผสมกับไข่ของภรรยาแล้วนำไปฝังในมดลูกของหญิงอื่นซึ่งมีสามีอยู่แล้ว โดยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย ว่านายทะเบียนผู้รับแจ้งสามารถลงชื่อของชายผู้เป็นเจ้าของเชื้อสpermและหญิงที่เป็นเจ้าของไข่เป็นบิดาและมารดาของเด็กเพื่อให้ตรงกับความเป็นจริงได้หรือไม่ อย่างไร ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ มีความเห็นว่าการจะถือว่าผู้ใดเป็นบิดาและมารดาของทารกที่คลอดออกมานั้นต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่บัญญัติว่าสภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดและอยู่รอดเป็นทารก ซึ่งต้องเป็นการคลอดตามสภาพความเป็นจริงคือสภาพในขณะที่ออกจากครรภ์มารดา ประกอบกับมาตรา ๑๕๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติว่าเด็กเกิดแต่หญิงขณะเป็นภริยาชายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายผู้เป็นสามี ดังนั้น รายการชื่อมารดาและบิดาที่นายทะเบียนผู้รับแจ้งจะลงในสูติบัตรของทารกในเบื้องต้นจึงได้แก่หญิงที่ตั้งครรภ์และคลอดทารก และชายซึ่งเป็นสามีของหญิงที่คลอดทารกนั้น ส่วนการที่ชายคนดังกล่าวจะปฏิเสธว่าทารกที่คลอดมาไม่ใช่บุตรของตน หรือชายที่เป็นเจ้าของเชื้อสpermจะอ้างว่าทารกที่คลอดมาเป็นบุตรของตน ทั้งสองก็ต้องไปดำเนินการทางศาล และเมื่อศาลวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว การแก้ไขรายการในทะเบียนราษฎรจึงจะดำเนินการต่อไปได้ตามคำวินิจฉัยของศาล รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของนายทะเบียนเป็นไปด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบทราบและถือปฏิบัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัตติ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๒๗๕๑-๗๓๑๓-๖

ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๓๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๙ เมษายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติในการลงรายการซื้อบิตาและมารดาในสุติบัตร

เรียน อธิบดีกรมการปกครอง

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๑/ป ๔๑๕๑ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐
สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การลงรายการซื้อบิตาและมารดา ในสุติบัตรของ
บุตรที่เกิดจากการให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน

ตามที่กรมการปกครองได้ขอหรือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการลงรายการซื้อบิตาและมารดาในสุติบัตร และ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) กรุงเทพมหานคร และแพทยสภา
แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึก
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไป
ยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง

โทร. ๐-๒๒๒๒-๐๒๐๖-๙ ต่อ ๔๔๘ (นางพงษ์สวาท)

โทรสาร ๐-๒๒๒๖-๕๑๖๒

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การลงรายการชื่อบิดาและมารดาในสูติบัตรของบุตรที่เกิดจาก
การให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน

กรมการปกครองได้มีหนังสือที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๒๕๗ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อขอหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการลงรายการชื่อบิดาและมารดาในสูติบัตร สรุปความได้ว่า สำนักงานทะเบียนกลาง กรมการปกครองได้รับแจ้งจากกรุงเทพมหานครขอหารือแนวทางปฏิบัติในการลงรายการชื่อบิดาและมารดาในสูติบัตรของทารกแฝดสามคนซึ่งเกิดจากการนำเชื้อสpermของนายวิจารณ์ จิณะเสน ผสมกับไข่ของนางภทราธิษฐ์ จิณะเสน (ภริยา) แล้วนำไปฝังในมดลูกของนางขวัญจิรา แดงเตี้ย โดยความยินยอมของนายอนุชิต แดงเตี้ย (สามี) ซึ่งกรุงเทพมหานครเห็นว่าควรลงรายการของนางภทราธิษฐ์ จิณะเสน และนายวิจารณ์ จิณะเสน เป็นมารดาและบิดาของเด็กในสูติบัตรเพื่อให้ตรงตามข้อเท็จจริงและไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่เด็กในอนาคต

สำนักงานทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า การบันทึกรายการในสูติบัตรจะต้องเป็นรายการตามข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในขณะที่เด็กเกิด ต่อมาแม้ข้อเท็จจริงบางรายการจะเปลี่ยนแปลงไป เช่น บิดามารดาเปลี่ยนชื่อตัว หรือเด็กเปลี่ยนสัญชาติ รายการในสูติบัตรจะยังคงไว้ตามเดิม แต่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงเฉพาะรายการในทะเบียนบ้านเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรักษาและคงไว้ซึ่งประวัติและสิทธิของบุคคล สำหรับกรณีตามข้อหารือข้างต้นนั้นสำนักงานทะเบียนกลางมีความเห็นสอดคล้องกับกรุงเทพมหานคร เพราะหากเกิดปัญหากับเด็กในอนาคตและมีความจำเป็นต้องตรวจพิสูจน์บุคคลด้วยวิธีการทางนิติวิทยาศาสตร์ (DNA) ย่อมจะไม่ก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายจากเหตุรายการในสูติบัตรไม่ตรงกับผลการพิสูจน์ความสัมพันธ์ของครอบครัว

แต่เนื่องจากกรณีทำนองเดียวกันนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยวินิจฉัยและตอบข้อหารือของกรมบัญชีกลางสรุปได้ว่า บุตรที่เกิดจากการใช้เทคนิคทางการแพทย์โดยการนำเชื้อสpermของสามีผสมกับไข่ของภริยาและให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน หญิงซึ่งเป็นผู้ตั้งครรภ์แทนและคลอดทารกจึงเป็นมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของทารกนั้น ส่วนหญิงที่เป็นเจ้าของไข่แต่มิได้เป็นผู้ตั้งครรภ์ไม่อาจอ้างว่าเป็นมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของทารกนั้น และชายเจ้าของเชื้อสpermก็ได้เป็นสามีของหญิงผู้ตั้งครรภ์จึงไม่อาจอ้างว่าเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของทารกนั้นเช่นเดียวกัน หากจะยอมรับว่าบุตรที่เกิดจากวิธีการนำเชื้อสpermผสมกับไข่ของภริยาแล้วนำไปฝากในครรภ์ของหญิงอื่นเป็นบุตรของที่

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๓๕ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สามีและภริยาเจ้าของเชื้ออสุจิและไข่ จะต้องมีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง จึงขอหารือว่าในการออกสูติบัตรให้กับเด็กที่เกิดจากการนำเชื้ออสุจิของสามีผสมกับไข่ของภริยาแล้วนำไปฝังในมดลูกของหญิงอื่นซึ่งมีสามีอยู่โดยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย นายทะเบียนผู้รับแจ้งตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรจะสามารถลงชื่อของผู้ที่เป็นเจ้าของเชื้ออสุจิและไข่เป็นบิดาและมารดาของเด็กในสูติบัตรตามหนังสือรับรองของสถานพยาบาลที่ทำการรักษาเพื่อให้หลักฐานทางทะเบียนราษฎรของเด็กตรงตามข้อเท็จจริงได้หรือไม่ อย่างไร เพื่อจะได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ผู้แทนกรุงเทพมหานคร และผู้แทนแพทยสภาแล้ว เห็นว่า ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยมีว่าบิดามารดาของเด็กที่เกิดมานั้นจะถือตามสภาพที่เป็นอยู่ในขณะคลอดออกมาเป็นทารก หรือจะถือเอาสภาพแห่งความเป็นจริงในขณะปฏิสนธิว่าเกิดจากไข่และเชื้อของบุคคลใด

ในปัญหาเรื่องนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ที่ได้เคยวินิจฉัยไว้ในบันทึกเรื่อง การใช้สิทธิเบิกเงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลและการศึกษาของบุตรที่เกิดจากการผสมเทียม โดยให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน^๑ โดยเห็นว่า การจะถือว่าผู้ใดเป็นบิดาและมารดาของทารกที่คลอดออกมานั้นต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕^๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ

^๑ “...ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้วางหลักของสภาพบุคคลไว้ในมาตรา ๑๕ ว่าสภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก เมื่อพิจารณาประกอบกับมาตรา ๑๕ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติขยายคำว่า “ทารก” ไว้ว่าหมายถึงทารกในครรภ์มารดา กล่าวคือ บุตรที่เกิดนั้นต้องเกิดจากครรภ์มารดาของผู้เป็นบุตร นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ยังได้วางหลักกฎหมายครอบครัวยุติในบรรพ ๕ มาตรา ๑๕๔๖ ว่าในกรณีที่มีหญิงชายไม่ได้สมรสกัน เด็กที่เกิดจากหญิงให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้น แต่ถ้าหากหญิงชายสมรสกัน เด็กที่เกิดจากหญิงขณะที่เป็นภริยาชาย มาตรา ๑๕๓๖ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นบุตรของหญิงชายนั้น แต่ถ้าหากการสมรสสิ้นสุดลง มาตรา ๑๕๓๖ ได้วางหลักไว้ว่าเด็กเกิดแต่หญิงภายในสามร้อยสิบวันนับแต่การสมรสสิ้นสุดลง ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายผู้เป็นสามี และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๖ ว่าด้วยมรดก มาตรา ๑๖๐๔ ก็ได้บัญญัติยืนยันหลักไว้ว่าบุคคลธรรมดาจะเป็นทายาทได้ต่อเมื่อมีสภาพบุคคลหรือสามารถมีสิทธิได้ตามมาตรา ๑๕ ในเวลาที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย และให้ถือว่าเด็กที่เกิดมารอดอยู่ภายในสามร้อยสิบวันนับแต่เจ้ามรดกตายเป็นทารกในครรภ์มารดาอยู่ในเวลาที่เจ้ามรดกตาย สรุปแล้วเห็นว่ากฎหมายบัญญัติรับรองเฉพาะบุตรที่เกิดจากครรภ์ของหญิงผู้เป็นมารดาเท่านั้น ดังนั้น บุตรที่เกิดจากการใช้เทคนิคทางการแพทย์โดยการนำเชื้ออสุจิของสามีผสมกับไข่ของภริยาและให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน หญิงซึ่งเป็นผู้ตั้งครรภ์แทนและคลอดทารกจึงเป็นมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของทารกนั้น ส่วนหญิงที่เป็นเจ้าของไข่แต่ไม่ได้เป็นผู้ตั้งครรภ์จึงหาอาจอ้างว่าเป็นมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของทารกนั้นไม่ได้เป็นผู้ตั้งครรภ์จึงหาอาจอ้างว่าเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของทารกนั้นเช่นเดียวกัน...” (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๐/๒๕๔๓)

^๒ มาตรา ๑๕ สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารกและสิ้นสุดลงเมื่อตาย

ทารกในครรภ์มารดาก็สามารถมีสิทธิต่างๆ ได้ หากว่าภายหลังคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก

พาดินัยที่บัญญัติว่า “สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก” ซึ่งต้องเป็นการคลอดตามสภาพความเป็นจริงคือสภาพในขณะที่ออกจากครรภ์มารดา ประกอบกับ มาตรา ๑๕๓๖^๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติว่าเด็กเกิดแต่หญิงขณะที่เป็นภริยาชายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายผู้เป็นสามี เมื่อได้พิจารณาตามข้อเท็จจริงที่หารือนี้ แม้จะปรากฏว่านายวิจารณ์ จิณะเสน และนางภัทรานิษฐ์ จิณะเสน จะเป็นเจ้าของเชื้ออสุจิและไข่ที่นำไปฝังตัวในมดลูกของนางขวัญจิรา แดงเตี้ย ซึ่งเป็นหญิงที่มีสามีแล้วก็ตาม แต่เมื่อนางขวัญจิรา เป็นผู้ตั้งครรภ์และคลอดทารกแฝดสามคน จึงกล่าวได้ว่านางขวัญจิรา เป็นมารดา โดยชอบด้วยกฎหมายของทารก และเมื่อนางขวัญจิรา เป็นภริยาของนายอนุชิต แดงเตี้ย ในขณะที่คลอด นายอนุชิตฯ จึงต้องด้วยข้อสันนิษฐานของกฎหมายว่าเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของทารกทั้งสาม ดังนั้น รายการซื้อบิดา และมารดาที่นายทะเบียนผู้รับแจ้งจะลงในสูติบัตรของทารกแฝดสามคนในเบื้องต้นจึงได้แก่นายอนุชิต แดงเตี้ย และนางขวัญจิรา แดงเตี้ย ส่วนการที่นายอนุชิต แดงเตี้ย จะปฏิเสธว่าทารกที่คลอดมาไม่ใช่บุตรของตน หรือนายวิจารณ์ จิณะเสน จะอ้างว่าทารกที่คลอดมาเป็นบุตรของตนนั้น ทั้งสองก็ต้องไปดำเนินการทางศาลต่อไป และเมื่อศาลวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว การแก้ไขรายการในทะเบียนและสูติบัตรจึงจะดำเนินการต่อไปได้ตามคำวินิจฉัยของศาล

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๐

^๓ มาตรา ๑๕๓๖ เด็กเกิดแต่หญิงขณะเป็นภริยาชายหรือภายในสามร้อยสิบวัน นับแต่วันที่มีการสมรสสิ้นสุดลง ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายผู้เป็นสามี หรือเคยเป็นสามีแล้วแต่กรณี

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่บุตรที่เกิดจากหญิงก่อนที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลแสดงว่าการสมรสเป็นโมฆะหรือภายในระยะเวลาสามร้อยสิบวันนับแต่วันนั้น

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๗

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๓๑ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ทหหรือแนวทางปฏิบัติในการแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางของผู้เยาว์

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดราชบุรี) และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๘ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙

ด้วยสำนักทะเบียนกลางได้ตอบข้อหารือของจังหวัดราชบุรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติกรณีผู้เยาว์ขอแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางด้วยตนเอง สรุปว่า

๑. ผู้เยาว์สามารถแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางด้วยตนเองได้ ถ้าเป็นการแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้านที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายมีชื่ออยู่ หรือทะเบียนบ้านของบ้านที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่เป็นหลักแหล่งประจำ แต่ถ้าสถานที่อยู่ปลายทางมิใช่สถานที่อยู่อันเป็นหลักแหล่งประจำหรือภูมิลำเนาของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ผู้เยาว์ก็ไม่สามารถขอแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางได้ ดังนั้น ในกรณีผู้เยาว์ยื่นคำร้องขอแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง นายทะเบียนผู้รับแจ้งจะต้องสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยหรือภูมิลำเนาของบิดามารดาหรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้เยาว์ให้ปรากฏชัดและบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วย

๒. สำหรับประเด็นเรื่องผู้เยาว์จะต้องมีช่วงอายุเท่าใดที่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรได้ด้วยตนเองนั้น เห็นว่าผู้เยาว์ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์สามารถขอแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางและขอแก้ไขรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรของตนเองในกรณีมีหลักฐานเอกสารราชการมาแสดง ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๙๐ และข้อ ๑๑๕ (๑) แล้วแต่กรณี รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนต่างๆ เป็นไปด้วยความถูกต้องในแนวทางเดียวกัน จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งสำนักทะเบียนทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัติน)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๔-๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๘

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนลาลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๓๑ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ทหือแนวทางปฏิบัติในการแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางของผู้เยาว์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดราชบุรี ที่ รบ ๐๐๑๗/๒๒๗๙๑ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘

ตามที่แจ้งว่าสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลหลักเมือง ทหือแนวทางปฏิบัติกรณีนางสาว ก. (นามสมมุติ) อายุ ๑๙ ปี ๙ เดือน มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ขอแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางเข้าทะเบียนบ้าน ในเขตพื้นที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นฯ โดยนาง ข. ซึ่งเป็นเจ้าบ้านของบ้านที่จะย้ายเข้ามาให้ความยินยอม กรณีเช่นนี้ นายทะเบียนจะรับแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางได้หรือไม่ โดยจังหวัดพิจารณาเห็นว่ากฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรมีได้กำหนดเกณฑ์อายุของบุคคลที่จะขอแจ้งย้ายที่อยู่ได้ ประกอบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒, ๒๓ และ ๒๔ กำหนดให้ผู้เยาว์อาจกระทำการใดๆ ได้ หากเป็นเพียงเพื่อจะได้สิทธิอันใด อันหนึ่ง หรือเป็นการอันจำเป็นในการดำรงชีพตามสมควร ดังนั้น นางสาว ก. สามารถแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางได้ จึงขอทหือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ และมีแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาอายุของผู้ขอดำเนินการเรื่องต่างๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรอย่างไร ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

สำนักทะเบียนกลาง ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยทหือสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง ด้วยแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ผู้เยาว์สามารถแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางด้วยตนเองได้ ถ้าเป็นการแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้านที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายมีชื่ออยู่ หรือทะเบียนบ้านของบ้านที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีภูมิลำเนาอาศัย อยู่เป็นหลักแหล่งประจำ แต่ถ้าสถานที่อยู่ปลายทางมิใช่สถานที่อยู่อันเป็นหลักแหล่งประจำหรือภูมิลำเนาของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง ผู้เยาว์ก็ไม่สามารถขอแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางได้ ทั้งนี้ เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔ บัญญัติให้ภูมิลำเนาของผู้เยาว์ ได้แก่ภูมิลำเนาของผู้แทนโดยชอบธรรม ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครอง และมาตรา ๑๕๖๖ บัญญัติให้บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องอยู่ใต้อำนาจปกครองของบิดามารดา ดังนั้น ในกรณีผู้เยาว์ยื่นคำร้องขอแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง นายทะเบียนผู้รับแจ้งจะต้องสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่อยู่

อาศัยหรือภูมิลำเนาของบิดามารดาหรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้เยาว์ให้ปรากฏชัดและบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วย

๒. สำหรับประเด็นเรื่องผู้เยาว์จะต้องมีช่วงอายุเท่าใดที่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรได้ด้วยตนเองนั้น เห็นว่าผู้เยาว์ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์สามารถขอแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางและขอแก้ไขรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรของตนเองในกรณีมีหลักฐานเอกสารราชการมาแสดง ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๙๐ และข้อ ๑๕๕ (๑) แล้วแต่กรณี โดยเทียบเคียงกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๕ ที่บัญญัติให้ผู้เยาว์ทำพินัยกรรมได้เมื่อมีอายุสิบห้าปีบริบูรณ์ และพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๕ ที่บัญญัติให้ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอให้แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัตติ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๔-๖

โทรสาร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๘

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๗

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนลำลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๗ มีนาคม ๒๕๕๐

เรื่อง เจ้าบ้านและการแจ้งการย้ายที่อยู่

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

ด้วยในรอบปีที่ผ่านมาสำนักทะเบียนกลางได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนและการขอหารือแนวทางปฏิบัติจากสำนักทะเบียนจำนวนมากเกี่ยวกับประเด็นเรื่องเจ้าบ้านและการแจ้งการย้ายที่อยู่ โดยผู้ร้องบางรายได้ร้องเรียนไปยังผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และบางรายร้องเรียนคณะกรรมการการปกครอง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งบางกรณีพบว่าปัญหาการร้องเรียนเกิดจากความไม่เข้าใจในระเบียบกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนผู้ใช้บริการ ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามกฎหมายและปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ จึงขอชักซ้อมการปฏิบัติ ดังนี้

ก. ประเด็น “เจ้าบ้าน”

(๑) การลงรายการสถานะ “เจ้าบ้าน” ในทะเบียนบ้าน กรณีบ้านปลูกสร้างใหม่หรือบ้านที่ยังไม่มีผู้อาศัยตามหลักฐานทะเบียนบ้าน นายทะเบียนจะต้องเรียกหลักฐานเพื่อตรวจสอบว่าผู้ขอลงรายการสถานะ “เจ้าบ้าน” มีสิทธิครอบครองบ้านหลังนั้นหรือไม่ ในฐานะใด เช่นเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ หรือเป็นผู้ได้รับมอบสิทธิครอบครองบ้านจากเจ้าของบ้านในฐานะเป็นผู้เช่าบ้าน เป็นต้น

(๒) การทำหน้าที่เจ้าบ้านในการแจ้งการต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เช่นการแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดในบ้าน การแจ้งการย้ายของคนที่ย้ายออกจากบ้าน เป็นต้น นายทะเบียนจะต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๕ ถึงข้อ ๗ แล้วแต่กรณี

(๓) การขอเปลี่ยนแปลงเจ้าบ้าน กรณีบ้านที่มีผู้อาศัยแต่ไม่มีผู้ใดมีสถานะ “เจ้าบ้าน” ตามหลักฐานทะเบียนบ้าน หรือกรณีขอเปลี่ยนแปลงผู้เป็น “เจ้าบ้าน” ในทะเบียนบ้าน ซึ่งเป็นเรื่องของการแก้ไขรายการทะเบียนราษฎร นายทะเบียนจะต้องเรียกตรวจหลักฐานที่แสดงถึงการมีสิทธิครอบครองบ้าน หรือความยินยอมของผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านหลังดังกล่าวซึ่งยินยอมให้ผู้นั้นเป็น “เจ้าบ้าน” โดยต้องบันทึกไว้เป็นหลักฐาน และปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๑๕

ข. ประเด็นการแจ้งการย้ายที่อยู่

(๑) การย้ายที่อยู่ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๐ หมายถึง การย้ายทางกายภาพซึ่งต้องเกิดขึ้นก่อนการย้ายทางทะเบียน กล่าวคือเมื่อมีคนออกไปจากบ้านโดยเจตนาต้องการย้ายที่อยู่หรือไปมีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่งอยู่ที่ยื่น เช่นไปประกอบอาชีพ ไปศึกษาเล่าเรียน เป็นต้น “เจ้าบ้าน” มีหน้าที่ต้องแจ้งการย้ายออกต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งซึ่งเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งแล้วถึงจะดำเนินการย้ายทางทะเบียนให้โดยออกไปแจ้งการย้ายที่อยู่และจำหน่ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้านให้ตรงตามความเป็นจริง ดังนั้นในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนจะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ปรากฏว่าบุคคลที่แจ้งย้ายออกได้ออกไปจากบ้านจริงหรือไม่ หรือบุคคลที่แจ้งย้ายเข้าได้เข้าไปอาศัยอยู่ในบ้านหลังที่ขอย้ายเข้าจริงหรือไม่ หากมิได้มีการย้ายที่อยู่จริงแต่แสดงความประสงค์จะย้ายรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน **ห้ามมิให้นายทะเบียนอนุมัติการย้ายที่อยู่ดังกล่าวให้**

(๒) กรณีบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านระบุสถานะเป็นเจ้าบ้านได้แจ้งย้ายออกจากบ้านไปแล้ว **สถานะการเป็นเจ้าบ้านของบุคคลดังกล่าวย่อมสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ย้ายออกไปจากบ้าน** ต่อมาหากบุคคลดังกล่าวได้ขอแจ้งการย้ายที่อยู่กลับมายังบ้านหลังเดิมโดยจะขอเป็นเจ้าบ้าน บุคคลที่มีหน้าที่ต้องแจ้งการย้ายเข้าต่อนายทะเบียนและลงชื่อยินยอมให้ย้ายเข้าในใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ได้แก่เจ้าบ้านหรือผู้ทำหน้าที่เจ้าบ้านของบ้านที่จะย้ายเข้า โดยถ้าบ้านหลังดังกล่าวไม่มีผู้ใดมีสถานะเป็นเจ้าบ้าน นายทะเบียนจะต้องเรียกผู้อาศัยอยู่ในบ้านตามหลักฐานทะเบียนบ้านมาบันทึกว่ายินยอมให้บุคคลใดทำหน้าที่เจ้าบ้านเพื่อให้บุคคลนั้นแจ้งการย้ายเข้าต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง หรือถ้าเป็นกรณีบ้านว่าง นายทะเบียนจะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าผู้ใดเป็นผู้ดูแลบ้านหลังดังกล่าวเพื่อให้บุคคลนั้นทำหน้าที่แจ้งการย้ายเข้า หรือนายทะเบียนอาจจะเรียกตรวจหลักฐานที่แสดงถึงการมีสิทธิครอบครองบ้านของผู้ที่จะย้ายที่อยู่เข้าบ้านหลังนั้น ซึ่งหากบุคคลดังกล่าวเป็นผู้มีสิทธิครอบครองบ้านจริงก็ให้บุคคลนั้นทำหน้าที่แจ้งการย้ายเข้าอยู่ในบ้านได้ และเมื่อนายทะเบียนรับแจ้งการย้ายที่อยู่เข้าอยู่ในบ้านแล้วจึงให้ดำเนินการในเรื่องการลงสถานะเจ้าบ้านหรือการขอเปลี่ยนแปลงเจ้าบ้านในทะเบียนบ้านต่อไป

(๓) กรณีบุคคลที่อาศัยอยู่ในบ้านต้องการแจ้งย้ายชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้านหลังที่ตนอาศัยอยู่แต่เจ้าบ้านไม่ยอมดำเนินการให้ โดยเฉพาะกรณีบ้านเช่า หากนายทะเบียนได้รับแจ้งหรือตรวจพบเหตุดังกล่าวให้สอบข้อเท็จจริงไว้เป็นหลักฐานแล้วทำหนังสือเรียกเจ้าบ้านมาพบเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย หากเจ้าบ้านไม่มาตามที่นายทะเบียนแจ้งโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔๗ (๑) และ (๒)

(๔) ให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งพิจารณากำหนดมาตรการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎรและระณรงค์ให้เกิดผลในการปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยประเด็นเรื่องการย้ายที่อยู่ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เจ้าบ้านมีหน้าที่แจ้งการย้ายออกของบุคคลที่อยู่ในบ้านและการย้ายเข้าเมื่อมีบุคคลเข้าอยู่ในบ้าน หากละเว้นการปฏิบัติจะเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร มีโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท แต่ถ้าการแจ้งการย้ายที่อยู่เป็นการแจ้งย้ายทางทะเบียนโดยที่บุคคลมิได้ย้ายที่อยู่จริง ถือเป็นการแจ้งการย้ายที่อยู่โดยมิชอบ เมื่อตรวจพบหรือได้รับแจ้งเหตุดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ของนายทะเบียนที่จะต้องดำเนินการยกเลิกการแจ้งย้าย และจำหน่ายรายการทะเบียนให้ถูกต้องโดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ วรรคท้าย และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ซึ่งหากสำนักทะเบียนดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องจะเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องประชากรแฝง และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างๆ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญชัย สุนทรมัญญ์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๔-๖

โทรสาร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๘

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๐

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนลำลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การรับแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทาง

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๔๓ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๔

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๓ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย รูปแบบการแสดงผลภาพใบหน้าในโปรแกรมการรับแจ้งย้ายปลายทางอัตโนมัติ

ตามที่สำนักทะเบียนกลางได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการรับแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางโดยให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้งย้ายด้วยความละเอียดถี่ถ้วนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแจ้งย้ายโดยมิชอบ ประกอบกับกระทรวงมหาดไทยได้แจ้งกำชับสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งให้ถือปฏิบัติในการรับแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางจะต้องตรวจสอบรายการบุคคลและรายการภาพใบหน้าในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรและฐานข้อมูลบัตรประจำตัวประชาชนก่อนทุกครั้ง ว่าถูกต้องตรงกับผู้แจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางหรือไม่เพื่อพิสูจน์ยืนยันบุคคลที่แจ้งการย้ายที่อยู่ว่าเป็นเจ้าของรายการบุคคลที่ขอแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางจริง ความละเอียดแจ้งตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

สำนักทะเบียนกลางได้ดำเนินการปรับปรุงชุดคำสั่งของระบบคอมพิวเตอร์ในการรับแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางอัตโนมัติ ให้สามารถแสดงผลภาพใบหน้าของบุคคลที่ขอแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางซึ่งเป็นภาพใบหน้าจากการทำบัตรประจำตัวประชาชนครั้งล่าสุดก่อนที่จะขอแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทาง เพื่อให้สำนักทะเบียนสามารถปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้นด้วยความสะดวก และได้ส่งชุดคำสั่งดังกล่าวให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งแล้ว ปรากฏตามรูปแบบการแสดงผลภาพใบหน้าในโปรแกรมการรับแจ้งย้ายปลายทางอัตโนมัติที่ส่งมาพร้อมนี้ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาการแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางโดยมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ดังนี้

๑. การรับแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางของบุคคลสัญชาติไทยที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป นายทะเบียนจะต้องเรียกตรวจหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชนของบุคคลที่จะแจ้งการย้ายที่อยู่และดำเนินการตรวจภาพใบหน้าของรายการบุคคลที่จะแจ้งการย้ายที่อยู่ทุกรายโดยตรวจจากระบบปฏิบัติงานการรับแจ้งย้ายปลายทางอัตโนมัติ ถ้าปรากฏว่ามีภาพใบหน้าและรายการบุคคลตรงกันให้นายทะเบียนบันทึกเพิ่มเติมไว้เป็นหลักฐานในคำร้อง ท.ร.๓๑ ว่า “ตรวจรายการบุคคลแล้วถูกต้อง” พร้อมทั้งลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ด้วยโดยไม่ต้องเรียกสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนมาติดไว้กับคำร้อง ท.ร.๓๑ เพื่อเป็นหลักฐานแต่อย่างใดอีก

๒. กรณีบุคคลที่จะแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางแสดงบัตรประจำตัวประชาชนแต่นายทะเบียนตรวจสอบไม่พบภาพใบหน้าของบุคคลดังกล่าวในระบบปฏิบัติงานการรับแจ้งย้ายปลายทางอัตโนมัติให้นายทะเบียนตรวจสอบรายการในฐานข้อมูลบัตรประจำตัวประชาชนอีกครั้ง ถ้าปรากฏว่าบัตรและฐานข้อมูลฯ มีภาพใบหน้าและรายการบุคคลตรงกันให้นายทะเบียนบันทึกเหตุดังกล่าวไว้เป็นหลักฐานในคำร้อง ท.ร.๓๑ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ แต่ถ้าผลการตรวจสอบฐานข้อมูลฯ ปรากฏว่าไม่พบรายการบัตรตามที่ผู้ขอแจ้งย้ายนำมาแสดงหรือบัตรและฐานข้อมูลฯ มีรายการไม่ตรงกันให้นายทะเบียนสั่งไม่รับแจ้งการย้ายที่อยู่ในคำร้อง ท.ร.๓๑ และแจ้งผู้ร้องทราบเพื่อให้แสดงหลักฐานโต้แย้งคำสั่งดังกล่าว นอกจากนี้ให้นายทะเบียนดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามอำนาจหน้าที่ด้วย

การตรวจสอบฐานข้อมูลบัตรประจำตัวประชาชนตามวรรคหนึ่งสำหรับสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลที่ไม่มีระบบการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนด้วยระบบคอมพิวเตอร์นั้น ถ้าเป็นสำนักทะเบียนที่ปฏิบัติงานรวมอยู่กับสำนักทะเบียนอำเภอ ให้ประสานขอความร่วมมือสำนักทะเบียนอำเภอนั้นในการตรวจสอบ แต่ถ้าเป็นสำนักทะเบียนที่มีสำนักงานแยกต่างหากจากสำนักทะเบียนอำเภอและไม่สะดวกในการขอตรวจสอบฐานข้อมูลบัตรประจำตัวประชาชนให้นายทะเบียนบันทึกถ้อยคำผู้ที่จะแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนที่นำมาเป็นหลักฐานพร้อมทั้งเรียกสำเนาบัตรที่ลงลายมือชื่อเจ้าของบัตรกำกับไว้แล้วติดไว้กับคำร้อง ท.ร.๓๑ เพื่อเป็นหลักฐาน

๓. กรณีบุคคลที่จะแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางไม่มีหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวตามกฎหมายอื่นให้นายทะเบียนสอบสวนบันทึกถ้อยคำบุคคลที่ขอแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏชัดถึงสาเหตุที่บุคคลดังกล่าวยังไม่มียบัตรประจำตัวประชาชนรวมถึงประเด็นอื่นๆ ที่พิสูจน์ยืนยันว่าบุคคลนั้นเป็นเจ้าของรายการบุคคลตามทะเบียนบ้านที่ขอแจ้งย้ายออกจริงแล้วเก็บบันทึกการสอบสวนติดไว้กับคำร้อง ท.ร.๓๑ เพื่อเป็นหลักฐาน รวมทั้งให้แจ้งประสานงานไปยังสำนักทะเบียนที่ผู้แจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงอีกทางหนึ่งด้วย

๔. เมื่อสำนักทะเบียนต้นทางได้รับแจ้งเรื่องการแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางของบุคคลที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านจากสำนักทะเบียนปลายทางผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์แล้ว นายทะเบียนจะต้องพิมพ์หนังสือแจ้งเจ้าบ้านที่เกี่ยวข้องและดำเนินการจัดส่งหนังสือดังกล่าวไปยังเจ้าบ้านโดยไม่ชักช้าเพื่อให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าบุคคลตามรายชื่อที่ระบุว่าเป็นผู้แจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางนั้นได้ย้ายที่อยู่จริงหรือไม่ อย่างไร ซึ่งหากได้รับแจ้งจากเจ้าบ้านหรือผู้ที่เจ้าบ้าน

มอบหมายโดยมีหลักฐานเชื่อได้ว่าไม่มีการย้ายที่อยู่ตามที่นายทะเบียนได้รับแจ้ง ให้นายทะเบียนบันทึกถ้อยคำไว้
เป็นหลักฐานและสั่งยกเลิกการย้ายออกของบุคคลดังกล่าว รวมทั้งรวบรวมหลักฐานแจ้งสำนักทะเบียนปลายทางโดย
ไม่ชักช้าเพื่อให้นายทะเบียนยกเลิกการแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามอำนาจหน้าที่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญชัย สุนทรมัญญ์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๓-๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๓๘

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ทาหรือการยื่นคำร้องคัดค้านบุคคลย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลาง

เรียน นายทะเบียนจังหวัดปทุมธานี

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดปทุมธานี ที่ ปท ๐๐๑๗/๒๒๒๔ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๗ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐

ตามที่สำนักทะเบียนจังหวัดปทุมธานีขอทาหรือกรณี นางอิมใจ โฉมฉลาด ขอแจ้งย้ายชื่อตนเองเข้าทะเบียนบ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี และขอแก้ไขสถานภาพตนเองจาก “ผู้อาศัย” เป็น “เจ้าบ้าน” รวมทั้งแจ้งย้ายชื่อนายสัมฤทธิ์ โฉมฉลาด กับพวกเข้าทะเบียนบ้านกลาง ต่อมา นางสุดใจ โฉมฉลาด (ภรรยาของนายสัมฤทธิ์) ในฐานะเจ้าบ้านได้แจ้งคัดค้านการย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลางและการเป็นเจ้าบ้านของนางอิมใจ เนื่องจากยังมิได้รับความยินยอมจากตนเองซึ่งเป็นเจ้าบ้านเดิม ซึ่งสำนักทะเบียนจังหวัดปทุมธานีตรวจสอบเอกสารต่างๆ แล้วได้ข้อเท็จจริงสรุปว่า นางอิมใจ และนายสัมฤทธิ์ เป็นบุตรของนางมังกร โฉมฉลาด โดยก่อนเสียชีวิตนางมังกร เป็นเจ้าของที่ดินมีโฉนด ๑ แปลง พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านไม้ชั้นเดียว ซึ่งปลูกอยู่ตรงกลางที่ดิน ต่อมานางมังกร ได้แบ่งโฉนดที่ดินดังกล่าวออกเป็น ๒ แปลง โดยแปลงหนึ่งได้จดทะเบียนยกให้นางอิมใจ และในหนังสือสัญญาให้ที่ดินระบุว่าสิ่งปลูกสร้างบ้านไม้ชั้นเดียวเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย ผู้ยกให้ยอมยกทรัพย์สินรายนี้ด้วยความเสนหาไม่มีค่าตอบแทนเพราะเป็นบุตร และอีกแปลงหนึ่งแบ่งให้นายสัมฤทธิ์ โดยนางมังกร ได้ทำพินัยกรรมไว้แล้ว หลังจากแบ่งที่ดินออกเป็น ๒ แปลง ทำให้บ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย คร่อมอยู่ตรงกลางระหว่างที่ดินของนายสัมฤทธิ์ กับนางอิมใจ ต่อมานางอิมใจ เป็นโจทก์ฟ้องนายสัมฤทธิ์ เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดปทุมธานี ให้ขับไล่จำเลยพร้อมบริวารออกไปจากบ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ซึ่งศาลจังหวัดปทุมธานีได้พิพากษาขับไล่จำเลยพร้อมบริวารให้ขนย้ายสิ่งของออกไปจากบ้านเลขที่ดังกล่าวที่อยู่ในส่วนที่ดินของโจทก์และห้ามเกี่ยวข้องกับบ้านดังกล่าว จังหวัดปทุมธานีมีความเห็นว่านางอิมใจ โฉมฉลาด ได้จดทะเบียนการยกให้ที่ดินและบ้านต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ถือว่านิติกรรมสมบูรณ์ นางอิมใจ จึงมีกรรมสิทธิ์ในบ้านหลังดังกล่าว ประกอบกับพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้ความหมายของเจ้าบ้าน หมายถึงผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครองบ้านในฐานะเป็นเจ้าของผู้เช่าหรือในฐานะอื่นใด เพื่อให้มีผู้ทำหน้าที่แจ้งการต่างๆ ตามกฎหมายกำหนดซึ่งไม่เกี่ยวกับการกรรมสิทธิ์ในบ้าน จึงมีความเห็นว่า

๑. นางอิมใจ โฉมฉลาด มีสิทธิแจ้งย้ายชื่อตนเองเข้าทะเบียนบ้านและขอเปลี่ยนสถานภาพจากผู้อาศัยเป็นเจ้าบ้านได้ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากนางสุดใจ เจ้าบ้านเดิม โดยนางอิมใจ จะต้องแสดงหลักฐาน

การได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์นั้นต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแต่ไม่สามารถอาศัยคำพิพากษาของศาลจังหวัดปทุมธานีเป็นหลักฐานให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการดังกล่าวได้

๒. กรณีนางอิมใจฯ จะแจ้งย้ายชื่อนายสัมฤทธิ์ โฉมฉลาด นางสุดใจ โฉมฉลาด และ นายสุทธิพงษ์ โฉมฉลาด ออกจากบ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี เข้าไว้ในทะเบียนบ้านกลางไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากบุคคลทั้งสามมิได้ออกจากบ้านไปอยู่ที่อื่นเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันโดยไม่ทราบที่อยู่จึงขอหาหรือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานทะเบียนกลางพิจารณาแล้วขอเรียนว่า

๑. บ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ที่มีกรณีพิพาท ถึงแม้ นางอิมใจฯ จะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์โดยการยกให้ของมารดา แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่านายสัมฤทธิ์ฯ และครอบครัวพักอาศัยอยู่ในบ้านหลังดังกล่าวโดยมีนางสุดใจ (ภรรยา) เป็นเจ้าบ้านตามหลักฐานสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน ดังนั้น การแจ้งการย้ายชื่อนางอิมใจฯ เข้าในทะเบียนบ้านหลังดังกล่าวจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้านก่อน นายทะเบียนจึงจะสามารถรับแจ้งการย้ายเข้าได้ซึ่งเป็นไปตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๕.๑/ว ๗ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐

๒. เนื่องจากบ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย เป็นกรรมสิทธิ์ของนางอิมใจฯ โดยการยกให้ของมารดาประกอบกับคำพิพากษาศาลจังหวัดปทุมธานีเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๙ สั่งให้ขับไล่นายสัมฤทธิ์ฯ และบริวารออกจากบ้านที่อยู่ในส่วนที่ดินของนางอิมใจฯ นายสัมฤทธิ์ฯ จึงไม่มีสิทธิเป็นผู้อาศัยอยู่ในทะเบียนบ้านเลขที่ดังกล่าว ดังนั้น นายทะเบียนควรแนะนำนายสัมฤทธิ์ฯ ให้ขอเลขที่บ้านใหม่ในส่วนของบริษัทที่ต่อเติมอยู่ในที่ดินของตน และเมื่อนายทะเบียนกำหนดเลขที่บ้านให้แล้วจึงดำเนินการแจ้งย้ายชื่อตนเองและบุคคลในครอบครัวเข้าในทะเบียนบ้านให้ถูกต้องต่อไป เมื่อบ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย เป็นบ้านว่าง และนางอิมใจฯ ย้ายเข้าไปอาศัยอยู่ในบ้านหลังดังกล่าวแล้ว จึงสามารถแสดงหลักฐานการครอบครองบ้านในฐานะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ขอแจ้งย้ายชื่อเข้าทะเบียนบ้านและขอลงรายการสถานะเป็นเจ้าบ้านได้

๓. กรณีนางอิมใจฯ จะแจ้งย้ายชื่อนายสัมฤทธิ์ โฉมฉลาด นางสุดใจ โฉมฉลาด และ นายสุทธิพงษ์ โฉมฉลาด ออกจากบ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี เข้าไว้ในทะเบียนบ้านกลาง นั้น ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากบุคคลทั้งสามมิได้ออกจากบ้านไปอยู่ที่อื่นเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันโดยไม่ทราบที่อยู่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพินัย อนันตพงศ์)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๖

ที่ ปท ๐๐๑๗/๒๒๒๔

ศาลากลางจังหวัดปทุมธานี
ถนนปทุมธานี-สามโคก ปท ๑๒๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เรื่อง ทาหรือการยื่นคำร้องคัดค้านบุคคลเข้าทะเบียนบ้านกลาง

เรียน นายทะเบียนกลาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบางเตย ที่ ปท ๕๒๕๐๑/๕๙ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๙

ด้วยจังหวัดปทุมธานี ได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบางเตยว่าได้รับคำร้องของ นางอิมใจ โฉมฉลาด ขอย้ายตนเองเข้าทะเบียนบ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี และขอเปลี่ยนสถานภาพตนเองจากผู้อาศัยเป็นเจ้าบ้าน พร้อมกับขอแจ้งย้ายนายสัมฤทธิ์ โฉมฉลาด นางสุดใจ โฉมฉลาด นายสุทธิพงศ์ โฉมฉลาด ออกจากบ้านเลขที่ดังกล่าวเข้าทะเบียนบ้านกลาง โดยอาศัยคำพิพากษาของศาลจังหวัดปทุมธานี คดีหมายเลขดำที่ ๑๕๔๓/๒๕๔๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๖๑๐/๒๕๔๙ ซึ่งระบุว่านางอิมใจ โฉมฉลาด เป็นเจ้าของโฉนดที่ดินพร้อมบ้านเลขที่ดังกล่าว และพิพากษาให้ขับไล่นายสัมฤทธิ์ โฉมฉลาด (จำเลย) และบริวารขนย้ายสิ่งของออกไปจากบ้านเลขที่ดังกล่าว ที่อยู่ในส่วนที่ดินของโจทก์ (นางอิมใจ โฉมฉลาด) ต่อมานางสุดใจ โฉมฉลาด ภรรยาของนายสัมฤทธิ์ โฉมฉลาด ได้คัดค้านการเป็นเจ้าบ้านของนางอิมใจ โฉมฉลาด และคัดค้านการแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลาง เนื่องจากยังไม่ได้ได้รับความยินยอมจากตนเองซึ่งเป็นเจ้าบ้านเดิม จึงขอหารือดังนี้

๑. นางอิมใจ โฉมฉลาด มีสิทธิแจ้งย้ายตนเองเข้าทะเบียนบ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี โดยอาศัยคำพิพากษา ได้หรือไม่

๒. นางอิมใจ โฉมฉลาด มีสิทธิเป็นเจ้าบ้านตามคำพิพากษา โดยไม่ต้องให้นางสุดใจ โฉมฉลาด เจ้าของบ้านเดิมยินยอมได้หรือไม่

๓. นางอิมใจ โฉมฉลาด มีสิทธิขอย้ายนางสุดใจ โฉมฉลาด พร้อมครอบครัวเข้าทะเบียนบ้านกลางได้หรือไม่ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบางเตยที่ส่งมาพร้อมนี้

จังหวัดปทุมธานีตรวจสอบเอกสารของสำนักทะเบียนเทศบาลตำบลบางเตยแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นางอิมใจ โฉมฉลาด กับนายสัมฤทธิ์ โฉมฉลาด ต่างเป็นบุตรของนางมังกร โฉมฉลาด โดยก่อนเสียชีวิต นางมังกรฯ เป็นเจ้าของที่ดินมีโฉนด ๑ แปลง พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านไม้ชั้นเดียวซึ่งปลูกอยู่ตรงกลางที่ดิน ต่อมา นางมังกรฯ ได้แบ่งโฉนดที่ดินดังกล่าวออกเป็น ๒ แปลง โดยแปลงหนึ่งได้จดทะเบียนยกให้นางอิมใจ โฉมฉลาด และในหนังสือสัญญายกให้ที่ดินดังกล่าวระบุว่า สิ่งปลูกสร้างบ้านไม้ชั้นเดียว เลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย ผู้ยกให้ยอมยกทรัพย์สินรายนี้ให้ด้วยความเสนหา ไม่มีค่าตอบแทนเพราะเป็นบุตร และอีกแปลงหนึ่งแบ่งให้นายสัมฤทธิ์ โฉมฉลาด ยังไม่ได้จดทะเบียนโอนกันเนื่องจากเห็นว่านางมังกรฯ ยังมีชีวิตอยู่แต่นางมังกรฯ ได้ทำพินัยกรรมไว้แล้ว ก่อนที่จะแบ่งที่ดินออกเป็น ๒ แปลงดังกล่าว นางอิมใจ กับนายสัมฤทธิ์ฯ ได้ไปปลูกบ้านของแต่ละคนทางแถบที่ดินที่นางมังกรฯ ยกให้โดยวิธีต่อเติมจากบ้านหลังเดิมและใช้บ้านเลขที่เดียวกัน ต่อมานางอิมใจ โฉมฉลาด เป็นโจทก์ฟ้องนายสัมฤทธิ์ โฉมฉลาด เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดปทุมธานี ให้ขับไล่จำเลยพร้อมบริวารออกไปจากบ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ซึ่งศาลจังหวัดปทุมธานีได้พิพากษาให้ขับไล่นายสัมฤทธิ์ โฉมฉลาด จำเลยพร้อมบริวารออกไปจากบ้านเลขที่ดังกล่าวที่อยู่ในส่วนของที่ดินของโจทก์

จังหวัดปทุมธานีพิจารณาแล้วเห็นว่า นางอิมใจ โฉมฉลาด ได้จดทะเบียนการยกให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ถือว่านิติกรรมสมบูรณ์ นางอิมใจฯ ย่อมมีกรรมสิทธิ์ในบ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี และมีสิทธิจำหน่าย จ่าย โอน และติดตามเอาคืนในทรัพย์สินของตนที่อยู่กับบุคคลที่ไม่มีสิทธิจะถือไว้ และมีสิทธิขัดขวางมิให้อยู่อื่นร้องสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบ ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๒๙๔ และมาตรา ๑๓๓๖ และการที่กฎหมายให้ความหมายของเจ้าบ้านว่าผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครองบ้านในฐานะเจ้าของผู้เช่าหรือในฐานะอื่นใด โดยพิจารณาจากทะเบียนบ้านก่อนว่า ได้มีการระบุให้ผู้ใดทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านก่อน ตาม พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๐๕๓๔ มาตรา ๓๓ และระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมข้อ ๔ ก็เพื่อต้องการให้มีผู้ทำหน้าที่แจ้งการต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน (บ้าน) แต่อย่างใด จึงมีความเห็นดังนี้

๑. กรณีหรือตามข้อ ๑ และ ๒ นางอิมใจ โฉมฉลาด ได้จดทะเบียนการยกให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ย่อมได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างนั้น และมีสิทธิแจ้งย้ายตนเองเข้าทะเบียนบ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี และขอเปลี่ยนสถานะจากผู้อาศัยเป็นเจ้าบ้านได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากนางสุดใจ โฉมฉลาด ที่เป็นเจ้าบ้านเดิม โดยนางอิมใจฯ ต้องแสดงหลักฐานการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์นั้นต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง แต่ไม่สามารถอาศัยคำพิพากษาของศาลจังหวัดปทุมธานีเป็นหลักฐานแสดงให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการดังกล่าวให้ได้

๒. กรณีหรือตามข้อ ๓ นางอัมใจ โฉมฉลาด จะแจ้งย้ายนายสัมฤทธิ์ โฉมฉลาด นางสุดใจ โฉมฉลาด และนายสุทธิพงศ์ โฉมฉลาด ออกจากบ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี เข้าทะเบียนบ้านกลางไม่ได้ เพราะบุคคลทั้ง ๓ ไม่ได้ออกไปจากบ้านดังกล่าวเกินกว่า ๑๘๐ วัน จนเจ้าบ้านไม่รู้ว่ายู่ที่ใด ตาม พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๓

จังหวัดปทุมธานีจึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดดังกล่าว ชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบหรือไม่ หรือมีแนวทางอื่นใดเพื่อให้ได้ข้อยุติ และเป็นแนวทางปฏิบัติ สำหรับสำนักทะเบียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เหมทานนท์)

ปลัดจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

ที่ทำการปกครองจังหวัด

กลุ่มงานปกครอง

โทร/โทรสาร ๐-๒๕๕๑-๖๐๐๔

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ ว ๖

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนนครสวรรค์ กท ๑๐๓๐๐

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง การจำหน่ายรายการบุคคลในเอกสารทะเบียนราษฎร

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ ว ๘ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๔

ด้วยสำนักทะเบียนหลายแห่ง ได้หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจำหน่ายรายการบุคคลที่มีการทุจริตในเอกสารทะเบียนราษฎร โดยเฉพาะกรณีได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนอื่น ขอให้จำหน่ายโดยอ้างว่ามีการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลโดยทุจริต ทั้งนี้ สำนักทะเบียนบางแห่งจะรอการสั่งการจากสำนักทะเบียนกลาง ส่วนบางแห่งจะทำหนังสือสอบถามไปยังสำนักทะเบียนที่แจ้งการทุจริตเพื่อให้ยืนยันอีกครั้งก่อนจะจำหน่าย ทำให้เกิดความล่าช้าและมีการขยายการกระทำทุจริตเพิ่มขึ้นอีก โดยผู้กระทำการทุจริตแจ้งย้ายชื่อไปที่สำนักทะเบียนอื่นๆ และมีการทำธุรกรรมทางการทะเบียนเพิ่มเติม เช่น เปลี่ยนชื่อตัว จดทะเบียนสมรส เปลี่ยนชื่อสกุล ทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการจำหน่ายรายการบุคคลในเอกสารทะเบียนราษฎรของทุกสำนักทะเบียนเป็นไปด้วยความถูกต้องในแนวทางเดียวกัน จึงให้ส่งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. เมื่อสำนักทะเบียนใดตรวจพบมีการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลที่มีการทุจริตทางการทะเบียนราษฎรเข้าในทะเบียนบ้าน ให้สอบสวนพยานบุคคลและรวบรวมพยานเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเสนอนายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือ ผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี เพื่อขออนุมัติจำหน่ายรายการบุคคลดังกล่าวในเอกสารทะเบียนราษฎร และเมื่อมีคำสั่งอนุมัติ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีผู้กระทำการทุจริตและผู้มีส่วนร่วมในการกระทำการทุจริตทุกข้อหาความผิดซึ่งรวมถึงความผิดตามมาตรา ๕๐ แห่ง พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ทั้งนี้ หากสำนักทะเบียนที่ตรวจพบการทุจริตเป็นสำนักทะเบียนต้นทางที่เกิดเหตุการณ์เพิ่มชื่อและรายการบุคคลในเอกสารทะเบียนราษฎรโดยทุจริต ให้ดำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๔ โดยเคร่งครัด

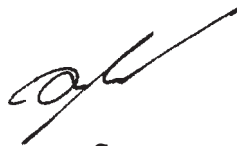
๒. กรณีตรวจพบว่ารายการบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านโดยมิชอบตามข้อ ๑ มีการแจ้งย้ายไปยังสำนักทะเบียนแห่งอื่นหรือแจ้งย้ายมาจากสำนักทะเบียนใด ให้สำนักทะเบียนที่ตรวจพบมีหนังสือแจ้งไปยังสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการจำหน่ายรายการบุคคลที่มีการทุจริตในเอกสารทะเบียนราษฎรโดยให้สำเนารายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี (ปจว.) หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างอื่นแนบไปพร้อมหนังสือแจ้งด้วย

๓. เมื่อสำนักทะเบียนได้รับแจ้งให้จำหน่ายรายการบุคคลที่มีการทุจริต ให้ตรวจสอบทะเบียนบ้านว่ามีรายการบุคคลตามที่ได้รับแจ้งหรือไม่ บุคคลดังกล่าวมีการทำธุรกรรมทางการทะเบียนหรือไม่แล้วรวบรวมพยานเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นเพื่อส่งจำหน่ายรายการบุคคลที่มีการทุจริตในเอกสารทะเบียนราษฎร เว้นแต่กรณีสำนักทะเบียนที่ได้รับแจ้งเป็นสำนักทะเบียนต้นทางที่เกิดเหตุการณ์เพิ่มชื่อและรายการบุคคลในเอกสารทะเบียนราษฎรโดยทุจริต ให้เสนอนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้อำนวยการเขต เพื่อขออนุมัติจำหน่ายรายการบุคคล ทั้งนี้ ไม่ต้องรอหนังสือแจ้งจากสำนักทะเบียนกลาง ทั้ง ๒ กรณี

๔. การจำหน่ายรายการบุคคลในเอกสารทะเบียนราษฎรดังกล่าว ให้ใช้ปากกาลูกลื่นสีแดงเขียนข้อความว่า “จำหน่ายเนื่องจากเหตุทุจริต ตามหนังสือ...ที่...ลงวันที่...” และให้รายงานสำนักทะเบียนจังหวัดหรือสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร และสำนักทะเบียนกลาง โดยด่วน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา โมกขะเวส)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. (๐๒) ๒๘๑-๓๑๒๑

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๑

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๑ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง การเพิ่มชื่อบุคคลที่เดินทางกลับจากต่างประเทศเข้าในทะเบียนบ้าน

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๒ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

ตามที่ได้แจ้งระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการแก้ไขปรับปรุงระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยระเบียบดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ เป็นต้นมา ทั้งนี้เพื่อให้ส่งสำนักทะเบียนต่างๆ ในเขตรับผิดชอบทราบและถือปฏิบัติ ปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

นับแต่ได้ประกาศใช้ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๕ สำนักทะเบียนกลางพบว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานทะเบียนราษฎรรวมถึงนายทะเบียนของสำนักทะเบียนหลายแห่ง ยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการปฏิบัติโดยเฉพาะประเด็นเรื่องการเพิ่มชื่อบุคคลที่เดินทางกลับจากต่างประเทศเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามข้อ ๔๕ ข้อ ๔๖ และข้อ ๔๖/๑ ของระเบียบสำนักทะเบียนกลางฉบับดังกล่าว โดยปรากฏมีการร้องเรียนจากประชาชน การหารือจากสำนักทะเบียนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และนายทะเบียนของสำนักทะเบียนทุกแห่งเป็นไปอย่างถูกต้องในแนวทางเดียวกันตามหลักการของการแก้ไขปรับปรุงระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ในเรื่องดังกล่าว จึงขอชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการเพิ่มชื่อบุคคลที่เดินทางกลับจากต่างประเทศเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) เพื่อให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีผู้ขอเพิ่มชื่อมีเพียงหลักฐานหนังสือเดินทาง (Passport) ของต่างประเทศ หรือหนังสือสำคัญประจำตัว (C.I.) ที่ออกให้โดยสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ไทย โดยผู้ขอเพิ่มชื่อไม่สามารถแสดงหลักฐานที่เป็นเอกสารราชการอื่นๆ เพื่อให้นายทะเบียนใช้ดุลยพินิจวินิจฉัยสัญชาติของบุคคลดังกล่าวได้ กรณีนี้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๔๕ นายทะเบียนจะต้องทำเรื่องส่งตัวผู้ขอเพิ่มชื่อไปสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติก่อน ซึ่งหากได้รับแจ้งว่าผู้ขอเพิ่มชื่อเป็นผู้มีสัญชาติไทย ให้นายทะเบียนสอบสวนพยานบุคคลตามระเบียบกำหนดก่อนจะพิจารณาอนุญาตให้เพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้าน

๒. กรณีตามข้อ ๑ หากผู้ขอเพิ่มชื่อมีหลักฐานซึ่งเป็นเอกสารราชการระบุการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย เช่น หนังสือเดินทาง (Passport) ของประเทศไทย หลักฐานการรับราชการ เป็นต้น ไม่ว่าผู้ขอเพิ่มชื่อจะนำหลักฐานดังกล่าวมาแสดงต่อนายทะเบียนในวันที่ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อ หรือค้นหาหลักฐานมาแสดงได้ภายหลังการยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อก็ตาม กรณีนี้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๔๖/๑ นายทะเบียนจะต้องทำเรื่องขอตรวจสอบหลักฐานเอกสารดังกล่าวไปยังส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ออกเอกสารราชการฉบับนั้นว่าเป็นเอกสารที่ออกให้จริง มีรายการถูกต้องหรือไม่ และหากได้รับแจ้งว่าเป็นเอกสารที่ถูกต้อง ให้นายทะเบียนสอบสวนบุคคลตามระเบียบกำหนดโดยเฉพาะตัวผู้ขอเพิ่มชื่อให้สอบบันทึกเพิ่มเติมประเด็นเรื่องการเสียสัญชาติไทยว่าเคยสละสัญชาติไทยหรือถูกถอนสัญชาติไทยหรือไม่ อย่างไร แต่หากได้รับแจ้งผลการตรวจสอบว่าเอกสารที่ผู้ขอเพิ่มชื่อนำมาแสดงนั้นไม่มีรายการไม่ถูกต้องหรือไม่สามารถตรวจสอบได้ นายทะเบียนจะต้องทำเรื่องส่งตัวผู้ขอเพิ่มชื่อไปสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติและดำเนินการตามแนวข้อ ๑

๓. กรณีผู้ขอเพิ่มชื่อเป็นผู้ที่เกิดต่างประเทศ โดยมีหลักฐานการจดทะเบียนคนเกิดหรือสูติบัตรที่ออกให้โดยสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ไทยระบุการสัญชาติของบุคคลดังกล่าวว่า “ไทย” ไม่ว่าผู้ขอเพิ่มชื่อจะเดินทางเข้าประเทศไทยโดยใช้หนังสือเดินทาง (Passport) ของประเทศไทยหรือต่างประเทศก็ตาม กรณีนี้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๔๖ เมื่อนายทะเบียนสอบสวนพยานบุคคลตามระเบียบกำหนดแล้วก็สามารถเพิ่มชื่อได้โดยไม่ต้องทำเรื่องส่งตัวผู้ขอเพิ่มชื่อไปพิสูจน์สัญชาติแต่อย่างใด ตัวอย่างเช่น การขอเพิ่มชื่อเด็กที่เป็นบุตรของมารดาสัญชาติไทย บิดาสัญชาติอเมริกัน โดยมีหลักฐานได้แก่สูติบัตรที่ออกให้โดยสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงวอชิงตัน หนังสือเดินทางของประเทศสหรัฐอเมริกาที่เด็กใช้เป็นหลักฐานในการเดินทางเข้าประเทศไทย ลำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) และบัตรประจำตัวประชาชนของมารดา กรณีนี้เมื่อนายทะเบียนได้สอบสวนพยานบุคคลตามระเบียบกำหนดแล้ว สามารถอนุญาตให้เพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้านในสถานะผู้มีสัญชาติไทยโดยไม่ต้องทำเรื่องให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อพิสูจน์สัญชาติ

๔. กรณีตามข้อ ๓ หากผู้ขอเพิ่มชื่อไม่มีหลักฐานการจดทะเบียนคนเกิดหรือสูติบัตร แต่มีหลักฐานการเกิดที่ออกให้โดยหน่วยงานของรัฐของประเทศที่ผู้ยื่นคำร้องเกิด นายทะเบียนจะต้องแจ้งผู้ขอเพิ่มชื่อให้นำหลักฐานดังกล่าวไปแปลเป็นภาษาไทยแล้วนำไปให้กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศรับรองคำแปลก่อน ซึ่งประเด็นที่นายทะเบียนจะต้องดำเนินการภายหลังได้รับหลักฐานการเกิดที่รับรองคำแปลเรียบร้อยแล้ว ได้แก่ การพิจารณาว่าผู้ขอเพิ่มชื่อเป็นผู้มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือไม่ โดยหากหลักฐานการเกิดดังกล่าวไม่ได้ระบุรายการสัญชาติของเด็กที่เกิดรวมถึงสัญชาติของมารดาและหรือบิดา ก็ให้ตรวจสอบจากหลักฐานเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของบิดามารดา เช่น ทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) บัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง (Passport) ใบสำคัญการสมรส เป็นต้น ตัวอย่างเช่นการขอเพิ่มชื่อเด็กที่เป็นบุตรของบิดาชาวไต้หวัน มารดาสัญชาติไทย โดยมีหลักฐานการเกิดที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐประเทศไต้หวันที่ไม่ได้ระบุรายการสัญชาติของเด็กและบิดามารดา หนังสือเดินทางไทยของมารดา ลำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) และบัตรประจำตัวประชาชนของมารดา กรณีนี้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๔๖ เมื่อนายทะเบียนได้สอบสวนพยานบุคคลแล้ว สามารถอนุญาตให้เพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้านในสถานะผู้มีสัญชาติไทยโดยไม่ต้องทำเรื่องให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อพิสูจน์สัญชาติ

๕. กรณีผู้ที่เดินทางกลับมาจากต่างประเทศขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยแสดงหลักฐาน เอกสารทะเบียนราษฎร ได้แก่ สูติบัตร หรือใบแจ้งการย้ายที่อยู่ หรือทะเบียนบ้านแบบเดิมที่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก โดยเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารต้นฉบับ หรือหากเป็นสำเนาต้องเป็นกรณีที่สามารถสืบค้นหา คู่ฉบับที่สำนักทะเบียนเก็บรักษาไว้ได้ การเพิ่มชื่อกรณีนี้ให้นายทะเบียนดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๔๔ โดยให้ สอบบันทึกเพิ่มเติมประเด็นเรื่องการเสียสัญชาติไทยว่าผู้ขอเพิ่มชื่อเคยเสียสัญชาติไทยหรือถูกถอนสัญชาติไทย หรือไม่ อย่างไร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรัชย์ ศรีสารคาม)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๔-๖

โทรสาร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๘

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๐๗

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๑ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน

เรียน นายทะเบียนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ สฎ ๐๐๑๗/๑๒๔๒ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๘

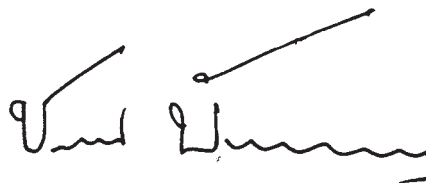
ตามที่หารือกรณีนายสุชาติ แซ่จู อายุ ๖๒ ปี เดินทางกลับต่างประเทศโดยใช้หนังสือเดินทางของต่างประเทศ มีความประสงค์ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านที่อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้ร้องขอเพิ่มชื่ออ้างว่าเป็นบุคคล สัญชาติไทย เกิดที่อำเภอท่าฉาง มีบิดาชื่อ นายฮั่วหยง แซ่จู สัญชาติจีน มารดาชื่อนางฉะอ้อน ไทยพาน สัญชาติไทย ภายหลังจากการเกิดได้เดินทางไปอยู่ประเทศจีนกับบิดาตั้งแต่อายุ ๕ ปี และมีภูมิลำเนาอยู่ประเทศดังกล่าวจนถึง ปัจจุบันก่อนจะเดินทางกลับประเทศไทย ทั้งนี้ผู้ขอเพิ่มชื่อมีความประสงค์ขอถือสองสัญชาติ ความละเอียดแจ้ง อยู่แล้ว นั้น

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาตามข้อหารือแล้วเห็นว่านายสุชาติ แซ่จู เดินทางกลับจากต่างประเทศ โดยใช้หนังสือเดินทางของต่างประเทศและขอเพิ่มชื่อเข้าทะเบียนบ้านโดยไม่มีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่อ้างว่าตนเองเกิดในประเทศไทยและมีมารดาเป็นคนไทย ประเด็นสำคัญของเรื่องนี้จึงอยู่ที่ว่า นายสุชาติฯ เป็นผู้มีสัญชาติไทยตามที่กล่าวอ้างหรือไม่ ซึ่งการพิสูจน์สัญชาติเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ตาม มาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนั้น กรณีตามข้อหารือของจังหวัดสุราษฎร์ธานี นายทะเบียนอำเภอท่าฉาง จะต้องรับคำร้องขอเพิ่มชื่อตามแบบ ท.ร. ๓๑ ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๔๕ แล้วทำหนังสือส่งตัวผู้ขอเพิ่มชื่อให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง แห่งท้องที่ที่ผู้นั้นเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อพิสูจน์สัญชาติ แต่เนื่องจากตามรายงานของอำเภอท่าฉางปรากฏว่า นายสุชาติ แซ่จู มีภูมิลำเนาอยู่ประเทศจีนมาโดยตลอดและมีเจตนาจะเดินทางกลับไปอยู่ประเทศจีนอีก โดย ต้องการมีสัญชาติไทยและสัญชาติจีนตามบิดาด้วย ซึ่งอาจเข้าเงื่อนไขการถูกถอนสัญชาติไทยตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังนั้น นายทะเบียนอำเภอท่าฉาง ควรจะต้องแจ้งพฤติกรรมดังกล่าว

พร้อมส่งหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น บันทึก ปค. ๑๔ ที่นายทะเบียนสอบสวนเพื่อยืนยันความประสงค์ของนายสุชาติฯ ที่ต้องการถือสองสัญชาติและเจตนาที่ต้องการกลับไปอยู่ประเทศจีน เป็นต้น ให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทราบ ด้วยเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิสูจน์สัญชาติของบุคคลดังกล่าวอย่างละเอียดรอบคอบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชนินทร์ บัวประเสริฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๔-๖

โทรสาร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๘

ที่ สฎ ๐๐๑๗/๑๒๔๒

ศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ถนนดอนนก สฎ ๘๔๐๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอร้องการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน

เรียน ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสืออำเภอท่าฉาง ที่ สฎ ๐๖๑๗/๑๙๗ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๘

ด้วยจังหวัดได้รับหนังสือหรือจากอำเภอท่าฉาง กรณีนายสุชาติ แซ่จู อายุ ๖๒ ปี ขอเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน โดยไม่มีหลักฐานที่แสดงว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย และใช้หนังสือเดินทางของต่างประเทศ หรือหนังสือสำคัญประจำตัว (Certificate of Identity) โดยอ้างว่าเกิดที่อำเภอท่าฉาง มีบิดาชื่อนายฮั่วหยง แซ่จู สัญชาติจีน มารดาชื่อ นางละอ้อน ไทยปาน สัญชาติไทยต่อมาเดินทางไปอยู่ประเทศจีนกับบิดาตั้งแต่อายุ ๕ ปี ขอเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านที่อำเภอท่าฉางโดยจะขอถือสองสัญชาติ คือสัญชาติไทย และสัญชาติจีน

จังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๔๕ ระบุว่า “บุคคลที่อ้างว่ามีสัญชาติไทยซึ่งเดินทางกลับจากต่างประเทศ โดยใช้หนังสือเดินทางของต่างประเทศ หรือหนังสือสำคัญประจำตัว (Certificate of Identity) ออกให้โดยสถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลใหญ่ไทย ไม่ว่าผู้นั้นจะเกิดในหรือนอกอาณาจักไทย มีความประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน โดยไม่มีหลักฐานที่แสดงว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย ให้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน” ดังนั้น อำเภอท่าฉางสามารถดำเนินการตามระบียบดังกล่าว เพิ่มชื่อนายสุชาติ แซ่จู เข้าในทะเบียนบ้านได้ สำหรับกรณีการขอถือสองสัญชาติ คือสัญชาติไทย และสัญชาติจีน ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องสรุปไว้ชัดเจนว่าได้หรือไม่

ดังนั้น จังหวัดจึงขอหารือว่าอำเภอท่าฉางสามารถดำเนินการเพิ่มชื่อนายสุชาติ แซ่จู ได้ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๙๕ โดยบุคคลดังกล่าวขอถือสองสัญชาติในขณะเดียวกันจะได้หรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายดำรง บัญจกร)

ปลัดจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่ทำการปกครองจังหวัด

(กลุ่มปกครองและอำนวยความสะดวกเป็นธรรม)

โทร. ๐-๗๗๒๗-๒๕๕๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๐๖

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๑ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง การเพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนบ้าน

เรียน นายทะเบียนจังหวัดนครศรีธรรมราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสืออำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ที่ นว ๐๑๑๗/ท.ร. ๔๒ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ด้วยสำนักทะเบียนอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ทราือนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเพิ่มชื่อเด็กในความอุปการะของบุคคลอื่นเข้าในทะเบียนบ้าน มีข้อเท็จจริงสรุปว่า เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ นายศราวุธ อ่องเล็ก พบเด็กทารกเพศชาย ถูกนำมาทิ้งไว้ท้ายรถกระบะของตนเองซึ่งจอดอยู่ที่สนามกีฬาากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช นายศราวุธฯ ได้ไปแจ้งความไว้ที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และรับเด็กไปอุปการะเลี้ยงดู ต่อมาได้ไปยื่นคำร้องต่อพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขอรับเด็กชายเกิดสุกิดติ (ชื่อตั้ง) เป็นบุตรบุญธรรมโดยใช้คำสั่งศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราชอนุญาต แทนให้การยินยอมของบิดามารดาผู้เยาว์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงได้มีหนังสือขอความร่วมมือให้สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนบ้านของผู้ขอรับบุตรบุญธรรมก่อนดำเนินการตามขั้นตอนการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม นายทะเบียนท้องถิ่นได้สอบสวนพยานบุคคลและเสนอขออนุมัติการเพิ่มชื่อกรณีเด็กเกิดมาตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๙๘ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จึงหรือแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาเพิ่มชื่อกรณีไม่ทราบบิดามารดา และคาดว่าเด็กน่าจะเกิดในประเทศไทย โดยบิดามารดาเป็นบุคคลสัญชาติไทย มีรายละเอียดตามสำเนาหนังสืออำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ที่ส่งมาพร้อมนี้

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วขอเรียนว่า การพิจารณาเพิ่มชื่อเด็กอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของบุคคลอื่นโดยไม่ทราบข้อเท็จจริงว่าบิดามารดาผู้ให้กำเนิดเป็นใครและมีสัญชาติใดนั้น จะต้องพิจารณาองค์ประกอบตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติและข้อเท็จจริงประกอบกัน กล่าวคือ พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗ (๒) บัญญัติให้ผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ยกเว้นบุคคลตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติให้บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทย ถ้าในขณะที่เกิดบิดาตามกฎหมายหรือบิดาซึ่งไม่ได้สมรสกับมารดาหรือมารดาของผู้เป็น (๑) ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายหรือ (๒) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราวหรือ (๓) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้

รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ดังนั้น หากผลการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าเด็กชายเกตุกิตติเกิดในราชอาณาจักรไทย แต่ไม่ทราบชื่อและประวัติของบิดามารดาผู้ให้กำเนิด กรณีดังกล่าวจึงไม่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง นายทะเบียนจึงสามารถเพิ่มชื่อเด็กชายเกตุกิตติ ในทะเบียนบ้าน โดยลงรายการสัญชาติไทยโดยอนุโลม ส่วนรายการชื่อสกุลของเด็กและรายการช่องชื่อและสัญชาติของบิดามารดาเด็ก ให้ทำเครื่องหมาย “-” ซึ่งต่อมาหากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเด็กไม่ได้สัญชาติไทย นายทะเบียนก็สามารถแก้ไขรายการได้ จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดนครสวรรค์ แจ้งผลการพิจารณาให้สำนักทะเบียนอำเภอเมืองฯ ทราบ และขอให้กำกับสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นกรณีมีปัญหาในการปฏิบัติงาน ขอให้หารือไปยังหน่วยงานตามลำดับชั้น โดยปฏิบัติตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๕.๑/ว ๗ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ โดยเคร่งครัดด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัติ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๓-๖

ที่ นว ๐๑๑๗/ พ.ร.๔๒

ที่ว่าการอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช

ถนนมาตุลี นว ๖๐๐๐๐

๓ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ทาริขออนุมัติเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔)

เรียน ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน ๑ ชุด

ด้วยอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ได้รับเรื่องการขออนุมัติเพิ่มชื่อบุคคลในทะเบียนโดยนายศราวุธ อ่องเล็ก เข้าบ้านเลขที่ ๑๑๔/๓๐ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลวัดไทร อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ขอเพิ่มชื่อให้ ด.ช.เกตุกิตติ ซึ่งเป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้งโดยไม่มีเอกสารใดมาแสดงมีแต่คำสั่งศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช อนุญาตแทนการให้ความยินยอมของบิดามารดาผู้เยาว์ ในการที่นายศราวุธ อ่องเล็ก และนางจตุพร อ่องเล็ก จะรับ ด.ช.เกตุกิตติ ผู้เยาว์ เป็นบุตรบุญธรรม และสำนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครศรีธรรมราช แจ้งให้ผู้ขอฯ ต้องเพิ่มชื่อเด็กไว้ในทะเบียนบ้านผู้ขอฯ ก่อนดำเนินการตามขั้นตอนการรับบุตรบุญธรรม อำเภอเมืองนครศรีธรรมราชขอหารือแนวทางปฏิบัติในกรณีนายทะเบียนท้องถิ่นสอบสวนผู้ร้องว่าไม่ทราบชื่อบิดามารดาของ ด.ช.เกตุกิตติ และคาดว่าบิดามารดาเป็นบุคคลสัญชาติไทย รายละเอียดปรากฏในเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอทราบแนวทางการปฏิบัติ เกี่ยวกับการพิจารณาเพิ่มชื่อกรณีไม่ทราบชื่อบิดามารดา ผลเป็น ประการใด โปรดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอนครศรีธรรมราชทราบเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัช โพธิ์นคร)

ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง ๗) รักษาราชการแทน

นายอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช

ที่ทำการปกครองอำเภอ

ฝ่ายทะเบียนและบัตร

โทร. ๐-๕๖๒๒-๕๒๕๐

ที่ นว ๕๒๐๐๑/๐๐๓๒

สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลนครนครสวรรค์
ถนนอรรถวิ นรสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุมัติเพื่อซื้อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔)

เรียน นายอำเภอเมืองนครสวรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๑ ชุด

ด้วยได้รับคำร้องของ นายศราวุธ อ่องเล็ก เจ้าบ้านเลขที่ ๑๑๔/๓๐ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลวัดไทร อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ขอเพิ่มชื่อและรายการบุคคลให้แก่เด็กชายเกตุกิตติ อายุ ๑ ปี ซึ่งเป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้งเข้าทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๑๔/๓๐ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลวัดไทร อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยอ้างว่าน่าจะเป็นบุคคลมีสัญชาติไทย ไม่มีหลักฐานเอกสารที่ทางราชการออกให้ แต่มีเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาแสดงและได้นำพยานบุคคลมารับรอง

สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลนครสวรรค์ ได้ดำเนินการสอบสวนเจ้าบ้าน และพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือประกอบการพิจารณาแล้ว น่าเชื่อได้ว่า เด็กชายเกตุกิตติ- เป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและถูกนำมาทอดทิ้งไว้จริง เห็นควรอนุมัติให้เพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๔๘ ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางดารณี กาญจนะ คัมสิน)

ผู้ช่วยนายทะเบียนฯ ปฏิบัติราชการแทน
นายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลนครสวรรค์

งานทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๕๖๒๑-๔๑๑๕-๗ ต่อ ๑๒๑

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๘

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การจำหน่ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

ด้วยสำนักทะเบียนกลางได้รับการหารือจากสำนักทะเบียนต่างๆ เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติกรณีคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ได้เดินทางออกนอกราชอาณาจักร โดยไม่ทราบว่ากลับเข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรอีกหรือไม่ เช่น กรณีคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่ออาศัยอยู่กับภรรยาคนไทย ต่อมาได้เลิกร้างกันและเดินทางกลับต่างประเทศ กรณีดังกล่าวถ้านายทะเบียนตรวจพบข้อเท็จจริงหรือได้รับแจ้งจากเจ้าบ้านจะจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลของคนต่างด้าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ได้หรือไม่ อย่างไร หรือจะต้องย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลาง

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเป็นบุคคลที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดให้คนต่างด้าวปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๔ ประกอบกับการจะย้ายรายการบุคคลดังกล่าวไปไว้ในทะเบียนบ้านกลาง น่าจะไม่ถูกต้องเพราะคนต่างด้าวที่เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรย่อมพ้นจากสถานะ การได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงไม่จำเป็นต้องลงรายบุคคลไว้ในทะเบียนบ้าน ดังนั้น เพื่อให้ข้อมูลรายการทะเบียนราษฎรมีความถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริงเมื่อนายทะเบียนตรวจพบหรือได้รับแจ้งจากเจ้าบ้านว่าคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวรายใดออกไปจากบ้านที่อาศัยอยู่และเดินทางออกนอกราชอาณาจักรแล้ว ให้สอบสวนเจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้านให้ปรากฏข้อเท็จจริงเป็นลายลักษณ์อักษรว่าคนต่างด้าวได้เดินทางออกนอกราชอาณาจักรแล้วและให้นายทะเบียนจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลของคนต่างด้าวผู้นั้นในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) โดยปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๑๓ และข้อ ๑๑๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัติ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๔-๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๗๓๙

สำนักบริหารการทะเบียน
ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เรื่อง การเพิ่มชื่อเข้าทะเบียนบ้านไม่ถูกต้อง

เรียน ผู้อำนวยการกองหนังสือเดินทาง

อ้างถึง หนังสือกรรมการกงสุล ด่วนมาก ที่ กต ๐๓๐๕/๙๕๑๔ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๙

ตามที่กรรมการกงสุลแจ้งว่าได้รับรายงานจากสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส ว่าประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้แก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ชื่อสกุลของบุตร โดยกำหนดให้บุตรที่ชอบและไม่ชอบด้วยกฎหมายสามารถเลือกใช้ชื่อสกุลของบิดาหรือชื่อสกุลของมารดา หรือชื่อสกุลของบิดาและมารดาารวมกัน ในกรณีที่ใช้ชื่อสกุลของบิดาและมารดาารวมกันให้เขียนเส้นประ ๒ ชิด “--” คั่นกลางระหว่างชื่อสกุลของบิดาและมารดา ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้จดทะเบียนคนเกิดให้แก่เด็กสัญชาติไทยที่เกิดในฝรั่งเศสโดยใช้ชื่อสกุลบิดาและมารดาารวมกันเป็นชื่อสกุลรวม ๑๐ ราย และปรากฏว่ามีผู้ปกครองเด็กนำทะเบียนคนเกิดที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ออกให้ไปขอเพิ่มชื่อเข้าทะเบียนบ้านแล้ว ๒ รายโดยนายทะเบียนมิได้ทักท้วงแต่ประการใด จึงขอหารือว่าหากผู้ปกครองของเด็กอีก ๘ ราย จะนำทะเบียนคนเกิดที่เด็กใช้ชื่อสกุลร่วมไปแสดงเพื่อขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านจะกระทำได้หรือไม่ หากไม่สามารถดำเนินการได้จะต้องดำเนินการอย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักบริหารการทะเบียนพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. การใช้ชื่อสกุลของบุตรจะต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ มาตรา ๑๕๖๑ ที่กำหนดให้บุตรมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของบิดา ในกรณีที่บิดาไม่ปรากฏบุตรมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของมารดา ซึ่งเป็นการกำหนดให้บุตรใช้ชื่อสกุลของบิดาหรือมารดาชื่อสกุลใดชื่อสกุลหนึ่งเท่านั้น สถานเอกอัครราชทูตจึงควรดำเนินการให้ถูกต้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๒. การขอเพิ่มชื่อเด็กที่จดทะเบียนคนเกิดโดยเด็กใช้ชื่อสกุลร่วมนั้นจะต้องยื่นคำร้องขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการชื่อสกุลในทะเบียนคนเกิดให้ถูกต้องตามกฎหมายก่อน โดยยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่จัดทำ

ทะเบียนคนเกิดซึ่งแนวทางดำเนินการในกรณีนี้สำนักทะเบียนกลางได้ตอบข้อหารือกรมการกงสุลไว้แล้วตามหนังสือ
ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๒๒๐ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๗ เมื่อแก้ไขเอกสารดังกล่าวแล้วจึงนำหลักฐานไปขอเพิ่มชื่อ
เด็กในทะเบียนบ้านตามที่ได้กมีภูมิลำเนาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธานี สามารถกิจ)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๖

ด่วนมาก

ที่ กต ๐๓๐๕/๙๕๑๔

กรมการกงสุล

ถนนแจ้งวัฒนะ กทม. ๑๐๒๑๐

๒ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอรื้อกรณีการเพิ่มชื่อเข้าทะเบียนบ้านไม่ถูกต้อง

เรียน ผู้อำนวยการส่วนการทะเบียนราษฎร

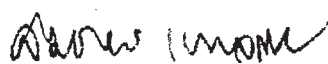
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศได้รับรายงานจากสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส แจ้งว่าประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้แก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ชื่อสกุลของบุตรโดยกำหนดให้บุตรที่ชอบและไม่ชอบด้วยกฎหมายสามารถเลือกใช้ชื่อสกุลของบิดาหรือชื่อสกุลของมารดาหรือชื่อสกุลของบิดาและมารดาารวมกัน ในกรณีที่ใช้ชื่อสกุลของบิดาและมารดาารวมกันให้เขียนเส้นประ ๒ ชิด “--” คั่นกลางระหว่างชื่อสกุลของบิดาและมารดา เช่น “เพียง--พลทา” เป็นต้น โดยมีข้อแม้ว่าหากบุตรคนแรกใช้ชื่อสกุลแบบใดบุตรคนต่อไปก็ต้องใช้ชื่อสกุลเหมือนบุตรคนแรกในกรณีนี้สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้รายงานด้วยว่าที่ผ่านมาได้ออกสูติบัตรให้แก่เด็กสัญชาติไทยที่เกิดในฝรั่งเศสโดยใช้ชื่อสกุลบิดาและมารดาารวมกันเป็นชื่อสกุลแล้วรวม ๑๐ ราย ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้แจ้งให้สถานเอกอัครราชทูตฯ ทราบแล้วว่าการลงรายการชื่อสกุลของเด็กในสูติบัตรโดยรวมชื่อสกุลบิดาและมารดาเป็นนามสกุลเด็กตามกฎหมายฝรั่งเศสไม่สอดคล้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ มาตรา ๑๕๖๑ ซึ่งกำหนดให้บุตรที่ชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิใช้นามสกุลบิดา ในกรณีที่บิดาไม่ปรากฏมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของมารดา

อย่างไรก็ดีโดยที่ได้มีผู้ปกครองเด็กบางรายได้นำสูติบัตรที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ออกให้ไปขอเพิ่มชื่อเข้าทะเบียนบ้านเรียบร้อยแล้ว ๒ ราย (สิ่งที่ส่งมาด้วย) โดยนายทะเบียนเขตและอำเภอไม่ได้หักท้วงแต่ประการใด ในกรณีนี้สถานเอกอัครราชทูตฯ จึงใคร่ขอรื้อว่าหากผู้ปกครองของเด็กที่เหลืออีก ๘ ราย ประสงค์จะนำสูติบัตรที่เด็กใช้ชื่อสกุลรวมมาแสดงเพื่อขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านเช่นเดียวกับ ๒ ราย ดังกล่าวข้างต้นจะกระทำได้อหรือไม่ หากไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากไม่สอดคล้องกับกฎหมายไทย ใคร่ขอทราบว่ามีผู้ร้องจะต้องดำเนินการอย่างไร เพื่อให้สามารถเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านได้

จึงขอเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและแจ้งผลให้กรมการกงสุลทราบในโอกาสแรกเพื่อแจ้งสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส ทราบต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมชาย เกาเจริญ)

ผู้อำนวยการกองหนังสือเดินทาง

กองหนังสือเดินทาง

โทร. ๐๒-๒๕๗๕-๑๐๖๘-๙

โทรสาร ๐-๒๕๘๑-๗๒๕๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๓๙

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

เรียน นายทะเบียนจังหวัดอุบลราชธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกิ่งอำเภอสว่างวีระวงศ์ที่ อบ ๒๔๑๗/ท.ร.๓๔ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๐
จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสำนักทะเบียนอำเภอสว่างวีระวงศ์หรือการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้านมีข้อเท็จจริงสรุปว่า นายพอง แสนทวีสุข (ตา) ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อนางสาวชมภู ขัติปัญญา (หลาน) เกิดเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๒๙ บิดาชื่อ นายสมนึก ขัติปัญญา สัญชาติไทย มารดาชื่อนายทองเต๋ แสนทวีสุข สัญชาติไทยตรวจสอบพบเคยมีชื่อ ในทะเบียนบ้านฉบับคอมพิวเตอร์ บ้านเลขที่ ๑๖๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลสว่าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี และในทะเบียนคนเกิดสำนักทะเบียนตำบลสว่าง ระบุชื่อเด็กหญิงชมภู ขัติปัญญา เลขประจำตัวประชาชน ๑-๓๔๑๕-๐๐๐๘๔-๕๔-๔ สัญชาติไทย หนังสือเดินทางประเทศไทยระบุชื่อนางสาวชมภู ขัติปัญญา สัญชาติไทย และหนังสือเดินทางประเทศสวีเดนระบุชื่อ CATHY CHOMPHOO KHATTIPANYA สัญชาติสวีเดน นายทะเบียนสอบสวนแล้วได้ข้อเท็จจริงว่านายทองเต๋ (มารดา) ได้เลิกกับบิดาของเด็กหญิงชมภู และแต่งงานใหม่ กับสามีชาวสวีเดนและได้รับนางสาวชมภู ไปอยู่ด้วยตั้งแต่อายุประมาณ ๗ ปี ต่อมานางสาวชมภู ได้สัญชาติ สวีเดนและไม่เคยสละสัญชาติไทย สำนักทะเบียนอำเภอสว่างวีระวงศ์มีความเห็นว่านางสาวชมภู ไม่เป็นบุคคลตาม มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทย โดยมีบิดาเป็นคนต่างด้าวและได้สัญชาติของบิดา ถ้ายังประสงค์จะถือสัญชาติอื่นอยู่ต่อไปให้แสดงความจำนง สละสัญชาติไทยภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มียุครบยี่สิบปีบริบูรณ์ และขอหาหรือว่าในการเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าว จะต้องสละสัญชาติไทยก่อนหรือไม่ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาข้อหาหรือของสำนักทะเบียนอำเภอสว่างวีระวงศ์แล้วมีความเห็นว่านางสาวชมภู ขัติปัญญา เกิดเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๒๙ ที่ตำบลสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีบิดาและมารดา เป็นผู้มีสัญชาติไทย บุคคลดังกล่าวย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และเข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ที่กำหนดให้การเสียสัญชาติไทย มีผลต่อเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้น นางสาวชมภูฯ จึงเป็นผู้มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย

สำหรับการเพิ่มชื่อนางสาวชมภู ชติปัญญา เข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) นั้น เนื่องจากบุคคลดังกล่าว เคยมีชื่อในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๖๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลสว่าง กิ่งอำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี มีเลขประจำตัวประชาชน ๑-๓๔๑๕-๐๐๐๘๔-๕๔-๔ ซึ่งมาจากระบบสูติบัตรและตรวจพบทะเบียนคนเกิดของเด็กหญิง ชมภู ชติปัญญา เลขประจำตัวประชาชนดังกล่าวจากไมโครฟิล์ม แต่ปัจจุบันตรวจไม่พบชื่อเด็กหญิงชมภู ชติปัญญา หรือบุคคลเลขประจำตัวประชาชน ๑-๓๔๑๕-๐๐๐๘๔-๕๔-๔ ในฐานะข้อมูลการทะเบียน ดังนั้น นายทะเบียน อำเภอสว่างวีระวงศ์ จะต้องตรวจสอบว่านางสาวชมภู ชติปัญญา เคยยื่นเรื่องขอสละสัญชาติไทยหรือไม่อย่างไร หากปรากฏว่านางสาวชมภูฯ ไม่เคยสละสัญชาติไทย ให้สำนักทะเบียนอำเภอสว่างวีระวงศ์แจ้งสำนักทะเบียนกลาง เพื่อปรับปรุงรายการบุคคลของนางสาวชมภู ชติปัญญา กลับคืนในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนและ ดำเนินการเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้าน ดังนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอให้แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอสว่างวีระวงศ์พิจารณา ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการนี้ ขอให้กำกับสำนักทะเบียนทุกแห่งในพื้นที่ถือปฏิบัติ กรณีมีปัญหาในการ ปฏิบัติงานขอให้หารือไปยังหน่วยงานตามลำดับชั้น โดยปฏิบัติตามหนังสือสำนักทะเบียนกลางที่ มท ๐๓๐๙/ ว ๗ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ โดยเคร่งครัดด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพินัย อนันตพงศ์)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. -๒๗๙๑-๗๓๑๖

ที่ อบ ๒๔๑๗/ท.ร. ๓๔

ที่ว่าการกิ่งอำเภอสว่างวีระวงศ์

ถนนสถิตนิมานกาล อบ ๓๔๑๙๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเพิ่มชื่อรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน เนื่องจากตกฐานข้อมูลกลาง ราย น.ส.ชมภู ชติปัญญา

เรียน ผู้อำนวยการส่วนการทะเบียนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารหลักฐานและบันทึกการสอบสวน จำนวน ๒๑ แผ่น

ด้วยสำนักทะเบียนกิ่งอำเภอสว่างวีระวงศ์ ได้รับคำร้องจากนายฟอง แสนทวีสุข อยู่บ้านเลขที่ ๑๖๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลสว่าง อำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี ขอให้เพิ่มรายการบุคคลในทะเบียนบ้านของตน เนื่องจาก น.ส.ชมภู ชติปัญญา ตกหล่นไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านฉบับสมุดปก โดยดำเนินการในฐานะเจ้าบ้าน (สำนักทะเบียน ตรวจสอบแล้วไม่พบรายการที่ส่วนกลาง)

สำนักทะเบียนกิ่งอำเภอฯ ได้ดำเนินการตรวจสอบเอกสารและสอบสวนพยานบุคคลประกอบการขอเพิ่ม รายการแล้วพบว่าผู้ร้องไม่มีสูติบัตรฉบับผู้ถือ (ท.ร.๑) เนื่องจากสูญหายหรืออาจถูกทำลายเพราะไฟไหม้บ้าน เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ และฉบับสำนักทะเบียนเก็บเป็นหลักฐานอำเภอวารินชำราบอ้างว่าส่งให้ส่วนกลางถ่าย ไมโครฟิล์ม น.ส.ชมภู ชติปัญญา ไม่มีรายการในทะเบียนบ้านฉบับปี ๒๕๒๖ มีรายการครั้งแรกในทะเบียนบ้านฉบับปี ๒๕๓๖ และไม่ทราบที่มาของการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านว่ามาจากสูติบัตรหรือทะเบียนบ้านเลขที่ใด ผู้ร้องและผู้ตกหล่นก็ยืนยันว่าไม่เคยมีรายการที่ทะเบียนบ้านหลังอื่น และสำนักทะเบียนฯ ได้ตรวจสอบหนังสือเดินทางประเทศ ไทยและหนังสือเดินทางประเทศสวีเดนของ น.ส.ชมภู ชติปัญญา และสอบสวน น.ส.ชมภูฯ แล้วยอมรับว่าเป็น บุคคล ๒ สัญชาติ โดยไม่สามารถบอกหลักเกณฑ์การได้สัญชาติสวีเดนได้เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้ดำเนินการ เรื่องสัญชาติสวีเดนให้ สำนักทะเบียนได้พิจารณาคุณสมบัติ ของน.ส.ชมภูฯ แล้วไม่เป็นบุคคลตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ต้องแสดงความประสงค์ขอละสัญชาติเมื่ออายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ แต่เพื่อให้เกิดความถูกต้อง รอบคอบ จึงขอให้สำนักทะเบียนกลางได้ตรวจสอบเอกสาร, การสอบสวน พยานบุคคลของสำนักทะเบียนกิ่งอำเภอฯ และพิจารณาเพิ่มรายการในฐานะข้อมูลกลางหรือแจ้งแนวทางปฏิบัติให้

สำนักทะเบียนกิ่งอำเภอฯ ดำเนินการให้กับผู้ร้องต่อไป (มี ๒ สัญชาติ แต่ไม่ใช่บุคคลตามมาตรา ๑๔ ต้อง
สละสัญชาติเสียก่อนก่อนเพิ่มรายการตามทะเบียนบ้านคนสัญชาติไทยหรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชูชาติ สมสวย)

ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอสว่างวีระวงศ์

ที่ทำการปกครองกิ่งอำเภอ

ฝ่ายทะเบียนและบัตร

โทร. ๐-๔๕๒๐-๒๑๙๔

ที่ มท ๐๔๒๒/ว ๖๔๘๕

สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร
ถนนนครสวรรค์ กท ๑๐๓๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๓๔

เรื่อง การขอคัดและรับรองสำเนาทะเบียนบ้านของนายความ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท ๐๔๒๒/ ว ๑๐๕๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๓๒

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๒/ ๕๕๕๒ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๕
จำนวน ๑ ฉบับ
๒. ตัวอย่างแบบฟอร์มการบันทึก (ป.ค.๑๔) จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติกรณีนายความผู้ยื่นคำร้องขอคัดและรับรองรายการทะเบียนราษฎร และไม่สามารถแสดงหลักฐานความเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ใบแต่งนายหรือหนังสือมอบอำนาจจากคู่ความ และยืนยันอ้างความเป็นผู้มีส่วนได้เสียของผู้ร้อง เพื่อให้เกิดมีผู้รับผิดชอบหากเกิดมีการฟ้องร้องตามกฎหมายขึ้น รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง พิจารณาเห็นว่า การบันทึกปากคำยืนยันการเป็นผู้มีส่วนได้เสียนั้น ถ้านายทะเบียนบันทึกตกระสาสำคัญไปก็ไม่สามารถที่จะใช้ยืนยันความรับผิดชอบหากเกิดมีข้อเสียหายขึ้นมาได้ และในทางกลับกันถ้านายทะเบียนบันทึกยืดเยื้อในสาระที่ไม่จำเป็นก็จะเป็นการล่าช้าและไม่อำนวยความสะดวกแก่ผู้ร้อง ฉะนั้น สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง จึงส่งตัวอย่างแบบฟอร์มการบันทึก (ป.ค. ๑๔) ดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติแก่สำนักทะเบียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและสั่งให้นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ศรีวรรณะ)

รองผู้อำนวยการทะเบียน รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียน

ฝ่ายอำนวยการทะเบียนราษฎร

โทร (๐๒) ๒๘๑-๒๔๖๗, ๒๘๑-๒๔๘๖ ต่อ ๓๑๕

สำเนา

ที่ อส ๐๐๐๒/๕๕๕๒

สำนักงานอัยการสูงสุด

ถนนหน้าทับเพย กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๓๔

เรื่อง ทหือการคัดและรับรองสำเนาทะเบียนบ้านของทนายความ

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๔/๔๘๙๑ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๓๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า สภาทนายความขอให้กระทรวงมหาดไทยปรับปรุงแก้ไขระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการขอคัดและรับรองสำเนาทะเบียนบ้าน โดยขอให้ใช้ใบอนุญาตเป็นทนายความ เป็นหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และกรมการปกครองได้แจ้งให้นายทะเบียนถือเป็นแนวทางปฏิบัติว่าหากทนายความผู้ยื่นคำร้องขอคัดสำเนารายการทะเบียนราษฎรไม่สามารถแสดงหลักฐานความเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ใบแต่งทนายหรือหนังสือมอบอำนาจจากคู่ความก็ให้ทนายความผู้นั้นยื่นคำร้องต่อนายทะเบียน เพื่อบันทึกปากคำยืนยันยืนยันความเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อจะให้เกิดมีผู้รับผิดชอบในคดี และในการนี้ผู้ร้องจะยื่นเพียงหลักฐานใบอนุญาตเป็นทนายความหรือบัตรประจำตัวของทนายความเพิ่มเติมเท่านั้น ซึ่งกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. หลักฐานที่แสดงว่าทนายความผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับทะเบียน น่าจะได้แก่ ใบแต่งทนายความหรือหนังสือมอบอำนาจจากคู่ความเท่านั้น สำหรับใบอนุญาตเป็นทนายความและบัตรประจำตัวสมาชิกสภาทนายความ มิใช่เอกสารที่ยืนยันถึงการเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือประโยชน์ได้เสียแต่อย่างใด

๒. การที่นายทะเบียนคัดและรับรองสำเนาทะเบียนบ้านให้ทนายความโดยไม่ได้ตรวจสอบดูหลักฐานแสดงถึงว่าผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือมีประโยชน์ได้เสียหรือไม่ เพราะไม่มีหลักฐานให้ตรวจสอบ จึงเป็นการปฏิบัติที่ไม่ชอบ

๓. การบันทึกปากคำยืนยันยืนยันความเป็นผู้มีส่วนได้เสียของทนายความผู้ร้อง หากภายหลังมีการฟ้องร้องกัน เกิดขึ้นการบันทึกปากคำยืนยันไม่อาจช่วยให้นายทะเบียนพ้นผิดได้แต่เห็นว่าเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการตีความ จึงหรือสำนักงานอัยการสูงสุดว่าความเห็นของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวข้างต้นจะเป็นการถูกต้องหรือไม่เพียงใดนั้น

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถขอคัดและรับรองสำเนาทะเบียนบ้านได้ ดังนั้นการที่สภาทนายความจะขอให้ปรับปรุงระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการขอคัดและรับรองสำเนาทะเบียนบ้าน โดยใช้ใบอนุญาตเป็นทนายความเป็นหลักฐานว่าเป็น

ผู้มีส่วนได้เสียนั้น จึงเป็นปัญหาดุลพินิจว่าใบอนุญาตเป็นนายความเป็นหลักฐานเพียงพอให้รับฟังว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียอันจะก่อให้เกิดสิทธิตามกฎหมายแล้วหรือไม่ กรมอัยการได้เคยพิจารณาตอบข้อหารือกระทรวงมหาดไทยเรื่องผู้มีส่วนได้เสียขอคัดและรับรองสำเนาทะเบียนบ้าน ตามหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๐๐๒/๑๕๗๑ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๑๙ แล้ว โดยวินิจฉัยคำว่า “ผู้มีส่วนได้เสีย” นั้นหมายความรวมถึงบุคคลใดๆ ก็ตามที่มีประโยชน์ได้เสียกับทะเบียนบ้านนั้น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ดังนั้น จึงย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่บุคคลนั้นจะอ้างว่าตนมีประโยชน์ได้เสียอย่างไร หากทนายความสามารถแสดงให้นายทะเบียนเห็นว่าตนเป็นผู้มีประโยชน์ได้เสียในทะเบียนที่ขอคัดนั้นอย่างไร โดยมีใบอนุญาตเป็นนายความหรือหนังสือมอบอำนาจจากคู่ความเป็นหลักฐานประกอบด้วยแล้ว ก็ชอบที่นายทะเบียนจะอนุญาตให้คัดและรับรองสำเนาให้ได้ และการอนุญาตของนายทะเบียนดังกล่าวก็ย่อมเป็นการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ด้วย

สำนักงานอัยการสูงสุดมีความเห็นดังนี้ จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

โอภาส อรุณินท์

(นายโอภาส อรุณินท์)

รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน

อัยการสูงสุด

กองที่ปรึกษา

โทร. ๒๒๔-๑๕๕๕

สำเนาถูกต้อง

(นายเสน่ห์ นวลละอ)

เจ้าพนักงานปกครอง ๖

สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

บันทึก

ที่.....

เรื่อง.....

วันที่.....

ข้าพเจ้า.....เกิดปี.....อายุ.....ปี
 เกิดที่จังหวัด.....ประเทศ.....สัญชาติ.....
 บิดา.....มารดา.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
 ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....อาชีพ.....
 ขอให้ถ้อยคำ.....ตำแหน่ง.....

ด้วยความจริง ดังนี้

ข้าฯ เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ ได้รับใบอนุญาตเป็นทนายความเลขที่...../
 บัตรประจำตัวสมาชิกสภาทนายความเลขที่...../.....ออกเมื่อ.....
 หม่อมตอายุ.....สถานที่ประกอบวิชาชีพ สำนักงานชื่อ.....
 เลขที่.....ถนน.....ซอย.....หมู่ที่.....
 แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....กรุงเทพมหานคร/จังหวัด.....
 โทร.....ได้ยื่นคำร้องต่อสำนักทะเบียน.....โดยมีความประสงค์ขอให้
 นายทะเบียนคัดและรับรองสำเนา ☐ ทะเบียนบ้าน ☐ ทะเบียนคนเกิด ☐ ทะเบียนคนตายของบุคคล
 ดังต่อไปนี้

๑. อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....
 ซอย.....หมู่ที่.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
 กรุงเทพมหานคร/จังหวัด.....

๒. อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....
 ซอย.....หมู่ที่.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
 กรุงเทพมหานคร/จังหวัด.....

๓. อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....
 ซอย.....หมู่ที่.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
 กรุงเทพมหานคร/จังหวัด.....ซอย.....หมู่ที่.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
 กรุงเทพมหานคร/จังหวัด.....

เพื่อนำไปประกอบหลักฐานในการดำเนินคดี แพ่ง อาญา

ระหว่าง.....กับ.....

ในการนี้.....

การยื่นคำร้องครั้งนี้ ข้าฯ

☐ มีหลักฐานใบแต่งตั้งนายความ หรือหนังสือมอบอำนาจจากคู่ความ ตามสำเนาที่แนบมาพร้อมนี้

☐ ไม่มีหลักฐานใบแต่งตั้งนายความ หรือหนังสือมอบอำนาจจากคู่ความ

ข้าฯ ขอยืนยันว่า ข้าฯ เป็นผู้มีส่วนได้เสียตามนัยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๙ จริง หากข้าฯ ไม่ได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียตามที่ระบุไว้นี้ ข้าฯ ขอรับผิดชอบทุกประการ ไม่ว่าในทางแพ่งหรือทางอาญา การคัดและรับรองสำเนาทะเบียนครั้งนี้ นายทะเบียนไม่มีเจตนาทุจริตหรือเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ข้าฯ ได้อ่านข้อความในบันทึกฉบับนี้และเข้าใจโดยตลอดแล้ว ขอยืนยันว่าตรงกับเจตนาของข้าฯ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ถ้อยคำ
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้จัดบันทึก/สอบสวน
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๔๓๙๐๙

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนนครสวรรค์ ดุสิต กท. ๑๐๓๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๕

เรื่อง ทารือการขอเพิ่มชื่อและขอสัญชาติไทยของบุคคลที่เกิดต่างประเทศแต่ไม่ได้แจ้งการเกิด

เรียน นายทะเบียนท้องถิ่นเขตยานนาวา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเขตยานนาวา ที่ กท ๙๐๐๕/ท ๕๘๐๓ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๓๕

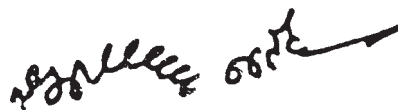
สิ่งที่ส่งมาด้วย ลำเนาบันทึก เรื่องการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดฯ

ตามที่หารือแนวทางปฏิบัติ กรณี นายสุรตนา รวย ปาตัด บุคคลสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อบุตร ด.ช.กังงา ประสาท ปาตัด เข้าในทะเบียนบ้าน และขอให้ได้สัญชาติไทย ไปให้พิจารณานั้น

สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามข้อเท็จจริงที่หารือของเขตยานนาวาเป็นกรณีเดียวกันกับของ ด.ช.ชโนดม บุญรุ่งเรือง ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้วินิจฉัยว่า ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น สำนักงานเขตยานนาวาสามารถเพิ่มชื่อ ด.ช.กังงาประสาทฯ เข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๐๓ โดยให้หมายเหตุด้านหลังทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ว่า “บุคคลลำดับที่...ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ (๑) แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕” และนายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับ แล้วรายงานการเพิ่มชื่อตามแบบพิมพ์ ท.ร.๕๘ ก.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ศรีวรรณะ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ฝ่ายอำนวยการทะเบียนราษฎร

งานประสานการทะเบียนราษฎร

โทร. (๐๒) ๒๕๑๒๔๖๗, ๒๕๑๒๔๖๘ ต่อ ๓๐๑

บันทึก

เรื่อง การได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ (กรณีของเด็กชายชโนดม บุญรุ่งเรือง)

กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือ ที่ กต ๐๒๑๑/๓๖๔๙๖ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๓๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แจ้งว่า ด้วยสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงลอนดอน ได้มีหนังสือขอให้ กระทรวงการต่างประเทศพิจารณากรณีการได้สัญชาติไทยของเด็กชายชโนดม บุญรุ่งเรือง ผู้มีบิดาเป็นบุคคลสัญชาติไทย มารดาสัญชาติอังกฤษ เกิดในประเทศอังกฤษ โดยขณะเกิดบิดาและมารดามีได้สมรสกันตามกฎหมาย แต่ได้จดทะเบียนสมรสกันในภายหลังและบิดาไม่เคยได้แจ้งการเกิดต่อสำนักทะเบียนท้องถิ่นของไทย จึงไม่มีสุติบัตร แสดงการเกิดที่ออกให้โดยทางราชการไทย เรื่องดังกล่าวมีสาระที่จะพิจารณาได้ดังนี้

เด็กชายชโนดม บุญรุ่งเรือง ถือหนังสือเดินทางอังกฤษเข้ามาในราชอาณาจักร และต่อมาได้ยื่นขอ หนังสือเดินทางไทยที่กระทรวงการต่างประเทศ โดยแสดงหลักฐานที่ปรากฏในหน้า ๑๒ ของหนังสือเดินทางของเด็กชายชโนดมว่า เด็กชายชโนดมฯ เป็นบุคคลสัญชาติไทย กระทรวงการต่างประเทศจึงได้ออกหนังสือเดินทางเลขที่ F ๐๔๖๑๕๕ ให้เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๘ มีอายุใช้ได้ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๓ เมื่อหนังสือเดินทางจะหมดอายุ ผู้เป็นบิดาจึงได้ยื่นคำร้องขอต่ออายุหนังสือเดินทางให้บุตร แต่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงลอนดอน พิจารณาว่าเด็กชายชโนดมฯ มิใช่บุคคลสัญชาติไทย จึงมีหนังสือหรือมายังกระทรวงการต่างประเทศ และต่อมาผู้เป็นบิดา ได้ยื่นสำเนาหนังสือกองตรวจคนเข้าเมือง ที่ มท ๐๖๐๗.๓.๑/๕๖ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๗ แจ้งยืนยันให้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทราบว่า เด็กชายชโนดมฯ เป็นบุคคลสัญชาติไทยและขอให้นำชื่อเข้าทะเบียนบ้าน กระทรวงการต่างประเทศได้ตรวจสอบหลักฐานการออกหนังสือเดินทางแล้ว ปรากฏว่ามีหลักฐานในสำเนาทะเบียนบ้านจริง กระทรวงการต่างประเทศเห็นว่าเด็กชายชโนดมฯ ไม่ได้รับสัญชาติไทย แต่เพื่อความรอบคอบ จึงได้มีหนังสือหรือ ไปยังกระทรวงมหาดไทยในฐานะส่วนราชการที่รักษาการตามพระราชบัญญัติสัญชาติฯ และต่อมากระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๒๐๒/๑๕๒๒๙ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๔ แจ้งยืนยันมาว่าเด็กชายชโนดม บุญรุ่งเรือง ได้สัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ (๑) เพราะบิดามารดาสมรสกันถูกต้องตามกฎหมาย แม้ว่าจะจดทะเบียนสมรสภายหลังการเกิดของเด็กชายชโนดมฯ ก็ตาม กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือที่

กต ๐๒๑๑/๗๓๔๓๗ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๓๔ ขอบทความความเห็นไปว่า เด็กชายชโนดมา ไม่ได้สัญชาติไทย เพราะเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของมารดาผู้เป็นบุคคลต่างชาติเพียงฝ่ายเดียว เนื่องจากในขณะที่เด็กชายชโนดมา เกิดบิดาและมารดายังมิได้จดทะเบียนสมรสกัน กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือที่ มท ๐๒๐๒/๒๐๔๐ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ยืนยันว่าเด็กชายชโนดมา ได้สัญชาติไทย เพราะบิดาและมารดาได้สมรสกันในภายหลังซึ่งมีผล ให้เด็กชายชโนดมา เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของบิดา ตามมาตรา ๑๕๔๗ และมาตรา ๑๕๕๗ (๑) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงได้สัญชาติไทย ตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือ ที่ กต ๐๒๑๑/๑๓๖๑๒ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ขอบทความเห็นไปให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยชี้แจงว่า

(๑) การสมรสของบิดามารดาในภายหลังย่อมมีผลให้เด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของบิดามารดาตามมาตรา ๑๕๔๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่จะต้องพิจารณาด้วยว่าสถานะความเป็นบิดาและบุตรชอบด้วยกฎหมายตลอดจนสิทธิและหน้าที่ระหว่างบิดากับบุตรจะเริ่มขึ้นตั้งแต่วันที่สมรสกับมารดาเท่านั้น ไม่มีผลย้อนหลัง ไปถึงวันที่เด็กนั้นเกิดตามบทบัญญัติมาตรา ๑๕๕๗ (๑) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๒) การได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ (๑) ต้อง พิจารณาสถานะและคุณสมบัติของบุคคลในขณะเกิดเท่านั้นหากในขณะเกิดไม่มีคุณสมบัติที่จะได้สัญชาติไทย บุคคล นั้นย่อมไม่ได้สัญชาติไทย

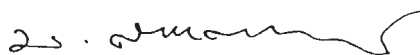
(๓) พิจารณาถึงสถานะและสิทธิหน้าที่ระหว่างบิดากับมารดาตามกฎหมายครอบครัวแล้ว มาตรา ๑๕๕๗ (๑) ยังบัญญัติให้มีผลนับแต่วันที่บิดามารดาสมรสกัน โดยไม่ให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่เด็กเกิด ฉะนั้น การพิจารณา คุณสมบัติของบุคคลที่จะได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ย่อมไม่มีทางที่จะ พิจารณาได้ว่าเด็กชายชโนดมา มีสถานะเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของบิดาที่เป็นคนไทยมาตั้งแต่เกิดและ การตีความตามพระราชบัญญัติสัญชาติต้องตีความโดยเคร่งครัด เด็กชายชโนดมา จึงไม่ได้รับสัญชาติไทย กระทรวง มหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๒๐๕/๘๖๔๔ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ยืนยันความเห็นเดิมว่า เด็กชายชโนดมา ได้รับสัญชาติไทย และว่าหากกระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ให้เสนอเรื่องให้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยชี้ขาด

โดยที่กระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นว่า เด็กชายชโนดมา บุณรุ่งเรือง ไม่ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิด ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วย และโดยที่มีกรณีทำนองนี้เกิดขึ้นเสมอ รวมทั้งกรณีที่จะมีการอ้างขอให้ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีผล

ย้อนหลังด้วย จึงจำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว แล้วแจ้งให้กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงมหาดไทยทราบ เพื่อถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงการต่างประเทศดังกล่าวประกอบด้วยฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) แล้ว มีความเห็นว่า กรณีของเด็กชายชโนดม บุญรุ่งเรือง ที่กระทรวงการต่างประเทศหรือมานี้มีปัญหาคือจะต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงประเด็นเดียว คือ เด็กชายชโนดม บุญรุ่งเรือง จะได้สัญชาติไทยตามบิดาผู้มีสัญชาติไทยตามนัยมาตรา ๗ (๑)^(๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ ข้อเท็จจริงในกรณีนี้ปรากฏว่า เด็กชายชโนดม บุญรุ่งเรือง เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๓ (ค.ศ. ๑๙๘๐) ในสหราชอาณาจักร โดยที่ในขณะเกิดบิดา คือ นายเกษม บุญรุ่งเรือง เป็นผู้มีสัญชาติไทย และมารดา คือ นางคาเรน แอน บุญรุ่งเรือง มีสัญชาติอังกฤษนั้นยังไม่ได้สมรสกันตามกฎหมาย ต่อมาหลังจากเด็กชายชโนดม บุญรุ่งเรือง เกิดแล้ว คือในวันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๔ (ค.ศ. ๑๙๘๑) บิดาและมารดาของเด็กชายชโนดม บุญรุ่งเรือง จึงได้จดทะเบียนสมรสกันถูกต้องตามกฎหมาย ณ สำนักงานทะเบียน District of Haymarket, Edinburgh สหราชอาณาจักร ซึ่งมีผลทำให้เด็กชายชโนดม บุญรุ่งเรือง เป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของนายเกษม บุญรุ่งเรือง ผู้เป็นบิดาตามนัยมาตรา ๑๕๔๗^(๒) และมาตรา ๑๕๕๗ (๑)^(๓) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สำหรับกรณีที่บุคคลจะได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗^(๔) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น มาตราดังกล่าวได้กำหนดไว้สองกรณี กล่าวคือ กรณีที่ได้สัญชาติไทยโดยหลักสืบสายโลหิตตาม (๑) และกรณีที่ได้สัญชาติไทยโดยหลักดินแดนตาม (๒) และหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ (๑) นั้นเองก็กำหนดไว้ว่า “ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย” โดยมีได้มีข้อความใดระบุข้อยกเว้นจำกัดสิทธิการได้รับสัญชาติไทยไว้อย่างชัดเจนเหมือนกรณีตามมาตรา ๗ (๒) ประกอบกับถ้อยคำที่กฎหมายใช้ในมาตรา ๗ (๑) แตกต่างจากมาตรา ๗ ทวิ^(๕) กล่าวคือ มาตรา ๗ ทวิใช้ถ้อยคำว่า “ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทย ถ้าในขณะเกิดบิดาตามกฎหมายหรือบิดาซึ่งมิได้มีการสมรสกับมารดาหรือมารดาของผู้นั้น เป็นผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย ฯลฯ” ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามาตรา ๗ (๑) มิได้มุ่งประสงค์แต่เฉพาะในขณะเกิดเหมือนดังเช่นมาตรา ๗ ทวิ ดังนั้น จึงเห็นว่ากรณีของเด็กชายชโนดม บุญรุ่งเรือง ซึ่งเป็นผู้เกิดโดยบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้มีสัญชาติไทย แม้ว่าจะเกิดนอกราชอาณาจักรไทยและก่อนบิดามารดาจดทะเบียนสมรสกันก็ตาม แต่ภายหลังบิดามารดาได้จดทะเบียนสมรสกันถูกต้องตามกฎหมายแล้ว กรณีจึงเข้า

หลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เด็กชายชโนดม บุญรุ่งเรือง จึงมีสิทธิได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดตามบิดา โดยชอบด้วยกฎหมายตามหลักสืบสายโลหิตตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

(นายไมตรี ดันเต็มทรัพย์)

รองเลขาธิการ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๓๕

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๑๑

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนนครสวรรค์ กท ๑๐๓๐๐

๒๙ มีนาคม ๒๕๓๖

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๑๐ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๓๕

๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๒๓ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๗๔๕ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๖

๒. แบบตัวอย่างตราประทับด้านหลังสูติบัตร จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึงได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในเรื่อง สัญชาติของบุคคลตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อโปรดทราบและแจ้งให้สำนักทะเบียนต่างๆ ในเขตรับผิดชอบถือปฏิบัติ นั้น

สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ได้รับข้อหารือจากสำนักทะเบียนและหน่วยงานต่างๆ ในปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติสัญชาติฯ เป็นจำนวนมาก จึงได้นำเรียน ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร ซึ่ง ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ให้ความเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ดังนั้น เพื่อให้สำนักทะเบียนต่างๆ ได้ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน จึงขอกำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว ดังนี้

๑. ยกเลิกหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๑๐ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๓๕ และหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๒๓ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๕ **ทั้งนี้ให้ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติที่ได้ดำเนินการไปแล้ว**

๒. ให้สำนักทะเบียนต่างๆ ลงรายการสัญชาติของบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรตามแนวทางการวินิจฉัยสัญชาติของบุคคลตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งปรากฏในหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๗๔๕ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๖

๓. แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย

๓.๑ เมื่อบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อและลงสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนา ให้นายทะเบียนดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๐๓ โดยให้นายทะเบียนสอบสวน

และบันทึกปากคำผู้ร้องไว้ใน ปค. ๑๔ ให้ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับบิดา มารดาของผู้ร้องว่ามีสัญชาติใดและมีภูมิลำเนาที่ใด และอาจสอบสวนพยานบุคคลเพิ่มเติมได้ไม่เกิน ๓ ปาก **เฉพาะกรณีที่ผู้ร้องมีบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย มารดาเป็นคนต่างด้าวตามมาตรา ๗ ทวิ บิดามารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรส หรือมิได้จดทะเบียนรับรองบุตร หรือไม่มีคำพิพากษาของศาลให้ผู้ร้องเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของบิดา ในกรณีนี้ให้ผู้ร้องพิสูจน์หรือแสดงหลักฐานจนเป็นที่เชื่อถือได้ว่ามีบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย**

๓.๒ กรณีบุคคลตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) โดยระบุในช่องสัญชาติเป็น **“ไทย”** ซึ่งเคยเป็นผู้อยู่ในข่ายที่ต้องถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ แต่สำนักทะเบียนยังมิได้ดำเนินการจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) และเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓) ตามระเบียบเดิม กรณีนี้ให้คงรายการบุคคลดังกล่าวรวมทั้งเลขประจำตัวประชาชนไว้ในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) โดยให้หมายเหตุในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ว่า “บุคคลลำดับที่...ได้สัญชาติไทยตาม ม.๑๐ แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕” แล้วลงชื่อนายทะเบียนและวันเดือนปี กำกับไว้

๓.๓ กรณีบุคคลตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) โดยระบุในช่องสัญชาติเป็น**สัญชาติอื่น**ซึ่งเคยเป็นผู้อยู่ในข่ายประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ แต่สำนักทะเบียนยังมิได้จำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) และเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓) ตามระเบียบเดิม กรณีนี้ให้คงรายการบุคคลดังกล่าวรวมทั้งเลขประจำตัวประชาชนไว้ในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) พร้อมทั้งให้การแก้ไขรายการสัญชาติเป็นไทยให้ถูกต้อง โดยให้หมายเหตุในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ว่า “บุคคลลำดับที่...ได้สัญชาติไทย ตาม ม. ๑๐ แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕” แล้วลงชื่อนายทะเบียนและวันเดือนปี กำกับไว้ พร้อมกับให้รายงานการแก้ไขสัญชาติตามแบบพิมพ์ ท.ร. ๔๗ ก. ด้วย

๓.๔ กรณีที่สำนักทะเบียนรับแจ้งการเกิดให้แก่บุคคลตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเกิดตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ จนถึงวันที่สำนักทะเบียนได้รับหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๑๐ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๓๕ โดยออกสูติบัตรเป็น**สูติบัตร (ท.ร.๓)** และเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓) ระบุว่า **“ไม่ได้สัญชาติไทย”** หรือสัญชาติอื่น ๆ ไว้แล้ว ให้ดำเนินการตามข้อ ๓.๑

๓.๕ สำหรับสูติบัตรซึ่งสำนักทะเบียนออกให้แก่บุคคลตามข้อ ๓.๒-๓.๔ ให้หมายเหตุด้านหลังสูติบัตรตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้ โดยไม่ต้องแก้ไขรายการใดๆ ในสูติบัตร แล้วลงชื่อนายทะเบียนพร้อมวันเดือนปี กำกับ สำหรับสูติบัตรที่ออกโดยสำนักทะเบียนอื่น ให้หมายเหตุในทะเบียนบ้านว่าการเช่นเดียวกันแล้วให้สำเนาสูติบัตรซึ่งได้ดำเนินการหมายเหตุไว้ถูกต้องแล้วให้สำนักทะเบียนที่ออกสูติบัตรเพื่อหมายเหตุในสูติบัตร ตอนที่ ๒ ด้วย

กรณีสูติบัตรชำรุดในสาระสำคัญหรือสูญหายและสำนักทะเบียนไม่อาจสำเนาสูติบัตรของบุคคลดังกล่าวได้ ให้หมายเหตุในทะเบียนบ้านเท่านั้น

๔. แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้เกิดนอกราชอาณาจักรไทย

กรณีบุตรเกิดนอกราชอาณาจักรไทย โดยมีบิดาเป็นคนต่างด้าว มารดาสัญชาติไทย บิดามารดาจะจดทะเบียนสมรสหรือไม่ก็ตาม และบุตรแจ้งการเกิดตามกฎหมายของประเทศนั้นแล้วเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ให้นายทะเบียนดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๙๕

อนึ่ง ในกรณีนี้ ถ้าผู้ร้องถือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือใบสำคัญถิ่นที่อยู่ให้ดำเนินการเช่นเดียวกัน และเมื่อได้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) แล้ว ให้แจ้งผู้ร้องนำใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือใบสำคัญถิ่นที่อยู่ คืนให้แก่หน่วยงานที่ออกเอกสารด้วย

๕. กรณีบุคคลตามข้อวินิจฉัยสัญญาติ กรณีที่ ๑๓ หรือกรณีที่ ๑๖ ซึ่งตามกฎหมายสัญชาติฉบับเดิม บุคคลดังกล่าวได้สัญชาติไทย แต่เมื่อพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีผลใช้บังคับบุคคลดังกล่าวไม่ได้สัญชาติไทย โดยผลของมาตรา ๗ ทวิ และมาตรา ๑๑ ให้นายทะเบียนดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๐๔ พร้อมทั้งแจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบว่า มีสิทธิยื่นคำร้องขอสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง และมาตรา ๑๑ วรรคท้ายได้

๖. เมื่อนายทะเบียนได้ลงชื่อในเอกสารการทะเบียนราษฎรไม่ว่าในกรณีใดๆ **ให้ประทับชื่อและตำแหน่ง พร้อมวัน เดือน ปี กำกับทุกครั้ง** เพื่อเป็นหลักฐานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเชื่อถือได้ว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่ออกโดยถูกต้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้แจ้งให้สำนักทะเบียนในความรับผิดชอบถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชวงศ์ ฉายะบุตร)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร

ฝ่ายอำนวยการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐๒-๒๘๑๑๑๒๑

ตัวอย่างตราประทับหลังสูติบัตร

การแก้ไขรายการสัญชาติตาม พ.ร.บ.สัญชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๕

ตามนัยหนังสือ ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๑๑ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๖

๑. แก้ไขสัญชาติเป็น “ไทย” เนื่องจาก

☐ ม. ๗ (๑) ตามหนังสือ/คำร้องที่...../.....

☐ ม. ๗ (๒) ตามหนังสือ/คำร้องที่...../.....

☐ ม. ๑๐ ตามหนังสือ/คำร้องที่...../.....

กรณีอื่นๆ (เช่น ผวจ. อนุมัติให้ลงสัญชาติไทยใน

ทะเบียนบ้าน (ชาวเขา)

.....

ตามหนังสือ ที่...../.....

๒. ได้เลขประจำตัวประชาชนตามแบบพิมพ์

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

☐ ท.ร.๙๘ ก.

☐ ท.ร.๙๘ ค.

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๒๕๕๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กท ๑๐๒๐๐

๑๒ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง การวินิจฉัยเรื่องสัญชาติของบุคคล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๗๔๕ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๕๖๐/๒๕๔๓

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้แจ้งแนวการวินิจฉัยและการปฏิบัติในเรื่องสัญชาติของบุคคลตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อให้แจ้งอำเภอ กิ่งอำเภอ เขต เทศบาล ทุกแห่ง และเมืองพัทยา ถือปฏิบัติไว้แล้วตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง ได้รับการหารือจากจังหวัดอุทัยธานีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติเรื่องการออกสูติบัตรของบุตรที่เกิดในประเทศไทย ซึ่งมีบิดาเป็นบุคคลสัญชาติไทย มารดาเป็นคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และไม่ได้จดทะเบียนสมรส ว่าบุตรดังกล่าวจะได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้มีคำพิพากษาของศาลฎีกา ที่ ๕๖๐/๒๕๔๓ วินิจฉัยสัญชาติของบุคคลที่เกิดนอกราชอาณาจักร โดยมีบิดาเป็นบุคคลสัญชาติไทยไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับมารดาซึ่งเป็นคนสัญชาติอื่น ว่าบุคคลดังกล่าวไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด เนื่องจากบิดาไม่ใช่บิดาตามกฎหมาย แต่เนื่องจากกรณีดังกล่าวมีความแตกต่างกับกรณีตามข้อหารือของจังหวัดอุทัยธานี ในเรื่องของสถานที่เกิด จึงได้หารือที่ปรึกษาด้านกฎหมายกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีความเห็นว่าการณีของจังหวัดอุทัยธานีนั้นจะได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ (๒) มิใช่มาตรา ๗ (๑)

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวินิจฉัยสัญชาติของบุคคล เป็นไปด้วยความถูกต้องตามคำพิพากษาของศาลฎีกาและความเห็นของที่ปรึกษาด้านกฎหมายกระทรวงมหาดไทย จึงขอให้แจ้งอำเภอ กิ่งอำเภอ เขต เทศบาล และเมืองพัทยา ในฐานะสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่ ถือปฏิบัติโดยเปลี่ยนแปลงแนวการวินิจฉัยสัญชาติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๗๔๕ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๖ ดังนี้

๑. กรณีบุคคลที่เกิดในประเทศไทย โดยมีบิดาเป็นบุคคลสัญชาติไทย มารดาเป็นบุคคลต่างด้าวเข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ บิดาและมารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรส บุตรจะได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ตามมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. กรณีบุคคลที่เกิดนอกราชอาณาจักร โดยมีบิดาเป็นบุคคลสัญชาติไทย มารดาเป็นคนสัญชาติอื่น บิดาและมารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรส บุตรไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากบิดาไม่ใช่บิดาตามกฎหมาย

๓. การวินิจฉัยสัญชาติตามข้อ ๑-๒ ข้างต้น ให้เริ่มดำเนินการนับแต่วันที่ออกหนังสือสั่งการฉบับนี้ และ หากเกิดกรณีร้องเรียนว่าบุคคลใดเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทยหรือประชาชนรายใดได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติตามแนว การวินิจฉัยสัญชาติดังกล่าวข้างต้น ขอให้นายทะเบียนชี้แจงและแนะนำผู้นั้นให้ใช้อำนาจทางศาลในการวินิจฉัยสัญชาติ ผลเป็นประการใดให้นายทะเบียนถือปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพโรจน์ พรหมสาส์น)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๖๒๙-๙๑๒๕-๔๐ ต่อ ๑๓๑๘, ๑๓๒๔

โทร. ๐-๒๒๘๑-๒๔๘๖, โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๓๑๒๑

โทร. มท. ๕๑๒๓๑ โทร. Hot Line ศปท. ๖๐๖๖

คำพิพากษา

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ ๕๖๐/๒๕๕๓

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๕ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๓

ความแพ่ง

ระหว่าง	นางสาววิไลพร	พรมไชยา	ที่ ๑	ผู้ร้อง
	นางสาวพัชรี	พรมไชยา	ที่ ๒	
	นายแสงเพชร	พรมไชยา	ที่ ๓	
	นางสาววรรณวิสา	พรมไชยา	ที่ ๔	
	เด็กชายทองแดง	พรมไชยา	ที่ ๕	
	พนักงานอัยการสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งเขต ๔ ผู้คัดค้าน			

เรื่อง คดีปกครอง (สัญญา)

ผู้ร้องทั้งห้า ฎีกาคัดค้าน คำพิพากษา
ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ลงวันที่ ๒๓ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๒
ศาลฎีกา รับวันที่ ๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

ผู้ร้องทั้งห้ายื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องว่า ผู้ร้องทั้งห้าเป็นบุคคลสัญชาติไทย โดยเป็นบุตรของนายยุทธเวท พรมไชยา ผู้มีสัญชาติไทย และนางพันธ์ แสนคำ ผู้มีสัญชาติลาว เกิดที่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวระหว่างนายยุทธเวทเดินทางไปประกอบอาชีพอยู่ในประเทศดังกล่าว และได้ถูกขึ้นเป็นสามีภริยากับนางพันธ์ตามประเพณี ต่อมาปี ๒๕๒๗ นายยุทธเวทได้พาผู้ร้องทั้งห้าและนางพันธ์อพยพกลับเข้ามาอยู่ในประเทศไทย เมื่อปี ๒๕๓๗ ผู้ร้องทั้งห้าได้ยื่นคำขอพิสูจน์สัญชาติต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมตำรวจ กรมตำรวจมีคำสั่งยกคำขอ ขอให้ไต่สวนและมีคำสั่งว่าผู้ร้องทั้งห้าเป็นบุคคลสัญชาติไทย

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องทั้งห้าไม่ได้เป็นบุตรของนายยุทธเวทและนายยุทธเวทไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับนางพันธ์ แสนคำ ผู้ร้องทั้งห้าจึงไม่ได้สัญชาติไทย ขอให้ยกคำร้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษายกคำร้อง ให้ผู้ร้องใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนผู้คัดค้าน โดยกำหนดค่าทนายความให้ ๑,๕๐๐ บาท

ผู้ร้องทั้งห้าอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษาแก้เป็นว่า ผู้ร้องทั้งห้าไม่ต้องใช้ค่าทนายความแทนผู้คัดค้าน นอกจากที่แก้ คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ผู้คัดค้านแก้อุทธรณ์เอง จึงไม่กำหนดค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ให้

ผู้ร้องทั้งห้าฎีกา

ศาลฎีกาคณะคดีปกครองตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังยุติได้ว่า ผู้ร้องทั้งห้าเกิดในประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยเป็นบุตรของนางพันธ์ แสนคำ ผู้มีสัญชาติลาวกับนายยุทธเวท พรมไชยา ผู้มีสัญชาติไทย แต่นางพันธ์กับนายยุทธเวทอยู่กินกันตามประเพณีโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกัน ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องทั้งห้ามีว่า ผู้ร้องทั้งห้าได้สัญชาติไทยโดยการเกิดหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ (๑) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด (๑) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย...และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่า “บทบัญญัติมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย” ฉะนั้น ผู้ร้องทั้งห้าจะได้สัญชาติไทยโดยการเกิดหรือไม่ ต้องบังคับตามบทกฎหมายดังกล่าว ผู้ร้องทั้งห้าเกิดนอกราชอาณาจักรไทยจะได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ผู้ร้องต้องเกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย บิดาตามบทกฎหมายดังกล่าว หมายถึงบิดาตามกฎหมาย ไม่ได้หมายรวมถึงบิดาซึ่งมิได้มีการสมรสกับมารดา หากจะหมายรวมถึงบิดาที่ไม่ได้มีการสมรสกับมารดาด้วย กฎหมายจะบัญญัติไว้โดยแจ้งชัด เช่น ตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง เป็นต้น เมื่อผู้ร้องทั้งห้าเกิดโดยมารดาเป็นผู้มีสัญชาติลาว แม้เกิดจากบิดาผู้มีสัญชาติไทยแต่ไม่ใช่บิดาตามกฎหมาย ผู้ร้องทั้งห้าย่อมไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ (๑) ประกอบด้วยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐ ส่วนหนังสือที่กระทรวงมหาดไทยมีถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดและปลัดกรุงเทพมหานคร ให้ถือปฏิบัติตามข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องสัญชาติของบุคคลตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ว่า ผู้เกิดนอกราชอาณาจักรไทย โดยบิดาผู้มีสัญชาติไทย กับมารดาผู้มีสัญชาติอื่น และบิดามิได้สมรสกับมารดา ย่อมได้สัญชาติไทยตามเอกสารหมาย ร.๒๐ นั้น เห็นว่าหนังสือดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้มีผลลงตามกฎหมายไม่ ศาลล่างทั้งสองพิพากษาชอบแล้ว ฎีกาของผู้ร้องทั้งห้าฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

นายกนก พรรณรักษา

นายสกันธ์ กฤติยวรงค์

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๓

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การเพิ่มชื่อบุคคลที่ได้สัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔)

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

ด้วยในการตรวจนิเทศการปฏิบัติงานทะเบียนประจำปีและการตอบข้อหารือของสำนักทะเบียนต่างๆ พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรซึ่งรับผิดชอบการลงรายการของบุคคล รวมถึงรายการสัญชาติในเอกสารการทะเบียนราษฎรยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนและปฏิบัติไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการได้สัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และการเพิ่มชื่อบุคคลที่ได้สัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยเฉพาะประเด็นการให้เลขประจำตัวประชาชน

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนเป็นไปด้วยความถูกต้องในแนวทางเดียวกัน สำนักทะเบียนกลางจึงขอชักซ้อมความเข้าใจประเด็นเกี่ยวกับสัญชาติที่คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยได้เคยตอบข้อหารือไว้ ดังนี้

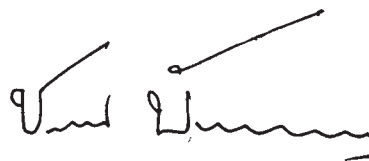
๑. การได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นการได้สัญชาติไทยโดยผลของกฎหมาย มีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ การได้สัญชาติไทยตามหลักสายโลหิตตามมาตรา ๗ (๑) กรณีมีบิดาตามกฎหมายหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย และการได้สัญชาติไทยตามหลักดินแดนตามมาตรา ๗ (๒) กรณีเกิดในราชอาณาจักร แต่มีข้อยกเว้นว่าจะต้องไม่มีลักษณะเข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง ดังนั้นบุคคลใดที่เกิดในราชอาณาจักรโดยมิได้มีลักษณะเข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง บุคคลนั้นจะต้องได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดนทุกคน

๒. การได้สัญชาติไทยโดยคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่างกับการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ เนื่องจากคำสั่งของรัฐมนตรีเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ก่อให้เกิดสิทธิแก่บุคคลที่ได้รับสัญชาติไทยตามคำสั่งนั้น บุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง จึงไม่มีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายที่กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ว่าต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเท่านั้น

๓. การเพิ่มชื่อบุคคลที่ได้สัญชาติไทยโดยคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นการปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๐๒ วรรคสาม หรือวรรคท้าย แล้วแต่กรณี นายทะเบียนจะต้อง กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๘ ตามแบบ ท.ร. ๙๘ ค มิใช่กำหนดให้เป็นบุคคลประเภท ๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตรับผิดชอบทราบและ
ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชินทร์ บัวประเสริฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๕-๑๖

โทรสาร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๓๘

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๒

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งเคยมีสัญชาติไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับได้สัญชาติไทย

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลางที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๓๘

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ตารางประกอบการวินิจฉัยคุณสมบัติของบุคคลที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ
ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘ จำนวน ๑ แผ่น
๒. กรณีตัวอย่างของการได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ
ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตามหนังสือที่อ้างถึงได้ส่งสำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งเคยมีสัญชาติไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับได้สัญชาติไทย ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘ พร้อมทั้งแจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรสำหรับบุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามประกาศดังกล่าว เพื่อให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งถือปฏิบัติแล้ว นั้น

เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีการสอบถามปัญหาเกี่ยวกับสัญชาติของบุคคลที่มีบิดามารดาเป็นคนต่างด้าวและขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) หลายกรณี จากสำนักทะเบียนหลายแห่งรวมถึงประชาชนทั่วไป ซึ่งบางรายเป็นกรณีการได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งเคยมีสัญชาติไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับได้สัญชาติไทย ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘ ตามหนังสือที่อ้างถึง แต่สำนักทะเบียนไม่ทราบและได้แนะนำประชาชนให้ทำเรื่องขอสัญชาติไทยต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘ ตามที่ส่งมาพร้อมนี้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และถูกต้องตามกฎหมาย จึงขอชักซ้อมความเข้าใจเพื่อให้สำนักทะเบียนทุกแห่งถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. บุคคลที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งเคยมีสัญชาติไทย ก่อนวันที่พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับได้สัญชาติไทย ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘ ได้แก่ผู้ที่มีคุณสมบัติดังนี้ (๑) เกิดในราชอาณาจักร (๒) เกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ (๓) เคยมี สัญชาติไทยโดยการเกิด (๔) ไม่อยู่ในเงื่อนไขข้อยกถอนสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และ (๕) ต้องเสียสัญชาติไทยโดยผลของมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีจำนวน ๒ กลุ่ม ได้แก่

(๑) ผู้ที่เกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ โดยในขณะที่เกิดมีบิดาเป็นคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญ ถิ่นที่อยู่ หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือเป็นคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย และมีมารดาเป็นคนต่างด้าว ที่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) **โดยบิดาจดทะเบียนสมรสกับมารดา**

(๒) ผู้ที่เกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ โดยในขณะที่เกิดมีบิดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้าเงื่อนไข ตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) และมีมารดาเป็นคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือ ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือเป็นคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย **โดยบิดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับมารดา** ปรากฏตามตารางประกอบการวินิจฉัยคุณสมบัติของบุคคลที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘ และตัวอย่างบุคคลที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับดังกล่าว ที่ส่งมาพร้อมนี้

๒. ให้นายทะเบียนสอบสวนบันทึกถ้อยคำผู้ยื่นคำร้องทุกรายให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด รายการชื่อตัว ชื่อสกุล สัญชาติและสถานภาพสมรสของบิดาและมารดาของผู้ขอเพิ่มชื่อรวมทั้งให้ เรียกตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งจะต้องเป็นเอกสารต้นฉบับ (ฉบับจริง) หรือฉบับที่คัดและรับรองสำเนาโดย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของบิดาหรือมารดา ใบสำคัญการสมรสของบิดาและมารดา (กรณีบิดาจดทะเบียนสมรสกับมารดา) บัตรประจำตัวหรือหนังสือเดินทางของบิดาหรือมารดา เป็นต้น แล้วให้ นายทะเบียนจัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวเย็บรวมไว้กับคำร้อง ท.ร. ๓๑ ให้สามารถตรวจสอบได้

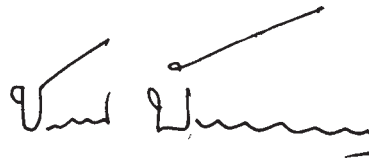
๓. การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรสำหรับบุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามข้อ ๑ ดังกล่าวข้างต้น มีใช้เรื่องของการแก้ไขรายการสัญชาติในเอกสารการทะเบียนราษฎรตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๑๑๕/๑ แต่เป็นการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ตามข้อ ๑๐๒ โดยถ้าผู้ยื่นคำร้องเป็นผู้มีชื่อและรายการ บุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓) และมีเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๖ หรือ ๗ เมื่อนายทะเบียน พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องมีคุณสมบัติเป็นผู้ได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘ นายทะเบียนจะต้องจำหน่ายรายการบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓) แล้วเพิ่มชื่อใน ทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) โดยกำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๘ ตามแบบพิมพ์ ท.ร. ๕๘ ค ส่วนกรณีผู้ยื่นคำร้องเป็นผู้มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) และมีเลขประจำตัวประชาชนเป็น บุคคลประเภท ๓ หรือ ๔ หรือ ๕ เนื่องจากยังไม่ได้จำหน่ายรายการในทะเบียนบ้านหรือเกิดจากกรณีใดก็ตาม

ให้นายทะเบียนจำหน่ายเลขประจำตัวประชาชนเดิมตามแบบ ท.ร.๕๗ แล้วกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้ใหม่เป็นบุคคลประเภท ๘ ตามแบบ ท.ร.๕๘ ค

๔. การได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘ นี้เป็นการได้สัญชาติไทยโดยคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ มิใช่การได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ดังนั้นในการพิจารณาคุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้งของบุคคลกลุ่มดังกล่าวข้างต้น จึงไม่ต้องคำนึงเรื่องระยะเวลาการได้สัญชาติไทย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชินทร์ บัวประเสริฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๔-๖

โทรสาร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๘

ตารางประกอบการวินิจฉัยคุณสมบัติของบุคคลที่จะได้สัญชาติไทย
ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งเคยมีสัญชาติไทยก่อนวันที่ พ.ร.บ.สัญชาติ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับได้สัญชาติไทย ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘

กลุ่มที่	สถานที่เกิด	ช่วงเวลาที่เกิด	รายการของบิดาและมารดา			สัญชาติ
			บิดา	สถานะสมรส	มารดา	ตาม ปว. ๓๓๗
๑	ในประเทศไทย	เกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ ๑) มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือ ๒) มีใบสำคัญประจำตัว คนต่างด้าว หรือ ๓) เกิดในประเทศไทย	จดทะเบียนสมรส	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ ๑) ได้รับการผ่อนผัน ให้อยู่ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษ หรือ ๒) ได้รับอนุญาตให้ เข้ามาในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว หรือ ๓) หลบหนีเข้าเมือง	ไทย
๒	ในประเทศไทย	เกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ ๑) ได้รับการผ่อนผัน ให้อยู่ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษ หรือ ๒) ได้รับอนุญาตให้ เข้ามาในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว หรือ ๓) หลบหนีเข้าเมือง	ไม่จดทะเบียนสมรส	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ ๑) มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือ ๒) มีใบสำคัญประจำตัว คนต่างด้าว หรือ ๓) เกิดในประเทศไทย	ไทย

กรณีตัวอย่างของการได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งเคยมีสัญชาติไทย
ก่อนวันที่ พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๒) ใช้บังคับได้สัญชาติไทย
ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘

ก. องค์ประกอบของบุคคลที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘

๑. เกิดก่อนวันที่ พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับ (เกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕)

๒. เคยมีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทย

๓. ไม่ถูกถอนสัญชาติไทยหรือไม่อยู่ในบังคับที่จะไม่ได้สัญชาติไทยตาม ปว. ๓๓๗

๔. ขณะที่เกิดมีบิดาตามกฎหมาย (บิดาจดทะเบียนสมรสกับมารดา) หรือมารดาที่ชอบด้วยกฎหมาย (มารดาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับบิดา) ไม่เป็นบุคคลอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) คนต่างด้าวที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ

(๒) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเพียงชั่วคราว

(๓) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายหรือหลบหนีเข้าเมือง

ข. ตัวอย่างการได้สัญชาติไทยของบุคคลกลุ่มที่ ๑ ซึ่งในขณะที่เกิดมีบิดาที่จดทะเบียนสมรสกับมารดา โดยบิดาเป็นคนต่างด้าวไม่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๗ ทวิ กล่าวคือ มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือมีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือเป็นคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย และมารดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓)

ตัวอย่างที่ ๑ นางสาวอุบล เกิดที่จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยในขณะที่เกิดบิดาเป็นคนลาวอพยพที่เกิดในประเทศไทย จดทะเบียนสมรสกับมารดาซึ่งเป็นคนลาวหลบหนีเข้าเมือง

ตัวอย่างที่ ๒ นางสาวยะลา เกิดที่จังหวัดยะลา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยในขณะที่เกิดบิดาเป็นคนจีนที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว จดทะเบียนสมรสกับมารดาซึ่งเป็นคนมาเลเซียที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยถือหนังสือเดินทางของต่างประเทศ

ตัวอย่างที่ ๓ นายตราด เกิดที่จังหวัดตราด เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยในขณะที่เกิดบิดาเป็นคนอเมริกันที่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ จดทะเบียนสมรสกับมารดาซึ่งเป็นผู้อพยพหลบหนีเข้าเมืองจากประเทศกัมพูชา

ทั้งนี้ บุคคลตามตัวอย่างทั้ง ๓ ราย เคยมีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ (๓) แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และไม่เสียสัญชาติไทยตาม ปว. ๓๓๗ เนื่องจากมีบิดาตามกฎหมายเป็นคนต่างด้าวที่ไม่เข้าเงื่อนไขตามข้อ ๑ ของ ปว. ๓๓๗ แต่ต้องเสียสัญชาติไทยตามมาตรา ๑๑ แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากมีมารดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะได้คืนสัญชาติไทยโดยผลของประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘

ค. ตัวอย่างการได้สัญชาติไทยของบุคคลกลุ่มที่ ๒ ซึ่งในขณะที่เกิดมีบิดา**ไม่ได้จดทะเบียนสมรส**กับมารดาโดย**บิดา**เป็นคนต่างด้าวเข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) และมารดาเป็นคนต่างด้าวที่ไม่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๗ ทวิ กล่าวคือ มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือมีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือเป็นคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย

ตัวอย่างที่ ๑ นางสาวมุกดา เกิดที่จังหวัดมุกดาหาร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยในขณะที่เกิดบิดาเป็นคนญวนอพยพหลบหนีเข้าเมือง ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับมารดาซึ่งเป็นคนญวนอพยพที่เกิดในประเทศไทย

ตัวอย่างที่ ๒ นางสาวภูเก็ต เกิดที่จังหวัดภูเก็ต เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยขณะที่เกิดบิดาเป็นคนสิงคโปร์เดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยถือหนังสือเดินทางของต่างประเทศ ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับมารดาซึ่งเป็นคนจีนที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

ตัวอย่างที่ ๓ นายกาญจน์ เกิดที่จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ โดยในขณะที่เกิดบิดาเป็นคนเนปาลอพยพ ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับมารดาซึ่งเป็นคนอินเดียที่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่

ทั้งนี้ บุคคลตามตัวอย่างทั้ง ๓ ราย เคยมีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ (๓) แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และไม่เสียสัญชาติไทยตาม ปว. ๓๓๗ เนื่องจากมีมารดาที่ชอบด้วยกฎหมายเป็นคนต่างด้าวที่ไม่เข้าเงื่อนไขตามข้อ ๑ ของ ปว. ๓๓๗ แต่ต้องเสียสัญชาติไทยตามมาตรา ๑๑ แห่ง พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากมีบิดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะได้คืนสัญชาติไทยโดยผลของประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๘

ส่วนการทะเบียนราษฎร

สำนักบริหารการทะเบียน

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๐๑

กรมการปกครอง

ถนนอังษฤงศ์ กทม. ๑๐๒๐๐

๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ทหือการได้สัญชาติโดยการเกิดตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗ (๒)

เรียน นายทะเบียนจังหวัดสกลนคร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๑๗.๔/๐๓๑๕๓ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

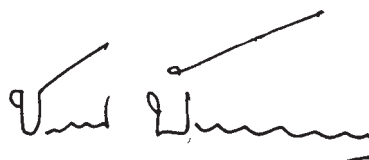
ตามที่ทหือกรณี นางสาวชิต้า ธนฐิติวงศ์ มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๕/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลพังโคน อำเภอพังโคน ขอแก้ไขเลขประจำตัวประชาชนจากบุคคลประเภท ๘ เป็นบุคคลประเภท ๕ โดยแจ้งว่าเป็นบุคคลที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ (๓) เนื่องจากมีบิดามารดาเป็นคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย ถือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวในขณะที่บุตรเกิด แม้ต่อมาจะมีพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๑ ให้เงื่อนไขการไม่ได้สัญชาติไทยของบุคคลตามมาตรา ๗ ทหือมีผลย้อนหลังก็ตาม บุคคลดังกล่าวยังได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ (๒) ซึ่ง จังหวัดสกลนครเห็นว่า น.ส.ชิต้า เป็นบุคคลได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗ (๒) ไม่ตกอยู่ภายใต้มาตรา ๗ ทหือ และเทียบเคียงได้กับคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๒๔๖๗/๒๕๓๘ จึงทหือว่าความเห็นของจังหวัดสกลนคร ถูกต้องหรือไม่ และขอทราบแนวทางปฏิบัติกรณีดังกล่าว ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่านางสาวชิต้า ธนฐิติวงศ์ เป็นบุคคลสัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ โดยไม่อยู่ภายใต้บังคับของประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ สำหรับวิธีปฏิบัติในส่วนของการทะเบียนราษฎร สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลพังโคนซึ่งนางสาวชิต้า มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนนี้ จะต้องจำหน่ายเลขประจำตัวประชาชนของบุคคลดังกล่าวตามที่ปรากฏอยู่ในทะเบียนบ้านปัจจุบัน ได้แก่ เลข ๘-๔๗๐๕-๐๐๐๐๐-๔๓-๕ แล้วรายงานสำนักทะเบียนกลางเป็นการเฉพาะรายเพื่อขอคืนเลขประจำตัวประชาชนเดิม ได้แก่เลข ๕-๔๗๐๕-๐๐๐๔๒-๒๖-๕ จากนั้น

จึงดำเนินการแก้ไขเลขประจำตัวประชาชนในทะเบียนบ้านให้ถูกต้อง โดยให้นายทะเบียนหมายเหตุในทะเบียนบ้านว่า “บุคคลที่...ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ได้คืนเลขประจำตัวประชาชนบุคคลประเภท ๕ ตามหนังสือ...ลงวันที่...” แล้วลงลายมือชื่อนายทะเบียนและวันเดือนปีกำกับไว้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชินทร์ บัวประเสริฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๔-๖

โทรสาร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๘

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การกำหนดสถานะให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลานตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลาน ได้สัญชาติไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗

ด้วยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบแนวทางการกำหนดสถานะแก่บุคคลที่ถูกถอนสัญชาติไทยโดยผลของประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ รวมถึงบุตรหลานที่เกิดภายหลังและไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเนื่องจากบิดามารดาถูกถอนสัญชาติ ตามที่สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้อำศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ สั่งให้บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและเคยมีสัญชาติไทยแต่ถูกถอนสัญชาติตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และบุตรหลานที่เกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ (ก่อนวันที่พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีผลใช้บังคับ) เฉพาะที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป โดยบุคคลดังกล่าวจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ ๔ ประการ คือ (๑) มีชื่อหรือเคยมีชื่อในระบบการทะเบียนราษฎร (๒) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นหลักแหล่งในประเทศไทยติดต่อกันเป็นเวลานาน (๓) เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และ (๔) มีความประพฤติดี ทั้งนี้ให้ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนา รายละเอียดตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลานได้สัญชาติไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ ที่ส่งมาพร้อมนี้

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ ดังนี้

๑. บุคคลที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่ได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ จะมีอยู่สองกลุ่ม คือกลุ่มบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและเคยมีสัญชาติไทยแต่ถูกถอนสัญชาติตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ (เกิดก่อนวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๕) และกลุ่มบุคคลที่เป็นบุตรหลานของผู้ถูกถอนสัญชาติไทย ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เฉพาะที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ซึ่งมีชื่อหรือเคยมีชื่อในระบบการทะเบียนราษฎร ที่มีหลักฐานในระบบการทะเบียนราษฎร ได้แก่ ใบรับแจ้งการเกิด สูติบัตร ทะเบียนบ้าน ใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ หรือทะเบียนประวัติราษฎร หากผู้ยื่นคำร้องมีเอกสารการทะเบียนราษฎรอื่นมาแสดง หรือเอกสารราชการอื่นซึ่งเจ้าพนักงานได้จัดทำขึ้นจากหลักฐานการทะเบียนราษฎรให้สำนักทะเบียนทำหนังสือหรือสำนักทะเบียนกลางเป็นการเฉพาะราย

๒. การยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย ให้ใช้คำร้องเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร (ท.ร.๓๑) และดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๐๒ โดยให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ให้ตรวจสอบหลักฐานการมีชื่อหรือเคยมีชื่อในระบบการทะเบียนราษฎรตามข้อ ๑ และสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงว่าผู้ยื่นคำร้องเป็นบุคคลคนเดียวกับผู้มีชื่อในหลักฐานการทะเบียนราษฎรก่อนถูกถอนสัญชาติ หรือเป็นบุคคลคนเดียวกับบุตรหลานของผู้ถูกถอนสัญชาติที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕

๒.๒ สอบสวนผู้ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยให้ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับบิดามารดา สัญชาติของบิดามารดา สถานที่เกิด จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาและที่อยู่ปัจจุบัน และความเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยเฉพาะประเด็นนี้ให้นายทะเบียนบันทึกถ้อยคำของผู้ยื่นคำร้องไว้ในบันทึก (ปค.๑๔) ด้วยข้อความว่า **“ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จะประพฤติตนเป็นพลเมืองดี ภายใต้ระเบียบกฎหมายของประเทศไทยตลอดไป หากไม่เป็นไปตามที่ปฏิญาณไว้นี้ ยินยอมให้ถอนสัญชาติไทยของข้าพเจ้าได้”** แล้วให้ผู้ยื่นคำร้องลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือกำกับข้อความดังกล่าวในบันทึกต่อหน้านายทะเบียนและพยานอย่างน้อย ๒ คน

๒.๓ สอบสวนพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือเพื่อให้การรับรองเรื่องการมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นหลักแหล่งในประเทศไทยติดต่อกันเป็นเวลานาน และเรื่องการมีความประพฤติดีของผู้ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

๒.๓.๑ กรณีผู้ยื่นคำร้องมีชื่อ รายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก ในทะเบียนบ้านอยู่แล้ว ให้สอบพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือรับรองจำนวน ๒ คน

๒.๓.๒ กรณีผู้ยื่นคำร้องไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านฉบับที่มีเลขประจำตัวประชาชน แต่มีหลักฐานเอกสารราชการ เช่น หนังสือรับรองสถานที่เกิด หลักฐานการศึกษา หลักฐานการเสียภาษีติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕ ปี เป็นต้น ให้สอบพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือรับรองไม่น้อยกว่า ๓ คน

๒.๓.๓ กรณีผู้ยื่นคำร้องไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านฉบับที่มีเลขประจำตัวประชาชน และไม่มีหลักฐานเอกสารราชการตามข้อ ๒.๓.๒ ให้สอบพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือรับรองไม่น้อยกว่า ๔ คน

ทั้งนี้ พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ หมายถึงข้าราชการตั้งแต่ชั้นสัญญาบัตรขึ้นไป หรือเทียบเท่าชั้นสัญญาบัตร หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าชั้นสัญญาบัตร ถ้าเป็นข้าราชการบำนาญต้องเคยเป็นข้าราชการไม่ต่ำกว่าชั้นตรี หรือเคยเป็นทหารตั้งแต่ชั้นสัญญาบัตร หรือเป็นบุคคลที่มีชื่อและรายการในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ซึ่งมีฐานะมั่นคงเป็นที่เคารพนับถือของท้องถิ่น มีที่อยู่ในท้องถิ่นเป็นประจำมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีและรู้จักคุ้นเคยกับผู้ยื่นคำร้องเป็นอย่างดี

๓. เมื่อนายทะเบียนตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นคำร้องและดำเนินการตามข้อ ๒ แล้ว ให้รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณา และเนื่องจากการกำหนดสถานะให้แก่บุคคลที่ถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และบุตรหลาน ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว เป็นการให้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป จึงให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นต้องพิจารณาอนุมัติด้วยตนเอง ด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรมมิให้มีการเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนเป็นอันขาด กรณีผู้มีอำนาจอนุมัติพิจารณาเห็นว่าพยานหลักฐานของผู้ร้องไม่ถูกต้องครบถ้วน และมีคำสั่งไม่อนุมัติแล้ว ให้แจ้งผู้ร้องทราบเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมด้วยเหตุผลและแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์ให้ผู้ร้องทราบด้วย

๔. การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของบุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ ให้นายทะเบียนกำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นเลข ๘-๘๘-๘๘๐๐๐-๘๘-๘๘ และให้หมายเหตุเพิ่มเติมในแบบการให้เลขประจำตัวประชาชน ท.ร.๘๘ ค ทะเบียนบ้าน และสำเนาทะเบียนบ้าน ฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) ว่า “บุคคลลำดับที่... ได้สัญชาติไทยโดยคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗” แล้วลงลายมือชื่อนายทะเบียนและวันเดือนปีกำกับไว้ทุกรายสำหรับแบบการให้เลขประจำตัวประชาชน ท.ร.๘๘ ค กลุ่มบุคคลที่ ๘๘๐๐๐ ให้สำนักทะเบียนขอเบิกจากสำนักทะเบียนกลาง

๕. การได้สัญชาติไทยของบุคคลต่างๆ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ เป็นการได้สัญชาติไทยโดยคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ **ซึ่งจะมีผลทำให้บุคคลที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ได้สัญชาติไทยตั้งแต่วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ เป็นต้นมา** ดังนั้น กรณีผู้ที่ได้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ประสงค์จะขอแก้ไขรายการสัญชาติในสูติบัตรจากสัญชาติอื่นหรือไม่ได้สัญชาติไทยเป็นสัญชาติไทย นายทะเบียนไม่อาจดำเนินการแก้ไขได้เนื่องจากรายการดังกล่าวเป็นข้อเท็จจริงขณะที่บุคคลนั้นเกิด แต่อย่างไรก็ตาม นายทะเบียนสามารถบันทึกเพิ่มเติมด้านหลังของสูติบัตรได้ว่า “นาย/นาง/นางสาว..... ได้สัญชาติไทยโดยคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นเลข ๘-๘๘-๘๘๐๐๐-๘๘-๘๘ เมื่อวันที่

๖. สำหรับกรณีบุตรหลานของผู้ซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยที่เกิดในประเทศไทย ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ ที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด (เกิดตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕) ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นรับคำร้องแล้วเรียกตรวจหลักฐานและสอบสวนพยานบุคคลเช่นเดียวกับการณีของกลุ่มบุคคลที่ถูกถอนสัญชาติไทยตามข้อ ๒ โดยสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงว่าผู้ยื่นคำร้องเป็นบุตรหลานของผู้ซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยที่เกิดในประเทศไทยและเป็นบุคคลที่มีชื่อในหลักฐานทะเบียนราษฎรที่นำไปแสดง แล้วให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นรวบรวมหลักฐาน พร้อมด้วยความเห็นเสนอนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อส่งให้กรมการปกครอง (สำนักกิจการความมั่นคงภายใน) นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาและสั่งเป็นการเฉพาะราย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอให้แจ้งนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาลและปลัดเมืองพัทยา ในฐานะนายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นในเขตรับผิดชอบถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญชัย สุนทรมัญญ์)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๔-๖

โทรสาร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๘

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง การสั่งให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลาน ได้สัญชาติไทย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ ทวิ วรยศสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๑๑ วรยศสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงมีคำสั่งให้บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและเคยมีสัญชาติไทยแต่ถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ (เกิดก่อนวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๕) และบุตรหลานที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เฉพาะที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด (เกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕) โดยเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป คือ

- (๑) มีชื่อหรือเคยมีชื่อในระบบการทะเบียนราษฎร
- (๒) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นหลักแหล่งในประเทศไทยติดต่อกันเป็นเวลานาน
- (๓) เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- (๔) มีความประพฤติดี

สำหรับบุตรหลานที่เกิดในประเทศไทยที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด (เกิดตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕) จะพิจารณาและสั่งเป็นการเฉพาะรายให้ได้สัญชาติไทย

ทั้งนี้ ให้ผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนา ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗

(นายโกศล พลกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๒๑๙๙๑

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ทหารหรือแนวทางปฏิบัติกรณีการได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดมุกดาหาร ที่ มท ๐๐๑๗/๑๐๔๕๗ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมมหาดไทย ที่ ๓๒๒๑/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ตามที่ขอหารือกรณีสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองมุกดาหาร ทหารหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ เรื่องการกำหนดสถานะให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลานฯ กรณีของนายตั้น (ถิ่น) เหยียนวัน เลขประจำตัวประชาชน ๖-๔๙๙๙-๕๗๐๐๕-๖๔-๘ เกิดวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) เลขที่ ๒๒๓ หมู่ที่ ๑ ถนนสองนางสถิตย์ ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองฯ จังหวัดมุกดาหาร ระบุนายการสัญชาติเวียดนาม ได้ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยและขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ให้กับตนเองตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลาน ได้สัญชาติไทย โดยเทศบาลเมืองมุกดาหารอ้างว่าประกาศกระทรวงมหาดไทยและหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึงข้างต้นระบุรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของบุคคลที่จะได้สัญชาติไทยไว้ไม่ชัดเจนโดยเฉพาะข้อความที่ว่า “เคยมีสัญชาติไทย” ซึ่งเทศบาลฯ มีความเข้าใจว่าหมายถึงเฉพาะบุคคลที่เคยมีการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน แล้วต่อมาได้มีการจำหน่ายรายการสัญชาติไทยออกจากทะเบียนบ้านเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีข้อสงสัยว่าการพิจารณาสัญชาติของบุคคลจะสามารถนำกฎหมายว่าด้วยสัญชาติฉบับเดิมที่ถูกยกเลิกไปแล้วมาบังคับใช้ได้หรือไม่ ทั้งนี้ จังหวัดมุกดาหารมีความเห็นว่า

๑. คำว่า “เคยมีสัญชาติไทย” ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ หมายถึงบุคคลใดๆ ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งยอมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดน และต่อมาได้ถูกถอน

สัญชาติไทย โดยผลของประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ **ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะเคยมีชื่อและรายการบุคคลระบุสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านมาก่อนหรือไม่ก็ตาม ถือว่าเป็นผู้เคยมีสัญชาติไทยตามนัยความหมายในประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้**

๒. ถ้าหากปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องเกิดในราชอาณาจักรไทย เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ผู้ร้องย่อมได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดน โดยผลของพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๓ และมาตรา ๔ จึงถือว่าผู้ร้องได้เคยมีสัญชาติไทยมาก่อน ผู้ร้องจึงอยู่ในเงื่อนไขที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ และเนื่องจากการพิจารณาให้สัญชาติไทยแก่บุคคลเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ซึ่งจะต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบจึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้วขอเรียนว่า บุคคลที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลานได้สัญชาติไทยนั้น จะมีอยู่ ๒ กลุ่มได้แก่ (๑) บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและเคยมีสัญชาติไทยแต่ถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และ (๒) บุตรหลานของบุคคลที่ถูกถอนสัญชาติไทยดังกล่าวซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ และได้สัญชาติไทยโดยการเกิด โดยบุคคลทั้งสองกลุ่มจะต้องมีหลักฐานและดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในหนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๘ **ส่วนกรณีบุคคลใดเคยมีสัญชาติไทยหรือไม่จะต้องพิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่บุคคลนั้นเกิด และฉบับต่อๆ มาว่ามีบทบัญญัติที่กระทบต่อการได้หรือเสียสัญชาติไทยของบุคคลนั้นหรือไม่ อย่างไร** เช่น กรณีของนายตั้น (ถิ่น) เหยียนวัน ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย บุคคลดังกล่าวย่อมไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเนื่องจากพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๔๙๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๗ (๑) และ (๓) กำหนดให้บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและได้สัญชาติไทยโดยการเกิดจะต้องมีบิดาหรือมารดาเป็นคนไทย แต่ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐ มาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยมารดามีเชื้อคนไทยในระหว่างใช้พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖ (ระหว่างวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๖ ถึงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐) ย่อมได้สัญชาติไทย **จึงมีผลทำให้นายตั้น (ถิ่น) เหยียนวัน เป็นผู้มีสัญชาติไทยตามกฎหมายถึงแม้รายการสัญชาติในเอกสารทะเบียนราษฎรจะไม่ได้แก้ไขรายการเป็นสัญชาติไทยก็ตาม** ดังนั้นบุคคลดังกล่าวจึงอยู่ในเงื่อนไขที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ โดยปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๘ ความเห็นของจังหวัดถูกต้องแล้ว

อนึ่ง กรมการปกครองได้ตรวจเอกสารที่ส่งไปพร้อมหนังสือของจังหวัดพบว่า นายถิ่น เหยียนวัน มีหลักฐานการเกิดเป็นสูติบัตร ท.ร. ๑๙ ตอนที่ ๔ เลขที่ ๗๖/๒๔๙๗ ออกให้โดยสำนักทะเบียนหนองเอี่ยน อำเภอ

คำชะอี จังหวัดนครพนม เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ซึ่งไม่น่าจะถูกต้องเนื่องจากแบบพิมพ์สุติบัตร (ท.ร.๑๙) เป็นแบบพิมพ์ตามระเบียบการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อใช้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๙ รายละเอียดตามสำเนาหนังสือกรมมหาดไทย ที่ ๓๒๒๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ และเอกสารเกี่ยวข้องที่ส่งมาพร้อมนี้ ประกอบกับเอกสารดังกล่าวเป็นหลักฐานสำคัญที่จะยืนยัน ถิ่นที่เกิดของผู้ร้องรายนี้ จึงขอให้จังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องนี้ให้ปรากฏชัดเจนและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัตติ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๓-๖

โทรสาร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๘

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๓

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติกรณีการได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นจังหวัดสกลนคร) และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๔๑๑๐ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙

ด้วยกรมการปกครองได้ตอบข้อหารือของจังหวัดสกลนครเกี่ยวกับการได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลาน ได้สัญชาติไทย และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ เรื่องการกำหนดสถานะให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลาน ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ สรุปว่า

๑. บุคคลที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ จะมีอยู่ ๒ กลุ่มได้แก่ (๑) บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและเคยมีสัญชาติไทยแต่ถูกถอนสัญชาติตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และ (๒) บุตรหลานของบุคคลที่ถูกถอนสัญชาติไทยดังกล่าวซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ และไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด โดยบุคคลทั้งสองกลุ่มจะต้องมีหลักฐานและดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘

ส่วนกรณีบุคคลใดเป็นผู้ที่เคยมีสัญชาติไทยหรือไม่ จะต้องพิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่บุคคลนั้นเกิด และฉบับต่อๆ มาว่ามีบทบัญญัติที่กระทบต่อการได้หรือเสียสัญชาติไทยของบุคคลนั้นหรือไม่ อย่างไร เช่น กรณีผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๒ โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย บุคคลดังกล่าวย่อมเป็นผู้มีสัญชาติไทยเนื่องจาก พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๓ (๓) ซึ่งเป็นกฎหมายสัญชาติที่ใช้อยู่ในขณะนั้นกำหนดให้บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยเป็นคนไทย แม้ต่อมาจะมีการยกเลิก พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๔๕๖ และประกาศใช้ พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๔๙๕ รวมถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ รวมถึง พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ก็ไม่มีบทบัญญัติในมาตราใดที่ทำให้บุคคลที่ได้

สัญชาติไทยโดยการเกิดตาม พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ ต้องเสียสัญชาติไทย ผู้ร้องจึงเป็นผู้มีสัญชาติไทยตามกฎหมายถึงแม้รายการสัญชาติในเอกสารทะเบียนราษฎรจะไม่ได้ระบุนายการสัญชาติไทยก็ตาม จนกระทั่งมีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ใช้บังคับผู้ร้องจึงถูกถอนสัญชาติไทย ดังนั้นผู้ร้องจึงอยู่ในเงื่อนไขที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ โดยปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘

๒. กรณีที่ผู้ร้องนำภาพถ่ายเอกสารหนังสือรับรองสถานที่เกิดมาประกอบคำร้องขอมีสัญชาติไทยนั้น หลักฐานดังกล่าวมิใช่เอกสารการทะเบียนราษฎรแต่ก็เป็นหลักฐานสำคัญที่จะยืนยันถิ่นที่เกิดของผู้ร้องว่าเป็นบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยจริงหรือไม่ ซึ่งหากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นมีความสงสัยว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่ถูกต้องหรือไม่ ก็ชอบที่จะตรวจสอบไปยังหน่วยงานซึ่งเป็นผู้จัดทำเอกสารฉบับนั้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงแล้วใช้เป็นหลักฐานร่วมกับเอกสารการทะเบียนราษฎรในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ร้อง เช่น ทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓ หรือ ท.ร.๑๔) เป็นต้น และเนื่องจากกรณีตามข้อหาหรือปรากฏว่าผู้ร้องมีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ดังนั้นหากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาเพิ่มชื่อและรายการบุคคลของผู้ร้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยแล้ว ให้แจ้งผู้ร้องติดต่อขอยกเลิกใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวด้วย รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนต่างๆ เป็นไปด้วยความถูกต้องในแนวทางเดียวกัน จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งสำนักทะเบียนทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัติน)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๓-๖

โทรสาร ๐-๒๕๐๖-๕๒๓๗

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๔๑๑๐

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ทาหรือแนวทางปฏิบัติกรณีการได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๑๗.๔/๒๕๓๙ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ตามที่ขอหารือกรณีสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองสกลนคร ทาหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ เรื่องการกำหนดสถานะให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลานฯ กรณีของนายเฉลิมพล ฟานดิง เลขประจำตัวประชาชน ๕-๔๗๙๙-๐๐๐๑๖-๓๖-๗ เกิดวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๒ มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) เลขที่ ๑๒๘๗/๒ ถนนสุขเกษม ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองฯ จังหวัดสกลนคร ระบุรายการสัญชาติ เวียดนาม ได้ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยและขอแก้ไขรายการสัญชาติในทะเบียนบ้านให้กับตนเองตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลานได้สัญชาติไทย โดยเทศบาลเมืองสกลนครอ้างว่าประกาศกระทรวงมหาดไทยและหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึงข้างต้นระบุรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของบุคคลที่จะได้สัญชาติไทยไว้ไม่ชัดเจนโดยเฉพาะข้อความที่ว่า “เคยมีสัญชาติไทย” ซึ่งเทศบาลฯ มีความเข้าใจว่าหมายถึงเฉพาะบุคคลที่เคยมีการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน แล้วต่อมาได้มีการจำหน่ายรายการสัญชาติไทยออกจากทะเบียนบ้านเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีข้อสงสัยว่าการพิจารณาสัญชาติของบุคคลจะสามารถนำกฎหมายว่าด้วยสัญชาติฉบับเดิมที่ถูยกยกเลิกไปแล้วมาบังคับใช้ได้หรือไม่ ทั้งนี้ จังหวัดสกลนครมีความเห็นว่า

๑. คำว่า “เคยมีสัญชาติไทย” ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ หมายถึงบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดน และต่อมาได้ถูกถอนสัญชาติไทยโดยผลของประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะเคยมีชื่อและรายการบุคคลระบุสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านมาก่อนหรือไม่ก็ตาม ถือว่าเป็นผู้เคยมีสัญชาติไทยตามนัยความหมายในประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้

๒. ถ้าหากปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องเกิดในราชอาณาจักรไทย เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ผู้ร้องย่อมได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดน โดยผลของพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๓ (๓) จึงถือได้ว่าผู้ร้องได้เคยมีสัญชาติไทยมาก่อน ผู้ร้องจึงอยู่ในเงื่อนไขที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ และเนื่องจากการพิจารณาให้สัญชาติไทยแก่บุคคลเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ซึ่งจะต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ ประกอบกับจังหวัดสกลนครมีชาวเวียดนามที่เกิดในราชอาณาจักรไทยเช่นเดียวกับผู้ร้องเป็นจำนวนมาก จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ความละเอียดคงอยู่แล้ว นั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้วขอเรียนว่า บุคคลที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลานได้สัญชาติไทยนั้น จะมีอยู่ ๒ กลุ่มได้แก่ (๑) บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและเคยมีสัญชาติไทย แต่ถูกถอนสัญชาติตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และ (๒) บุตรหลานของบุคคลที่ถูกถอนสัญชาติไทย ดังกล่าวซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ และไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด โดยบุคคลทั้งสองกลุ่มจะต้องมีหลักฐานและดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๘ **ส่วนกรณีบุคคลใดเป็นผู้ที่เคยมีสัญชาติไทยหรือไม่ จะต้องพิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่บุคคลนั้นเกิด และ ฉบับต่อๆ มาว่ามีบทบัญญัติที่กระทบต่อการได้หรือไม่ อย่างไร** เช่น กรณีของนายเฉลิมพล ฟานดิง ตามข้อหารือ ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๒ โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย บุคคลดังกล่าวย่อมเป็นผู้มีสัญชาติไทย เนื่องจาก พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๓(๓) กำหนดให้บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยเป็นคนไทย แม้ต่อมาจะมีการยกเลิก พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๔๕๖ และประกาศใช้ พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๔๙๕ รวมถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ รวมถึง พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ก็ไม่มีบทบัญญัติในมาตราใดที่ทำให้บุคคลที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตาม พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๔๕๖ ต้องเสียสัญชาติไทย จึงมีผลให้นายเฉลิมพล ฟานดิง เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายถึงแม้รายการสัญชาติในเอกสารทะเบียนราษฎรจะไม่ได้ระบุงานการสัญชาติไทยก็ตาม จนกระทั่งมีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๕ นายเฉลิมพลฯ จึงถูกถอนสัญชาติไทย ดังนั้น บุคคลดังกล่าวจึงอยู่ในเงื่อนไขที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ โดยปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๘ ความเห็นของจังหวัดถูกต้องแล้ว

สำหรับประเด็นที่ว่าผู้ร้องนำภาพถ่ายเอกสารหนังสือรับรองสถานที่เกิดมาประกอบคำร้องถูกต้องหรือไม่นั้น ขอเรียนว่าหลักฐานดังกล่าวมิใช่เอกสารการทะเบียนราษฎรแต่ก็เป็นหลักฐานสำคัญที่จะยืนยันถิ่นที่เกิดของผู้ร้องว่าเป็นบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยจริงหรือไม่ ซึ่งหากนายทะเบียนท้องถิ่นมีความสงสัยว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่ถูกต้องหรือไม่ ก็ชอบที่จะตรวจสอบไปยังหน่วยงานซึ่งเป็นผู้จัดทำเอกสารฉบับนั้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงแล้วใช้เป็นหลักฐานร่วมกับเอกสารการทะเบียนราษฎร ในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ร้อง เช่น ทะเบียนบ้าน

(ท.ร.๑๓ หรือ ท.ร.๑๔) เป็นต้น และเนื่องจากผู้ร้องมีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ดังนั้นหากนายทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลเมืองสกลนครพิจารณาเพิ่มชื่อและรายการบุคคลของนายเฉลิมพล ฟานดิ่ง เป็นผู้มีสัญชาติไทยแล้ว ให้แจ้งบุคคลดังกล่าวติดต่อขอยกเลิกใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอให้แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัติ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๓-๖

โทรสาร ๐-๒๗๐๖-๕๒๓๗

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙๕๑๕

กรมการปกครอง

ถนนอังสฤงค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การพิจารณาให้สัญชาติไทยแก่ชนกลุ่มน้อย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดสถานะเป็นบุคคลสัญชาติไทยในเอกสารทะเบียนราษฎรของผู้ที่เคยมีสัญชาติไทยแต่ถูกถอนสัญชาติตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลาน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีสั่งให้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลานได้สัญชาติไทย รายละเอียดตามเอกสารที่อ้างถึงนั้น

กรมการปกครองได้รับการหารือจากอำเภอและหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ ขอทราบแนวทางปฏิบัติกรณีบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ แต่จากการตรวจสอบพบว่าบุคคลดังกล่าวได้เคยยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยไว้ก่อนแล้วและจังหวัดได้ส่งเรื่องให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแต่ยังไม่ได้รับแจ้งผลการอนุมัติ อำเภอสามารถดำเนินการตามคำร้องให้ได้หรือไม่ อย่างไร ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาให้สัญชาติไทยแก่ชนกลุ่มน้อยเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอซักซ้อมความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติเพื่อให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครแจ้งอำเภอ กิ่งอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาลทุกแห่ง และเมืองพัทยา ดำเนินการดังนี้

๑. การขอมีสัญชาติไทยของชนกลุ่มน้อยทุกกลุ่มซึ่งเคยมีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทยและถูกถอนสัญชาติตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ รวมถึงบุตรหลานของบุคคลที่ถูกถอนสัญชาติที่เกิดในราชอาณาจักรไทย ก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ และไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ให้ดำเนินการขอมีสัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ เรื่องการสั่งให้บุคคลซึ่งถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ และบุตรหลานได้สัญชาติไทย โดยปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ ส่วนการขอมีสัญชาติไทยของชนกลุ่มน้อยที่ไม่เข้าเงื่อนไขที่จะได้สัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ให้เสนอจังหวัดพิจารณาแล้วส่งเรื่องให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

๒. กรณีบุคคลที่ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ เป็นผู้ที่เคยยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ไว้ก่อนแล้วแต่ยังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากกระทรวงมหาดไทย นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นสามารถรับคำร้องและดำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๕.๑/ว ๒๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ ได้ เนื่องจากการยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยเป็นสิทธิของผู้ยื่นคำร้อง และหากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้พิจารณาอนุมัติให้ลงรายการสัญชาติไทยแก่ผู้ร้องในเอกสารทะเบียนราษฎร ให้แจ้งบุคคลดังกล่าวยื่นคำร้องเพื่อขอถอนคำร้องขอมีสัญชาติไทยฉบับที่ได้ยื่นไว้ก่อนนั้น แล้วรายงานจังหวัดเพื่อแจ้งกรมการปกครองดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยให้ระบุเลขที่หนังสือจังหวัดที่ส่งคำร้องขอมีสัญชาติไทยของบุคคลดังกล่าวให้ชัดเจนด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัต)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๓-๖

โทรสาร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๘

ที่ มท ๐๐๙.๑/ว ๙๖

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง แนวทางในการตรวจพิจารณากรณีผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำแนะนำการตรวจคุณสมบัติเรื่องการมีสัญชาติไทยโดยการเกิด

ด้วยคณะกรรมการกำกับดูแลการสรรหาสมาชิกสภาแห่งชาติ (กตส.) ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาแห่งชาติ โดยมีผู้แทนจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครองร่วมเป็นอนุกรรมการด้วย ซึ่งในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว ที่ประชุมได้พิจารณาเห็นชอบแนวทางการตรวจสอบคุณสมบัติเรื่องการมีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามที่สำนักบริหารการทะเบียนเสนอ และให้ใช้เป็นคู่มือในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาแห่งชาติโดยได้ผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการให้คำแนะนำและวินิจฉัยการดำเนินการขององค์กรฯ ด้วยแล้ว

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า แนวทางการตรวจสอบคุณสมบัติเรื่องการมีสัญชาติไทยโดยการเกิด ดังกล่าว เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งที่จะใช้เป็นคู่มือในการพิจารณาสัญชาติของบุคคลตามเอกสารการทะเบียนราษฎรรวมถึงการตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคลในกรณีที่กฎหมายกำหนดว่าจะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด อาทิเช่น ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ หรือสมาชิกพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้น จึงขอส่งเอกสารคำแนะนำการตรวจคุณสมบัติเรื่องการมีสัญชาติไทยโดยการเกิดมาพร้อมนี้เพื่อให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครสำเนาแจ้งให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่รับผิดชอบได้ศึกษาทำความเข้าใจและใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ดันประวัติ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๔-๖

คำแนะนำการตรวจคุณสมบัติเรื่องการมีสัญชาติไทยโดยการเกิด

รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๕๙ มาตรา ๒๐ กำหนดให้สมาชิกสภาแห่งชาติต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด ซึ่งคำว่า “การได้สัญชาติไทยโดยกำเนิด” มีความหมายเช่นเดียวกับการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

อย่างไรจึงจะถือได้ว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ได้แก่บุคคลดังต่อไปนี้

๑. ผู้ที่เกิดจากบิดาและมารดาซึ่งเป็นคนสัญชาติไทย (บิดาและมารดาต้องมีสัญชาติไทยอยู่ก่อนแล้วในตอนที่ผู้นั้นเกิด) ดูได้จากเอกสารสูติบัตรหรือใบเกิด หรือถ้าจะดูจากทะเบียนบ้านให้ดูที่เลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักของผู้นั้น เลขหลักแรกจะต้องเป็นเลข ๑ หรือเลข ๒ แต่ถ้าเป็นเลข ๓, ๔, ๕ หรือ ๘ และระบุว่าผู้นั้นมีสัญชาติไทย จะต้องดูหลักฐานอื่นประกอบตามคำแนะนำเพิ่มเติม (๓)
๒. ผู้ที่เกิดจากมารดาเป็นคนสัญชาติไทย บิดาเป็นคนสัญชาติอื่น (มารดาต้องมีสัญชาติไทยอยู่ก่อนแล้วในตอนที่ผู้นั้นเกิด) ดูได้จากเอกสารเช่นเดียวกับคนที่ ๑
๓. ผู้ที่เกิดจากมารดาเป็นคนสัญชาติอื่น บิดาเป็นคนสัญชาติไทย กรณีนี้จะต้องขึ้นอยู่กับสถานที่เกิดของผู้นั้นด้วย เพราะถ้าเกิดในประเทศไทยจะไม่มีปัญหาเรื่องสัญชาติ แต่ถ้าเกิดต่างประเทศ บิดาจะต้องจดทะเบียนสมรสกับมารดา หรือบิดาต้องจดทะเบียนรับรองผู้นั้นเป็นบุตร จึงจะทำให้ผู้นั้นได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ดูได้จากเอกสารเช่นเดียวกับคนที่ ๑ โดยถ้าเอกสารระบุสถานที่เกิดเป็นต่างประเทศจะต้องดูทะเบียนสมรสของบิดามารดา หรือทะเบียนรับรองบุตรประกอบด้วย
๔. ผู้ที่เกิดจากมารดาและบิดาซึ่งเป็นคนสัญชาติอื่นทั้งสองคน โดยบิดาและมารดาเป็นผู้ที่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวอยู่ก่อนแล้วในตอนที่ผู้นั้นเกิด ดูได้จากเอกสารเช่นเดียวกับคนที่ ๑ และควรต้องดูใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของบิดามารดาประกอบด้วย โดยดูวันที่ออกเอกสารใบสำคัญฯ เทียบกับวันเกิดของผู้นั้น

คำแนะนำเพิ่มเติมสำหรับผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติ

- (๑) กรณีไม่มีสูติบัตรหรือใบเกิด และเป็นผู้ที่เกิดจากบิดาสัญชาติไทย มารดาสัญชาติอื่น ให้ดูจากเอกสารหนังสือรับรองการเกิดหรือหนังสือรับรองสถานที่เกิดแทน (เอกสารที่นายอำเภอออกให้)
- (๒) กรณีผู้ที่มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักโดยเลขหลักแรกเป็นเลข ๓, ๔, ๕ หรือ ๘ และรายการบิดาและมารดาของผู้นั้นในทะเบียนบ้านระบุว่าเป็นคนสัญชาติอื่น ให้ดูจากสูติบัตรหรือหนังสือรับรองการเกิดตาม (๑) และต้องดูใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของบิดาและมารดาด้วย

- (๓) กรณีผู้มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักโดยเลขหลักแรกเป็นเลข ๓, ๔, ๕ หรือ ๘ และรายการบิดาและหรือมารดาของผู้นั้นในทะเบียนบ้านระบุว่าเป็นคนสัญชาติไทย ควรต้องดูหลักฐานของบิดามารดาว่าได้สัญชาติไทยมาอย่างไร เช่นบางคนอาจได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ หรือบางคนได้สัญชาติไทยโดยคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งจะมีผลต่อการได้สัญชาติของบุตรทั้งสิ้น ทั้งนี้หลักฐานที่ควรต้องดูได้แก่ สูติบัตรหรือใบเกิดของบิดามารดา หรือทะเบียนบ้านของบิดามารดา โดยดูว่าบิดาของบิดาและมารดา (ปู่และตา) และมารดาของบิดาและมารดา (ย่าและยาย) เป็นคนสัญชาติไทยหรือไม่
- (๔) กรณีที่มีปัญหาในการพิจารณาเรื่องสัญชาติของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อ ให้ประสานงานกับ **สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น** ที่ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเพื่อตรวจสอบหลักฐานที่จำเป็นเพิ่มเติม

คำแนะนำสำหรับผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ

เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการตรวจพิจารณาคุณสมบัติ ผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ **ให้แนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง** ไปพร้อมกับแบบกรอกประวัติผู้สมัคร/ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ (แบบ กตส. ๑-๐๑) ดังต่อไปนี้

๑. สำเนาสูติบัตรหรือใบเกิด หรือหนังสือรับรองสถานที่เกิดของผู้สมัครฯ
๒. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้สมัครฯ
๓. สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของผู้สมัครฯ หน้าที่มีรายการของผู้สมัคร และหน้าที่มีรายการบิดาและรายการมารดาของผู้สมัคร (กรณีบิดาและมารดามีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแห่งเดียวกับผู้สมัคร)
๔. สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของบิดาและมารดา **(เฉพาะกรณีบิดาและมารดามีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านคนละแห่งกับผู้สมัคร ซึ่งอาจขอคัดสำเนารายการตามแบบ ท.ร.๑๔/๑ ที่สำนักทะเบียนแห่งใดแทนก็ได้)**
๕. มรณบัตรของบิดาหรือมารดา **(กรณีบิดาหรือมารดาเสียชีวิต และไม่ปรากฏรายการของผู้ที่เสียชีวิตในทะเบียนบ้าน)**
๖. ใบสำคัญการสมรสของบิดาและมารดา หรือทะเบียนรับรองบุตร **(เฉพาะกรณีผู้สมัครฯ เป็นผู้ที่เกิดต่างประเทศ)**
๗. ใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของบิดาและมารดา **(เฉพาะกรณีบิดาและมารดาเป็นผู้มีสัญชาติอื่นหรือไร้สัญชาติ)**
๘. ใบสำคัญการแปลงสัญชาติเป็นไทยของบิดามารดา **(เฉพาะกรณีบิดามารดาได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ)**

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๔๓๕๗

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๘ มีนาคม ๒๕๕๐

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งการพิจารณาสัญชาติไทยของนายอำเภอแม่สาย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๘ แผ่น

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้ส่งเรื่องร้องเรียนของนางสาวอำพร สามแปง (สามแป้ง) ร้องขออุทธรณ์คำสั่งนายอำเภอแม่สายต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกรณีผู้ร้องยื่นคำร้องขอสัญชาติไทยต่อนายอำเภอแม่สายเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ โดยมีหลักฐานของบิดาที่ระบุว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๘ ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายทะเบียนฯ ได้เสนอนายอำเภอแม่สายพิจารณาสัญชาติของผู้ร้องสรุปว่า นางสาวอำพรฯ เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๒๒ ที่อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีบิดาเป็นบุคคลสัญชาติไทย มารดาเป็นบุคคลสัญชาติพม่า จึงไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ มีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) และในบัญชีสำรวจผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า (พ.ถ.๒) ซึ่งผู้ร้องอาจได้สัญชาติไทยใน ๒ กรณีคือ (๑) ได้สัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทยแต่ขาดหลักฐานยืนยันเนื่องจากบิดาเสียชีวิต ไม่พบหลักฐานทะเบียนบ้านฉบับปี พ.ศ. ๒๕๒๖ และตรวจสอบไม่พบทะเบียนคนเกิดของนางสาวอำพรฯ ที่สำนักทะเบียนอำเภอแม่จัน ประกอบกับหลักฐานของบิดาเรื่องสัญชาติมีความขัดแย้งกัน (๒) หากไม่อาจดำเนินการตามข้อ ๑ จะสามารถเพิ่มชื่อผู้ร้องในทะเบียนประวัติผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า (พ.ถ.๒) ซึ่งนายอำเภอแม่สายได้พิจารณาให้เพิ่มชื่อผู้ร้องในทะเบียนประวัติผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าและให้หนังสือรับรองแทนบัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยไว้ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายทะเบียนฯ ได้แจ้งผู้ร้องทราบว่าไม่สามารถขอสัญชาติไทยได้เนื่องจากผู้ร้องได้ยอมรับการเป็นคนสัญชาติพม่าและเป็นคนพลัดถิ่นแล้ว นางสาวอำพรฯ เห็นว่าการที่นายอำเภอแม่สายมีคำสั่งให้ตนเองเป็นคนสัญชาติพม่าเป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรม เนื่องจากผู้ร้องเกิดในประเทศไทยโดยมีบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทยตามหลักฐานสูติบัตรของสำนักทะเบียนตำบลแม่คำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ชื่อเด็กหญิงอำพร สามแปง เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๒๒ บิดาชื่อ นายไสว สัญชาติไทย มารดาชื่อนางติบ สัญชาติไทย (ไทยใหญ่) ใบสำคัญตามแบบ สด.๙ ที่ ๔๒๑ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ ของนายไสว สามแปง มรณบัตรของนายไสว สามแปง ออกให้โดยสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลแม่สาย เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๘ มีรายการว่านายไสว สามแปง สัญชาติไทย ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๓๖ ลำเนาทะเบียนบ้านของนายไสว สามแปง รายการที่อยู่

เลขที่ ๑๕๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และมีพยานบุคคลให้การรับรอง ๒ ราย รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมการปกครองพิจารณาปัญหากรณีการร้องเรียนของนางสาวอำพร สามแปง (สามแป้ง) แล้วเห็นว่า นางสาวอำพรฯ มีหลักฐานสูติบัตรที่ออกโดยสำนักทะเบียนตำบลแม่คำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ระบุบิดาชื่อนายไสว สัญชาติไทย มารดาชื่อนางตีบ สัญชาติไทยใหญ่ ซึ่งหากนางสาวอำพรฯ มีพยานหลักฐานยืนยันข้อเท็จจริงได้ว่าตนเป็นบุตรของนายไสว สามแปง เลขประจำตัวประชาชน ๓-๕๗๐๙-๐๐๑๖๑-๙๘-๑ สัญชาติไทยบุตรนายแสง นางก่องคำ บุคคลสัญชาติไทย ซึ่งเคยมีชื่ออยู่บ้านเลขที่ ๑๕๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายจริง นางสาวอำพร สามแปง ซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทยเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๒ และไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๒ เนื่องจากในขณะเกิดมีมารดาที่ไม่ได้สมรสกับบิดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต ย่อมได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดให้ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ถ้าในขณะที่เกิดบิดาและมารดาไม่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๗ ทวิวรรคหนึ่ง จึงขอให้จังหวัดเชียงรายแจ้งอำเภอแม่สายให้แนะนำนางสาวอำพรฯ ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๑๐๓ แล้วดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยตรวจสอบหลักฐานเอกสารและสอบสวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น นางก่องคำ สามแปง ย่าของผู้ร้อง และเพื่อนบ้านใกล้เคียง หรือบุคคลที่น่าเชื่อถือเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติและสัญชาติของนายไสว สามแปง รวมทั้งความสัมพันธ์ของบุคคลดังกล่าวกับผู้ร้องว่าเป็นบิดาและบุตรจริงหรือไม่ซึ่งหากผลการตรวจสอบปรากฏว่านางสาวอำพรฯ เป็นบุตรของนายไสว สามแปง บุคคลสัญชาติไทย ตามที่ปรากฏรายการในสูติบัตรของนางสาวอำพรฯ จริงให้นายทะเบียนอำเภอแม่สายดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร้องโดยเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) สถานะผู้มีสัญชาติไทยตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๑๐๓ และจำหน่ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) รวมทั้งทะเบียนประวัติผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าของบุคคลดังกล่าว ผลเป็นประการใดให้แจ้งผู้ร้องทราบเป็นลายลักษณ์อักษรและแจ้งกรมการปกครองทราบโดยด่วนด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญชัย สุนทรมัญญ์)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๔๒

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล่าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การแก้ไขรายการสัญชาติในทะเบียนบ้าน

เรียน นายทะเบียนจังหวัดนนทบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนนทบุรี ที่ นบ ๐๐๑๗.๑/๑๘๙๙ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ตามที่สำนักทะเบียนจังหวัดนนทบุรีหารือการขอแก้ไขรายการสัญชาติ กรณีนายบุญมี (ชนวนเวีย) ต้นชูเกียรติ เลขประจำตัวประชาชน ๓-๑๐๑๕-๐๐๓๕๙-๗๓-๘ อยู่บ้านเลขที่ ๑๓๕/๗๔๔ หมู่ที่ ๔ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ยื่นคำร้องขอแก้ไขรายการสัญชาติในทะเบียนบ้านให้กับบุตรที่เกิดกับภรรยาชื่อนางลิอาชีว สัญชาติจีน เกิดที่ประเทศจีน รวม ๒ คน คือนายเจียวเซ็งเซิน เลขประจำตัวประชาชน ๓-๑๐๑๕-๐๐๓๕๙-๗๖-๒ สัญชาติจีน เกิดเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๐๕ และนางสาวเมี่ยวจวนเซ็ง เลขประจำตัวประชาชน ๓-๑๐๑๕-๐๐๓๕๙-๗๗-๑ สัญชาติจีน เกิดเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๗ ขณะที่เกิดบิดาและมารดามีสัญชาติจีน ต่อมาภายหลังนายบุญมี ได้รับอนุมัติให้แก้ไขสัญชาติจาก “จีน” เป็น “ไทย” เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๘ เนื่องจากมีมารดาเป็นบุคคลสัญชาติไทย จากนั้นนายชนวนเวีย ได้ขอเปลี่ยนชื่อเป็น “บุญมี” ขอแก้ไขชื่อสกุลเป็น “ต้นชูเกียรติ” และจดทะเบียนสมรสกับนางลิอาชีวเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ สำนักทะเบียนจังหวัดนนทบุรีมีความเห็นว่านายเจียวเซ็งเซิน และนางสาวเมี่ยวจวนเซ็ง เกิดนอกราชอาณาจักรและขณะที่เกิดบิดาและมารดามีสัญชาติจีนต่อมาบิดาได้สัญชาติไทยและจดทะเบียนสมรสกับมารดาภายหลังบุตรทั้งสองเกิดดังนั้น บุตรทั้งสองคนจึงไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากการจดทะเบียนสมรสมีผลให้บุตรเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายนับแต่วันจดทะเบียนสมรสได้ย้อนหลังไปถึงวันเกิดความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ นั้น

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาข้อหารือของสำนักทะเบียนจังหวัดนนทบุรีแล้วเห็นว่า นายบุญมี (นายชนวนเวีย) ได้รับการแก้ไขสัญชาติจาก “จีน” เป็น “ไทย” เนื่องจากมีมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งบัญญัติให้มาตรา ๗ (๑) มีผลใช้

บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย ดังนั้นนายบุญมีฯ จึงเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดสำหรับบุตรของนายบุญมีฯ ที่เกิดกับนางลีอาชีว บุคคลสัญชาติจีน เกิดที่ประเทศจีนทั้งสองคน คือ นายเจียวเซ็งเซิน เกิดเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๐๕ และนางสาวเมียวจางเซ็ง เกิดเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๗ ซึ่งในขณะที่เกิดบิดามิได้จดทะเบียนสมรส แต่ได้มาจดทะเบียนสมรสกันภายหลังนั้น ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการการกฤษฎีกาวิวินิจฉัยกรณีของเด็กชายชินโดม บุญรุ่งเรือง และสำนักทะเบียนกลางได้แจ้งนายทะเบียนทราบและให้ถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๑๘๗๐ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัตติ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๔-๖

ที่ นบ ๐๐๑๗.๑/๑๘๙๙

ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี
ถนนรัตนธิเบศร์ นบ. ๑๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เรื่อง ทาหรือการขอแก้ไขรายการสัญชาติในทะเบียนบ้าน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนกลาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสืออำเภอเมืองนนทบุรี ที่ นบ ๐๑๑๗/๐๓๓๙ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๐
จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยอำเภอเมืองนนทบุรีได้ทาหรือการขอแก้ไขรายการสัญชาติในทะเบียน กรณีนายบุญมี ต้นชูเกียรติ อยู่บ้านเลขที่ ๑๓๕/๗๔๔ หมู่ที่ ๔ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ร้องขอแก้ไขสัญชาติในทะเบียนบ้านให้แก่บุตร จำนวน ๒ ราย จากสัญชาติ “จีน” เป็น “ไทย” ซึ่งได้แก่ นายเจียวเซ่งเซ้น เลขประจำตัวประชาชน ๓-๑๐๑๕-๐๐๓๕๙-๗๖-๒ และนางสาวเมี่ยวจางเซ้ง เลขประจำตัวประชาชน ๓-๑๐๑๕-๐๐๓๕๙-๗๗-๑ ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. นายเจียวเซ่งเซ้น เกิดที่จังหวัดกวางตุ้ง ประเทศจีน เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๐๕ และนางสาวเมี่ยวจางเซ้ง เกิดที่จังหวัดกวางตุ้ง ประเทศจีน เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๗ ทั้ง ๒ คนเป็นบุตรของนายบุญมี ต้นชูเกียรติ (เดิมชื่อนายเซเวนเวีย) และนางลืออาฮิว ขณะที่บุคคลทั้งสองเกิดบิดาและมารดามีสัญชาติจีน

๒. ต่อมานายเซเวนเวีย ผู้เป็นบิดา ได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขสัญชาติจาก “จีน” เป็น “ไทย” ตามมาตรา ๔ และมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้รับอนุมัติให้แก้ไขสัญชาติจาก “จีน” เป็น “ไทย” ตามหนังสือ ที่ นบ ๐๐๑๗/ท ๓๐๙ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ จากนั้นได้เปลี่ยนชื่อตัวจาก “เซเวนเวีย” เป็น “บุญมี” และจดทะเบียนสมรสกับนางลืออาฮิว บุคคลสัญชาติจีน เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๘

จังหวัดนนทบุรีได้พิจารณาจากเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า นายเจียวเซ่งเซ้น เกิดนอกราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๐๕ และ นางสาวเมี่ยวจางเซ้ง เกิดนอกราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๗ ซึ่งขณะที่บุคคลทั้งสองเกิดบิดาและมารดามีสัญชาติจีน ต่อมาภายหลังนายเซเวนเวียผู้เป็นบิดาได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขสัญชาติจาก “จีน” เป็น “ไทย” ตามมาตรา ๔ และมาตรา ๑๐ แห่ง พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้จดทะเบียนสมรสกับมารดาของบุคคลทั้งสองเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ จึงมีความ

เห็นว่าบุคคลดังกล่าวทั้ง ๒ คน ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากบิดามารดาไม่มีสัญชาติไทย ขณะที่บุคคลดังกล่าวเกิด แม้ว่าบิดาได้สัญชาติไทยโดยการแก้ไขในภายหลัง แต่ก็ไม่ได้จดทะเบียนสมรสในขณะที่บุคคลทั้งสองเกิด การจดทะเบียนสมรสมีผลให้บุตรชอบด้วยกฎหมายนับแต่วันจดทะเบียนสมรส มิได้ย้อนหลังไปถึงวันเกิด จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้จังหวัดทราบด้วย เพื่อกักได้แจ้งให้อำเภอเมืองนนทบุรี ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชรินทร์ โรจนพานิช)

ปลัดจังหวัดนนทบุรี ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี

ที่ทำการปกครองจังหวัด

กลุ่มงานปกครอง

โทร. ๐-๒๕๕๐-๑๖๕๕

ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๑๑๕๔

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กท. ๑๐๒๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง หรือการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำแนะนำชื่อในทะเบียนบ้าน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง มท ๐๓๑๐.๒/๑๕๕๖๓ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐

พร้อมหนังสือนี้ ขอส่งสำเนาหนังสือกรมการปกครอง ตอบข้อหารือสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ เรื่องหรือการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำแนะนำชื่อในทะเบียนบ้านเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้นายทะเบียนท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ไพโรจน์ พรหมสาส์น

(นายไพโรจน์ พรหมสาส์น)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. ๐-๒๒๘๑-๒๖๘๖, ๐-๒๒๘๒-๐๗๗๖

โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๖๘๓

ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๑๕๕๖๓

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กท. ๑๐๒๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ทหรือการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำหน้าชื่อในทะเบียนบ้าน

เรียน เลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ที่ ศธ ๑๕๐๒/๐๓๓๓๘ ลงวันที่ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๓/ว ๓๓๗ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๐๓

๒. สำเนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำหน้านาม พ.ศ. ๒๕๓๖

ตามที่ได้ทราบว่า นายทรงพันธ์ วรรณมาศ ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ระดับ ๙ สังกัดสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ขอทำบัตรประจำตัวข้าราชการ และขอใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำหน้านามโดยอ้างว่ากรมการปกครอง ได้อนุญาตให้ใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำหน้านามในทะเบียนบ้านแล้วจะสามารถดำเนินการได้หรือไม่ นั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำหน้านาม พ.ศ. ๒๕๓๖ ข้อ ๕ ได้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการมีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการที่ได้รับเป็นค่านำหน้านามได้ในการลงชื่อ หนังสือ เอกสาร งานสารบรรณหรือการเรียกขานใดๆ เสมือนยศ หรือ ค่านำหน้านามอย่างอื่น ซึ่งไม่ครอบคลุมถึงการแก้ไขค่านำหน้านามในทะเบียนบ้าน และค่านำหน้านามของตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าว เป็นเพียงคำที่แสดงให้ทราบถึงการประกอบอาชีพ และ ระดับการดำรงตำแหน่งหน้าที่ของบุคคล ซึ่งมีผู้นิยมยกย่องเรียกขานเป็นค่านำหน้านามกันอยู่ เช่นเดียวกับคำว่า นายแพทย์ นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ เป็นต้น กรณีนี้ได้มีพระราชบัญญัติให้ใช้ค่านำหน้าชื่อ ศักราช ๑๒๒๓ พระราชกฤษฎีกาให้ใช้ค่านำหน้านามสตรี พ.ศ. ๒๔๖๐ และพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ค่านำหน้านามสตรีเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๖๔

กำหนดให้ผู้ที่ไม่มีบรรดาศักดิ์ ยศ หรือ ฐานันดรศักดิ์ ใช้คำว่า นาย นาง นางสาว แล้วแต่กรณีเป็นคำนำหน้านาม โดยกระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้ถือปฏิบัติตามหนังสือสั่งการ ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๓/ว ๓๓๗ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๐๙ ดังนั้น การที่จะใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามในทะเบียนบ้าน จึงไม่อาจกระทำได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพโรจน์ พรหมสารณ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. ๐-๒๒๘๑-๒๖๘๖, ๐-๒๒๘๒-๐๗๗๖

โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๖๙๓

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำหน้านาม

พ.ศ. ๒๕๓๖

โดยที่กฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งกำหนดสิทธิและวิธีปฏิบัติในการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำหน้านามไว้ต่างกันเป็นการแตกต่างกัน จึงสมควรวางระเบียบปฏิบัติราชการในเรื่องนี้ เพื่อประโยชน์แก่งานสารบรรณและความเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกัน ตลอดจนเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติของผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำหน้านาม พ.ศ. ๒๕๓๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“งานสารบรรณ” หมายความว่า งานสารบรรณตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ

“ตำแหน่งทางวิชาการ” หมายความว่า ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือผู้ช่วยศาสตราจารย์ ซึ่งได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาไม่ว่าเป็นตำแหน่งทางวิชาการประจำ ตำแหน่งทางวิชาการพิเศษ ตำแหน่งทางวิชาการเกียรติคุณหรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นในลักษณะเดียวกัน

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ” หมายความว่า ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการและยังคงดำรงตำแหน่งหรือมีสิทธิใช้ตำแหน่งนั้นตามกฎหมายหรือระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า มหาวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบัน โรงเรียน หรือสถานการศึกษาที่ใช้ชื่ออื่นของรัฐหรือเอกชน ซึ่งเปิดสอนในระดับปริญญาและมีอำนาจประกาศปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ข้อ ๕ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการมีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการที่ได้รับเป็นค่านำหน้านามได้ในการลงชื่อ หนังสือ เอกสาร งานสารบรรณหรือการเรียกขานใดๆ เสมือนยศหรือค่านำหน้านามอย่างอื่น

ข้อ ๖ ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการมีสิทธิใช้ค่านำหน้านามอย่างอื่นด้วยให้เรียงตามลำดับก่อนหลังดังนี้

๖.๑ ตำแหน่งทางวิชาการ

๖.๒ ยศ

๖.๓ บรรดาศักดิ์ ชั้นันดรศักดิ์ หรือค่านำหน้านามสตรีที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์และมีสิทธิใช้ค่านำหน้านามนั้นตามกฎหมาย ระเบียบหรือประกาศของทางราชการ

ข้อ ๗ ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการจะใช้ตำแหน่งทางวิชาการได้ชื่อหรือต่อท้ายชื่อก็ได้
ในกรณีที่ดำรงตำแหน่งทางบริหารหรือตำแหน่งอื่นด้วย ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการจะใช้ทั้งตำแหน่งทางวิชาการและตำแหน่งทางบริหารหรือตำแหน่งอื่นได้ชื่อหรือต่อท้ายชื่อพร้อมกันก็ได้

ข้อ ๘ ในกรณีที่ผู้ใดใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำหน้านาม ผู้นั้นไม่สมควรใช้คำว่า “นาย” “นาง” หรือ “นางสาว” เป็นค่านำหน้านามพร้อมกับตำแหน่งทางวิชาการ

ข้อ ๙ ภายในบังคับแห่งกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำหน้านามอาจใช้อักษรย่อ ดังนี้

๙.๑ ศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นในลักษณะเดียวกัน ใช้อักษรย่อ ศ.

๙.๒ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ใช้อักษรย่อว่า รศ.

๙.๓ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ใช้อักษรย่อว่า ผศ.

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่บุคคลอื่นหรือทางราชการจะเรียกชื่อผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการจะใช้ตำแหน่งทางวิชาการตามระเบียบนี้หรือไม่ก็ได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๑ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

ชวน หลีกภัย

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๑๕๒๙

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กท. ๑๐๒๐๐

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เรื่อง หารือการยกเลิกทะเบียนชื่อตัว ชื่อรอง และทะเบียนสมรส

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นจังหวัดร้อยเอ็ด) และปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ รอ ๐๐๑๘/๘๒๒ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๑

๒. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๑๒๒๓๘ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓

พร้อมนี้ ขอส่งสำเนาหนังสือกรมการปกครองตอบข้อหารือจังหวัดร้อยเอ็ด เรื่อง หารือการยกเลิกทะเบียนชื่อตัว ชื่อรอง และทะเบียนสมรส เรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอ กิ่งอำเภอ และเขต ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา โมกขะเวส)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. ๖๒๙๙๑๒๕-๔๑ ต่อ ๔๓๐๕ ๔๓๐๖

โทรสาร ๒๘๑๒๖๘๖

ปกปิด

ที่ รอ ๐๐๑๘/๘๒๒

ศาลากลางจังหวัดร้อยเอ็ด

ถนนเทวาภิบาล รอ. ๔๕๐๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ทาหรือการยกเลิกทะเบียนชื่อตัว ชื่อรอง และทะเบียนการสมรส

เรียน อธิบดีกรมการปกครอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสืออำเภอศรีสมเด็จ ที่ รอ ๑๖๑๘/๒๓๓๙ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๑
จำนวน ๕ แผ่น

ด้วยอำเภอศรีสมเด็จรายงานมาว่า นางเดือน (ชื่อเดิม) เป็นคนสัญชาติลาว ได้แอบอ้างสวมตัว น.ส.สวย กะตะโท ซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเลขที่ ๔๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย ทำบัตรประจำตัวประชาชน ณ ที่ว่าการอำเภอเกษตรวิสัย เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๓๙ และเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๓๙ ได้แจ้งย้ายที่อยู่เข้าบ้านเลขที่ ๖๐ หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ ต่อมาวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๓๙ ได้เปลี่ยนชื่อตัวจาก “สวย” เป็น “เดือน” พร้อมทั้งจดทะเบียนสมรสกับนายวิโรจน์ สวัสดิ์ผล และเปลี่ยนชื่อสกุลจาก “กะตะโท” เป็น “สวัสดิ์ผล” ตามสามี จากนั้นได้ยื่นคำขอเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชน ณ ที่ว่าการอำเภอศรีสมเด็จ ในวันเดียวกันอำเภอศรีสมเด็จ ได้ตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริง ซึ่งนางเดือน รับสารภาพว่า ตนเป็นคนสัญชาติลาวเกิดที่บ้านบากมี เมืองสารคาม แขวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเข้ามาอยู่ประเทศไทย ที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๐ อำเภอศรีสมเด็จ จึงจำหน่ายชื่อนางเดือน สวัสดิ์ผล ออกจากทะเบียนบ้านเลขที่ ๖๐ หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ ตามท.ร. ๙๗ ก. เลขที่ ๘๙๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๑ แล้ว แต่ทะเบียนชื่อตัว ชื่อรอง (แบบ ช.๓) เล่มที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑๒๕๐/๓๙ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๓๙ และทะเบียนการสมรสเลขทะเบียนที่ ๑๕๖/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๓๙ ยังไม่ได้ยกเลิก จังหวัดเห็นว่า กรณียกเลิกการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากนางเดือน เป็นคนสัญชาติลาว ได้แอบอ้างชื่อ น.ส.สวย กะตะโท ซึ่งไม่มีตัวตน มายื่นคำร้องขอเปลี่ยนชื่อจาก “สวย” เป็น “เดือน” เป็นการขัดต่อบทบัญญัติของ พ.ร.บ.ชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ ม. ๕ ที่ระบุว่า “ผู้มีสัญชาติไทยต้องมีชื่อตัวและชื่อสกุล และจะมีชื่อรองก็ได้” ฉะนั้นบุคคลสัญชาติอื่นจึงไม่อาจขอเปลี่ยนชื่อตัวได้

ปกปิด

ปกปิด

เว้นแต่กรณีเพื่อใช้ประกอบหลักฐานในการแปลงชาติหรือคืนสัญชาติไทยเท่านั้น โดยนายทะเบียนจะสั่งอนุญาตไว้ในคำขอ และมีเงื่อนไขว่าอนุญาตเมื่อได้รับการแปลงสัญชาติหรือคืนสัญชาติเป็นไทยแล้ว ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ส่วนกรณีการจดทะเบียนสมรสระหว่างนางเดือน ซึ่งสวมตัวโดยใช้ชื่อ น.ส.สวย กะตะโท กับนายวิโรจน์ สวัสดิ์ผล ไม่ปรากฏว่ามีข้อกฎหมายหรือระเบียบกำหนดแนวทางปฏิบัติว่าจะสามารถเพิกถอนการจดทะเบียนสมรสได้หรือไม่ อย่างไร จังหวัดจึงขอหารือเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลการพิจารณาเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้จังหวัดทราบโดยด่วนด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายอักรพงศ์ พยัคฆนตร)

ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด

ที่ทำการปกครองจังหวัด

ฝ่ายปกครอง

โทร./โทรสาร (๐๔๓) ๕๑๑๗๑๑/มท ๒๓๕๓๑

ปกปิด

ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๑๒๒๓๘

กรมการปกครอง

ถนนอังสฤงค์ กท ๑๐๒๐๐

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ทหารือการยกเลิกทะเบียนชื่อตัว ชื่อรอง และทะเบียนการสมรส

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด

อ้างถึง หนังสือจังหวัดร้อยเอ็ด ปกปิด ที่ รอ ๐๐๑๘/๘๒๒ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำวินิจฉัยสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ ๙๔/๒๕๓๑ เรื่อง จดทะเบียนสมรสให้บุคคลต่างด้าว

ตามที่แจ้งว่าอำเภอศรีสมเด็จ ได้หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการนิบุคคลสัญชาติลาวแอบอ้างสวมตัว น.ส.สวย กะตะโท บุคคลสัญชาติไทยและขอเปลี่ยนชื่อตัวจาก “สวย” เป็น “เดือน” รวมทั้งจดทะเบียนสมรสกับนายวิโรจน์ สวัสดิ์ผล ที่อำเภอศรีสมเด็จ ว่ามีแนวทางปฏิบัติในการที่จะยกเลิกหรือเพิกถอนทะเบียนดังกล่าวได้หรือไม่อย่างไร โดยจังหวัดมีความเห็นว่ากรณีการยกเลิกการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล สามารถกระทำได้ เนื่องจากนางเดือนเป็นคนสัญชาติลาวได้แอบอ้างชื่อ น.ส.สวย กะตะโท ซึ่งไม่มีตัวตน มายื่นคำร้องขอเปลี่ยนชื่อจาก “สวย” เป็น “เดือน” เป็นการขัดต่อบทบัญญัติของพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๕ ที่ระบุว่า “ผู้มีสัญชาติไทยต้องมีชื่อตัว และชื่อสกุล และจะมีชื่อรองก็ได้” ฉะนั้น บุคคลสัญชาติอื่นจึงไม่อาจขอเปลี่ยนชื่อตัวได้ เว้นแต่กรณีเพื่อใช้ประกอบหลักฐานในการแปลงสัญชาติหรือคืนสัญชาติเป็นสัญชาติไทยเท่านั้นโดยนายทะเบียนจะสั่งอนุญาตไว้ในคำขอและมีเงื่อนไขว่าอนุญาตเมื่อได้รับการแปลงสัญชาติหรือคืนสัญชาติเป็นไทยแล้ว จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ส่วนกรณีการจดทะเบียนสมรสระหว่างนางเดือน (ซึ่งสวมตัวโดยใช้ชื่อ น.ส.สวย กะตะโท) กับนายวิโรจน์ สวัสดิ์ผล ไม่ปรากฏว่ามีข้อกฎหมายหรือระเบียบกำหนดแนวทางปฏิบัติว่าจะสามารถเพิกถอนการจดทะเบียนสมรสได้หรือไม่อย่างไร จึงขอหารือเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ นั้น

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. กรณียกเลิกการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุลของผู้แอบอ้างสวมตัวนั้น นายทะเบียนท้องที่ผู้ออกหนังสือสำคัญมีอำนาจยกเลิกและเรียกหนังสือสำคัญการเปลี่ยนชื่อตัว (แบบ ช.๓) คืนได้ รวมทั้งหมายเหตุการจำหน่ายไว้ในหนังสือสำคัญทั้งสองตอนว่า “ยกเลิกเพราะผู้ได้รับอนุญาตไม่มีสัญชาติไทยขัดต่อมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕” ความเห็นของจังหวัดถูกต้องแล้ว

๒. กรณีการจดทะเบียนสมรสระหว่างนางเดือน (ซึ่งสวมตัวใช้ชื่อ น.ส.สวย กะตะโท) กับนายวิโรจน์ สวัสดิ์ผล จะเพิกถอนได้หรือไม่นั้น เมื่อพิจารณาจากคำวินิจฉัยของสำนักงานอัยการสูงสุดแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนได้จดทะเบียนสมรสให้กับบุคคลสัญชาติไทยกับบุคคลต่างด้าวที่แอบอ้างสวมตัวใช้ชื่อตัว ชื่อสกุลของบุคคลอื่น มาแสดงต่อนายทะเบียนโดยที่นายทะเบียนไม่ทราบข้อเท็จจริง ไม่เป็นเหตุที่นายทะเบียนจะไม่ทำการจดทะเบียนสมรสให้ และก็ไม่ใช่เป็นเหตุต้องห้ามตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ หรือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ แต่อย่างใด การจดทะเบียนสมรสดังกล่าวย่อมมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย และนายทะเบียนไม่ใช่ผู้มีส่วนได้เสียที่จะร้องขอต่อศาลให้เพิกถอนการจดทะเบียนสมรสได้ (แม้การสมรสนั้นเป็นโมฆะ) ดังนั้นการที่นายทะเบียนอำเภอศรีสมเด็จได้จดทะเบียนสมรสให้แก่นายวิโรจน์ สวัสดิ์ผล กับนางเดือน (คนต่างด้าว) ซึ่งสวมตัวโดยใช้ชื่อ น.ส.สวย กะตะโท จึงมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย และนายทะเบียนอำเภอศรีสมเด็จมิใช่ผู้มีส่วนได้เสียที่จะร้องขอต่อศาลให้เพิกถอนการจดทะเบียนสมรสดังกล่าวได้

๓. หากนายทะเบียนทราบข้อเท็จจริงโดยปราศจากข้อสงสัยว่าผู้ร้องที่สวมตัวบุคคลอื่นจดทะเบียนสมรส มิใช่บุคคลที่มีชื่อและรายการในทะเบียนสมรส ทำให้มีผู้ได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิดังกล่าวจริง ถึงแม้ไม่มีผู้ใดมาร้องขอให้นายทะเบียนบันทึกข้อเท็จจริง นายทะเบียนก็สามารถบันทึกไว้ในทะเบียนสมรสเพื่อเป็นหลักฐานในการพิสูจน์ตามนัยมาตรา ๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้ โดยการบันทึกนั้นมิได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของการสมรสของคู่กรณีแต่อย่างใด

๔. นายทะเบียนสามารถแจ้งความดำเนินคดีกับบุคคลที่แอบอ้างสวมตัว ฐานแจ้งความเท็จและแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จัดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารราชการหรือเอกสารมหาชน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ และมาตรา ๒๖๗ ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้สำนักทะเบียนอำเภอศรีสมเด็จ และสำนักทะเบียนในพื้นที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา โมกชะเวส)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. ๐-๒๖๒๙-๙๑๒๕-๔๑ ต่อ ๔๓๐๕ ๔๓๐๖

คำวินิจฉัยที่ ๙๔/๒๕๓๑

เรื่อง จดทะเบียนสมรสให้แก่บุคคลต่างด้าว

กฎหมาย ระเบียบ พ.ร.บ. จดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๕๓๘

ปว. ฉบับที่ ๓๓๗

ปปพ. มาตรา ๑๔๙๗

คู่สมรสฝ่ายหญิงซึ่งเป็นคนต่างด้าวขอจดทะเบียนสมรสโดยใช้ชื่อตัวชื่อสกุลของบุคคลอื่นมาแสดงต่อนายทะเบียน ไม่เป็นเหตุที่นายทะเบียนจะไม่ทำการจดทะเบียนให้ และไม่เป็นเหตุต้องห้ามตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๕๓๘ หรือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การจดทะเบียนสมรสย่อมสมบูรณ์ตามกฎหมาย บุตรของคู่สมรสฝ่ายหญิงที่เกิดก่อนการจดทะเบียนสมรส ย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดตามสัญชาติของคู่สมรสฝ่ายชาย เพราะขณะเด็กเกิดบิดา มารดา ยังไม่ได้สมรสกัน

ข้อเท็จจริงและปัญหา กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำตัวประชาชน การทำเอกสารราชการและเอกสารสิทธิให้บุคคลต่างด้าว มีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับกรณีที่นายทะเบียนได้จดทะเบียนสมรสให้แก่บุคคลต่างด้าว ซึ่งมีข้อเท็จจริงว่านางสาวแสงเดือน คนต่างด้าว สัญชาติลาว ได้หลบหนีเข้ามาอยู่ในประเทศไทย แล้วอ้างตัวเป็นคนไทยชื่อนางสาวกาญจนา ไปขอเปลี่ยนชื่อตัวจากนางสาวกาญจนา เป็นนางสาวแสงเดือน ที่สำนักทะเบียนอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม นายทะเบียนหลงเชื่อ จึงเปลี่ยนชื่อตัวให้แล้วต่อมาได้ขอทำบัตรประจำตัวประชาชนที่สำนักทะเบียนเดียวกัน หลังจากนั้นได้นำบัตรประจำตัวประชาชนไปแสดงต่อนายทะเบียนท้องถิ่นเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ขอจดทะเบียนสมรสกับนายคำพันธ์ คนสัญชาติไทย แล้วขอแก้ไขชื่อสกุลตามสามี ในการจดทะเบียนสมรสได้มีบันทึกไว้ว่าคู่สมรสอยู่กินเป็นสามีภรรยากันมาก่อน มีบุตรชายหญิงด้วยกัน ๓ คน และต่อมาวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๒๙ คู่สมรสดังกล่าวได้ขอทะเบียนการหย่าที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทยจึงหารือว่า

สำนักงานอัยการสูงสุด, คำวินิจฉัยสำนักงานอัยการสูงสุด ข้อหารือปัญหากฎหมายและสัญญาของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เล่มที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๓๖ (กรุงเทพฯ : สำนักงานที่ปรึกษากฎหมายสำนักงานอัยการสูงสุด, ๒๕๓๖) น. ๓๑๗-๓๑๘

๑. การที่นายทะเบียนได้จดทะเบียนสมรสให้แก่นายคำพันธ์ กับนางสาวแสงเดือน โดยที่คู่สมรสฝ่ายหนึ่งได้นำชื่อตัว และชื่อสกุลบุคคลอื่นมาใช้ในการจดทะเบียนสมรส จะถือว่าการจดทะเบียนสมรสมีผลสมบูรณ์ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

๒. หากการจดทะเบียนสมรสมีผลสมบูรณ์ถูกต้องตามกฎหมาย จะเป็นผลให้บุตรทั้งสามที่เกิดก่อนการสมรสเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายนับแต่วันจดทะเบียนสมรส ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๕๔๗ บุตรทั้งสามคนจะอยู่ในเงื่อนไขตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ที่จะต้องถูกถอนสัญชาติหรือไม่

๓. หากการจดทะเบียนสมรสไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ใดมีอำนาจในการเพิกถอนการจดทะเบียนสมรสดังกล่าว นายทะเบียนจะร้องขอให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้เพิกถอนการจดทะเบียนสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๙๗ ได้หรือไม่

คำวินิจฉัย ตามข้อหรือข้อ ๑ การที่นายทะเบียนได้จดทะเบียนสมรสให้แก่นายคำพันธ์ กับนางสาวแสงเดือน โดยที่คู่สมรสฝ่ายหญิงได้ใช้ชื่อตัว ชื่อสกุลของบุคคลอื่นมาแสดงต่อนายทะเบียน ไม่เป็นเหตุที่นายทะเบียนจะไม่ทำการจดทะเบียนให้ และก็ไม่เป็นเหตุต้องห้ามตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ หรือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ แต่อย่างใด การจดทะเบียนสมรสดังกล่าวย่อมมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

ตามข้อหรือข้อที่ ๒ บุตรทั้งสามของนางสาวแสงเดือน ซึ่งเกิดจากนายคำพันธ์นั้น เกิดก่อนการจดทะเบียนสมรส ย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดตามสัญชาติของนายคำพันธ์เพราะขณะเด็กทั้งสามเกิด บิดา มารดา ยังไม่ได้สมรสกัน แม้บิดา มารดาจะสมรสกันในภายหลัง การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายก็มีผลนับแต่วันสมรส (คือวันจดทะเบียนสมรส) และก็ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ข้อ ๒

การถอนสัญชาติจะกระทำได้อีกเมื่อบุคคลนี้ “ได้สัญชาติไทย” มาก่อนแล้ว กรณีตามข้อหรือบุตรทั้งสามคนของนางสาวแสงเดือน ไม่ได้สัญชาติไทยจึงไม่ต้องถอนสัญชาติแต่อย่างใด

ตามข้อหรือข้อ ๓ ตามคำตอบในข้อ ๑ การจดทะเบียนสมรสนั้นมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายไม่เป็นโมฆะหรือโมฆียะ อันจะเป็นเหตุให้ร้องศาลขอให้เพิกถอนได้

อย่างไรก็ดี “ผู้มีส่วนได้เสีย” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๙๗ หมายถึง บุคคลที่กล่าวอ้างคนใดซึ่งจะเป็นผู้ต้องเสียถ้าการสมรสนั้นมีผลและเป็นผู้ที่จะได้ถ้าการสมรสนั้นเสียเปล่า (โมฆะ) ดังนั้น นายทะเบียนจึงไม่ใช่ผู้มีส่วนได้เสียที่จะร้องขอให้อัยการเป็นผู้ร้องขอต่อศาลได้ (แม้การสมรสนั้นเป็นโมฆะ)

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๗

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนนครสวรรค์ กท ๑๐๓๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีหรือปัญหาทางทะเบียนราษฎร

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๕๗ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๕

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๘๙๘ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๓๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๑๑ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๖

๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๓๖๘๖ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๒

๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๔/๓๕๕๔ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๙

๔. ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ รวม ๕ แผ่น

ตามที่สำนักทะเบียนกลางเคยชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติ กรณีหรือปัญหาทางทะเบียนราษฎรสรุปว่าให้สำนักทะเบียนทำหนังสือหรือผ่านสำนักทะเบียนจังหวัด หรือสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี นั้น

สำนักทะเบียนกลางขอเรียนว่า ปัจจุบันสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นได้ทำหนังสือ หรือโทรศัพท์หรือปัญหาทางทะเบียนราษฎรไปยังสำนักทะเบียนกลางโดยตรงตลอดเวลาราชการ นอกจากนี้ ยังมีราษฎรไปร้องเรียนด้วยตนเองที่สำนักทะเบียนกลางอยู่เสมอว่าได้ไปติดต่อขอแก้ไขความผิดพลาดบกพร่องของเอกสารทะเบียนราษฎร แต่เจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนปฏิเสธไม่ดำเนินการให้ หรือบอกปัดให้ไปยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนอื่น หรือไม่มีสำนักทะเบียนใดดำเนินการให้ ทำให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อน ซึ่งบางรายได้ทำหนังสือร้องเรียนไปยังสำนักทะเบียนกลางด้วย กรณีที่สำนักทะเบียนกลางได้รับการหรือเป็นประจามี ๑๑ เรื่อง ดังนี้

๑. คนไทยที่เกิดในต่างประเทศโดยไม่มีหลักฐาน หรือมีหลักฐานแสดงว่าเป็นคนสัญชาติไทย มีความประสงค์ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๔๕ และ ข้อ ๔๖

๒. การแก้ไขรายการสัญชาติ ตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๑๑ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๖

๓. การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยไม่มีหลักฐานเอกสารมาแสดงของบุคคลอ้างว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย ตามระเบียบฯ ข้อ ๙๗

๔. การเพิ่มชื่อเด็กอนาถา ตามระเบียบฯ ข้อ ๙๘

๕. การเพิ่มชื่อเด็กสภาพแรกเกิดหรือเด็กก่อนซึ่งถูกทอดทิ้งตามระเบียบฯ ข้อ ๕๙

๖. การออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดของบุคคลตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๓๖๘๖ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๒

๗. การออกหนังสือรับรองการตาย ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๔/๓๔๕๔ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๓

๘. การจำหน่ายชื่อบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน กรณีตายไปแล้วแต่ไม่มีหลักฐานการตายตามระเบียบฯ ข้อ ๑๑๑

๙. การแจ้งย้าย กรณีใบแจ้งการย้ายที่อยู่สูญหาย ตามระเบียบฯ ข้อ ๙๑

๑๐. การเพิ่มชื่อบุคคลต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวและเคยมีชื่อในทะเบียนบ้านมาก่อน ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๐๐

๑๑. คนต่างด้าวเข้าเมืองในลักษณะชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง (มีหนังสือเดินทาง) ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๐๖

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามข้อหาหรือ กระทรวงมหาดไทย และสำนักทะเบียนกลาง ได้วางแนวทางหรือกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนแล้ว ดังนั้นเพื่อให้การหารือปัญหาทางทะเบียนราษฎร ดำเนินการอย่างมีระบบโดยผู้บังคับบัญชาตามสายงานมีส่วนร่วมพิจารณาก่อนการปฏิบัติ รวมทั้งเป็นการบริการ ประชาชนในการขอทำ หรือขอแก้ไขข้อบกพร่องผิดพลาดของหลักฐานทะเบียนราษฎร จึงขอให้สำนักทะเบียน จังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. กำชับสำนักทะเบียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ได้ศึกษาและทำความเข้าใจระเบียบและหนังสือสั่งการดังกล่าว อย่างได้หารือในเรื่องที่มีกฎหมาย ระเบียบหรือหนังสือสั่งการวางแนวทางการปฏิบัติไว้แล้ว ในกรณีมีปัญหา การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร ขอให้หารือเป็นหนังสือหรือหารือทางโทรศัพท์ (กรณีเรื่องด่วน) ไปยังหน่วยงานตาม ลำดับชั้น คือ สำนักทะเบียนจังหวัด หรือสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ตามแนวทางที่สำนัก ทะเบียนกลางได้วางแนวทางการปฏิบัติไว้แล้ว

๒. กรณีราษฎรไปร้องเรียนที่สำนักทะเบียนกลาง หรือมีหนังสือร้องเรียนว่าสำนักทะเบียนใดปฏิบัติ ไม่ดำเนินการให้เมื่อราษฎรไปร้องขอทำ หรือแก้ไขข้อผิดพลาดบกพร่องของหลักฐานทะเบียนราษฎร หากสำนัก ทะเบียนกลางตรวจพบว่าสำนักทะเบียนที่ให้การปฏิเสธ เป็นสำนักทะเบียนที่ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการ

ในเรื่องนั้นๆ สำนักทะเบียนกลางจักแจ้งให้สำนักทะเบียนจังหวัด หรือสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร พิจารณา
ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ฐานบกพร่องต่อหน้าที่ตามสมควรแก่กรณี ซึ่งเมื่อดำเนินการเป็นประการใดแล้ว
ขอให้รายงานผลให้ทราบด้วยทุกครั้งเพื่อจักได้ดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายปริญญา นาคฉัตร์ย)

อธิบดีกรมการปกครอง

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๒๘๑-๓๑๒๑

ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

ลำดับที่	ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ	กฎหมาย ระเบียบ	หมายเหตุ
๑	คนสัญชาติไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศ หรือ เกิดในต่างประเทศแล้วเดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยไม่มีหลักฐานที่แสดงว่าเป็นคนสัญชาติไทย ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ขอเพิ่มชื่อมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียน ได้รับคำร้องให้ดำเนินการดังนี้ (๑) ส่งตัวผู้ร้องให้ตรวจคนเข้าเมืองแห่งท้องที่ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติ เมื่อตรวจคนเข้าเมืองดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบแล้ว หากเชื่อว่าเป็นบุคคลสัญชาติไทย ก็จะมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบ (๒) หากได้รับแจ้งจากตรวจคนเข้าเมืองว่าผู้ร้องเป็นคนสัญชาติไทย ให้สอบสวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้ร้อง (๓) เมื่อนายทะเบียนอนุญาตแล้วให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมทั้งหมายเหตุ ในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๔) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้เพิ่มชื่อตามแบบ ท.ร.๕๘ ก. (๕) ส่ง ท.ร.๕๘ ก. ตอนที่ ๑ ไปยังสำนักทะเบียนกลาง	ระเบียบฯ ข้อ ๕๕	

ลำดับที่	ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ	กฎหมาย ระเบียบ	หมายเหตุ
๒	คนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศโดยมีหลักฐานมีความประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ผู้ร้องยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนด ต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้ (๑) เรียกและตรวจสอบหลักฐานการจดทะเบียนคนเกิด (สูติบัตร) หรือหลักฐานการเกิดที่ออกโดยรัฐบาลของประเทศนั้น ซึ่งได้แปลและรับรองว่าถูกต้อง โดยกระทรวงการต่างประเทศหนังสือเดินทางเข้าเมืองของคนที่จะขอเพิ่มชื่อรวมทั้งสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและบัตรประจำตัวผู้ร้อง (๒) สอบสวนผู้ร้องให้ได้ข้อเท็จจริงว่าบุคคลดังกล่าวเกิดในต่างประเทศและมีความประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (๓) เมื่อนายทะเบียนอนุญาต ให้บันทึกการอนุญาตในด้านหลังของหลักฐานการจดทะเบียนคนเกิดหรือหลักฐานการเกิดแล้วให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน พร้อมทั้งหมายเหตุในช่อง ย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๔) กำหนดเลขประจำตัวประชาชน ให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบ ท.ร.๔๘ ก. (๕) ส่ง ท.ร.๔๘ ก. ตอนที่ ๑ ไปยังสำนักทะเบียนกลาง	ระเบียบฯ ข้อ ๙๖	

ลำดับที่	ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ	กฎหมาย ระเบียบ	หมายเหตุ
๓	บุคคลอ้างว่าเป็นคนมีสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยไม่มีหลักฐานเอกสารมาแสดง ให้เจ้าบ้านหรือผู้ขอเพิ่มชื่อยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ขอเพิ่มชื่อมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้ (๑) สอบสวนเจ้าบ้านผู้ขอเพิ่มชื่อ บิดามารดาหรือญาติพี่น้อง (ถ้ามี) หรือบุคคลที่น่าเชื่อถือประกอบการพิจารณา (๒) ให้ตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลางว่าบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อมีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้านแห่งอื่นใดหรือไม่ (๓) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่ (๔) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” หรือ หนังสือ...ลงวันที่...” แล้วแต่กรณี แล้วให้นายทะเบียน ลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๕) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบ ท.ร.๔๘ ก. (๖) ส่ง ท.ร.๔๘ ก. ตอนที่ ๑ ไปยังสำนักทะเบียนกลาง	ระเบียบฯ ข้อ ๔๗	

ลำดับที่	ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ	กฎหมาย ระเบียบ	หมายเหตุ
๔	บุคคล หน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐขอเพิ่มชื่อเด็กอนาถาซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ผู้อุปการะเลี้ยงดู ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เด็กอนาถามีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้ (๑) สอบสวนผู้อุปการะเลี้ยงดู และเด็กในความอุปการะ เพื่อทราบประวัติเบื้องต้นของเด็กในความอุปการะ รวมทั้งหลักฐานอื่นเพิ่มเติม (ถ้ามี) (๒) ให้ตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลางว่าเด็กอนาถามีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านแห่งอื่นใดหรือไม่ (๓) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่ (๔) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้าน โดยลงรายการตามข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏทราบได้ในขณะนั้น รายการใดที่ไม่ทราบให้ทำเครื่องหมาย “...” ไว้ พร้อมหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...หรือหนังสือ...ลงวันที่...” แล้วแต่กรณีแล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อ และวันเดือนปีกำกับไว้	ระเบียบฯ ข้อ ๙๘	

ลำดับที่	ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ	กฎหมาย ระเบียบ	หมายเหตุ
๕	(๕) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบ ท.ร.๕๘ ก. (๖) ส่ง ท.ร.๕๘ ก. ตอนที่ ๑ ไปยังสำนักทะเบียนกลาง เด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กอ่อนซึ่งถูกทอดทิ้งเมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้รับตัวเด็กไว้ให้บันทึกการรับตัวเด็กตามแบบบันทึกแจ้งความแล้วแต่กรณีไว้เป็นหลักฐาน แล้วให้ส่งตัวเด็ก พร้อมหลักฐานการบันทึกการรับตัวเด็กให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์แห่งท้องที่เมื่อเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์แห่งท้องที่ที่ได้รับตัวเด็กไว้แล้ว ให้แจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่สถานสงเคราะห์ ตั้งอยู่ และให้นายทะเบียนดำเนินการดังนี้ (๑) เรียกบัตรประจำตัวผู้แจ้ง ลำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านของสถานสงเคราะห์และบันทึกการรับตัวเด็ก (๒) สอบสวนผู้แจ้งและผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวเด็กให้มากที่สุด (๓) รวบรวมหลักฐานพร้อมด้วยความเห็นของนายทะเบียนเสนอนายอำเภอท้องที่พิจารณา (๔) เมื่อนายอำเภอท้องที่พิจารณาอนุมัติแล้วให้นายทะเบียนดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการรับแจ้งการเกิดตามข้อ ๕๒	ระเบียบฯ ข้อ ๕๔	

ลำดับที่	ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ	กฎหมาย ระเบียบ	หมายเหตุ
๖	ให้นายทะเบียนลงรายการของเด็กตามข้อเท็จจริงเท่าที่สามารถจะทราบได้ รายการใดไม่ทราบก็ให้ทำเครื่องหมาย “_” ไว้ เมื่อปรากฏแน่ชัดว่าบุคคลในทะเบียนบ้านนั้นได้ตายไปแล้ว แต่ยังไม่ได้อำนาจซื้อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน ให้เจ้าบ้านยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น เมื่อนายทะเบียนรับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้ (๑) สืบสวนผู้ร้อง พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือและหลักฐานอื่นเพิ่มเติม (ถ้ามี) (๒) อำนาจซื้อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน โดยให้หมายเหตุในช่องย้ายออกไปที่ว่า “จำหน่ายตามคำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๓) ส่งรายงานตามแบบ ท.ร.๕๗ ก. ตอนที่ ๑ ไปยังสำนักทะเบียนกลาง	ระเบียบฯ ข้อ ๑๑๑	
๗	เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งว่าใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ซึ่งได้ออกให้แก่ผู้แจ้งได้สูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญตอนใดตอนหนึ่งหรือทั้งหมดก่อนที่จะนำไปแจ้งย้ายเข้า ให้นายทะเบียนออกใบแทนใบแจ้งย้ายที่อยู่ให้ใหม่ โดยดำเนินการดังนี้ (๑) กรณีสูญหาย ให้ผู้แจ้งดำเนินการแจ้งความและคัดสำเนาแจ้งความประกอบหลักฐานและให้ตรวจสอบ	ระเบียบฯ ข้อ ๙๑	

ลำดับที่	ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ	กฎหมาย ระเบียบ	หมายเหตุ
๘	ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ตอนที่ ๒ ว่าได้มีการตอบรับการแจ้งย้ายเข้าหรือไม่ ถ้าเป็นกรณีชำรุด ให้เรียกใบแจ้งการย้ายที่อยู่คืนจากผู้แจ้ง แล้วแยกเก็บไว้ต่างหาก (๒) การลงรายการในใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ให้ใหม่ เว้นแต่วันเดือนปีที่ย้ายออกให้ระบุให้ตรงกับวันที่ย้ายออกตามความเป็นจริง โดยให้หมายเหตุว่า “ใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่” คนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวและเคยมีชื่อในทะเบียนบ้านขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาในปัจจุบันเมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้ (๑) สอบสวนผู้ร้องและเจ้าบ้าน (๒) ตรวจสอบใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของผู้ร้องว่าได้ต่ออายุใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวและรายการย้ายที่อยู่ถูกต้องหรือไม่ หากขาดการต่ออายุหรือรายการที่อยู่ไม่ถูกต้อง ให้แนะนำผู้ร้องดำเนินการให้ถูกต้องเสียก่อน (๓) คัดใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวให้ปรากฏรายการในหน้าที่ ๑ ถึงหน้าที่ ๖ หน้ารายการย้ายที่อยู่ หน้ารายการต่ออายุครั้งสุดท้าย หน้ารายการบุตรอายุต่ำกว่า ๑๒ ปี ที่อยู่ในครอบครัว โดยให้นายทะเบียนคนต่างด้าวแห่งท้องที่รับรองความถูกต้อง	ระเบียบฯ ข้อ ๑๐๐	

ลำดับที่	ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ	กฎหมาย ระเบียบ	หมายเหตุ
๙	(๔) ให้ตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลางว่าผู้ร้องมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๕) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่ (๖) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนอำเภอนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการเพื่อชื่อและรายการในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...หรือ หนังสือ...ลงวันที่...” แล้วแต่กรณี แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๗) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบ ท.ร.๕๘ ค. (๘) ส่ง ท.ร.๕๘ ค. ตอนที่ ๑ ไปยังสำนักทะเบียนกลาง ผู้ได้รับการยกเว้นการปฏิบัติตามกฎกระทรวง ซึ่งออกตามความในมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ให้อยู่ในคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องให้ดำเนินการดังนี้ (๑) สอบสวนผู้ร้องให้ทราบถึงเหตุผลความจำเป็นที่ขอเพิ่มชื่อและเรียกหลักฐานแสดงตัวบุคคลของหน่วยงานที่ควบคุมหรือหลักฐานที่รัฐบาลประเทศนั้นๆ ออกให้ประกอบการพิจารณา	ระเบียบฯ ข้อ ๑๐๖	

ลำดับที่	ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ	กฎหมาย ระเบียบ	หมายเหตุ
	(๒) ให้นายทะเบียน เพิ่มชื่อลงในทะเบียนบ้าน และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมทั้งหมายเหตุ ในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๓) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับ อนุญาตให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบ ท.ร.๔๘ ข. (๔) ส่ง ท.ร.๔๘ ข. ตอนที่ ๑ ไปยังสำนักทะเบียนกลาง		

หมายเหตุ เอกสารมีทั้งหมด ๔ หน้า เพื่อประกอบหนังสือ
 ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๗ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔
 เรื่องซักซ้อมแนวทางการปฏิบัติกรณีหรือปัญหาทางทะเบียนราษฎร

ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๑๘๑๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กท ๑๐๒๐๐

๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง ทหือแนวทางปฏิบัติการใช้ค่านามสตรี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

พร้อมหนังสือนี้ ขอส่งสำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๗๔๘๕ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ เรื่อง ทหือแนวทางปฏิบัติการใช้ค่านามสตรี เรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้นายทะเบียนท้องถิ่นที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความยินดี

(นายไพโรจน์ พรหมสาสน์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๒๘๒-๐๗๗๖ ๐-๒๖๒๙-๙๑๒๕-๔๑ ต่อ ๔๓๐๘

โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๖๘๖ ๐-๒๒๘๒-๓๗๕๑

ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๗๔๘๕

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กท ๑๐๒๐๐

๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๔

เรื่อง ทหารหรือแนวทางปฏิบัติการใช้คำนำนามสตรี

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๐๓๐๗/ท ๒๑๔๕ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๔/๒๑๖๗ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๔

ตามที่ทหารหรือกรณีหญิงมีหรือเคยมีสามีแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส ประสงค์ขอเปลี่ยนคำนำนามจาก “นางสาว” เป็น “นาง” โดยนำหลักฐานสูติบัตรมาแสดง สำนักทะเบียนจะดำเนินการให้ได้หรือไม่ และกรณีสำนักทะเบียนได้เปลี่ยนคำนำนามเป็น “นาง” ให้แล้ว ต่อมาหญิงนั้นยื่นคำร้องขอเปลี่ยนคำนำนามกลับมาเป็น “นางสาว” อีก ได้หรือไม่

กระทรวงมหาดไทย ได้หารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามข้อหารือของกรุงเทพมหานคร และได้หารือเพิ่มเติมในกรณีหญิงที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสได้เปลี่ยนคำนำนามเป็น “นาง” ก่อนที่คณะกรรมการกฤษฎีกาจะมีความเห็น และไม่ประสงค์จะขอเปลี่ยนคำนำนามเป็น “นางสาว” อีก สำนักทะเบียนต้องเปลี่ยนคำนำนามเป็น “นางสาว” หรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) มีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีหญิงมีบุตรแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสใช้คำนำนามว่า “นางสาว” เมื่อไปติดต่อทำหนังสือเดินทางไปต่างประเทศ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ซึ่งแจ้งว่าในปัจจุบันกระทรวงการต่างประเทศไม่ได้แนะนำให้หญิงซึ่งมีบุตรโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรสเปลี่ยนคำนำนามจาก “นางสาว” เป็น “นาง” โดยในกรณีที่มารดาของผู้เยาว์ไม่ได้สมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย ก็จะทำให้มารดาเป็นผู้ทำหนังสือยินยอมขอใช้คำเสียหายอันอาจเกิดจากการที่ทางราชการต้องดำเนินการเกี่ยวกับผู้เยาว์ โดยกระทรวงการต่างประเทศจะพิจารณาจากสูติบัตรของบุตรและบัตรประจำตัวประชาชนของมารดาเป็นสำคัญ

๒. กรณีที่หญิงซึ่งไม่ได้จดทะเบียนสมรส แต่เปลี่ยนคำนำนามเป็น “นาง” นั้น เป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้อง หญิงนั้นสามารถร้องขอให้มีการแก้ไขเปลี่ยนคำนำนามกลับไปเป็น “นางสาว” ได้ตามมาตรา ๑๔ (๒) และมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ประกอบกับข้อ ๑๑๕ และข้อ ๑๑๖ ของระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

๓. เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้ให้ความเห็นในเรื่องการใช้คำนำนามสตรีไว้แล้วว่า หญิงมีสามีซึ่งต้องใช้คำนำนามว่า “นาง” ต้องเป็นหญิงที่ได้ทำการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วเท่านั้น ดังนั้น การที่นายทะเบียนได้เปลี่ยนคำนำนามของหญิงซึ่งไม่ได้จดทะเบียนสมรสเป็น “นาง” จึงเป็นการดำเนินการแก้ไขหลักฐานทางทะเบียนไปโดยไม่ถูกต้อง อย่างไรก็ตาม ตามมาตรา ๑๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติให้นายทะเบียนมีอำนาจแก้ไขรายการทะเบียนให้ถูกต้องได้ เมื่อปรากฏหลักฐานเชื่อได้ว่า การดำเนินการแจ้ง การรับแจ้งการบันทึก หรือการลงรายการ เพื่อดำเนินการจัดทำหลักฐานทะเบียนต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ได้ดำเนินการไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ หรือโดยอำนาจ หรือโดยมีรายการข้อความผิดจากความเป็นจริง ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) จึงมีความเห็นว่า แม้หญิงนั้นจะไม่ได้ยื่นคำร้องขอเปลี่ยนคำนำนามเองก็ตาม นายทะเบียนก็อาจแก้ไขคำนำนามของหญิงซึ่งไม่ได้จดทะเบียนสมรส จาก “นาง” เป็น “นางสาว” เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้นายทะเบียนท้องที่เขตทุกเขตถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพโรจน์ พรหมสาส์น)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๒๘๒-๐๗๗๖ ๐-๒๖๒๙-๙๑๒๕-๔๑ ต่อ ๔๓๐๘

โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๖๘๖ ๐-๒๒๘๒-๓๗๕๑

ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๕๐๐

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุ สามเณร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๒/ว ๔๔๕ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้ส่งสำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๒/๑๑๙๖๙ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๖ ตอบข้อหารือกรุงเทพมหานคร เรื่อง การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุในทางราชการเพื่อผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด ทราบและแจ้งให้นายทะเบียนท้องที่ทุกแห่งทราบและถือปฏิบัติ นั้น

เนื่องจากปัจจุบันสำนักทะเบียนหลายแห่งประสบปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุ สามเณร และการระบุสมณศักดิ์ที่ได้รับพระราชทานของพระภิกษุในทะเบียนบ้านของวัด ประกอบกับเลขาธิการ มหาเถรสมาคม ได้แจ้งมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ เรื่องการใช้คำนำ นามของพระภิกษุ สามเณร ฉะนั้น จึงยกเลิกหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๒/ว ๔๔๕ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๖ หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๒/๑๑๙๖๙ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๖ และให้ถือ ปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุ สามเณร และการระบุสมณศักดิ์ที่ได้รับพระราชทานของพระภิกษุ ในทะเบียนบ้านของวัด ดังนี้

๑. การระบุสมณศักดิ์ที่ได้รับพระราชทานของพระภิกษุในทะเบียนบ้านของวัดให้พิจารณาดำเนินการตาม ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๖ ข้อ ๔ โดยอนุโลม ทั้งนี้ให้ดำเนินการ โดยพิจารณาจากหลักฐานหนังสือสุทธิประกอบกับหลักฐานการได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ของพระภิกษุ และเพื่อ ประโยชน์ในการบริหารงานทะเบียนราษฎร ให้ระบุ ชื่อตัว ชื่อสกุล ของพระภิกษุ ประกอบด้วยโดยวงเล็บต่อท้าย สมณศักดิ์ที่ได้รับพระราชทาน

๒. การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุที่ไม่เคยได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ในทะเบียนบ้านของวัดให้ใช้คำว่า “พระ” เป็นคำนำหน้านาม โดยให้ใช้คำว่า “พระ” แล้วตามด้วย ชื่อตัว ชื่อสกุล ของพระภิกษุ

๓. การใช้คำนำหน้านามของสามเณรในทะเบียนบ้านของวัด ให้ใช้คำว่า “สามเณร” เป็นคำนำหน้านาม โดย ให้ใช้คำว่า “สามเณร” แล้วตามด้วย ชื่อตัว ชื่อสกุล ของสามเณร

ให้สำนักทะเบียนตรวจสอบทะเบียนบ้านของวัดในพื้นที่ที่มีการลงรายการของพระภิกษุสามเณรไว้แล้ว หากพบว่ายังมีข้อบกพร่องหรือมีการลงรายการที่ไม่สอดคล้องตามแนวทางหนังสือนี้ให้พิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข โดยประสานขอข้อมูลเอกสารหลักฐานจากเจ้าบ้านในทะเบียนบ้านของวัด เช่น สำเนาหนังสือสุทธิ สำเนาหลักฐาน การได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นต้น เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ ในการดำเนินการปรับปรุง แก้ไขรายการขอให้สำนักทะเบียนพิจารณาดำเนินการด้วยความระมัดระวังมิให้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติศาสนกิจ ของพระภิกษุ สามเณร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้นายทะเบียนท้องถิ่นทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปริญญ์ อุดมทรัพย์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๐๑๘

มติมหาเถรสมาคม
ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๖
สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๓๖๕/๒๕๕๖

เรื่อง การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุสามเณร

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ตามที่ปรากฏว่า สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ออกแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎรจากฐานข้อมูลการทะเบียนโดยใช้คำว่านาย นำหน้านาม - ฉายา ของพระสงฆ์ อาทิ พระเมธีธรรมาจารย์ เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร วัดมหาธาตุฯ กรุงเทพมหานคร ถูกแก้ไขเป็น นายเมธีธรรมาจารย์ ผ่องสุภาพ และ กรมการปกครองได้มีหนังสือขอข้อมูลเกี่ยวกับสมณศักดิ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุสามเณร นั้น

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือเป็นการภายในกับเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนกลางแล้ว ได้ข้อสรุปเบื้องต้น ดังนี้

๑. การระบุสมณศักดิ์ที่ได้รับพระราชทานของพระภิกษุในทะเบียนราษฎรของวัด ให้พิจารณาดำเนินการตามหลักฐานหนังสือสุทธิประกอบกับหลักฐานการได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ของพระภิกษุ และเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานทะเบียนราษฎร ให้ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ของพระภิกษุประกอบด้วย โดยวงเล็บต่อท้ายสมณศักดิ์ที่ได้รับพระราชทาน

๒. การใช้คำนำหน้านามพระภิกษุที่ไม่เคยได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ในทะเบียนราษฎรของวัด ให้ใช้คำว่า “พระ” แล้วตามด้วย ชื่อตัว ชื่อสกุล ของพระภิกษุ

๓. การใช้คำนำหน้านามของสามเณรในทะเบียนราษฎรของวัด ให้ใช้คำว่า “สามเณร” เป็นคำนำหน้านาม โดยให้ใช้คำว่า “สามเณร” แล้วตามด้วย ชื่อตัว ชื่อสกุล ของสามเณร

สำนักทะเบียนกลางจะได้ดำเนินการตรวจสอบทะเบียนราษฎรของวัดในพื้นที่หากพบว่า มีข้อบกพร่อง หรือ มีการลงรายการที่ไม่สอดคล้องตามข้อสรุปนี้ จะได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ทั้งนี้ ในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรายการจะปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง มิให้พระภิกษุ สามเณร ได้รับความเดือดร้อน

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาแล้ว เห็นควรนำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดพิจารณา และขอ ดำเนินการทันที โดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติให้ความเห็นชอบ และให้ดำเนินการได้ทันทีโดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

(นายสุทธีวงศ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ)

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘๕๒๔

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๙

เรื่อง การปฏิบัติราชการทางปกครองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องการออกคำสั่งเพิกถอนรายการทะเบียนหรือหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และคำสั่งเพิกถอนรายการบัตรหรือบัตรประจำตัวประชาชน

ด้วยกรมการปกครองได้หารือคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติในการสั่งเพิกถอนรายการทะเบียนราษฎรหรือหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และการสั่งเพิกถอนรายการบัตรหรือบัตรประจำตัวประชาชนที่เกิดจากการดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ หรือโดยทุจริต จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ วรรคแรก โดยแจ้งผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการดังกล่าวทราบและให้โอกาสในการโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน หรือเป็นกรณีที่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง และวรรคสาม ซึ่งกรมการปกครองพิจารณาเห็นว่ากรณีที่มีชื่อและรายการบุคคลในเอกสารทะเบียนราษฎรอันเกิดจากการทุจริตแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานเท็จ หรือทุจริตแอบอ้างชื่อและรายการบุคคลของผู้อื่นในทะเบียนบ้านกระทำความผิดทางทะเบียน หรือการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนโดยทุจริตด้วยการแอบอ้างใช้ชื่อและรายการบุคคลของผู้อื่น เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการและอาจสร้างความเสียหายให้แก่ประชาชนผู้สุจริตโดยทั่วไป หากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏชัดว่ามีการทุจริตนายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายสามารถสั่งจำหน่ายรายการทะเบียนบ้านและเพิกถอนหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือบัตรประจำตัวประชาชนที่มีการทุจริตได้ทันที ทั้งนี้ ในการประชุมเพื่อพิจารณาประเด็นข้อหาดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๙ ณ ห้องประชุมสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้ให้ความเห็นในที่ประชุมสรุปว่าการที่นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายจะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป ดังเช่นกรณีต่อไปนี้

๑. ถ้าเป็นกรณีปรากฏชื่อบุคคลอื่นในทะเบียนบ้านโดยเจ้าบ้านไม่ทราบว่าเป็นใครหรือมีแต่ชื่อไม่ปรากฏตัวตนนายทะเบียนสามารถจำหน่ายรายการบุคคลดังกล่าวได้ทันที เพราะถือได้ว่าเข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๔) กล่าวคือโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวเองว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้

๒. ถ้าเป็นกรณีทุจริตโดยแอบอ้างใช้รายการบุคคลของผู้อื่น หรือกรณีผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏชัดเจนว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมาย เช่น การปลอมแปลงเอกสารราชการ หรือการใช้เอกสารราชการปลอม นายทะเบียนสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้ โดยถือได้ว่าเป็นกรณีเข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) กล่าวคือหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

๓. ถ้าเป็นกรณีการดำเนินการโดยมิชอบด้วยระเบียบ ซึ่งการเปิดโอกาสให้คู่กรณีได้ทราบข้อเท็จจริง และมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนสามารถดำเนินการได้ นายทะเบียนจะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองต่อข้อหารือของกรมการปกครองสรุปว่า คำสั่งเพิกถอนรายการทะเบียนหรือหลักฐานทางทะเบียนราษฎรและคำสั่งเพิกถอนรายการบัตรหรือบัตรประจำตัวประชาชนเป็นคำสั่งทางปกครองอันมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสถานะภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล เจ้าหน้าที่จึงต้องให้คู่กรณีมีโอกาสได้รับทราบข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานก่อนมีคำสั่งดังกล่าว อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ ได้บัญญัติข้อยกเว้นการให้คู่กรณีมีโอกาสได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานไว้ในวรรคสอง (๑) ถึง (๖) และวรรคสาม ซึ่งหากเป็นกรณีที่เข้าข้อยกเว้นดังกล่าวแล้ว เจ้าหน้าที่สามารถออกคำสั่งเพิกถอนรายการทะเบียนหรือหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และคำสั่งเพิกถอนรายการบัตรหรือบัตรประจำตัวประชาชนได้โดยไม่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสได้รับทราบข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ดังนั้นหากข้อเท็จจริงนั้นๆ เป็นข้อเท็จจริงที่เข้าข้อยกเว้นโดยชัดแจ้งแล้วเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่ต้องปรับข้อเท็จจริงให้เป็นไปตามข้อยกเว้นในมาตรา ๓๐ วรรคสอง รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนสอดคล้องกับการปฏิบัติราชการทางปกครอง จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครแจ้งอำเภอ กิ่งอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล และเมืองพัทยา ถือปฏิบัติตามผลการตอบข้อหารือและความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองโดยเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ดันประวัตต์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๔-๖

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การออกคำสั่งเพิกถอนรายการทะเบียนหรือหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และคำสั่งเพิกถอนรายการบัตรหรือบัตรประจำตัวประชาชน

กรมการปกครองได้มีหนังสือที่ มท ๐๓๐๙.๑/๒๐๐๔๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการทางปกครอง สรุปความได้ว่าสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครองในฐานะหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงาน รวมถึงการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและเพิกถอนรายการบัตรหรือบัตรประจำตัวประชาชน ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานอันเชื่อได้ว่าการดำเนินการแจ้ง การรับแจ้ง หรือการลงรายการเพื่อจัดทำหลักฐานทางทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน ได้ดำเนินการไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ หรือโดยอามารง หรือมีรายการข้อความผิดจากความเป็นจริง ซึ่งในทางปฏิบัตินายทะเบียนจะมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

๑. ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่ามีมูลการกระทำความผิดจริงหรือไม่ โดยพิจารณาจากพยานหลักฐานและพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น รายการบัตรประจำตัวประชาชนฉบับเดิม พยานบุคคลในพื้นที่หรือประชาคมหมู่บ้าน เป็นต้น

๒. หากพบว่ามีการกระทำความผิดหรือเชื่อได้ว่าการกระทำความผิด จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษทางวินัยและทางอาญาแล้วแต่กรณี ส่วนเอกสารการทะเบียนและรายการบุคคลที่เกิดจากการดำเนินการโดยมิชอบหรือทุจริต นายทะเบียนจะยกเลิกและจำหน่ายเพื่อมิให้มีการนำไปใช้ประโยชน์โดยไม่ถูกต้อง รวมทั้งเป็นการป้องกันมิให้ผู้ถูกแอบอ้างชื่อและรายการบุคคลไปใช้ในการกระทำความผิด

จากขั้นตอนการปฏิบัติข้างต้น สำนักทะเบียนหลายแห่งได้หารือว่าการสั่งเพิกถอนรายการทะเบียนหรือหลักฐานทางทะเบียนราษฎรและการสั่งเพิกถอนรายการบัตรหรือบัตรประจำตัวประชาชนที่เกิดจากการดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ หรือโดยทุจริต จะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กล่าวคือ แจ้งให้ผู้จะได้รับผลกระทบจากการดำเนินการดังกล่าวทราบถึงข้อเท็จจริง และให้โอกาสในการโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานหรือไม่ หรือเป็นกรณีที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งกรมการปกครองพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า

๑. การมีชื่อและรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรอันเกิดจากการทุจริตแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานเท็จต่อเจ้าพนักงาน เช่น คนต่างด้าวแจ้งข้อความหรือแสดงเอกสารราชการปลอมในการขอเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้านในสถานะผู้มีสัญชาติไทย หรือทุจริตแอบอ้างชื่อและรายการบุคคลของผู้อื่นในทะเบียนบ้านแจ้งการย้ายที่อยู่

หรือกระทำการทุจริตทางทะเบียน เช่น เปลี่ยนชื่อตัวจดทะเบียนสมรส ทำบัตรประจำตัวประชาชน เป็นต้น เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ และอาจสร้างความเสียหายให้แก่ประชาชนผู้สุจริตทั่วไปที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านโดยมิชอบนำเอกสารการทะเบียนราษฎรดังกล่าวไปแอบอ้าง จึงเป็นไปตามข้อยกเว้นที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ดังนั้น นายทะเบียนจึงสามารถสั่งจำหน่ายรายการทะเบียนและยกเลิกเพิกถอนหลักฐานทางทะเบียนราษฎรได้ทันทีที่ข้อเท็จจริงปรากฏชัดว่ามีการทุจริต และต้องแจ้งคู่กรณีเพื่อใหุ้ทธธณ์คำสั่งของนายทะเบียนโดยปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

๒. การจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนโดยทุจริตด้วยการแอบอ้างใช้ชื่อและรายการบุคคลของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการแอบอ้างใช้ชื่อและรายการบุคคลเดิมตามที่ปรากฏในทะเบียนบ้านในการทำบัตรหรือกระทำการเปลี่ยนชื่อและรายการบุคคลก่อนแล้วจึงทำบัตร ซึ่งศาลฎีกาเคยมีคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๐๑/๒๕๔๕ สรุปว่า เรื่องทำนองนี้เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ และอาจสร้างความเสียหายให้แก่ประชาชนผู้สุจริตโดยทั่วไปที่ผู้กระทำความผิดอาจนำบัตรประจำตัวประชาชนที่เกิดจากการทุจริตไปใช้แอบอ้าง เมื่อเป็นเช่นนี้หากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏชัดว่ามีการทุจริต เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชนสามารถสั่งจำหน่ายรายการบัตรและยกเลิกบัตรประจำตัวประชาชนที่มีการทุจริตได้ทันที โดยดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๑

กรมการปกครองจึงขอหรือว่าความเห็นของกรมการปกครองดังกล่าวข้างต้นถูกต้องหรือไม่ และหากไม่ถูกต้องจะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือของกรมการปกครอง โดยได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) แล้ว เห็นว่า ประเด็นที่ต้องพิจารณามีเพียงประเด็นเดียว คือ ในการออกคำสั่งเพิกถอนรายการทะเบียนหรือหลักฐานทางทะเบียนราษฎรและการออกคำสั่งเพิกถอนรายการบัตรหรือบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งเกิดจากการดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือโดยทุจริต เจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีความเห็นว่า มาตรา ๓๐^{*} วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้บัญญัติว่า ในการออกคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่อสิทธิของ

* มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสดูแลข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

ความในวรรคหนึ่งมีให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะเห็นสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

(๑) เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนหากปล่อยไว้เนิ่นช้าจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) เมื่อจะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎหมายกำหนดไว้ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป

คู่กรณี เจ้าหน้าที่จะต้องให้คู่กรณีมีโอกาสได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน ซึ่งคำสั่งเพิกถอนรายการทะเบียนหรือหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และคำสั่งเพิกถอนรายการบัตรหรือบัตรประจำตัวประชาชนเป็นคำสั่งทางปกครอง อันมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสถานะภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลเจ้าหน้าที่จึงต้องให้คู่กรณีมีโอกาสได้รับทราบข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานก่อนมีคำสั่งดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้บัญญัติข้อยกเว้นการให้คู่กรณีมีโอกาสได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานไว้ในวรรคสอง (๑) ถึง (๖) และวรรคสาม ซึ่งหากเป็นกรณีที่เข้าข้อยกเว้นดังกล่าวแล้วเจ้าหน้าที่สามารถออกคำสั่งเพิกถอนรายการทะเบียนหรือหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และคำสั่งเพิกถอนรายการบัตรหรือบัตรประจำตัวประชาชนได้โดยไม่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสได้รับทราบข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ดังนั้น หากข้อเท็จจริงนั้นๆ เป็นข้อเท็จจริงที่เข้าข้อยกเว้นโดยชัดแจ้งแล้ว เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่ต้องปรับข้อเท็จจริงให้เป็นไปตามข้อยกเว้นในมาตรา ๓๐ ต่อไป

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๙

(๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การหรือคำแถลง

(๔) เมื่อโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวเองว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้

(๕) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ให้โอกาสตามวรรคหนึ่ง ถ้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๗๖๑๙

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การนับปฏิทินปีใหม่ไทย

นมัสการ พระอดุลย์ ดิษฐสมบุรณ์

อ้างถึง หนังสือของท่านสอบถามเกี่ยวกับการนับปฏิทินปีใหม่ไทย ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวม ๑๓ แผ่น

ตามที่ท่านมีหนังสือถึงรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (รองศาสตราจารย์ ชีวภัทร์ เสรีรังสรรค์) สอบถามเกี่ยวกับการนับปฏิทินปีใหม่ไทย สรุปว่าคนไทยถือว่าวันที่ ๑๓ เมษายน เป็นวันปีใหม่ และปีจอจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๐ และวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๐ จึงจะเป็นปีกุนโดยถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๔ แต่กรมการปกครองได้ออกระเบียบเกี่ยวกับการลงรายการวันเกิดของเด็กเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ สั่งการให้อำเภอและเทศบาลทั่วประเทศถือเอาวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑ (อ้าย) เป็นปีใหม่คือปีกุน ซึ่งคนไทยทั่วไปยังถือว่าเป็นปีจอ เพราะปีจอจะสิ้นสุดลงในวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๐ จึงขอสอบถามว่า กรมการปกครองออกระเบียบโดยยึดถืออะไรเป็นหลักอ้างอิงเพื่อจะได้ชี้แจงเหตุผลให้ญาติโยมทราบ นั้น

กรมการปกครองขอเรียนว่า สำนักทะเบียนกลางได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเรื่องการลงรายการวันเดือนปีทางจันทรคติในเอกสารการทะเบียนราษฎรตามหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๔ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ โดยยึดถือตาม**ปฏิทินหลวง** ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาพระราชทานแก่ผู้ที่ไปลงนามถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในวันขึ้นปีใหม่ทุกปี และทางราชการใช้ปฏิทินนี้อ้างอิงในการบันทึกข้อมูล เหตุการณ์และกำหนดการต่างๆ เช่น วันสำคัญของชาติ กำหนดการพระราชกรณียกิจ รัฐพิธี ศาสนพิธี รวม ๒๑ หัวข้อ ได้แก่ปีและศักราชต่างๆ วันหยุดราชการประจำปี วันพระราชสมภพของพระมหากษัตริย์และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ วันประสูติสมเด็จพระสังฆราช เป็นต้น ตัวอย่างตามปฏิทินหลวง พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็น**ปีมะเมีย** ปฏิทินหลวงกำหนดให้วันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑ ซึ่งตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๕ เป็นวันเปลี่ยนปีนักษัตรจาก**ปีมะเมีย**เป็น**ปีมะแม** สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็น**ปีจอ** วันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑ ตรงกับวันอังคารที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ดังนั้นปีนักษัตรจะ

เปลี่ยนจาก**ปีจอ**เป็น**ปีกุน** ตั้งแต่วันที่ดังกล่าวไปจนถึงวันแรม ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ ซึ่งตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๐ และจะเปลี่ยนเป็น**ปีชวด**ในวันขึ้น ๑ ค่ำเดือน ๑ ตรงกับวันจันทร์ที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

การกำหนดวันขึ้นปีใหม่ เดิมคนไทยใช้วิธีนับทางจันทรคติและถือเอาวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ ของทุกปีเป็นวันขึ้นปีใหม่ ดังนั้นในแต่ละปีวันปีใหม่มักจะไม่ตรงกัน จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๓๒ วันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ จะตรงกับวันที่ ๑ เมษายน รัชกาลที่ ๕ จึงทรงประกาศกำหนดให้วันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๒ ต่อมาได้มีการพิจารณาเปลี่ยนวันขึ้นปีใหม่อีกครั้งหนึ่งเป็นวันที่ ๑ มกราคม โดยกำหนดให้วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๔ เป็นวันขึ้นปีใหม่ตามแบบสากลนิยมจนถึงปัจจุบัน รายละเอียดตามสำเนาเอกสารเกี่ยวข้องที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนนมัสการมาเพื่อทราบ

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัตติ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๔

ปฏิทินหลวง
พุทธศักราช ๒๕๔๕
พระราชทาน
สำหรับความสุขปีใหม่

ปฏิทินหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ อธิกมาส ปกติสุรทิน เป็นปีที่ ๕๗ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชสยามินทราธิราช รัตนโกสินทรศก ๒๒๑

มกราคม ๒๕๔๕		มะเมีย		หมายเหตุ
วันที่	วัน	เดือน	ค่า	
๑	อังคาร	๒	ร. ๓	← เทศกาลขึ้นปีใหม่และถวาย พระพรชัยมงคล
๒	พุธ		๔	
๓	พฤหัสบดี		๕	
๔	ศุกร์		๖	
๕	เสาร์		๗	
๖	อาทิตย์		๘	
๗	จันทร์		๙	
๘	อังคาร		๑๐	ป. (วันปักขคณนา)
๙	พุธ		๑๑	
๑๐	พฤหัสบดี		๑๒	
๑๑	ศุกร์		๑๓	
๑๒	เสาร์		๑๔	
๑๓	อาทิตย์		๑๕	
๑๔	จันทร์	๓	ป. ๑	ปถ. (วันปักข์ถ้วน)
๑๕	อังคาร		๒	

มกราคม ๒๕๔๕		มะเมีย		หมายเหตุ
วันที่	วัน	เดือน	ค่า	
๑๖	พุธ	๓	ป. ๓	ป.
๑๗	พฤหัสบดี		๔	
๑๘	ศุกร์		๕	
๑๙	เสาร์		๖	
๒๐	อาทิตย์		๗	
๒๑	จันทร์		๘	
๒๒	อังคาร		๙	
๒๓	พุธ		๑๐	
๒๔	พฤหัสบดี		๑๑	
๒๕	ศุกร์		๑๒	
๒๖	เสาร์		๑๓	
๒๗	อาทิตย์		๑๔	
๒๘	จันทร์		๑๕	
๒๙	อังคาร	ร. ๑	๑	ปถ.
๓๐	พุธ		๒	
๓๑	พฤหัสบดี		๓	

เมษายน ๒๕๔๕		มะเมีย		หมายเหตุ
วันที่	วัน	เดือน	ค่า	
๑	จันทร์	๕	ร. ๔	ป. ← วันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชและวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์
๒	อังคาร		๕	
๓	พุธ		๖	
๔	พฤหัสบดี		๗	
๕	ศุกร์		๘	
๖	เสาร์		๙	
๗	อาทิตย์		๑๐	
๘	จันทร์		๑๑	
๙	อังคาร		๑๒	
๑๐	พุธ		๑๓	
๑๑	พฤหัสบดี	๖	๑๔	ปถ. เทศกาลสงกรานต์
๑๒	ศุกร์		ข. ๑	
๑๓	เสาร์		๒	
๑๔	อาทิตย์		๓	
๑๕	จันทร์		๔	

เมษายน ๒๕๔๕		มะเมีย		หมายเหตุ
วันที่	วัน	เดือน	ค่า	
๑๖	อังคาร	๖	ข. ๕	ขึ้นจุลศักราช ๑๓๖๔
๑๗	พุธ		๖	
๑๘	พฤหัสบดี		๗	
๑๙	ศุกร์		๘	
๒๐	เสาร์		๙	
๒๑	อาทิตย์		๑๐	
๒๒	จันทร์		๑๑	
๒๓	อังคาร		๑๒	
๒๔	พุธ		๑๓	
๒๕	พฤหัสบดี		๑๔	
๒๖	ศุกร์	ร. ๑	๑๕	ปถ.
๒๗	เสาร์		๑	
๒๘	อาทิตย์		๒	
๒๙	จันทร์		๓	
๓๐	อังคาร		๔	

ธันวาคม ๒๕๔๕		มะเมีย-มะแม		หมายเหตุ
วันที่	วัน	เดือน	ค่า	
๑	อาทิตย์	๑๒	ร.๑๒	ปถ. ← วันคล้ายวันพระบรมราชสมภพและพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ← ขึ้นปีมะแม
๒	จันทร์		๑๓	
๓	อังคาร		๑๔	
๔	พุธ		๑๕	
๕	พฤหัสบดี		ข. ๑	
๖	ศุกร์		๒	
๗	เสาร์		๓	
๘	อาทิตย์		๔	
๙	จันทร์		๕	
๑๐	อังคาร		๖	
๑๑	พุธ	๑	๗	ป. ← รัฐพิธีฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญและถวายสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
๑๒	พฤหัสบดี		๘	
๑๓	ศุกร์		๙	
๑๔	เสาร์		๑๐	
๑๕	อาทิตย์		๑๑	

ธันวาคม ๒๕๔๕		มะเมีย-มะแม		หมายเหตุ
วันที่	วัน	เดือน	ค่า	
๑๖	จันทร์	๑	ข.๑๒	ปถ.
๑๗	อังคาร		๑๓	
๑๘	พุธ		๑๔	
๑๙	พฤหัสบดี		๑๕	
๒๐	ศุกร์		ร. ๑	
๒๑	เสาร์		๒	
๒๒	อาทิตย์		๓	
๒๓	จันทร์		๔	
๒๔	อังคาร		๕	
๒๕	พุธ		๖	
๒๖	พฤหัสบดี	ข. ๑	๗	ป. ← วันสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
๒๗	ศุกร์		๘	
๒๘	เสาร์		๙	
๒๙	อาทิตย์		๑๐	
๓๐	จันทร์		๑๑	
๓๑	อังคาร		๑๒	เริ่มเทศกาลปีใหม่

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๔

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนนครสวรรค์ กท ๑๐๓๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

เรื่อง ทาหรือการนับปีทางจันทรคติ

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

ด้วยปรากฏว่า มีสำนักทะเบียนหลายแห่งได้หาหรือแนวทางปฏิบัติในการนับปีทางจันทรคติ (ปีนักษัตร ชวด ฉลู ฯลฯ) ว่า แต่ละปีเริ่มต้นและสิ้นสุดเมื่อใด เนื่องจากปฏิทินที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกำหนดวันเริ่มต้นและสิ้นสุดแตกต่างกัน

สำนักทะเบียนกลาง จึงได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรกรณีการลงรายการเกี่ยวกับวันเดือนปีทางจันทรคติ (ปีนักษัตร) เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอให้จังหวัด และกรุงเทพมหานคร แจ้งทุกสำนักทะเบียนในพื้นที่รับผิดชอบถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. การลงรายการวันเดือนปีทางจันทรคติ (ปีนักษัตร ชวด, ฉลู, ฯลฯ) ในเอกสารการทะเบียนราษฎร สำนักทะเบียนควรถือปฏิบัติในการนับวันเดือนปีตามปฏิทินหลวงเป็นหลัก ซึ่งกำหนดให้วันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑ (อ้าย) เป็นวันที่เปลี่ยนปีนักษัตรใหม่ โดยจะอยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม ในแต่ละปี

๒. วันสุดท้ายของปีนักษัตร คือ วันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกิต กันยาบาล)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๖๒๙-๙๑๒๖

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๘

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การกำหนดเลขประจำบ้านตาม “โครงการบ้านท้องถิ่นไทย เทิดไท้องค์ราชัน ๘๐ พรรษา”

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบรายงานจำนวนบ้านที่ออกเลขประจำบ้านโครงการบ้านท้องถิ่นไทยฯ จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ได้ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดทำ “โครงการบ้านท้องถิ่นไทย เทิดไท้องค์ราชัน ๘๐ พรรษา” เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ ๘๐ พรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก่อสร้างที่อยู่อาศัยให้กับผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ และผู้ยากจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งละ ๑ หลังเป็นอย่างน้อย รวม ๘,๘๘๐ หลัง เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐-๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ ในการนี้ สำนักทะเบียนกลางโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดเลขประจำบ้านที่ก่อสร้างตามโครงการฯ เป็นกรณีพิเศษไม่ซ้ำกับเลขประจำบ้านใด เป็นบ้านเลขที่ ๙๘๐๙ มีความหมายคือ

๑. เลขตัวแรกเลข ๙ หมายความว่า ได้มีการจัดสร้างบ้านในรัชกาลที่ ๙
๒. เลขตัวที่ ๒-๓ เลข ๘๐ หมายความว่า ได้มีการจัดสร้างบ้านเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ ๘๐ พรรษา
๓. เลขตัวที่ ๔ เป็นเลข ๙ กำหนดขึ้นเพิ่มเติมให้เลขประจำบ้านมี ๔ หลัก เพื่อไม่ให้ซ้ำกับเลขประจำบ้านอื่นในประเทศและเสริมความเป็นสิริมงคลในรูปการป้องกันภัยคือก้าวหน้าก้าวหลัง

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาเห็นว่าเพื่อให้การกำหนดเลขประจำบ้าน “โครงการบ้านท้องถิ่นไทยเทิดไท้องค์ราชัน ๘๐ พรรษา” เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

๑. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ได้รับมอบหมาย ไปขอเลขประจำบ้านที่ปลูกสร้างขึ้นใหม่ในเขต
สำนักทะเบียนตามโครงการบ้านท้องถิ่นไทยฯ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งกำหนดเลขประจำบ้านเป็นกรณีพิเศษเป็นบ้าน
เลขที่ ๔๘๐๔ ทุกหลัง ต่อด้วยชื่อถนน (ถ้ามี) หมู่ที่...ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ถ้าหมู่บ้านเดียวกัน หรือถนน
ตรอกซอยเดียวกันมีการปลูกสร้างบ้านตามโครงการฯ มากกว่า ๑ หลัง ให้กำหนดบ้านหลังแรกเป็นบ้านเลขที่ ๔๘๐๔
ส่วนหลังถัดไปให้ใช้เลขที่ ๔๘๐๔/๑, ๔๘๐๔/๒ เรียงตามลำดับ

๒. กรณีสำนักทะเบียนกำหนดเลขประจำบ้านที่ปลูกสร้างตามโครงการฯ ไปก่อนแล้ว เมื่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ร้องขอเปลี่ยนเลขประจำบ้านเป็นบ้านเลขที่ ๔๘๐๔ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งเปลี่ยนเลขประจำบ้านตามที่ได้รับการร้องขอ
โดยแก้ไขเฉพาะเลขประจำบ้านในฐานข้อมูลการทะเบียนและในสำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน) โดยการขีดฆ่า
เลขประจำบ้านเดิมแล้วเขียนเลขประจำบ้านใหม่ด้วยหมึกสีแดงและหมายเหตุว่า “แก้ไขเลขประจำบ้านตามโครงการ
บ้านท้องถิ่นไทย เขตท้องที่ราชชั้น ๘๐ พรรษา” แล้วลงลายมือชื่อนายทะเบียนและวันเดือนปีกำกับไว้

๓. ให้สำนักทะเบียนจังหวัดรายงานจำนวนบ้านที่ปลูกสร้างตามโครงการฯ ที่ได้กำหนดเลขประจำบ้านเลขที่
๔๘๐๔ รวมทั้งบ้านเลขที่ที่มีเลขทับ (/) แยกเป็นรายสำนักทะเบียนตามแบบรายงานที่ส่งมาพร้อมนี้ ส่งให้สำนัก
ทะเบียนกลางทุกวันที่ ๓๐ ของทุกเดือน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไปและรายงานสรุปยอดรวม
จำนวนบ้านที่ปลูกสร้างของแต่ละสำนักทะเบียนครั้งสุดท้ายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัตติ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๔

ตัวอย่าง
แบบรายงานจำนวนบ้านที่ออกเลขประจำบ้าน
“โครงการบ้านท้องถิ่นไทย เทิดไท้องค์ราชัน ๘๐ พรรษา”
สำนักทะเบียนจังหวัด ปทุมธานี ประจำเดือน พฤษภาคม ๒๕๕๐

ลำดับ	สำนักทะเบียน	ยอดยกมา	บ้านเลขที่ ๔๘๐๙ (หลัง)	บ้านเลขที่ ๔๘๐๙/ (หลัง)	หมายเหตุ
สำนักทะเบียนอำเภอ					
๑.	สนท.อ.เมืองปทุมธานี	-	๔	๑	
๒.	สนท.อ.ลำลูกกา	-	๒	-	
๓.					
๔.					
สำนักทะเบียนท้องถิ่น					
๑.	สนท.ทม.ปทุมธานี	-	๑	๑	
๒.	สนท.ทต.คูคต	-	๑	-	
รวมทั้งจังหวัด		-	๘	๒	

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่
(.....)
ตำแหน่ง.....

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๑๙๕๐

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐

เรียน นายทะเบียนจังหวัดทุกจังหวัด นายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนากฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐
จำนวน ๑ ชุด

โดยที่มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติให้สำนักทะเบียนกลางดำเนินการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามที่อยู่อาศัยที่ผู้ดำเนินการทะเบียนกลางกำหนดเพื่อประโยชน์ในการเก็บรักษาและควบคุมการทะเบียนราษฎร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงได้ลงนามในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว และเมื่อกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายเมื่อใดจะแจ้งให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดแจ้งให้สำนักทะเบียนทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายพินัย อนันตพงศ์)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๒๔-๒๖

โทรสาร ๐-๒๙๐๖-๙๒๑๘

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร

พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้สำนักทะเบียนกลางจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากสุติบัตรทะเบียนคนเกิด มรณบัตร ทะเบียนคนตาย ทะเบียนบ้าน ทะเบียนบ้านกลาง ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ทะเบียนที่เกี่ยวข้องสถานภาพการสมรส ทะเบียนที่เกี่ยวข้องบุตร ทะเบียนที่เกี่ยวข้องชื่อบุคคลและเอกสารการทะเบียนอื่นๆ ที่ยื่นไว้ต่อนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรหรือกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน และในกรณีของผู้ไม่มีสัญชาติไทยให้จัดเก็บข้อมูลจากทะเบียนประวัติด้วย

ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรที่ไม่อาจจัดเก็บจากทะเบียนและเอกสารตามวรรคหนึ่งได้จะจัดเก็บจากส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดเก็บโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายก็ได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐนั้น

ข้อ ๒ การจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรให้จัดเก็บไว้ในรูปของเอกสารภาพถ่าย ฟิล์ม แผ่นบันทึกข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๓ ในกรณีที่ผู้ใดประสงค์จะให้นายทะเบียนจัดเก็บข้อมูลอื่นใดเกี่ยวกับตนอันมิใช่เป็นข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามข้อ ๑ และนายทะเบียนเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการทะเบียนราษฎร ให้นายทะเบียนจัดเก็บข้อมูลนั้นตามที่ผู้นั้นแสดงเจตนาได้

ข้อ ๔ เมื่อสำนักทะเบียนได้จัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากเอกสารหลักฐานตามข้อ ๑ ไว้ในฟิล์ม แผ่นบันทึกข้อมูล ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่น และพ้นระยะเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดแล้ว สำนักทะเบียนจะทำลายเอกสารหลักฐานเหล่านั้นก็ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

**บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
จัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร
พ.ศ. ๒๕๕๐**

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติให้สำนักทะเบียนกลางดำเนินการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามที่อยู่อาศัยการทะเบียนกลางกำหนด เพื่อประโยชน์ในการเก็บรักษาและควบคุมการทะเบียนราษฎร การตรวจพิสูจน์ตัวบุคคลและประมวลผลข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ปกปิด

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กท ๑๐๒๐๐

๑๙ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีมีการกระทำทุจริตทางทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๐๑ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตารางขั้นตอนการดำเนินการกรณีตรวจพบการกระทำทุจริตทางทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวประชาชน ๑ ชุด

ตามที่แจ้งให้จังหวัด ทุกจังหวัด และกรุงเทพมหานคร สั่งการให้ทุกสำนักทะเบียนถือปฏิบัติกรณีตรวจพบการกระทำทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทย กำหนด นั้น

กระทรวงมหาดไทยตรวจพบว่า การดำเนินการกับผู้กระทำทุจริตของแต่ละสำนักทะเบียนยังมิได้ดำเนินการด้วยความรวดเร็ว ถูกต้องครบถ้วนและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ประกอบกับพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕ กำหนดความผิดและโทษผู้กระทำทุจริตไว้ตามมาตรา ๕๐ รวมทั้งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๒ กำหนดความผิดและโทษผู้กระทำทุจริตเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนเพิ่มเติมไว้ตามมาตรา ๑๔ อีกหลายลักษณะด้วย

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติของทุกสำนักทะเบียนกรณีตรวจพบการกระทำทุจริตทางทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน ในการพิจารณาดำเนินการทางอาญา และหรือทางวินัยกับผู้กระทำทุจริต รวมทั้งการจำหน่ายเอกสารและการรายงานดำเนินการด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง

ปกปิด

และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กระทรวงมหาดไทยจึงได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการ ประกอบ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง จัดทำเป็นตารางส่งมาพร้อมกับหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งการให้สำนักทะเบียนอำเภอ สำนักทะเบียนท้องถิ่นในความรับผิดชอบถือเป็นแนวทางปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(นายบัญญัติ จันทน์เสนะ)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง
สำนักบริหารการทะเบียน
โทร. (๐๒) ๒๘๑๓๑๒๑

ปกปิด

ปกปิด

ขั้นตอนการดำเนินการ

กรณีตรวจพบการกระทำทุจริตทางการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	กฎหมาย/ระเบียบ หนังสือสั่งการ	หมายเหตุ
๑. เมื่อได้รับแจ้งเหตุ หรือมีการร้องเรียน หรือส่วนราชการมีหนังสือแจ้งขอให้ตรวจสอบหลักฐานทะเบียนหรือบัตร หรือมีการเฝ้าที่ปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชน ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงในขั้นต้นว่ามีมูลกระทำ ความผิดจริงหรือไม่ ๒. หากมีการกระทำความผิด ให้อำเภอ สำนักงานเขตเทศบาล หรือเมืองพัทยาแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงให้ได้ว่าผู้ใด สัญชาติใด (ถ้าทราบ) กระทำทุจริตใน เรื่องใด อย่างไร ผู้ใดมีส่วนร่วมหรือให้การสนับสนุน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการในเรื่องนั้นๆ อย่างไรหรือไม่ - กรณีที่ปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชน หรือเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของประชาชน หรือเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศไทย ให้จังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร รายงานข้อเท็จจริงในเบื้องต้นให้กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ทราบโดยด่วน และติดตามผลความคืบหน้าในการดำเนินการให้ทราบทุกระยะ ๓. ผลการสอบสวนเมื่อทราบตัวผู้กระทำความผิดให้ นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ/ผอ.เขต/ปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี มอบหมายให้ปลัดอำเภอ หรือหัวหน้างานทะเบียนหรือหัวหน้าหมวดบัตร หรือหัวหน้างานทะเบียนราษฎร หรือเจ้าหน้าที่บริหารงานทะเบียนและบัตรแล้วแต่กรณี แจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดและผู้มีส่วนร่วม หรือให้การสนับสนุนทุกคนทุกข้อหาความผิดที่ปรากฏ	- ต้องเป็นกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่ใช้ปฏิบัติอยู่ในขณะมีการกระทำความผิด ทะเบียนราษฎร มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ ๑. ป.อาญา มาตรา ๘๓, ๘๖, ๑๓๗ ๒๖๔, ๒๖๕, ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๘ ๒. พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕๐	- ไม่ควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นกรรมการสอบสวน เมื่อออกคำสั่งแล้วให้ส่งคำสั่งรายงานให้จังหวัดหรือกรุงเทพมหานครทราบเป็นขั้นต้น - ถ้าการกระทำความผิดเกิดขึ้นก่อนวันที่ ๒๑ มี.ค. ๒๕๓๕ ให้พิจารณาแจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามข้อ ๑ และถ้ามีการกระทำความผิดตั้งแต่วันที่ ๒๒ มี.ค. ๒๕๓๕ ให้พิจารณา แจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามข้อ ๒ รวมทั้งความผิดอื่นที่ตรวจพบ

ปกปิด

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	กฎหมาย/ระเบียบ หนังสือสั่งการ	หมายเหตุ
	บัตรประจำตัวประชาชน มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ ๑. ป.อาญา มาตรา ๘๓, ๘๖, ๑๓๗, ๒๖๔, ๒๖๕, ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๘ ๒. พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๑๗ ๓. พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๔ ๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ ที่ มท ๐๔๐๘/ว ๔๗ ลว. ๒๙ เม.ย. ๒๕๓๐ (การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในการทำบัตร) ๕. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๑๗๔ ลว. ๓๑ ส.ค. ๒๕๓๗ (การมอบหมายให้ไปแจ้งความดำเนินคดี) ๖. พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๔	- ถ้าการกระทำผิดเกิดขึ้นก่อนวันที่ ๒๑ เม.ย. ๒๕๒๖ ให้พิจารณาแจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามข้อ ๑ และข้อ ๒ รวมทั้งความผิดอื่นที่ตรวจพบ - ถ้าการกระทำความผิดเกิดระหว่างวันที่ ๒๑ เม.ย. ๒๕๒๖ - ๓๑ มี.ค. ๒๕๕๒ ให้พิจารณาแจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามข้อ ๑ และข้อ ๓ รวมทั้งความผิดอื่นที่ตรวจพบและดำเนินการตามข้อ ๔ และข้อ ๕ - ถ้าการกระทำความผิดเกิดตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๕๒ เป็นต้นมา ให้พิจารณาแจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามข้อ ๖ รวมทั้งความผิดอื่นที่ตรวจพบ - รายงานผลการสอบสวนพร้อมสำเนาหลักฐานการแจ้งความดำเนินคดีให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

ปกปิด

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	กฎหมาย/ระเบียบหนังสือสั่งการ	หมายเหตุ
๔. กรณีเจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการทุจริต ๔.๑ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาโทษกรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ๔.๒ รวบรวมหลักฐานแจ้งความดำเนินคดีโดยผู้ได้รับมอบอำนาจตามข้อ ๓ เป็นผู้ไปแจ้งความ	ทะเบียนราษฎร ๑. ป.อาญา มาตรา ๑๕๗, ๑๖๑, ๑๖๒, ๒๖๔ และมาตรา ๒๖๕ ๒. พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕๐ ๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ มท ๐๔๐๒/ว ๙๔ ลว. ๒๒ ก.ค. ๒๕๓๐ (ให้แต่งตั้งปลัดอำเภอเป็นฝ่ายฝ่ายปกครองร่วมกับ พงส. ฝ่ายตำรวจ เว้นกรุงเทพมหานคร) ๔. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๙๕๖ ลว. ๒๙ เม.ย. ๒๕๔๐ (ข้อมูลบุคคลประกอบการแจ้งความดำเนินคดี) บัตรประจำตัวประชาชน ๑. ป.อาญา มาตรา ๑๕๗, ๑๖๑, ๒๖๔ และมาตรา ๒๕๕ ๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ มท ๐๔๐๒/ว ๙๔ ลว. ๒๒ ก.ค. ๒๕๓๐ ๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๗๔ ลว. ๓๑ ส.ค. ๒๕๓๗ ๔. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๙๕๖ ลว. ๒๙ เม.ย. ๒๕๔๐	- ให้พิจารณาว่าการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดตาม ป.อาญา มาตราใดหรือหลายมาตรา แล้วแจ้งความตามความผิดที่ปรากฏ - ถ้าการกระทำความผิดเกิดขึ้นก่อนวันที่ ๒๒ มี.ค. ๒๕๓๕ ให้พิจารณาแจ้งความดำเนินคดีความผิดตามข้อ ๑ รวมทั้งความผิดอื่นที่ตรวจพบ แล้วดำเนินการตามข้อ ๓-๔ - ถ้าการกระทำความผิดเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๒๒ มี.ค. ๒๕๓๕ เป็นต้นมาให้พิจารณาแจ้งความดำเนินคดี ตามข้อ ๑ และข้อ ๒ รวมทั้งความผิดอื่นที่ตรวจพบ แล้วดำเนินการตามข้อ ๓ และข้อ ๔ - พิจารณามีการกระทำความผิดมาตราใดหรือหลายมาตราแล้วแจ้งความดำเนินคดีตามความผิดที่ปรากฏ - ถ้ากระทำความผิดเกิดขึ้นก่อนวันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๔๒ ให้ดำเนินคดี ตาม ป.อาญา ตามข้อ ๑ รวมทั้งความผิดอื่นที่ตรวจพบและปฏิบัติตามหนังสือข้อ ๒-๔

ปกปิด

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	กฎหมาย/ระเบียบ หนังสือสั่งการ	หมายเหตุ
๕. การจำหน่าย ยกเลิก เพิกถอนเอกสารที่มีการจัดทำขึ้นโดยทุจริตและการแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนให้กับผู้ถูกแอบอ้างชื่อกระทำทุจริต - เมื่อดำเนินการแล้วให้เก็บแยกต่างหากไว้ในที่ปลอดภัย สามารถค้นหาตรวจสอบได้ง่าย - ก่อนแจ้งความดำเนินคดีให้จำหน่าย ยกเลิก เพิกถอน หรือแก้ไขเอกสารที่มีการทำขึ้นโดยทุจริต หากพนักงานสอบสวน (ตำรวจ) ต้องการใช้อเอกสารต้นฉบับเป็นของกลางในคดี ให้สำนักทะเบียนสำเนาเอกสารดังกล่าวไว้และหมายเหตุด้วยตัวหนังสือสีแดงไว้ในเอกสารว่าหน่วยงานใดขอต้นฉบับไปวันที่ใด แล้วให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บและรักษาเอกสารลงนาม และลงวันที่กำกับไว้	๕. พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๔ วรรคสาม ๖. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๒๒๘๓ ลว. ๙ ก.ย. ๒๕๕๒ (ควรสั่งพักราชการไว้ก่อน) ทะเบียนราษฎร ๑. พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐ ๒. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๑๑๐	- กรณีมีการกระทำความผิดตั้งแต่ วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๕๒ ให้แจ้งความดำเนินคดีตามข้อ ๕ และหากการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตาม ป.อาญา ให้พิจารณาดำเนินคดีตามความผิดที่ปรากฏในข้อ ๑ หรือความผิดที่ตรวจพบด้วย แล้วดำเนินการตามข้อ ๒ ข้อ ๔ และข้อ ๖ และสำเนาหลักฐานการแจ้งความดำเนินคดีรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ - นายทะเบียนมีอำนาจสั่งรับแจ้งจำหน่ายรายการทะเบียนเพิกถอนหลักฐานทะเบียนและดำเนินการแก้ไขข้อความรายการทะเบียนให้ถูกต้อง - กรณีมีการแอบอ้างชื่อบุคคลในทะเบียนบ้าน ขอเปลี่ยนชื่อ หรือแจ้งย้ายที่อยู่ให้นายทะเบียนยกเลิกการเปลี่ยนชื่อ/เพิกถอนใบแจ้งการย้ายที่อยู่ โดยใช้หนังสือแดงขีดฆ่าคำว่า “ย้าย” และรายการแจ้งย้ายพร้อมหมายเหตุในทะเบียนบ้านว่ายกเลิกการเปลี่ยนชื่อ/เพิกถอนการแจ้งย้ายที่อยู่ตามหนังสือที่.....ลงวันที่.....

ปกปิด

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	กฎหมาย/ระเบียบ หนังสือสั่งการ	หมายเหตุ
	บัตรประจำตัวประชาชน ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๑๗๔ ลว. ๓๑ ส.ค. ๒๕๓๗	แล้วลงลายมือชื่อนายทะเบียนและ วันเดือนปีกำกับไว้ทุกแห่ง และ แจ้งนายทะเบียนปลายทาง ยกเลิก และแก้ไขเอกสารให้ถูกต้องตรงกัน ด้วย แล้วรายงานการแก้ไข ทะเบียนบ้านตามระเบียบ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ถูกแอบอ้างชื่อกระทำ ทุจริตมีชื่อในทะเบียนบ้านติดต่อกัน กันตลอดมา และมีเสียสิทธิต่างๆ เกี่ยวกับการมีชื่อในทะเบียนบ้าน - สำนักทะเบียนกลาง (ศปท.) จะ ปรับปรุงฐานข้อมูลของผู้มีชื่อใน ทะเบียนบ้านกลับสู่สภาพเดิม เหมือนไม่เคยมีการแจ้งย้ายสำหรับการ แจ้งย้าย โดยทุจริตจะบันทึกเป็น ข้อมูลไว้เป็นหลักฐาน - นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้เป็น หัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผอ.เขต ปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพัทยา มีอำนาจสั่งจำหน่ายหลักฐาน - ศูนย์ประมวลผลการทะเบียน (ศปท.) จะหมายเหตุการยกเลิก เลขหมายบัตรที่มีการขอทำขึ้นโดย ทุจริตไว้ในฐานข้อมูลบัตร เพื่อเป็น หลักฐานในการตรวจสอบบุคคล ผู้ขอทำบัตรด้วย

ปกปิด

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	กฎหมาย/ระเบียบ หนังสือสั่งการ	หมายเหตุ
๖. สรุปผลการดำเนินการตามข้อ ๔-๕ พร้อมสำเนา เอกสารที่เกี่ยวข้องรายงานกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ทราบ ๗. ติดตามผลการดำเนินการทางอาญา และผลการ ดำเนินการทางวินัยให้ทราบจนกว่าผลคดีจะถึงที่สุด		- รายงานตามลำดับชั้น

ปกปิด

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ ว ๖๓

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๘ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง กำชับมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปลำดับมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน
จำนวน ๓ แผ่น

ตามที่รัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยให้ดำเนินมาตรการลงโทษทั้งทางวินัย ทางปกครอง ทางแพ่ง และทางอาญา อย่างเด็ดขาด รวดเร็ว แก่ผู้ทุจริตและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งในปัจจุบันได้มีข่าวทางสื่อมวลชนว่า มีการตรวจพบการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนมากขึ้น นับเป็นปัญหาสำคัญ และมีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศชาติ ทั้งที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในเรื่องดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติแล้ว ตามหนังสือที่ได้อ้างถึงข้างต้นนั้น

กระทรวงมหาดไทย ขอเน้นย้ำนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งได้กำหนดมาตรการไว้แล้ว ดังนี้

๑. การรับแจ้งการเกิดเกินกำหนด การเพิ่มชื่อบุคคลในทะเบียนบ้านกรณีตกสำรวจตรวจสอบ และหรือกรณีไม่มีเอกสารราชการมาแสดง และการแก้ไขรายการสัญชาติในเอกสารทะเบียนราษฎรจากสัญชาติอื่นหรือไม่ได้ สัญชาติไทยเป็นสัญชาติไทย ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ และผู้อำนวยการเขต ต้องพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติด้วยตนเอง รวมทั้งให้จัดทำสมุดคู่มือการจัดทำประกาศของสำนักทะเบียน เพื่อให้ประชาคมช่วยตรวจสอบ และให้ความรู้การใช้แบบพิมพ์ เพื่อป้องกันการนำไปใช้โดยมิชอบด้วย

๒. ให้จัดทำทะเบียนคุม การรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดเวลา และการเพิ่มชื่อบุคคลในทะเบียนบ้าน โดยให้มีการติดภาพถ่ายของผู้ขอเพิ่มชื่อ หรือแจ้งการเกิดเกินกำหนดเวลาไว้ด้วย การจัดทำบัญชีบ้านที่มีลักษณะผิดปกติ เช่น บ้านร้าง บ้านที่มีคนอยู่อาศัยจำนวนมากเกินปกติ เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการควบคุมตรวจสอบในโอกาสที่จะมีการเลือกตั้งต่างๆ

๓. ให้ตรวจตราสอดส่องและสังเกตการแจ้งย้ายที่อยู่ของประชาชนที่แจ้งย้ายออก และย้ายเข้าในพื้นที่สำนักทะเบียนว่าเป็นไปโดยปกติหรือไม่

๔. ให้จัดทำประกาศเชิญชวนราษฎรและองค์กรในพื้นที่ช่วยรณรงค์ตรวจสอบหลักฐานทะเบียนบ้านว่ามีชื่อบุคคลที่ตายแล้วแต่ยังไม่จำหน่ายหรือมีชื่อแต่ไม่ปรากฏตัวตนในทะเบียนบ้าน หรือไม่ หากพบว่ามีก็ให้แจ้งต่อนายทะเบียนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๕. การจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน กรณีบัตรหาย หรือบัตรถูกทำลาย ให้ตรวจสอบรายการจัดทำบัตรเดิมของผู้ยื่นคำขอมีบัตรใหม่จากทะเบียน บ.ป.๕ และ คำขอ บ.ป.๑ ของเลขหมายคำขอมีบัตรเดิม หรือภาพใบหน้าหลักฐานการทำให้บัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ในกรณีที่สำนักทะเบียนมีระบบคอมพิวเตอร์เชื่อมโยงกับสำนักทะเบียนกลางแล้ว เพื่อพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคล ให้ปรากฏชัดว่าเป็นบุคคลเดียวกับหลักฐานทะเบียนราษฎรและหลักฐานการทำให้บัตร

๖. ให้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้องและแต่ละรายด้วยความละเอียดรอบคอบ โดยเฉพาะกรณีอ้างบัตรหาย บัตรชำรุดในสาระสำคัญ และในรายชื่อผู้มีอายุมากหรืออายุเกิน ๒๐ ปี ขอมีบัตรครั้งแรก นอกจากนี้ ให้เจ้าพนักงานตรวจบัตรปฏิบัติหน้าที่ ตรวจบัตรในเขตอำนาจรับผิดชอบ เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชนด้วย

๗. หากสำนักทะเบียนใดตรวจพบหรือทราบเบาะแสการทุจริตงานทะเบียนและบัตรในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และพิจารณาเห็นว่าเป็นปัญหาที่เกินขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการมาตรการปราบปรามได้ ขอให้รีบรายงานกระทรวงมหาดไทยทราบ เพื่อจะได้พิจารณาส่งชุดเฉพาะกิจเข้าดำเนินการ

๘. กรณีปัญหาการแจ้งย้ายที่อยู่เพื่อหวังผลในการเลือกตั้งโดยมิชอบ ให้นายทะเบียนรีบดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร็วตามแนวทางที่กำหนดไว้ตามระเบียบว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร และหนังสือสั่งการ ทั้งนี้ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแล้วแต่กรณี รับรายงานนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร เพื่อประสานงานกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานครในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ดังปรากฏรายละเอียดของนโยบายการปฏิบัติทั้งหมดอยู่ในเอกสารที่ส่งมาด้วย พร้อมหนังสือนี้ จำนวน ๓ แผ่น

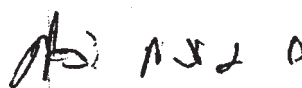
หากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบละเว้นไม่ปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวข้างต้นจนเกิดผลเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการลงโทษทางวินัยอย่างเด็ดขาด โดยให้สั่งพักราชการไว้ก่อนระหว่างรอผลการสอบสวน และหากเป็นการกระทำทุจริต และผิดกฎหมายให้ดำเนินคดีทางอาญาทุกรายไปด้วย

นอกจากนี้ ในด้านการปฏิบัติหน้าที่บริการประชาชน ในกรณีปกติทั่วไป ขอให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทุกระดับ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึกในการบริการประชาชนที่ดีและมีความเอื้ออาทรต่อผู้มาติดต่อราชการ เพื่อสร้างความพึงพอใจและความศรัทธาแก่ประชาชน โดยขอให้อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และงานบริการเรื่องใดที่มีปัญหาติดขัดอย่างไร ก็ขอให้แนะนำช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาตามกรอบของระเบียบ กฎหมาย

และหนังสือสั่งการ อย่าได้ปฏิเสธคำร้องหรือคำขอ หรือหน่วงเหนี่ยวประวิงเวลาในการให้บริการประชาชนอย่างเด็ดขาด
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องพิจารณาตามอำนาจหน้าที่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง และโดยสุจริต หากเรื่องใด
อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ ซึ่งไม่สามารถดำเนินการให้ตามคำร้องได้แล้ว **ต้องแจ้งให้ผู้ร้องทราบ พร้อมขอ
แนะนำเป็นหนังสือด้วย** ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน สามารถหาหรือแนวทางการ
แก้ไขปัญหากับผู้บังคับบัญชาตามสายงานหรือหรือไปยังเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในสำนักทะเบียนกลางได้ทั้งทางหนังสือ
หรือโทรศัพท์ หมายเลข ๑๕๔๘ หรือ ๐-๒๗๕๑-๗๓๒๑-๒๓ และ ๐-๒๗๕๑-๗๓๒๗-๒๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งการต่อไปยังเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทุกระดับชั้นถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิวัะ แสงมณี)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๒๗-๘

สรุปสาระสำคัญ

มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

๑. มาตรการป้องกันการทุจริต

๑.๑ หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๕
กำชับการปฏิบัติในการรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดเวลา การเพิ่มชื่อบุคคลในทะเบียนบ้านกรณีดังกล่าวตรวจสอบ กรณี
ไม่มีเอกสารราชการมาแสดงและการแก้ไขรายการสัญชาติในเอกสารการทะเบียนราษฎรจากสัญชาติอื่นหรือไม่ได้สัญชาติไทย
เป็นสัญชาติไทย กำหนดให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ และผู้อำนวยการเขตต้อง
พิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติด้วยตนเอง จะมอบหมายให้ผู้อื่นพิจารณาแทนไม่ได้ การจัดทำสมุดค
มการรับแจ้งการเกิดและการเพิ่มชื่อ เพื่อให้ผู้มีอำนาจอนุมัติดังกล่าวลงชื่อกำกับไว้เป็นหลักฐาน การจัดทำ
ประกาศของสำนักทะเบียน เพื่อปิดในที่สาธารณะให้ประชาคม ชุมชน และประชาชนได้รับรู้และช่วยตรวจสอบ
ความถูกต้องกับบุคคลที่ได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านทุกราย การควบคุมการใช้แบบพิมพ์ เอกสารทะเบียน
ที่สำคัญ เพื่อป้องกันการนำไปใช้โดยมิชอบและสามารถตรวจสอบได้ การกำชับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
จัดเจ้าหน้าที่ออกตรวจติดตามการปฏิบัติของสำนักทะเบียนทุกแห่งในพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นงานประจำ โดยให้เน้น
ติดตามผลปฏิบัติตามสาระสำคัญในหนังสือสั่งการดังกล่าวข้างต้น

๑.๒ หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๓ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕
กำชับให้ทุกสำนักทะเบียนให้ความสำคัญในการจัดทำทะเบียนคุมการรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดและการเพิ่มชื่อ
บุคคลในทะเบียนบ้าน โดยให้มีการติดภาพถ่ายของผู้ขอเพิ่มชื่อไว้ด้วย เพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบ
ในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ ได้สั่งการให้ทุกสำนักทะเบียนจัดทำบัญชีบ้านที่มีลักษณะผิดปกติ ได้แก่ บ้านที่มี
ผู้อยู่อาศัยจำนวนมากกว่าปกติทั่วไป บ้านที่มีรายการบุคคลแจ้งย้ายเข้า-ออกบ่อยครั้ง ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้
ปลัดจังหวัดกำกับและรับผิดชอบการปฏิบัติตามข้อสั่งการในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งได้มอบหมายให้
ผู้ตรวจราชการกรมการปกครองแต่ละเขตติดตามและรายงานผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๑.๓ หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๒๐ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕
ได้ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแจ้งย้ายบุคคลเข้าในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์
ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ โดยกำชับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนให้เอาใจใส่ในการตรวจตรา และสังเกต
ลักษณะการแจ้งย้ายที่อยู่ของประชาชนที่แจ้งย้ายออกและย้ายเข้าในพื้นที่สำนักทะเบียนว่าเป็นไปตามปกติหรือไม่ โดย
ให้มีการรายงานต่อนายทะเบียนจังหวัดทราบทุกวันที่ ๑ และวันที่ ๑๖ ของเดือน นับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม

๒๕๔๔ เป็นต้นไป (ตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๒๘ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๔) นอกจากนี้ให้สำนักทะเบียนดำเนินการประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือผู้นำชุมชน ประชาคม และกลุ่มต่างๆ ที่มีการจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ให้ตรวจสอบบ้านที่มีลักษณะผิดปกติ เช่น บ้านร้าง บ้านที่มีจำนวนคนในบ้านจำนวนมากเกินกว่าปกติ เป็นต้น เพื่อแจ้งต่อนายทะเบียนได้ใช้อำนาจตามกฎหมายให้ถูกต้องต่อไป

๑.๔ หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๘ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๕
สั่งการให้ทุกสำนักทะเบียนจัดทำประกาศปิดในที่สาธารณะ และมอบให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน องค์การภาคเอกชน และสื่อมวลชนต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือรณรงค์ตรวจสอบหลักฐานทะเบียนบ้านว่ามีชื่อบุคคลที่ตายแล้ว แต่ยังไม่จำหน่าย หรือมีชื่อแต่ไม่ปรากฏตัวตน เพื่อแจ้งนายทะเบียนดำเนินการจำหน่ายหรือแจ้งย้ายไม่ทราบที่อยู่

๑.๕ หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๒๐๘๖ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๓๓
กำชับการปฏิบัติเรื่องการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนกรณีบัตรหาย หรือบัตรถูกทำลาย ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบรายการจัดทำบัตรเดิมของผู้ยื่นคำขอมีบัตรใหม่จากทะเบียน บ.ป.๕ และคำขอ บ.ป.๑ ของเลขหมายคำขอมีบัตรเดิมที่กรมการปกครองได้ออกบัตรแล้วและส่งคืนให้สำนักทะเบียนเก็บรักษาเพื่อพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลให้ปรากฏชัด โดยให้แนบคำขอ บ.ป.๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพิจารณาจนตัดสินใจอนุญาตให้ทำบัตร และการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตดังกล่าว ให้เป็นความรับผิดชอบของผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่หัวหน้าฝ่ายทะเบียนและบัตร (อำเภอและกิ่งอำเภอ) หัวหน้าฝ่ายทะเบียน (สำนักงานเขต) หัวหน้างานทะเบียนราษฎร (เทศบาลหรือเมืองพัทยา) ขึ้นไป

๑.๖ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๗๒๑ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔
สั่งนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ปลัดเทศบาล ปลัดเมืองพัทยา และผู้อำนวยการเขต ให้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้องแต่ละรายด้วยความละเอียดรอบคอบ หากผู้ร้องรายใดไม่สามารถแสดงเอกสารหลักฐานตามที่ระเบียบกำหนดไว้ ให้ทำการสอบสวนพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือในพื้นที่ ซึ่งสามารถยืนยันรับรองตัวบุคคลอย่างน้อย จำนวน ๒ ราย เพื่อให้เป็นผู้รับผิดชอบ หากมีการทุจริตเกิดขึ้น โดยเฉพาะกรณีอ้างบัตรหาย บัตรชำรุดในสาระสำคัญและในรายชื่อผู้มีอายุมากหรืออายุเกิน ๒๐ ปี ขอมีบัตรครั้งแรก พร้อมทั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตรวจบัตรในเขตอำนาจรับผิดชอบ เพื่อเป็นการตรวจสอบการมีและแสดงบัตรประจำตัวประชาชนตามกฎหมาย ซึ่งหากพบว่า มีการกระทำผิด เช่น ไม่มีบัตร หรือมีและใช้บัตรประจำตัวประชาชนปลอม ก็จะได้ดำเนินคดีความผิดอย่างเฉียบขาดต่อไป

๒. มาตรการด้านปราบปรามการทุจริตงานทะเบียนและบัตร

๒.๑ โครงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตงานทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน มาตรการเฉพาะพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง และมาตรการในพื้นที่ทั่วไป โดยได้มีการประมวลผลข้อมูลการทะเบียนและบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ตรวจสอบรายการบุคคลที่ได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (บุคคลประเภท ๕) บุคคลที่ได้

เอกสารสถิติบัตรจากกรณีแจ้งเกิดเกินกำหนด (ประเภท ๒) และบุคคลที่ขอมีบัตรประจำตัวประชาชนบ่อยครั้ง หรือเกิน ๓ ครั้งในรอบของการทำบัตร (๖ ปี) จัดพิมพ์เป็นบัญชีจำแนกประเภททั้งหมดส่งให้ทุกสำนักทะเบียน ที่รับผิดชอบการออกหลักฐานของแต่ละรายการทำการตรวจสอบพบว่า เป็นการเพิ่มชื่อหรือแจ้งเกิดเกินกำหนด หรือ มีบัตรประจำตัวโดยชอบด้วยระเบียบกฎหมายหรือไม่ หรือหากพบว่าเป็นการจัดทำโดยทุจริตก็ให้สั่งจำหน่าย พร้อมทั้งดำเนินคดีความผิดกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

๒.๒ กรณีมีการตรวจพบการทุจริตงานทะเบียนและบัตร หรือมีเบาะแสข่าวว่าเกิดการทุจริต หรือดำเนินการทางทะเบียนและบัตรโดยมิชอบที่สำนักทะเบียนใด นอกจากการสั่งการให้จังหวัดดำเนินการตรวจสอบและ สอดสวนโดยตรงในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแล้ว ในบางรายการการปกครอง โดยสำนักบริหารการทะเบียนก็ได้ **จัดชุดเฉพาะกิจ**จากส่วนกลางออกไปตรวจสอบและสอดสวนในทางลับเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงอย่างรวดเร็วทันที่ด้วย เช่น กรณีทุจริตและประพฤติมิชอบทางทะเบียนในพื้นที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน และอำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งกรณีตรวจสอบข้อมูลทาง ทะเบียนและบัตรของกลุ่มบุคคลในเครือข่ายของนายชาญชัย ชีวินนิติปัญญา หรือนายเหว่ยเซียะกัง เป็นต้น

๒.๓ ได้ดำเนินการมาตรการแก้ไขปัญหาการแจ้งย้ายที่อยู่โดยมิชอบเพื่อหวังผลในการเลือกตั้งกรณีมี อิทธิพลจากนักการเมืองท้องถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้องในเรื่องการแจ้งย้ายบุคคลจากนอกเขตเข้าไปในเขตที่จะมีการเลือกตั้ง โดยมิชอบและทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรการที่ได้สั่งการไว้ให้นายทะเบียนหรือรายงาน นายทะเบียนจังหวัด หรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เพื่อประสานงานกับคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

กระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๒๗-๘

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๓

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔
๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๔๓ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๔
๓. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๕
๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๖๓ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๗

ตามที่ได้มีการตรวจสอบกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนที่จังหวัดและกรุงเทพมหานครรายงานหรือเป็นกรณีที่หน่วยงานอื่น หรือประชาชนร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตทางทะเบียน และบัตรประจำตัวประชาชน นอกจากการแจ้งการเกิดเกินกำหนดและการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านโดยมิชอบแล้วอีกช่องทางหนึ่งที่ตรวจพบว่าในปัจจุบันเป็นที่นิยมใช้ในการกระทำทุจริตแอบอ้างสวมตัวบุคคลอื่น คือการแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางรายการของบุคคลอื่นมาเพื่อทำบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากความไม่ละเอียดรอบคอบในการตรวจสอบฐานข้อมูล หลักฐานเอกสารของทางราชการ และการรับรองบุคคลให้ชัดเจนถูกต้องก่อน หรือสืบเนื่องมาจากการที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด นั้น

กระทรวงมหาดไทย พิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนที่เกิดจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้เป็นไปด้วยความละเอียดรอบคอบมากที่สุด จึงขอให้แจ้งกำชับสำนักทะเบียนทุกแห่งในพื้นที่ถือปฏิบัติตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑. การรับแจ้ง รับคำร้อง หรือคำขอเกี่ยวกับงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนทุกกรณี ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติทุกระดับ **ต้องตรวจและยืนยันบุคคล**โดยทำการตรวจสอบฐานข้อมูลทางทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนก่อนทุกครั้ง เพื่อเป็นการยืนยันตัวบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่แจ้งหรือร้องขอว่าเป็นคนเดียวกับบุคคลที่แจ้งหรือร้องขอหรือไม่ด้วย แล้วให้บันทึกผลการตรวจสอบดังกล่าวไว้ในเอกสารรับแจ้ง คำร้อง หรือคำขอแล้วแต่กรณี เพื่อเป็นหลักฐาน

๒. การแจ้งการเกิดเกินกำหนด และการเพิ่มชื่อ และรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร ในส่วนที่เกี่ยวข้องทุกฉบับประกอบหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๕ โดยเคร่งครัด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลบุคคลที่ตรวจสอบได้จากฐานข้อมูลทางทะเบียนไปใช้ในการตรวจสอบข้อเท็จจริง และตรวจยืนยันบุคคลร่วมกับคำให้การของพยานบุคคลที่รับรองและ/หรือหลักฐานเอกสารของทางราชการและอื่นๆ ซึ่งผู้ยื่นคำขออ้างถึงหากมีกรณีเป็นที่สงสัย หรือเอกสารขาดความชัดเจน ให้สอบถามไปยังหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ออกเอกสารเพื่อตรวจสอบรับรองความถูกต้อง รวมทั้งให้ทำการสืบสวนสอบสวนพยานบุคคลอื่นในพื้นที่เพื่อประกอบการวินิจฉัยและดำเนินการให้กับผู้ยื่นคำขอต่อไป

๓. การรับแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทาง ซึ่งในปัจจุบันสามารถทำได้สะดวกและรวดเร็ว แต่ในทางตรงกันข้ามอาจเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการกระทำทุจริตสวมตัวแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางได้ง่ายด้วย จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการทุกขั้นตอนที่อาจเป็นช่องทางทุจริตแอบอ้างสวมตัวขึ้น ทั้งนี้ นอกจากต้องถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๙๐ และระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๔๓ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๔ แล้ว **จะต้องตรวจสอบรายการบุคคล และรายการภาพถ่ายใบหน้าในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร และฐานข้อมูลบัตรประจำตัวประชาชนว่าถูกต้องตรงกับผู้แจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางหรือไม่ ก่อนทุกครั้ง** เพื่อเป็นการพิสูจน์ยืนยันบุคคลผู้ที่แจ้งการย้ายที่อยู่ว่าเป็นเจ้าของรายการบุคคลที่ขอแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางจริง

๔. กรณีมีการแสดงสำเนาเอกสารราชการ ให้ตรวจสอบเอกสารจริงด้วยว่าถูกต้องตรงกันและเป็นเอกสารราชการจริงหรือไม่ หากมีปัญหา ข้อสงสัย หรือไม่ชัดเจน ให้สอบถามหน่วยงานผู้ออกเอกสารราชการดังกล่าวเพื่อตรวจรับรองต่อไป

ในกรณีเป็นบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบัตรประจำตัวอื่นๆ หากเป็นข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐจากต่างพื้นที่ หรือมีกรณีเป็นข้อสงสัย ให้สอบถามต้นสังกัดก่อน

๕. บุคคลที่รับรอง ให้เข้มงวดพิจารณาจากบุคคลที่มีความใกล้ชิดและรู้จักบุคคลนั้นๆ เป็นอย่างดีก่อน กรณีกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ควรจะเป็นการรับรองให้แก่ลูกบ้านของตนเองที่รู้จักเป็นอย่างดีเท่านั้น

๖. อำนาจการลงนามอนุมัติ อนุญาต ให้ตรวจสอบ และดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย หากเป็นกรณีปฏิบัติราชการแทน หรือ รักษาการในตำแหน่ง ในขณะที่ผู้มีอำนาจไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติงานได้ ให้ระบุชื่อและตำแหน่ง รวมทั้งการปฏิบัติราชการแทน หรือการรักษาราชการในตำแหน่งนั้นๆ ไว้ให้ชัดเจน หากมิได้ระบุไว้จะถือว่ากระทำไปโดยไม่มีความ

๗. กรณีสำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งใดตรวจพบการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ถึงแม้จะมีใช้สำนักทะเบียนที่เกิดเหตุหรือเป็นต้นเหตุแห่งการทุจริตให้ถือปฏิบัติตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๔ ซึ่งได้กำหนดขั้นตอน และวิธีการดำเนินการกับเรื่องที่มีการทุจริตไว้อย่างเป็นระบบ และให้เร่งรัดติดตามการดำเนินการทางวินัย/ทางคดีอาญากับผู้กระทำความผิดให้เกิดผลในทางปฏิบัติจนถึงที่สุด หากกรณีทุจริตทางทะเบียนดังกล่าวมีผลกระทบต่อความเดือดร้อนของประชาชนผู้บริสุทธิ์ ต้องรีบดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้เสร็จสิ้นโดยเร็วด้วย ทั้งนี้ ให้สำนักทะเบียนที่ตรวจพบกรณีทุจริตดังกล่าวได้แจ้งประสานงานไปยังสำนักทะเบียนที่มีการทุจริตทางทะเบียนโดยเร่งด่วนที่สุด และพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเร็ว พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินการให้จังหวัดทราบเพื่อแจ้งให้กรมการปกครองทราบ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ทราบเหตุทุจริต หรือพบข้อผิดพลาด เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ผู้ทุจริตไปสร้างความเดือดร้อนแก่บุคคลอื่นและทางราชการต่อไปอีก

๘. แนวทางการแก้ไขปัญหาแก่ผู้ถูกสวมตัวทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) **กรณีสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชนต่างสำนักทะเบียน** เมื่อมีการตรวจสอบและสอบสวนปรากฏแล้วว่า เจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริงไม่มีส่วนร่วมกระทำทุจริต และไม่เกี่ยวข้องกับการทุจริตให้สำนักทะเบียนที่เกิดเหตุทุจริตสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน ดำเนินการจำหน่ายรายการบัตรที่มีการสวมตัวทันที และในส่วนของสำนักทะเบียนที่เป็นภูมิลำเนาปัจจุบันของเจ้าของชื่อและรายการให้สามารถรับคำขอและอนุมัติการขอมีบัตรให้แก่เจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริงได้ทันทีด้วย

(๒) **กรณีสวมตัวแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง** เมื่อมีการตรวจสอบและสอบสวนจนปรากฏแล้วว่า เจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริงมิได้แจ้งย้ายปลายทาง ไม่มีส่วนร่วม หรือเกี่ยวข้องกับการทุจริตสวมตัวดังกล่าว ให้สำนักทะเบียนปลายทางดำเนินการจำหน่าย ยกเลิก เพิกถอนหลักฐานการย้ายที่อยู่ปลายทางทั้งหมดทันที และให้สำนักทะเบียนต้นทางปรับปรุงฐานข้อมูลรายการบุคคลของเจ้าของรายการที่แท้จริงให้คงมีรายการอยู่ในทะเบียนบ้านดั้งเดิมเพื่อให้เจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริงสามารถขอมีบัตรประจำตัวประชาชนหรือติดต่อขอรับบริการทางทะเบียนได้ตามปกติ

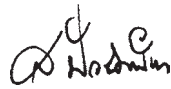
(๓) กรณีตามข้อ (๑) และข้อ (๒) ดังกล่าวข้างต้น ถือเป็นมาตรการแก้ไข (เยียวยา) ปัญหาทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนแก่ประชาชน นอกเหนือจากมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่มีการสั่งการแล้ว จึงให้สำนักทะเบียนถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด หากปรากฏว่ามีสำนักทะเบียนใดละเลย การแก้ไขปัญหาแก่ประชาชนดังกล่าว จนมีการร้องเรียนเกิดขึ้น จะถือเป็นความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องได้รับโทษตามควรแก่กรณีต่อไป

๙. การตรวจสอบ สอบสวน สอบถาม หรือการสืบค้นหา เป็นภารกิจของเจ้าหน้าที่ ห้ามมิให้ผลกระทบดังกล่าวไปให้ประชาชน หรือยกขึ้นเป็นเหตุอ้างที่จะไม่ดำเนินการตามความประสงค์ของประชาชนโดยเด็ดขาด ให้ถือว่าการให้บริการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นความจำเป็น และความเดือดร้อนของประชาชนที่ต้องการให้ราชการช่วยเหลือปัดเป่าทุกข์ร้อนให้ จึงให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกคนตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และด้วยจิตมุ่งบริการ (Service mind) ตลอดไป

อนึ่ง เพื่อเป็นการตรวจสอบ และเฝ้าระวังการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริตทางทะเบียน และบัตรประจำตัวประชาชนในระดับสูง เช่น การรับแจ้งการเกิดเกินกำหนด การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน การขอแจ้งการย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลางของแต่ละสำนักทะเบียนในเขตท้องที่จังหวัด ฯลฯ ว่ามีความผิดปกติหรือไม่ อย่างไร ส่วนบริหารและพัฒนาเทคโนโลยีการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน จึงได้จัดทำโปรแกรมควบคุมและตรวจสอบข้อมูลทางทะเบียนกรณีดังกล่าวไว้แล้ว โดยให้ศูนย์บริหารการทะเบียนภาค สาขาจังหวัด ตรวจสอบและประมวลผลข้อมูลดังกล่าวในแต่ละเดือนรายงานปลัดจังหวัด ว่ามีการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงสูงจำนวนเกินกว่าค่าปกติที่กรมการปกครองกำหนดไว้หรือไม่ หากพบว่ามี ขอให้พิจารณาตรวจสอบและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่สำหรับในกรุงเทพมหานคร ศูนย์บริหารการทะเบียน ภาค ๑ จะเป็นผู้ประมวลผลข้อมูล และแจ้งให้กรุงเทพมหานครทราบเพื่อตรวจสอบและพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ทั้งนี้ สำนักบริหารการทะเบียนจะดำเนินการประมวลผลข้อมูลดังกล่าวในภาพรวมของประเทศอีกทางหนึ่งด้วย

จึงเรียนมาเพื่อแจ้งสำนักทะเบียนในความรับผิดชอบถือปฏิบัติและแจ้งเวียนให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องทุกคนได้ทราบ และปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษรตามแบบ แล้ว E-mail ส่งคืนสำนักบริหารการทะเบียน เพื่อจัดเก็บไว้เป็นหลักฐานต่อไป หากมีการย้าย หรือเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ดังกล่าวให้ครบทุกขั้นตอนด้วยเช่นกัน

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุจิต ปัจจมนันท์)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๙๙๑-๙๓๒๒-๓

ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๖๖๐๗

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินคดีอาญาการกระทำผิดทางการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจาก กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐
๒. ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔
๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๓๗๒๙ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

ตามที่ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๖ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗ และ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้กำหนดอำนาจควบคุมการสอบสวนคดีอาญาของปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอในการเรียกสำนวนการสอบสวน มาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำ เร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม หากดำเนินการดังกล่าวไม่ได้ผลอาจจะเข้าควบคุมการสอบสวนโดยเข้าเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ และกระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๓๗๒๙ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เรื่องการสอบสวนคดีอาญาทั่วไปในอำนาจหน้าที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง เพื่อแจ้งให้จังหวัดถือปฏิบัติและแจ้งให้อำเภอ กิ่งอำเภอถือปฏิบัติและหนังสือ ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔ เรื่องแนวทางปฏิบัติกรณีมีการกระทำทุจริตทางทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อสั่งการให้สำนักทะเบียนอำเภอ สำนักทะเบียนท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติ นั้น

เนื่องจากในปัจจุบันได้ปรากฏว่ามีการกระทำผิดทางการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นจำนวนมาก โดยในหลายกรณีเป็นการกระทำการโดยทุจริตและเป็นขบวนการบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ ซึ่งกรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่าการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน

เป็นภารกิจที่สำคัญของกรมการปกครองในด้านการรักษาความมั่นคงภายใน จำเป็นจะต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการทางคดีอาญากับผู้กระทำความผิดทางการเมืองและบัตรประจำตัวประชาชนอย่างจริงจัง ดังนั้น หากในเขตท้องที่ใดมีคดีอาญาเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายทะเบียนราษฎร และหรือกฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน และการกระทำความผิดกรณีนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นซึ่งไม่ใช่กฎหมายที่ระบุไว้ในข้อ ๑ แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ขอให้จังหวัดแจ้งนายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้เรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจในเขตท้องที่มาชี้แจง พร้อมทั้งเรียกสำนวนการสอบสวน มาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำ เร่งรัดให้การดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม โดยถือปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๓๗๒๙ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

๒. หากการดำเนินการตาม ๑ ไม่ได้ผลให้เข้าควบคุมการสอบสวนโดยเข้าเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ โดยถือปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๓๗๒๙ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ทั้งนี้ หากจะแต่งตั้งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง เข้าร่วมสอบสวนขอให้พิจารณาแต่งตั้งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

๓. ให้เร่งรัดติดตามการดำเนินคดีและรายงานผลคดีให้จังหวัดเพื่อรายงานให้กรมการปกครองทราบ ทุกกระยะจนคดีถึงที่สุด หากมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินคดีให้ประสานกับกลุ่มสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ส่วนการสอบสวนคดีอาญา สำนักงานสอบสวนและนิติการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญชัย สุนทรมัญญ์)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักงานสอบสวนและนิติการ

ส่วนการสอบสวนคดีอาญา

โทร. ๐-๒๓๕๖-๔๕๕๕, โทรสาร ๐-๒๓๕๖-๔๕๕๔

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๓๔๑

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เรื่อง มาตรการ แนวทางและระยะเวลาในการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๑๗๔ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๗

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๔

๓. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๖ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียน จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมการปกครอง ได้ตรวจสอบผลการดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียน และบัตรประจำตัวประชาชน หรือกรณีการจัดทำทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนโดยมิชอบ ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่ายังคงมีเรื่องค้างอยู่ระหว่างดำเนินการในแต่ละเรื่องแล้วปรากฏว่า หน่วยดำเนินงานใช้เวลาดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดเป็นระยะเวลานาน ทั้งที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับกรณีทุจริตหรือการจัดทำทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนโดยมิชอบ กรมการปกครองได้กำหนดให้ปฏิบัติตามแนวทางในหนังสือสั่งการ ได้แก่ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๑๗๔ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๗ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๔ และหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๖ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน ประกอบกับในปัจจุบันสำนักทะเบียนทุกแห่งสามารถตรวจสอบรายการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเกี่ยวกับข้อมูลบุคคล การแจ้งการย้ายที่อยู่ การเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียน หรือรายการบัตรประจำตัวประชาชนได้อย่างรวดเร็ว และครอบคลุมในทุกประเภทแล้ว หากยังมีข้อสงสัย สามารถที่จะสอบสวนพยานบุคคลที่อยู่ในพื้นที่เพื่อยืนยันการพิสูจน์ตัวบุคคลในเบื้องต้นได้ภายในระยะเวลาเล็กน้อย จึงไม่เป็นการสมควรที่จะต้องใช้เวลาในการดำเนินการมากจนเกินความจำเป็น และผลจากการใช้เวลาในการดำเนินการกรณีการทุจริต และจัดทำทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนโดยมิชอบมากเกินไปจนทำให้เกิดผลกระทบดังนี้

๑. กระทบกระเทือนสิทธิของเจ้าของรายการผู้สุจริต รวมทั้งหากผู้สวมตัว หรือผู้กระทำความผิดได้นำเอกสารทางทะเบียนและบัตรที่ออกโดยมิชอบนั้นไปใช้ทำธุรกรรมอื่นๆ อีก จะเกิดผลกระทบต่องานของเจ้าของรายการและประชาชนผู้สุจริตอย่างต่อเนื่องเพิ่มมากยิ่งขึ้น

๒. เกิดสภาวะงานค้างดำเนินการสะสมจนกลายเป็นภาระงานล้นมือ มีอาจบริหารจัดการให้แล้วเสร็จได้ภายในเวลาอันสมควร

๓. การสอบสวนดำเนินการที่ล่าช้า ทำให้ผู้กระทำความผิด หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมิได้ถูกพิจารณาโทษในทันทีทันใด บางรายลาออก และเกษียณอายุราชการไปก่อน ทำให้ไม่ทราบจำและในทางตรงกันข้ามไม่เป็นเครื่องมือกระตุ้นเตือนให้เกิดความระมัดระวังในการปฏิบัติงาน และถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบโดยเคร่งครัด จนนำไปสู่สาเหตุของการเกิดกรณีการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเพิ่มมากขึ้น ไม่มีที่สิ้นสุด

๔. ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในการปฏิบัติงานด้านความสุจริต โปร่งใส และมุ่งมั่นให้บริการประชาชนของข้าราชการกรมการปกครองในภาพรวมอยู่เป็นนิจ

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาทางค้างสะสมดังกล่าวให้ลุล่วงโดยเร็ว และสามารถพิจารณาโทษผู้กระทำความผิดได้อย่างรวดเร็ว อันจะเป็นการป้องกันความเสียหายอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนได้อีกด้วย จึงกำหนดมาตรการ แนวทางและระยะเวลาในการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียน และบัตรประจำตัวประชาชน ดังนี้

๑. เมื่อสำนักทะเบียนได้รับแจ้งหรือรับทราบกรณีทุจริตและจัดทำทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนโดยมิชอบ ให้เร่งรัดตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว กรมการปกครอง ยังไม่ได้รับแจ้งผลการดำเนินการ จะมีหนังสือแจ้งเร่งรัดติดตามผลซึ่งออกด้วยระบบอัตโนมัติทุกระยะ เวลา ๑๕ วัน รวม ๓ ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ ๑ เป็นหนังสือเร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จ ครั้งที่ ๒ เป็นหนังสือเตือนครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๓ เป็นหนังสือเตือนครั้งที่ ๒ ตามลำดับ

๒. เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๑ (๖๐ วัน) แล้ว หากปรากฏว่าสำนักทะเบียนยังไม่สามารถตรวจสอบ/ดำเนินการให้แล้วเสร็จ หรือการสอบสวนไม่มีผลก้าวหน้า และไม่สามารถรายงานผลให้ทราบได้ กรมการปกครอง จะแจ้งให้จังหวัดสอบสวนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในด้านสมรรถนะ ความสามารถ ทักษะ และความรับผิดชอบเพื่อพิจารณาดำเนินการตามสมควรต่อไป

๓. ในกรณีที่สำนักทะเบียนที่รับผิดชอบเห็นว่า การตรวจสอบข้อเท็จจริง และการดำเนินการในกรณีนี้มีความจำเป็น หรือมีการทุจริต หรือมีการจัดทำทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนโดยมิชอบจำนวนมากเป็นพิเศษ อาจขอขยายระยะเวลาการตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือการดำเนินการต่อกรมการปกครองได้อีกไม่เกิน ๓๐ วัน หรือตามที่กรมการปกครอง พิจารณาเห็นว่าจำเป็นและเหมาะสม

อนึ่ง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปโดยเรียบร้อยตามมาตรการ แนวทาง และระยะเวลาที่กำหนดไว้ จึงให้ปลัดจังหวัด และนายอำเภอ กำกับดูแลการดำเนินการดังกล่าวอย่างใกล้ชิด หากละเลยให้มีการสอบสวนการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกิดขึ้น ให้ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นด้วย ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สำนักทะเบียนในความรับผิดชอบ ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญชัย สุนทรมूर्ธ)

อธิบดีกรมการปกครอง

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๙๙๑-๙๓๒๒-๓

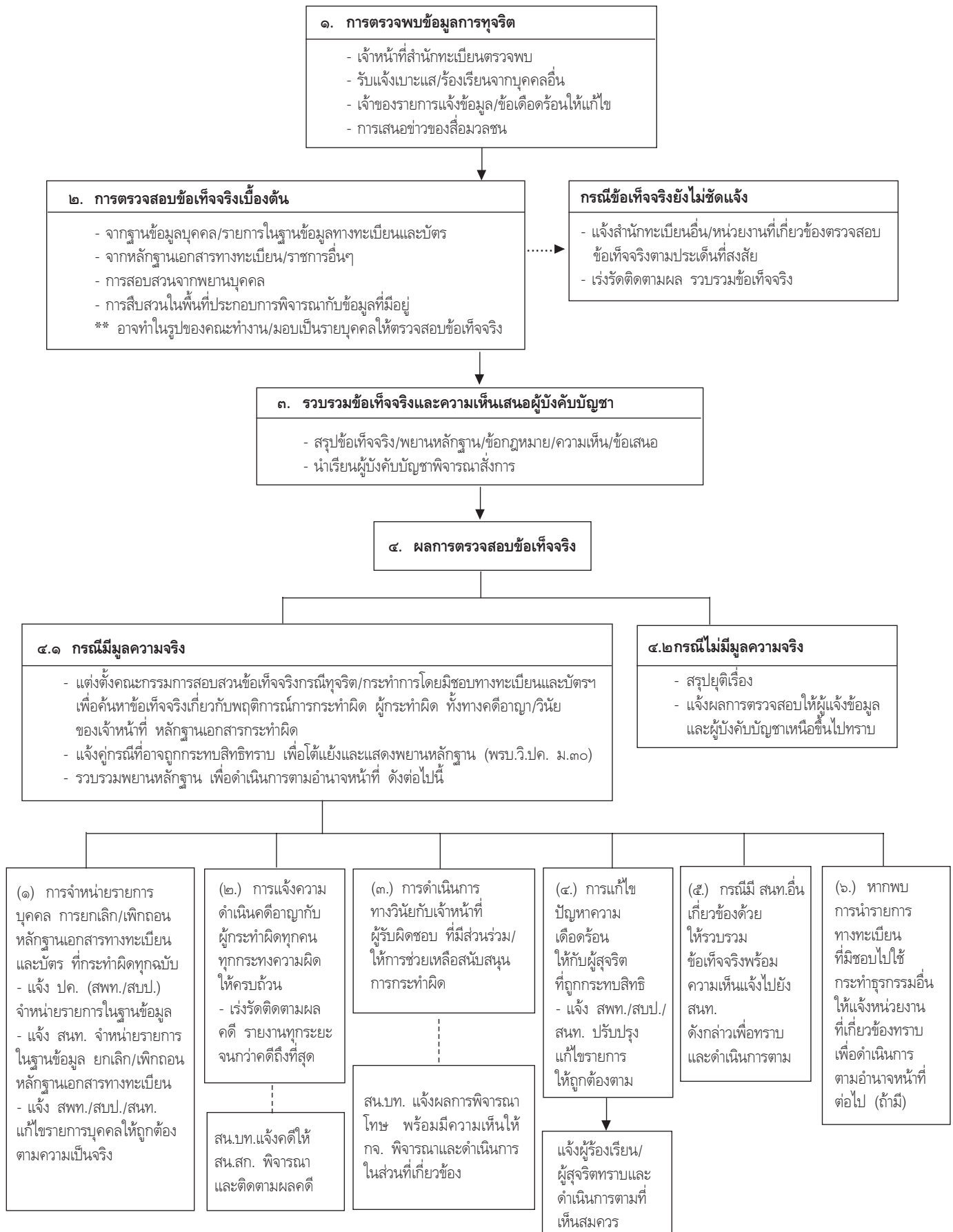
สรุปขั้นตอนการดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

ประเด็น	ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ	หมายเหตุ
๑. การตรวจสอบข้อเท็จจริง ในเบื้องต้น	๑.๑ ตรวจสอบข้อมูลทางทะเบียนของบุคคลที่เกี่ยวข้องจากฐานข้อมูลทางทะเบียนและบัตรในระบบคอมพิวเตอร์ ๑.๒ ตรวจสอบหลักฐานเอกสารทางทะเบียนและบัตรที่มีอยู่ ณ สำนักงานทะเบียน และหลักฐานที่อยู่กับตัวบุคคล ๑.๓ สอบปากคำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อสืบสวนหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และเป็นการพิสูจน์ตัวบุคคล ๑.๔ รวบรวมข้อเท็จจริงตามข้อ ๑.๑-๑.๓ วินิจฉัยว่า มีมูลความจริงอย่างไร สรุปพร้อมความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ตรวจสอบ เสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อสั่งการตามข้อ ๒-๕ ต่อไป หากพบว่า ไม่มีมูลความจริง หรือได้ดำเนินการถูกต้อง และชอบด้วยระเบียบ กฎหมายแล้ว ให้เสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อขอยุติเรื่อง รายงานกรมการปกครองหน่วยงานที่แจ้ง หรือ ผู้ร้องเรียน / ร้องทุกข์ ทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่ได้รับแจ้ง	- พยานบุคคล ได้แก่ เจ้าของรายการ บิดา มารดา ผู้แจ้งการดำเนินการทางทะเบียน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานบุคคลอื่นที่รู้จักและรู้เห็นเป็นอย่างดี
๒. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีการกระทำผิดทางทะเบียนและบัตร	๒.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงขึ้นเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงว่า มีใครเกี่ยวข้องบ้าง (ผู้กระทำผิด ผู้ร่วมหรือผู้สนับสนุน) ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดดังกล่าว ๒.๒ สรุปผลการสอบสวนข้อเท็จจริง พร้อมความเห็นเสนอผู้บังคับบัญชาสั่งการเกี่ยวกับการจำหน่ายรายการยกเลิก/เพิกถอนหลักฐานเอกสารทางทะเบียนที่กระทำผิด การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำผิด การดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี ๒.๓ หากมีสำนักทะเบียน/หน่วยงานอื่นเกี่ยวข้อง ให้แจ้งเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ด้วย ๒.๔ รายงานผลการดำเนินการให้จังหวัด และกรมการปกครองทราบทันที	
๓. การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิด	๓.๑ รวบรวมพยานหลักฐานแจ้งความดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำผิดทุกคนในทุกความผิด (ป.อาญา/ทะเบียนราษฎร/บัตรประจำตัวประชาชน) ที่ปรากฏ ๓.๒ เร่งรัดติดตามผลการดำเนินคดีอาญา จนกว่าคดีถึงที่สุด พร้อมทั้งรายงานจังหวัด/กรมการปกครอง ให้ทราบทุกระยะด้วย	- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๖๖๐๗ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ประเด็น	ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ	หมายเหตุ
๔. การดำเนินการทางวินัย กับเจ้าหน้าที่ผู้กระทำผิด	๔.๑ แนวทางการพิจารณาโทษทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับกรณีทุจริต - กรณีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการแล้ว แต่ไม่ละเอียด รอบคอบ รัดกุม ทำให้เกิดการกระทำผิดทางทะเบียนและบัตรขึ้นได้ ถือว่าไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ให้อำนาจกล่าวตักเตือนไว้เป็นหลักฐาน - กรณีเจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ แต่ไม่มีส่วนรู้เห็น หรือมีเจตนาทุจริตด้วย ถือว่าเป็นการบกพร่องต่อหน้าที่ หรือประมาทเลินเล่อ ให้ลงโทษทางวินัยตามควรแก่พฤติการณ์ - กรณีเจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ แม้ไม่มีเจตนาทุจริต แต่หากทำให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อทางราชการ หรือประชาชน ให้ถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง - กรณีเจ้าหน้าที่กระทำความทุจริตต่อหน้าที่ แม้จะได้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และ หนังสือสั่งการแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้ถือเป็นความผิดวินัยร้ายแรง ๔.๒ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงมีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และควรลงโทษสถานใด ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วรายงานผลการดำเนินการให้ทราบ	- ควรสรุปขั้นตอนวิธีปฏิบัติงานว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ได้ดำเนินการหรือไม่ดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการอย่างไร จึงได้พิจารณาลงโทษทางวินัยดังกล่าว หากมีพฤติการณ์อื่นที่เป็นเหตุลดโทษ หรืองดการลงโทษ ต้องมีเหตุผลระบุประกอบการพิจารณาไว้ด้วย
๕. การจำหน่ายรายการบุคคล การยกเลิก/เพิกถอนหลักฐานเอกสารทางทะเบียนและบัตร	๕.๑ จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลที่มีการกระทำผิดในหลักฐาน เอกสารทางทะเบียนราษฎรให้ครบถ้วนทุกฉบับ ๕.๒ จำหน่ายรายการ ยกเลิก เพิกถอนหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดให้ครบถ้วนทุกฉบับ ๕.๓ แจ้งการจำหน่าย ยกเลิก เพิกถอน ตามข้อ ๕.๑-๕.๒ ให้ศูนย์/ส่วนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการในฐานข้อมูลทางทะเบียนและบัตร ๕.๔ รายงานผลการดำเนินการให้ทราบ	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิดที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๑๓๔ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๗ และหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๖ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

ส่วนการทะเบียนราษฎร
สำนักบริหารการทะเบียน
กรมการปกครอง

สรุปขั้นตอนและวิธีดำเนินการ กรณีทุจริตทางทะเบียน/การดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนโดยมิชอบ

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๖

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การป้องกันการทุจริตแอบอ้างสวมตัวเพื่อทำหลักฐานประกอบการยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย

เรียน นายทะเบียนจังหวัด (ตามบัญชีแนบท้าย)

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๒๑๒ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๕

๒. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๗๘ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๘

ตามที่กรมการปกครองได้มีหนังสือแจ้งแนวทางปฏิบัติในการออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดและหนังสือรับรองแทนบัตรประจำตัวของบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อใช้ประกอบการยื่นเรื่องขอมีสัญชาติไทย ตามมาตรา ๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

ปัจจุบัน มีการตรวจพบการทุจริตแอบอ้างสวมตัวเพื่อออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดและหนังสือรับรองแทนบัตรประจำตัวชุมชนบนพื้นที่สูง และได้นำเอกสารดังกล่าวประกอบการยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย ทำให้เกิดผลเสียหายแก่ทางราชการ และมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นอีก สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครองจึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดแจ้งให้ สำนักทะเบียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ/เทศบาล ในเขตรับผิดชอบ ถือปฏิบัติในการตรวจสอบหลักฐานและเอกสารของชนกลุ่มน้อย เพื่อออกหนังสือรับรองสถานที่เกิด หนังสือรับรองแทนบัตรประจำตัว และเอกสารอื่นที่ใช้ประกอบการยื่นคำร้องขอมีสถานะตามกฎหมายหรือขอมีสัญชาติไทย ด้วยความละเอียดรอบคอบและระมัดระวัง รวมทั้งขอให้ผู้บังคับบัญชาได้สอดส่องดูแลและเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โดยยึดหลักกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย หากตรวจพบการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดให้ผู้บังคับบัญชาสอบสวนข้อเท็จจริงโดยเร็วและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ทั้งทางวินัยและอาญาโดยเฉียบขาด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ/เทศบาล ให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติโดย
เคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญชัย สุนทรมั่งงู)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๕-๒๐

**บัญชีแนบท้ายรายนามจังหวัด
ที่เป็นเขตที่פקอาศัยของชนกลุ่มน้อยเพื่อกำหนดสถานะตามกฎหมาย**

.....

๑. กาญจนบุรี	๒. กำแพงเพชร
๓. เชียงราย	๔. เชียงใหม่
๕. ชุมพร	๖. ตาก
๗. ตราด	๘. น่าน
๙. นครพนม	๑๐. นราธิวาส
๑๑. ประจวบคีรีขันธ์	๑๒. ปราจีนบุรี
๑๓. พะเยา	๑๔. พิษณุโลก
๑๕. เพชรบุรี	๑๖. เพชรบูรณ์
๑๗. แพร่	๑๘. พัทลุง
๑๙. มุกดาหาร	๒๐. แม่ฮ่องสอน
๒๑. ยโสธร	๒๒. ยะลา
๒๓. ระนอง	๒๔. ราชบุรี
๒๕. เลย	๒๖. ลำปาง
๒๗. ลำพูน	๒๘. สกลนคร
๒๙. สงขลา	๓๐. สระแก้ว
๓๑. สุโขทัย	๓๒. สุพรรณบุรี
๓๓. สุราษฎร์ธานี	๓๔. หนองคาย
๓๕. หนองบัวลำภู	๓๖. อุตรธานี
๓๗. อุตรดิตถ์	๓๘. อุทัยธานี
๓๙. อุบลราชธานี	๔๐. อำนาจเจริญ

.....

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๒๑๒

กรมการปกครอง

ถนนอังสฤงค์ กทม ๑๐๒๐๐

๒๔ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง การออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดของบุตรชนกลุ่มน้อยที่เกิดในประเทศไทย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร (ยกเว้นจังหวัดเชียงราย)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/๑๖๘๘ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๕
จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจังหวัดเชียงรายหรือว่าอำนาจหน้าที่ในการออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดของบุตรบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง ว่าเป็นอำนาจของนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาหรือเป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องเกิด

กรมการปกครองตอบข้อหารือในกรณีนี้แล้ว เพื่อให้อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เทศบาล และสำนักงานเขต ได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกันตามรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งอำเภอ/กิ่งอำเภอ/เทศบาล และสำนักงานเขตถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประทีป กันยาบาล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๖๒๙-๙๑๒๕-๔๐ ต่อ ๑๓๑๙

โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๔๘๖ โทร.มท./โทรสาร ๕๑๒๓๑

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/๑๖๘๘

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๔ มกราคม ๒๕๔๕

เรื่อง ทหหรือการออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดของบุตรบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงราย ด่วนที่สุด ที่ ชร ๐๐๐๘.๑/๔๔๕๑๗ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบหนังสือรับรองสถานที่เกิดของบุตรชนกลุ่มน้อย จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึงจังหวัดเชียงรายหรือว่าอำนาจหน้าที่ในการออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดของบุตรบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนา หรือเป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องเกิด รายละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. การออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดของบุคคล เป็นเรื่องในทางปกครองมิได้มีระเบียบ กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะแต่ถือเป็นอำนาจของนายอำเภอท้องที่ที่สามารถดำเนินการให้ได้ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๘๗ ที่สามารถออกหนังสือรับรองสถานที่เกิด ให้นายอำเภอท้องที่ดำเนินการสอบสวนผู้ร้องและพยาน หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ร้องเกิดที่ใดจริงก็ให้รับรองสถานที่เกิดให้ได้

๒. ตามที่จังหวัดเชียงรายหรือว่าอำนาจหน้าที่ในการออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดเป็นอำนาจของนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนา หรือเป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องเกิด ซึ่งพิจารณาตามหนังสือของกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๒๒/๖๗๓๗๕ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ และหนังสือของกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๘๒๕ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๓๗ อำนาจหน้าที่ในการออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดของบุตรบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องเกิด ประกอบกับชนกลุ่มน้อยที่ยังมิได้รับการกำหนดสถานะ ทางราชการมีนโยบายมิให้ย้ายภูมิลำเนาอยู่แล้ว

๓. เพื่อให้การออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดของบุตรชนกลุ่มน้อยได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติจึงขอให้จังหวัดแจ้งให้สำนักทะเบียนในเขตรับผิดชอบถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ให้สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ซึ่งเป็นสถานที่เกิดของบุคคลบนพื้นที่สูงหรือชุมชนบนพื้นที่สูง สอบสวน พยานบุคคลและรวบรวมพยานเอกสารที่พอเชื่อได้ เช่นผู้รู้เห็นการเกิดเพื่อนบ้าน กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หรือให้ ประชาคมหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบซึ่งควรทำก่อนให้การรับรองว่าบุตรของชนกลุ่มน้อยดังกล่าวเกิดที่นั่นจริง

(๒) ให้ยึดถือทะเบียนประวัติที่ทางราชการได้จัดทำไว้เป็นเอกสารประกอบในการพิจารณาออกหนังสือ รับรองและสอบพยานให้ได้ข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องเกิดที่นั่นจริงหรือไม่

(๓) ให้นายอำเภอที่ชนกลุ่มน้อยอ้างว่าเกิดในอำเภอนั้นรับรองสถานที่เกิดตามที่ได้สอบพยานต่างๆ แล้วว่า เกิดในอำเภอนั้นจริง

(๔) ในกรณีที่ จะดำเนินการออกหนังสือรับรองสถานที่เกิด แต่ไม่สามารถหาพยานหลักฐานอะไรมาอ้างอิงได้ เลย ให้อำเภอทำหนังสือแจ้งผู้ร้องว่าไม่สามารถดำเนินการออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดให้ได้ ให้ผู้ร้องไปดำเนินการตามวิธีการทางกฎหมายต่อไป

๔ การออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดสำหรับชนกลุ่มน้อยกลุ่มอื่นที่มีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดสถานะ ให้ดำเนินการเช่นเดียวกันกับกลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงตามตัวอย่างแบบหนังสือรับรองสถานที่เกิด ของบุตรชนกลุ่มน้อยกลุ่ม...

๕ หากบุตรของชนกลุ่มน้อย ที่ยื่นเรื่องขอหนังสือรับรองสถานที่เกิดไม่สามารถหาพยานหลักฐานมาแสดง ต่อเจ้าหน้าที่ให้เป็นที่เชื่อถือได้ และอำเภอได้สอบข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏว่าเป็นผู้ที่หลบหนีเข้ามาในประเทศไทยจริง ก็ให้ดำเนินการแก้ไขรายการในทะเบียนประวัติ ตามหนังสือ สำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และแนะนำให้ยื่นเรื่องเพื่อขอสถานะเป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามมติของคณะรัฐมนตรีของแต่ละกลุ่มต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งอำเภอ/กิ่งอำเภอ ให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกิต กันยาบาล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๖๒๙-๙๑๒๕-๔๐ ต่อ ๑๓๑๙

โทรสาร ๐-๒๒๙๘๑-๒๔๙๖ โทร.มท./โทรสาร ๕๑๒๓๑

(ตัวอย่าง)

แบบหนังสือรับรองสถานที่เกิดของบุตรชนกลุ่มน้อยกลุ่ม.....

เลขที่.....

ที่ว่าการอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....

ตามที่ นาย/นาง/น.ส. เลขประจำตัว.....

สัญชาติ.....ได้ยื่นคำร้องขอให้อำเภอ/กิ่งอำเภอ รับรองสถานที่เกิดของ.....ใน

อำเภอ/กิ่งอำเภอ.....ได้ตรวจสอบ/สอบสวน พยานบุคคลและ
พยานเอกสาร ที่ผู้ร้องนำมาแสดงดังต่อไปนี้แล้ว

(ระบุพยานบุคคลและพยานเอกสาร)

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

นำเชื่อได้ว่า นาย/นาง/น.ส./ด.ช./ด.ญ.....

เป็นผู้ที่เกิดในประเทศไทย โดยเกิดที่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ/กิ่งอำเภอ.....จังหวัด.....

มีบิดาชื่อนาย.....สัญชาติ.....เกิดที่ประเทศ.....

มีมารดาชื่อนาง.....สัญชาติ.....เกิดที่ประเทศ.....

ขณะนี้อายุ.....ปี อาชีพ.....ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ (ถ้ามี)

ที่สามารถติดต่อได้.....

ให้ไว้ ณ วันที่.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

(.....)

รูปถ่าย
นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ.....

ขนาด 1 นิ้ว
(ประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ)

(ประทับตราตำแหน่งนายอำเภอ)

ลงชื่อ.....(ผู้ได้รับการรับรอง)

(.....)

หมายเหตุ เอกสารฉบับนี้ใช้เพื่อนำไปแสดงประกอบหลักฐานในการยื่นขอสัญชาติไทยต่อกระทรวงมหาดไทย เท่านั้น

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๗๘

กรมการปกครอง

ถนนอังสฤงค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๖ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ ผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราวของบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก น่าน ประจวบคีรีขันธ์ พะเยา พิษณุโลก เพชรบุรี เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ราชบุรี ลำปาง เลย ลำพูน สุโขทัย สุพรรณบุรี และอุทัยธานี

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๘.๔/ว ๓๓๗ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบรายงานตามโครงการเร่งรัดการให้สถานะตามกฎหมาย จำนวน ๑ แผ่น

๒. แบบหนังสือรับรองแทนบัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย จำนวน ๑ แผ่น

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๘ เห็นชอบโครงการเร่งรัดการให้สถานะตามกฎหมายกับกลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ และเห็นชอบหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สัญชาติไทยกับบุตรบุคคลต่างด้าวตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้จังหวัด/อำเภอ จัดทำแผนดำเนินการรองรับโครงการเร่งรัดการให้สถานะตามกฎหมายโดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนเมษายน ๒๕๕๘ รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้การดำเนินการตามโครงการดังกล่าวเป็นไปด้วยดีและมีข้อมูลที่สามารถชี้แจงคณะรัฐมนตรีภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๘ และฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรมีรายการชนกลุ่มน้อยที่สมบูรณ์ถูกต้อง จึงขอให้จังหวัดแจ้งอำเภอดำเนินการดังนี้

๑. กรณีผู้ยื่นคำร้องเพื่อขอสถานะตามกฎหมายเป็นบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง แต่ยังไม่มียาการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรให้ทำการบันทึกเพิ่มเติมรายการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรตามหลักฐานทางทะเบียนประวัติที่ได้จัดทำไว้แล้ว

๒. สำหรับอำเภอที่มีชนกลุ่มน้อยจำนวนมากและจังหวัดได้ประสานขอรับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางเพื่อปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่อำเภอ กรมการปกครองจะจัดส่งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางลงไปปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่อำเภอในการแนะนำ ตรวจสอบ จัดทำเอกสารเพิ่มเติม และจัดเจ้าหน้าที่จากกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อพิมพ์ลายพิมพ์นิ้วมือผู้ยื่นคำร้องเพื่อขอสถานะตามกฎหมาย ในช่วงระหว่างเดือนมีนาคม-เมษายน ๒๕๕๘ ซึ่งการดำเนินงานในพื้นที่อำเภอจะได้ประสานไปยังจังหวัดและอำเภอโดยตรงอีกครั้งหนึ่ง

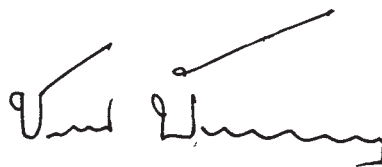
๓. ให้จังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการตามความเหมาะสมแต่ละพื้นที่ที่มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินการแล้วเสร็จตามกำหนดเวลาที่กรมการปกครองได้ประชุมซักซ้อมปลัดจังหวัดและจำจังหวัดไปแล้ว โดยจัดทำไว้ให้พร้อมให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครองหรือผู้ที่อธิบดีกรมการปกครองมอบหมายตรวจติดตามได้ทุกเมื่อตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

๔. กรณีที่ชนกลุ่มน้อยไม่มีบัตรประจำตัวมาแสดงได้เนื่องจากบัตรประจำตัวชำรุดสูญหาย บัตรหมดอายุ และยังไม่มียังบัตรประจำตัวเนื่องจากอายุครบ ๑๒ ปี ให้อำเภอออกหนังสือรับรองแทนบัตรประจำตัว และให้ใช้เป็นเอกสารประกอบในการยื่นคำร้องเพื่อขอสถานะตามกฎหมายโดยถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักทะเบียนกลางที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๗ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ รายละเอียดหนังสือรับรองแทนบัตรประจำตัวบุคคล ผู้ไม่มีสัญชาติไทยได้ส่งมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว

๕. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถยืนยันและตรวจสอบได้กรณีที่บุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงไม่สามารถกำหนดสถานะได้จึงให้อำเภอจัดพิมพ์บัญชีรายชื่อ (ให้ใช้โปรแกรม Excel) บุคคลที่ไม่สามารถกำหนดสถานะได้พร้อมเหตุผล (ตามแบบ ๑) และบุคคลที่เข้ามาหลังวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๘ (ตามแบบ ๒) จัดเก็บในแผ่นดิสก์ (ให้จังหวัดรวบรวมใส่แผ่นดิสก์บัญชีละ ๓ ชุด เก็บไว้ที่อำเภอ ๑ ชุด จังหวัด ๑ ชุด และส่งให้กรมการปกครอง ๑ ชุด) ให้เสร็จภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชินนทร์ บัวประเสริฐ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร/โทรสาร ๐-๒๗๙๑-๗๓๓๙

หนังสือรับรองแทนบัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย

เลขที่.....

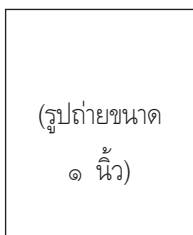
ที่ว่าการอำเภอ.....

จังหวัด.....

ตามที่.....เลขประจำตัว.....อยู่บ้านเลขที่.....
หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ชนกลุ่มน้อยกลุ่ม.....
ได้ยื่นคำร้องขอให้อำเภอ.....ออกหนังสือรับรองแทนบัตรประจำตัวชนกลุ่มน้อยให้กับ
.....เนื่องจาก () บัตรชำรุดสูญหาย () บัตรหมดอายุ () ทำบัตรครั้งแรก
กรณี.....ซึ่งอยู่ในระหว่างการจัดทำบัตรประจำตัวระบบคอมพิวเตอร์

อำเภอ.....ได้ตรวจสอบหลักฐานทะเบียนประวัติ.....
แล้วเชื่อได้ว่า () นาย () นาง () น.ส. () ด.ญ. () ด.ช.
เลขประจำตัว.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....บิดาชื่อ.....สัญชาติ.....
มารดาชื่อ.....สัญชาติ.....เป็นบุคคลที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติดังกล่าวจริง จึงได้ออก
หนังสือฉบับนี้ให้ใช้แทนบัตรประจำตัวจนกว่าทางราชการจะจัดทำบัตรประจำตัวให้ใหม่

ให้ไว้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(รูปถ่ายขนาด
๑ นิ้ว)

(ลงชื่อ).....

(.....)

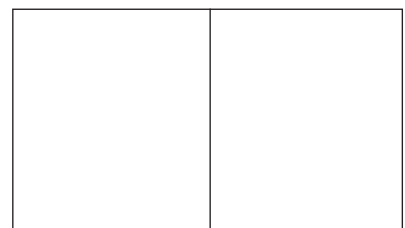
นายอำเภอ.....

(ประทับตราประจำตำแหน่งนายอำเภอ)

(ประทับตราประจำตำแหน่งนายอำเภอ)

(ลงชื่อ).....(ผู้ได้รับการรับรอง)

(.....)

ลายพิมพ์นิ้วมือแม่เมื่อชายและขวา

เอกสารฉบับนี้ใช้เพื่อนำไปแสดงประกอบหลักฐานในการยื่นคำร้องขอสถานะตามกฎหมาย

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๒

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การจัดทำทะเบียนราษฎรกรณีของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บุคคลประเภท ๐)

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๘ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๔ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ตามที่ได้แจ้งเรื่องการออกระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๘ และการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน กลุ่มเด็กและบุคคลที่เรียนอยู่ในสถานศึกษาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

สำนักทะเบียนกลาง ได้รับการหารือจากสำนักทะเบียนอำเภอหลายแห่งเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๑๔ กรณีบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) และข้อ ๑๖ กรณีการแก้ไขรายการบุคคลในทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน โดยปรากฏข้อเท็จจริงว่าภายหลังการสำรวจและจัดทำทะเบียนฯ กลุ่มเด็กนักเรียนที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนแล้ว เด็กบางคนได้รับการแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านในสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทย นอกจากนี้ในการบันทึกรายการบุคคลที่ถูกสำรวจตามแบบ ๘๙ ในระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียนนั้นมีการบันทึกรายการผิดพลาด ซึ่งกรณีที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้ยังไม่มีกำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนแต่อย่างใด ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกสำรวจเป็นผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บุคคลประเภท ๐) เป็นไปด้วยความถูกต้องและเรียบร้อย จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งสำนักทะเบียนทุกแห่งในพื้นที่รับผิดชอบให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนรายใด ได้รับอนุญาตให้แจ้งการเกิด แจ้งการเกิดเกินกำหนด หรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๑๓) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ให้นายทะเบียนแจ้งบุคคลดังกล่าวหรือผู้ปกครอง (กรณีผู้เยาว์) ยื่นคำร้อง

ขอจำหน่ายรายการบุคคลประเภท ๐ ในทะเบียนประวัติและฐานข้อมูลทะเบียนประวัติในระบบคอมพิวเตอร์ โดยนายทะเบียนจะต้องสอบสวนให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุใดบุคคลดังกล่าวจึงขอขึ้นทะเบียนเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนก่อนที่จะแจ้งการเกิดหรือขอเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้าน และรายการบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้แจ้งการเกิดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านเป็นบุคคลเดียวกับบุคคลประเภท ๐ ที่จะขอจำหน่ายรายการ แล้วรวบรวมหลักฐานเสนอนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล ปลัดเมืองพัทยา หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนแล้วแต่กรณี พิจารณานุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้นายทะเบียนจำหน่ายรายการบุคคลประเภท ๐ ของบุคคลดังกล่าวในระบบคอมพิวเตอร์ด้วยชุดคำสั่ง ท.ร. ๙๗ ข้อ ๒๐๙ การจำหน่ายกรณีได้รับการกำหนดสถานะด้านการเพิ่มชื่อฯ โดยจะต้องบันทึกหมายเหตุของรายการเอกสารหรือหลักฐานว่า “บุคคลนี้ได้รับการกำหนดสถานะทางทะเบียนด้วยการแจ้งการเกิดหรือการเพิ่มชื่อตามคำร้องที่.....ลงวันที่.....” เสร็จแล้ว จึงดำเนินการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลตามที่ได้รับอนุญาตลงในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียน

๒. การแก้ไขรายการของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนในทะเบียนประวัติหรือฐานข้อมูลทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ก) อันเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่จดหรือบันทึกรายการผิดพลาดหรือด้วยสาเหตุอื่นใดให้ใช้คำสั่ง ท.ร. ๙๗ รายการ ๑๐๐ การแก้ไขรายการบุคคล **โดยถ้าเป็นกรณีเจ้าหน้าที่บันทึกการผิดพลาด**ไม่ตรงตามที่ระบุไว้ในแบบ ๘๙ ให้บันทึกหมายเหตุตรงช่องรายการเอกสารหรือหลักฐานว่า “แก้ไขรายการ....(ระบุรายการที่ผิดพลาด) ตามแบบ ๘๙ ของสำนักทะเบียน.....เล่มที่.....เลขที่สำรวจ.....วันที่สำรวจ.....” **แต่ถ้าเป็นกรณีอื่น** ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมข้อ ๑๑๕ หรือ ข้อ ๑๑๕/๑ แล้วแต่กรณี กล่าวคือจะต้องมีการยื่นคำร้องขอแก้ไขรายการพร้อมแสดงเอกสารราชการที่จะใช้เป็นหลักฐานในการแก้ไขหรือต้องมีพยานบุคคลรับรอง โดยให้บันทึกหมายเหตุว่า “แก้ไขรายการ....(ระบุรายการที่ผิดพลาด) ตามหลักฐาน...(ระบุเอกสาร) หรือคำร้องที่...ลงวันที่...” (กรณีการแก้ไขที่ไม่มีเอกสารราชการ)

อนึ่ง หากสำนักทะเบียนใดมีปัญหาในการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ ให้ประสานงานกับศูนย์บริหารการทะเบียนภาค สาขาจังหวัดที่รับผิดชอบพื้นที่นั้นโดยตรง เพื่อดำเนินการแก้ไข

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัติ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๓-๖

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๐๒

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การสำรวจจัดทำทะเบียนและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙๔ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๙

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนฯ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๙
๒. คู่มือการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

ตามที่สำนักทะเบียนกลางได้แจ้งแนวทางปฏิบัติเพื่อให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนกลุ่มเป้าหมาย ๓ กลุ่ม ได้แก่ เด็กที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในสถานศึกษา ชาวมอว์แกน และผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ของแต่ละกลุ่มตั้งแต่การสำรวจจนถึงการจัดทำบัตรประจำตัว ซึ่งสำนักทะเบียนทุกแห่งจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สำหรับขั้นตอนการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน สำนักทะเบียนกลางจะได้จัดทำคู่มือส่งให้สำนักทะเบียนต่างๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ความละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

เนื่องจากปัจจุบันสำนักทะเบียนกลางได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน และได้จัดทำชุดคำสั่งของระบบคอมพิวเตอร์ที่จะใช้ในการจัดทำบัตรดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรากฏตามประกาศสำนักทะเบียนกลาง ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๘ และคู่มือการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน โดยมีสาระสำคัญพอสรุปได้ ดังนี้

๑. ลักษณะของบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนจะเป็นบัตรพลาสติกชนิดที่มีแถบแม่เหล็ก โดยด้านหน้า (ด้านที่มีรายการผู้ถือบัตร) จะมีพื้นเป็นสีขาว ส่วนด้านหลังจะมีพื้นที่เป็นสีชมพู กำหนดให้บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บุคคลรหัสประเภท ๐) ที่มีอายุตั้งแต่ ๑ ปีบริบูรณ์แต่ไม่เกิน ๗๐ ปีบริบูรณ์
๒. การจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตั้งแต่ขั้นตอนการยื่นคำขอมีบัตร (แบบ ๘๙/๓) จนถึงการผลิตบัตรและมอบบัตรให้กับผู้ขอมีบัตร เป็นกระบวนการต่อเนื่องซึ่งจะดำเนินการได้แล้วเสร็จที่สำนัก

ทะเบียนเช่นเดียวกับการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน โดยเมื่อมีผู้แจ้งขอทำบัตร นายทะเบียนจะตรวจรายการบุคคลนั้นจากฐานข้อมูลทะเบียนประวัติแล้วพิมพ์ลายนิ้วมือเพื่อบันทึกจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลฯ ซึ่งในขั้นตอนการพิมพ์ลายนิ้วมือนี้ระบบคอมพิวเตอร์จะทำการเปรียบเทียบลักษณะลายนิ้วมือของผู้ขอมีบัตรกับลายนิ้วมือของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนทุกคนที่มีอยู่ในฐานข้อมูลฯ หากไม่พบรายการบุคคลซ้ำจึงจะสามารถถ่ายรูป กำหนดหมายเลขคำขอมีบัตร พิมพ์คำขอมีบัตร (แบบ ๘๙/๓) และพิมพ์บัตรประจำตัว แต่ถ้าพบว่ามีรายการบุคคลซ้ำ ระบบจะกำหนดให้นายทะเบียนพิมพ์รายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวโดยจะปรากฏรายการของบุคคลที่ขอมีบัตรและบุคคลที่มีรายการซ้ำตามแบบที่ส่งมาพร้อมนี้ ซึ่งนายทะเบียนจะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริง หากปรากฏว่าเป็นรายการบุคคลซ้ำจริงให้นายทะเบียนดำเนินการเพื่อจำหน่ายรายการบุคคลซ้ำออกจากฐานข้อมูลทะเบียนประวัติ แต่ถ้าผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงไม่ใช่บุคคลซ้ำซ้อน นายทะเบียนจะต้องยืนยันผลการตรวจสอบในระบบคอมพิวเตอร์จึงจะสามารถจัดทำบัตรได้

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนต่างๆ ในการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ศึกษาทำความเข้าใจและถือปฏิบัติตามประกาศสำนักทะเบียนกลางฯ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ รวมทั้งคู่มือการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนที่ส่งมาพร้อมนี้ อนึ่ง เนื่องจากการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนสำหรับเด็กที่กำลังศึกษาเล่าเรียน ชาวอเมริกัน และผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทยตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๔ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ เป็นการดำเนินการครั้งแรกซึ่งคำสั่งในการจัดทำแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (แบบ ท.ร. ๓๘ ข) ยังไม่สมบูรณ์ จึงให้ยกเว้นไม่ต้องเรียกหลักฐานแบบ ท.ร. ๓๘ ข ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ (๑) ของประกาศสำนักทะเบียนกลางฯ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ และให้นายทะเบียนเรียกตรวจหลักฐานและดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่แจ้งไว้ตามหนังสือสำนักทะเบียนกลางฉบับที่อ้างถึงดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัติ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๓-๖

ประกาศสำนักทะเบียนกลาง
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับ
บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๔๘

อนุสนธิตามข้อ ๗ ของระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๔๘ ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนเพื่อให้ถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำบัตรประจำตัวให้กับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนซึ่งมีอายุตั้งแต่หนึ่งปีบริบูรณ์แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ และมีชื่อในทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ก) เป็นบุคคลประเภท ๐

ข้อ ๒ กรณีบัตรประจำตัวหมดอายุ สูญหาย หรือถูกทำลาย ชำรุดในสาระสำคัญ หรือรายการในบัตรประจำตัวไม่ถูกต้องตามทะเบียนประวัติ (ยกเว้นรายการที่อยู่) ให้บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เกิดเหตุขึ้นแล้วแต่กรณี

ข้อ ๓ บัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนให้มีอายุใช้ได้สิบปีนับแต่วันออกบัตรเว้นแต่บัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ให้ใช้บัตรนั้นได้ต่อไปตลอดชีพ

ข้อ ๔ ในบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนจะต้องมีรายการคำนำหน้าชื่อ ชื่อตัว ชื่อสกุล (ถ้ามี) วันเดือนปีเกิด เลขประจำตัว ๑๓ หลัก รูปถ่าย ที่อยู่ตามทะเบียนประวัติ หมายเลขคำขอมีบัตรของผู้ถือบัตร วันออกบัตร วันบัตรหมดอายุ และลายมือชื่อผู้ออกบัตร

หมายเลขคำขอมีบัตรประกอบด้วยตัวเลข ๑๒ หลัก แบ่งออกเป็น ๓ ชุด ชุดแรกจำนวน ๔ หลัก หมายถึงเลขรหัสสำนักทะเบียนที่จัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ชุดที่สองจำนวน ๖ หลัก หมายถึงลำดับที่ในการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนของสำนักทะเบียนนั้น และชุดที่สาม จำนวน ๒ หลักหมายถึงจำนวนครั้งที่ทำบัตรของบุคคลนั้น

ข้อ ๕ การจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ณ สำนักทะเบียนที่มีระบบการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ในท้องที่อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือเขตที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่

ข้อ ๖ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งจากบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนเพื่อขอมีบัตรประจำตัวตามข้อ ๕ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เรียกตรวจสอบหลักฐานของผู้ขอมีบัตร ได้แก่ แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ท.ร. ๓๘ ข) บัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ยกเว้นกรณีการจัดทำบัตรครั้งแรก บัตรหายและบัตรถูกทำลาย) และเอกสารราชการอื่น (ถ้ามี) เช่น หนังสืออนุญาตให้เดินทางออกนอกเขตจังหวัด เป็นต้น

(๒) ให้ตรวจสอบรายการบุคคลจากฐานข้อมูลทะเบียนประวัติ รวมถึงภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตรจากประวัติการจัดทำบัตรประจำตัวในระบบคอมพิวเตอร์ (ยกเว้นกรณีการจัดทำบัตรครั้งแรก)

(๓) เมื่อปรากฏว่าบุคคลที่ขอมีบัตรประจำตัวเป็นบุคคลเดียวกับผู้ที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ให้พิมพ์ลายนิ้วมือ ถ่ายรูปและจัดทำคำขอมีบัตรตามแบบ ๘๙/๓ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และให้ผู้ขอมีบัตรลงลายมือชื่อพิมพ์ลายนิ้วมือแล้วแต่กรณีในคำขอมีบัตร

(๔) ตรวจสอบรายการบุคคลและภาพใบหน้าที่คำขอมีบัตรเปรียบเทียบกับหลักฐานที่มีอยู่อีกครั้ง เมื่อเห็นว่ารายการถูกต้องแล้วจึงจัดทำบัตรประจำตัวให้กับผู้ขอมีบัตร

ข้อ ๗ การพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ขอมีบัตรให้พิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวาและซ้าย ในกรณีที่ผู้ขอไม่มีนิ้วหัวแม่มือข้างหนึ่งให้พิมพ์ลายนิ้วมือหัวแม่มือเฉพาะข้างที่เหลืออยู่เพียงนิ้วเดียว ถ้าไม่มีนิ้วหัวแม่มือทั้งสองข้างให้พิมพ์ลายนิ้วมือนิ้วใดนิ้วหนึ่งข้างละหนึ่งนิ้วเริ่มตั้งแต่นิ้วชี้ และหากไม่มีนิ้วมือเหลืออยู่เลยให้ยกเว้นการพิมพ์ลายนิ้วมือ ทั้งนี้จะต้องบันทึกหมายเหตุไว้ในคำขอมีบัตรด้วย

ข้อ ๘ บุคคลใดพ้นจากสถานภาพเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนให้หมดสิทธิใช้บัตร และจะต้องส่งบัตรคืนนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ณ สำนักทะเบียนแห่งที่ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นสถานภาพ

ข้อ ๙ ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่น รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนทุกคนถือปฏิบัติในการจัดทำบัตรประจำตัวให้กับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามแนวทางที่กำหนดไว้ด้วยความละเอียดรอบคอบ และรัดกุม หากมีการกระทำทุจริตหรือปฏิบัติโดยมิชอบเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการจงใจปฏิบัติ หรือละเลยหรือละเว้นการปฏิบัติ นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทุกคนจะต้องร่วมรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นตามขอบเขตอำนาจหน้าที่และพฤติการณ์ของการกระทำความผิด

ข้อ ๑๐ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางเป็นผู้ออกบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายชาญชัย สุนทรมัญญ์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

คำขอมีบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

หมายเลขคำขอ.....
เขียนที่สำนักทะเบียน..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ข้าพเจ้า.....เกิดวันที่.....
เลขประจำตัวประชาชน.....
กลุ่ม.....
บิดาชื่อ.....สัญชาติ.....
มารดาชื่อ.....สัญชาติ.....
ขณะยื่นคำขอมีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก.....
ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....สำนักทะเบียน.....
ขอมีบัตรประจำตัวในกรณี.....
หมายเหตุ.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือ).....ผู้ยื่นคำขอ
(.....)

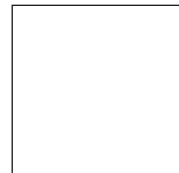
(สำหรับเจ้าหน้าที่)

๑. (ลงชื่อ).....ผู้รับคำขอและพิมพ์ลายนิ้วมือ
(.....)

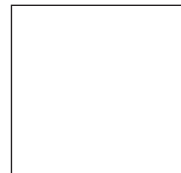
๒. (ลงชื่อ).....ผู้ถ่ายรูป
(.....)

คำสั่งนายทะเบียน

.....
๓. (ลงชื่อ).....
(.....)
นายทะเบียน

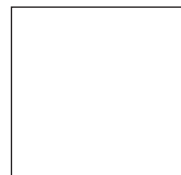
ลายนิ้วมือซ้าย

ลายนิ้วมือขวา

รูปจากคำร้องก่อนหน้า

รูปจากคำร้องปัจจุบัน

๔. (ลงชื่อ).....ผู้พิมพ์บัตร
(.....)

๕. (ลงชื่อ).....ผู้รับบัตร
(.....)

แบบบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียน สำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๘

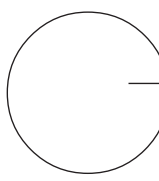
(ด้านหน้า - พื้นสีขาว)

รูปถ่ายขนาด
๒.๕ X ๓ ซม.
(เลขหมายคำขอมีบัตร)

ที่อยู่
วันออกบัตร วันหมดอายุ ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

บัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
๐-๐๐๐๐-๐๐๐๐๐-๐๐-๐
.....

ชื่อ
ชื่อสกุล
เกิดวันที่

ตำแหน่งสำหรับลงรายการ
เลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร

ตราสิงห์

(ด้านหลัง - พื้นสีชมพู)

สำนักทะเบียนกลาง

กรมการปกครอง

กระทรวงมหาดไทย

ข้อพึงปฏิบัติสำหรับผู้ถือบัตรประจำตัว

๑. บัตรนี้มิใช่บัตรประจำตัวประชาชน
๒. ให้แสดงบัตรนี้ทุกครั้งที่ติดต่อกับสำนักทะเบียนส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

๓๕๑

รายงานการตรวจพบบุคคลที่มีรายการข้อหาบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียน.....เมื่อวันที่.....

เนื่องจากในขั้นตอนการทำให้บัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนได้ตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือและพบว่าผู้ขอทำบัตรมีการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลซ้ำมากกว่า ๑ รายการ จึงยังไม่สามารถจัดทำบัตรให้ได้

ดังนั้น จึงให้สำนักงานทะเบียน.....ที่มีชื่อบุคคลลักษณะดังกล่าว
ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง หากปรากฏว่าเป็นบุคคลที่มีรายการซ้ำให้จำหน่ายรายการทะเบียนประวัติของบุคคล
ดังกล่าว ด้วยโปรแกรม ท.ร. ๕๗ และยกเลิกเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังรายชื่อต่อไปนี้

รายการผู้ขอทำบัตร

ชื่อ.....
เลขประจำตัว..... วัน เดือน ปี เกิด.....
เพศ..... กลุ่ม.....
บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตรอก.....
ซอย..... ถนน.....
ตำบล..... อำเภอ.....
จังหวัด..... สำนักงานทะเบียน.....

รายการจากฐานข้อมูล

รายการที่ ๑

ชื่อ.....
เลขประจำตัว..... วัน เดือน ปี เกิด.....
เพศ..... กลุ่ม.....
มีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติของสำนักงานทะเบียน.....
จังหวัด.....
ขอมีบัตรในกรณี.....
ออกคำร้องที่ สนท. เมื่อวันที่.....
เจ้าหน้าที่ที่ออกคำร้อง..... นายทะเบียน.....
พิมพ์บัตรที่ สนท. เมื่อวันที่.....
เจ้าหน้าที่ที่พิมพ์บัตร..... นายทะเบียน.....

รายการที่ ๒

ชื่อ.....
เลขประจำตัว.....วัน เดือน ปี เกิด.....
เพศ.....กลุ่ม.....
มีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติของสำนักทะเบียน.....
จังหวัด.....
ขอมีบัตรในกรณี.....
ออกคำร้องที่ สนท. เมื่อวันที่.....
เจ้าหน้าที่ที่ออกคำร้อง.....นายทะเบียน.....
พิมพ์บัตรที่ สนท. เมื่อวันที่.....
เจ้าหน้าที่ที่พิมพ์บัตร.....นายทะเบียน.....

รายการที่ ๓

ชื่อ.....
เลขประจำตัว.....วัน เดือน ปี เกิด.....
เพศ.....กลุ่ม.....
มีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติของสำนักทะเบียน.....
จังหวัด.....
ขอมีบัตรในกรณี.....
ออกคำร้องที่ สนท. เมื่อวันที่.....
เจ้าหน้าที่ที่ออกคำร้อง.....นายทะเบียน.....
พิมพ์บัตรที่ สนท. เมื่อวันที่.....
เจ้าหน้าที่ที่พิมพ์บัตร.....นายทะเบียน.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

.....
(.....)

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๐๓

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ให้สถานภาพทางกฎหมายแก่คนไทยที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙/ว ๙๙ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารคำแนะนำแนวทางปฏิบัติงานตามโครงการฯ

ตามที่สำนักทะเบียนกลางได้แจ้งเรื่องการจัดทำโครงการเพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ โดยการให้สถานภาพทางกฎหมายแก่คนไทยที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน เพื่อให้บุคคลดังกล่าวได้รับสิทธิ สวัสดิการ และความคุ้มครองจากภาครัฐตามกฎหมายอย่างเป็นธรรมในฐานะพลเมืองของประเทศเช่นเดียวกับคนไทยทั่วไป ความละเอียดแจ้งตามหนังสือที่อ้างถึงแล้ว นั้น

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติตามโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ : ให้สถานภาพทางกฎหมายแก่คนไทยที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเป็นไปในแนวทางเดียวกันด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครทำความเข้าใจกับสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ตระหนักถึงความสำคัญของโครงการดังกล่าวที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนที่ไม่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านอันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ ได้แก่ (๑) บิดามารดาไม่ได้แจ้งการเกิด (๒) เคยแจ้งการเกิดแล้วแต่หลักฐานสูญหายทำให้ไม่สามารถขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านได้ (๓) ถูกทอดทิ้งให้อยู่ในความอุปการะของบุคคลอื่นและไม่มีหลักฐานในการขอเพิ่มชื่อ (๔) เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแต่สูญหายไปโดยไม่ทราบสาเหตุ และ (๕) เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแต่ถูกนายทะเบียนจำหน่ายรายการไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม เพื่อให้บุคคลที่อยู่ในสถานะดังกล่าวได้มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านอย่างถูกต้องด้วยการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกจากหน่วยงานของรัฐตามหน้าที่ที่พึงปฏิบัติในการให้บริการประชาชน โดยให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีชื่อในทะเบียนบ้านตามโครงการนี้ประกอบด้วยงานทะเบียนราษฎร ๓ เรื่องได้แก่ (๑) การแก้ไขปัญหาให้กับบุคคลที่มีชื่อหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง (๒) การแจ้งการเกิดเกินกำหนด และ (๓) การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน โดยใช้แนวทางปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เพียงแต่นำหลักการเรื่องการมอบหมายให้แจ้งแทนตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๘๔ วรรคท้าย มาใช้ในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนสามารถยื่นคำร้องต่างสำนักทะเบียนได้ โดยให้นายทะเบียนของสำนักทะเบียนที่รับคำร้องดำเนินการตรวจสอบหลักฐาน สอบสวนพยานบุคคลเท่าที่ผู้ร้องสามารถนำมาได้ แล้วประสานงานกับสำนักทะเบียนที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายโดยส่งเรื่องพร้อมหลักฐานที่รวบรวมได้ไปให้นายทะเบียนดำเนินการตามระเบียบต่อไป ส่วนเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง นายทะเบียนจะต้องดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขปัญหให้กับผู้ร้องจนกว่าจะได้ข้อยุติ ทั้งนี้ ให้นายทะเบียนอำเภอ (นายอำเภอและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ) และนายทะเบียนท้องถิ่น (ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล และปลัดเมืองพัทยา) เอาใจใส่ ควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติงานตามโครงการดังกล่าวของสำนักทะเบียนให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย สามารถแก้ไขปัญหให้กับประชาชนแล้วเสร็จภายในระยะเวลาอันควร

๒. โครงการนี้มุ่งหมายให้บริการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยไม่ต้องเดินทางไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนหากไม่จำเป็น ดังนั้น ในการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาของนายทะเบียน ถ้าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง หรือเป็นหลักฐานที่สามารถตรวจสอบหรือคัดสำเนาได้จากระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียน ให้นายทะเบียนอำนวยความสะดวกด้วยการตรวจค้นหรือคัดสำเนาขึ้นเองโดยไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน หรือกรณีผู้ร้องขอแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านอ้างอิงถึงพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะพยานที่รู้เห็นการเกิดหรือทราบประวัติความเป็นมาของผู้ร้อง เช่น ญาติพี่น้อง หรือกำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ท้องที่อื่น ให้นายทะเบียนทำหนังสือขอความร่วมมือสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องช่วยสอบสวนบันทึกปากคำพยานบุคคลที่ผู้ร้องอ้างอิงถึงตามประเด็นที่นายทะเบียนต้องการทราบเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้ให้สำนักทะเบียนที่ได้รับการร้องขอความร่วมมือรับดำเนินการสอบสวนพยานบุคคลที่อ้างอิงหรือรวบรวมหลักฐานต่างๆ โดยเร็วแล้วแจ้งสำนักทะเบียนที่ร้องขอภายใน ๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งขอความร่วมมือ

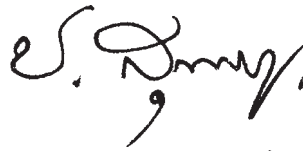
๓. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานตามโครงการดังกล่าวให้ถือปฏิบัติตามเอกสารคำแนะนำแนวทางปฏิบัติงานที่สำนักทะเบียนกลางจัดทำและส่งมาพร้อมหนังสือนี้

๔. กรณีที่นายทะเบียนดำเนินการจนถึงที่สุดแล้วแต่ไม่สามารถรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านให้ผู้ร้องได้ จะแก้ไขปัญหให้กับผู้ร้องโดยใช้ช่องทางของการจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บุคคลประเภท ๐) เพื่อผู้ร้องจะได้มีชื่อในระบบการทะเบียนราษฎรและมีเอกสารแสดงตนก่อนที่จะสามารถแสวงหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมในการขอแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

๕. ผลการปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนต่างๆ จะถูกรายงานผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์โดยอัตโนมัติในทันทีที่การจัดทำคำร้อง ท.ร.๓๑ และการให้ความช่วยเหลือจะแล้วเสร็จเมื่อมีการเพิ่มข้อมูลตามคำร้องในทะเบียนบ้านหรือกำหนดให้เลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักในฐานะข้อมูลการทะเบียนราษฎร ซึ่งสำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบได้จากระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียนจึงขอให้ตรวจติดตามและเร่งรัดการดำเนินการของสำนักทะเบียนต่างๆ ให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญชัย สุนทรมั่งงู)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๔-๖

โทรสาร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๘

คำแนะนำ

แนวทางปฏิบัติงานตามโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคล

เฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา

๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ : ให้สถานภาพทางกฎหมายแก่คนไทยที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน

แบบทำหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๐๓ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๙

ความมุ่งหมาย

วัตถุประสงค์ของโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ : ให้สถานภาพทางกฎหมายแก่คนไทยที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนที่ไม่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านอันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ ได้แก่ (๑) บิดามารดาไม่ได้แจ้งการเกิด (๒) เคยแจ้งการเกิดแล้วแต่หลักฐานสูญหายทำให้ไม่สามารถขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านได้ (๓) ถูกทอดทิ้งให้อยู่ในความอุปการะของบุคคลอื่นและไม่มีหลักฐานในการขอเพิ่มชื่อ (๔) เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแต่สูญหายไปโดยไม่ทราบสาเหตุ และ (๕) เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแต่ถูกนายทะเบียนจำหน่ายรายการไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวได้มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านอย่างถูกต้องด้วยการบริการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกจากหน่วยงานของรัฐ อันเป็นหน้าที่ซึ่งข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐพึงปฏิบัติต่อประชาชน โดยให้ติดต่อยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งที่บุคคลนั้นมียู่อาศัยเป็นหลักแหล่งอยู่ในปัจจุบัน และให้นายทะเบียนของสำนักทะเบียนที่รับคำร้องให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร้องจนกว่าจะได้ข้อยุติ โดยหากเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง นายทะเบียนจะต้องดำเนินการช่วยเหลือจนถึงที่สุด แต่หากเรื่องตามคำร้องเป็นปัญหาที่จะต้องแก้ไขโดยสำนักทะเบียนอื่น นายทะเบียนที่รับคำร้องจะต้องประสานงานกับสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร้องตามระเบียบกฎหมายเพื่อให้ประชาชนมีรายการบุคคลในระบบการทะเบียนราษฎร

กิจกรรมตามโครงการ

การดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีชื่อในทะเบียนบ้านตามโครงการดังกล่าวประกอบด้วยงานทะเบียนราษฎร ๓ เรื่องได้แก่

(๑) การแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง ทั้งกรณีบุคคลที่มีชื่ออยู่เป็นปัจจุบันและบุคคลที่เคยมีชื่อในทะเบียนบ้านกลางแต่ถูกจำหน่ายรายการแล้วเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

(๒) การแจ้งการเกิดเกินกำหนด และ

(๓) การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

(๔) การจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บุคคลรหัสประเภท ๐) เฉพาะกรณีที่ยื่นที่สุดแล้วนายทะเบียนไม่สามารถเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านให้ได้โดยขึ้นอยู่กับความประสงค์ของผู้ร้อง

หลักการ

การปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนจะต้องถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมทั้งระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ฉบับอื่นที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่เรื่องสถานที่รับคำร้องสถานที่รับคำร้องซึ่งกำหนดให้ประชาชนที่ประสบปัญหาสามารถยื่นคำร้องต่างสำนักทะเบียนได้ตามความจำเป็นแล้วส่งเรื่องพร้อมหลักฐานที่รวบรวมได้ให้สำนักทะเบียนที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบต่อไปโดยใช้หลักการมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทนตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔๖

กฎหมายและระเบียบ

๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๔๖ ในกรณีการแจ้งตามมาตรา ๑๘ (การเกิด) มาตรา ๒๑ (การตาย) มาตรา ๓๐ (การย้ายที่อยู่)... ถ้าผู้มีหน้าที่ต้องแจ้งได้มอบหมายให้ผู้อื่นไปแจ้งแทนและเมื่อผู้ได้รับมอบหมายได้แจ้งต่อผู้มีหน้าที่รับแจ้งตามมาตรา นั้นๆ แล้ว ให้ถือว่าผู้มีหน้าที่นั้นได้แจ้งแล้ว

๒. ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๘๕ วรรคท้าย กรณีบุคคลที่มีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านกลางมีเหตุจำเป็นไม่สามารถแจ้งการย้ายออกได้ด้วยตนเองเนื่องจากเป็นกรณีการทางกายเดินไม่ได้ หรือเป็นผู้เจ็บป่วยทุพพลภาพหรือกรณีอื่น ให้บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้นั้นโดยตรงเป็นผู้แจ้งการย้ายแทน โดยให้นายทะเบียนเรียกหลักฐาน... หนังสือมอบหมาย.... และบันทึกสอบสวนผู้แจ้งให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ที่แจ้งการย้ายออกเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้ที่มิชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง...

๓. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๗...หากผู้ยื่นคำร้องเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร หรือพยานบุคคลที่ให้การรับรองต่อนายทะเบียนไม่ได้นำหลักฐานมาแสดงโดยหลักฐานดังกล่าวว่านายทะเบียนสามารถตรวจสอบได้จากระบบคอมพิวเตอร์ และหากจำเป็นต้องมีเอกสารติดเรื่องก็ให้พิมพ์หรือคัดสำเนา ไม่ต้องให้ประชาชนกลับไปนำหลักฐานตามที่นายทะเบียนต้องการแต่อย่างใด

๔. หนังสือสำนักทะเบียนกลางที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งชักชวนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแจ้งการเกิดและการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน หากนายทะเบียนพิจารณาหลักฐานพยานบุคคลและพยานเอกสารต่างๆ แล้วยังไม่สามารถพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลได้ ให้ใช้กระบวนการของประชาคมช่วยในการตรวจสอบและรับรองบุคคล นอกจากนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ประสงค์จะใช้วิธีการแจ้งการเกิด ขอให้นายทะเบียนดำเนินการสอบสวนบันทึกถ้อยคำพยานบุคคลที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในเขตสำนักทะเบียนซึ่งสามารถให้การยืนยันและรับรองตัวบุคคลที่จะแจ้งการเกิดได้ แล้วทำเรื่องแจ้งไปยังสำนักทะเบียนที่มีหน้าที่รับแจ้งการเกิดเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาของนายทะเบียนผู้มีอำนาจหน้าที่

วิธีปฏิบัติ

๑. เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการขอมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือขอแจ้งการเกิด ให้เรียกตรวจหลักฐานเอกสารของผู้ร้อง (ถ้ามี) และตรวจรายการบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจว่าบุคคลดังกล่าวมีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลฯ หรือไม่ และจัดทำคำร้อง **ท.ร.๓๑ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์แล้วให้ผู้ร้องลงชื่อในคำร้องทุกราย** (เลือกใช้คำร้อง ท.ร. ๓๑ สำหรับโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งจัดสร้างไว้แล้ว)

๒. กรณีพบชื่อและรายการบุคคลของผู้ร้องในฐานข้อมูลฯ ระบุว่าอยู่ในทะเบียนบ้านกลางโดยยังไม่ถูกจำหน่ายรายการ

๒.๑ ถ้าผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนดำเนินการแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๘๕

๒.๒ ถ้าผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนอื่นและผู้ร้องมีความประสงค์จะแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลางเพื่อย้ายเข้าทะเบียนบ้านที่ผู้ร้องอาศัยอยู่จริง ให้นายทะเบียนบันทึกการสอบสวนผู้ร้องและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือจำนวน ๑ รายเพื่อยืนยันว่าบุคคลตามคำร้องกับรายการบุคคลที่พบในฐานข้อมูลฯ เป็นบุคคลเดียวกัน แล้วให้ผู้ร้องทำหนังสือมอบหมายให้นายทะเบียนของสำนักทะเบียนที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางเป็นผู้ดำเนินการแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลางแทน จากนั้นให้นายทะเบียนรวบรวมหลักฐานสำเนาคำร้อง ท.ร.๓๑ บันทึกการสอบสวน เอกสารที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) และหนังสือมอบหมายของผู้ร้องส่งให้สำนักทะเบียนที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางเพื่อดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๘๕ และเมื่อได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนดังกล่าวพร้อมใบแจ้งการย้ายที่อยู่แล้ว ให้แจ้งผู้ร้องทราบเพื่อดำเนินการแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้านต่อไป

สำหรับสำนักทะเบียนที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางเมื่อได้รับหนังสือแจ้งจากสำนักทะเบียนที่รับคำร้องแล้ว ให้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารที่ได้รับแล้วดำเนินการแจ้งย้ายชื่อผู้ร้องออกจากทะเบียนบ้านกลางโดยหมายเหตุในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ว่า “แจ้งย้ายตามหนังสือสำนักทะเบียน...ที่...ลงวันที่...” พร้อมลงชื่อนายทะเบียนกำกับไว้ จากนั้นให้ส่งใบแจ้งการย้ายที่อยู่ไปยังสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง

๓. กรณีพบชื่อและรายการบุคคลของผู้ร้องในฐานข้อมูลฯ ระบุว่าอยู่ในทะเบียนบ้านกลางและถูกจำหน่ายรายการบุคคลแล้วเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

๓.๑ ถ้าผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนสอบบันทึกปากคำผู้ร้องและตรวจสอบหลักฐานเอกสาร (ถ้ามี) เพื่อยืนยันว่าผู้ร้องกับรายการบุคคลในทะเบียนบ้านกลางเป็นบุคคลเดียวกัน แล้วแจ้งประสานการปฏิบัติกับศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาจังหวัดที่สำนักทะเบียนนั้นตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อขอคืนรายการบุคคลที่ถูกจำหน่ายกลับคืนให้สำนักทะเบียน โดยให้ส่งสำเนาคำร้อง ท.ร.๓๑ และบันทึกการสอบสวนไปด้วยจำนวน ๑ ชุด เมื่อได้รับคืนรายการบุคคลดังกล่าวแล้วให้นายทะเบียนดำเนินการแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๘๕

๓.๒ ถ้าผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนอื่นให้นายทะเบียนดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๒.๒ โดยให้เพิ่มขั้นตอนการแจ้งศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาจังหวัดที่สำนักทะเบียนนั้นตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อขอคืนรายการบุคคลที่ถูกจำหน่ายกลับคืนให้สำนักทะเบียนที่ผู้ร้องเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง เช่นเดียวกับข้อ ๓.๑ ก่อนที่จะรวบรวมหลักฐานแจ้งสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแจ้งย้ายรายการบุคคลของผู้ร้องออกจากทะเบียนบ้านกลาง

๔. กรณีไม่พบรายการบุคคลของผู้ร้องในฐานข้อมูลฯ

ให้นายทะเบียนตรวจสอบว่าผู้ร้องมีหลักฐานการเกิดหรือไม่ เช่น หนังสือรับรองการเกิดที่ออกให้โดยสถานพยาบาล หรือใบรับแจ้งการเกิดที่ออกให้โดยกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น บรรลุนิติภาวะแล้วหรือไม่หรือมีเอกสารทะเบียนราษฎรอื่นๆ เช่น สูติบัตรหรือใบแจ้งการย้ายที่อยู่หรือสำเนาทะเบียนบ้านซึ่งเป็นเอกสารที่ยังไม่มีเลขประจำตัวประชาชนหรือไม่ แล้วให้พิจารณาว่ากรณีของผู้ร้องควรดำเนินการด้วยวิธีการแจ้งการเกิดเกินกำหนด หรือการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางกำหนด กล่าวคือ

(๑) ถ้าผู้ร้องมีหลักฐานการเกิดและอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ ให้ใช้วิธีการแจ้งการเกิดเกินกำหนดตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๕๗ เว้นแต่ผู้ร้องประสงค์จะขอใช้วิธีการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๕๗ ข้อ ๕๘ หรือข้อ ๑๐๓ แล้วแต่กรณี

(๒) ถ้าผู้ร้องมีหลักฐานสูติบัตรหรือใบแจ้งการย้ายที่อยู่หรือสำเนาทะเบียนบ้านซึ่งเป็นเอกสารที่ยังไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ให้ใช้วิธีการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๕๔

(๓) ถ้าผู้ร้องมีเอกสารราชการอื่นหรือไม่มีหลักฐานเอกสาร ให้ใช้วิธีการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๕๓ ข้อ ๕๗ ข้อ ๕๘ หรือข้อ ๑๐๓ แล้วแต่กรณี

(๔) ถ้าผู้ร้องเคยมีชื่อในทะเบียนบ้านแต่ถูกจำหน่ายราชการ ให้ใช้วิธีการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๕๔ หรือ ๕๔/๑ แล้วแต่กรณี

(๕) ถ้าผู้ร้องมีหลักฐานการได้รับอนุญาตให้แปลงสัญชาติเป็นไทย หรือได้กลับคืนสัญชาติไทยให้ใช้วิธีการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๑๐๒

๔.๑ กรณีผู้ร้องประสงค์จะขอแจ้งการเกิดเกินกำหนด

๔.๑.๑ ถ้าสถานที่เกิดอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักทะเบียนที่รับคำร้องให้นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน สอบสวนผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิดตามกฎหมายกำหนด (เจ้าบ้าน บิดาหรือมารดา) และพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือแล้วดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๕๗

๔.๑.๒ ถ้าสถานที่เกิดอยู่ในพื้นที่สำนักทะเบียนอื่นให้นายทะเบียนสอบสวนผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิดตามที่กฎหมายกำหนดและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือเท่าที่ผู้ร้องจะสามารถนำมาเป็นพยานได้ แล้วรวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมสำเนาคำร้อง ท.ร.๓๑ และหนังสือมอบหมายให้นายทะเบียนดำเนินการแทน แจ้งให้สำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ผู้ร้องเกิด ดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ โดยระบุหมายเลขโทรศัพท์หรือสถานที่ติดต่อผู้ร้องไปพร้อมด้วย

เมื่อสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ผู้ร้องเกิดได้รับเรื่องจากสำนักทะเบียนที่รับคำร้องแล้ว ให้ตรวจสอบหลักฐานที่ได้รับทั้งหมด ถ้าพิจารณาเห็นว่าหลักฐานหรือผลการสอบสวนพยานบุคคลมีรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะรับแจ้งการเกิดได้ ให้แจ้งสำนักทะเบียนที่รับคำร้องเพื่อสอบสวนเพิ่มเติมโดยกำหนดประเด็นที่ต้องการรายละเอียดไปด้วย ผลเป็นประการใดให้สำนักทะเบียนที่รับคำร้องแจ้งสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ผู้ร้องเกิดทราบโดยเร็ว

กรณีนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าหลักฐานมีเพียงพอที่จะรับแจ้งการเกิดได้ ให้ติดต่อผู้ร้องเพื่อทำการเปรียบเทียบความผิดฐานไม่แจ้งการเกิดภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔๗ รับเอกสารสูติบัตร และนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปเพิ่มชื่อผู้แจ้งเกิด หรือขอแจ้งย้ายไปเข้าทะเบียนบ้านที่อาศัยอยู่จริงแล้วแต่กรณี

๔.๒ กรณีผู้ร้องประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน หรือการแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร้องต้องดำเนินการด้วยการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

๔.๒.๑ ถ้าบ้านที่จะเพิ่มชื่ออยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง ให้นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้าน และพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ แล้วดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี

๔.๒.๒ ถ้าบ้านที่จะเพิ่มชื่ออยู่ในพื้นที่สำนักทะเบียนอื่น ให้นายทะเบียนสอบสวนผู้ร้องและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือเท่าที่ผู้ร้องจะสามารถนำมาเป็นพยานได้ แล้วรวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมสำเนาคำร้องท.ร.๓๑ และหนังสือมอบหมายให้นายทะเบียนดำเนินการแทน แจ้งให้สำนักทะเบียนท้องถิ่นที่มีอำนาจอนุมัติการเพิ่มชื่อดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ โดยระบุหมายเลขโทรศัพท์หรือสถานที่ติดต่อผู้ร้องไปพร้อมด้วย

เมื่อสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่รับเรื่องจากสำนักทะเบียนที่รับคำร้องแล้ว ให้ตรวจสอบหลักฐานที่ได้รับทั้งหมด ถ้าพิจารณาเห็นว่าหลักฐานหรือผลการสอบสวนพยานบุคคลมีรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะอนุมัติให้เพิ่มชื่อได้ ให้แจ้งสำนักทะเบียนที่รับคำร้องเพื่อสอบสวนเพิ่มเติมโดยกำหนดประเด็นที่ต้องการรายละเอียดไปด้วย ผลเป็นประการใดให้สำนักทะเบียนที่รับคำร้องแจ้งสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ทราบโดยเร็ว

กรณีนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าหลักฐานเพียงพอที่จะอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านได้ ให้ติดต่อผู้ร้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปเพิ่มชื่อต่อไป

๕. กรณีที่นายทะเบียนดำเนินการจนถึงที่สุดแล้วแต่ไม่สามารถรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านให้ผู้ร้องได้ ให้แจ้งเหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร้องทราบพร้อมทั้งสอบถามความประสงค์ว่าหากนายทะเบียนจะจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บุคคลประเภท ๐) ให้กับผู้ร้องเพื่อจะได้มีชื่อในระบบการทะเบียนราษฎรและมีเอกสารแสดงตนก่อนที่จะสามารถหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมในการขอแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ผู้ร้องจะดำเนินการตามโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ (ให้เขียนเพิ่มเติมในส่วนที่ ๓ ของแบบ ๘๔ ตามตัวอย่างที่แนบมาพร้อมนี้) โดยกรอกรายการต่างๆ เท่าที่ทราบข้อเท็จจริงในขณะนั้น แล้วบันทึกข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์เพื่อจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนให้ผู้ร้องต่อไป

๖. โครงการนี้มุ่งหมายให้บริการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยไม่ต้องเดินทางไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนหากไม่จำเป็น ดังนั้น ในการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาของนายทะเบียนจึงให้ดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ กรณีจำเป็นต้องอ้างอิงเอกสารราชการ ถ้าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง หรือเป็นหลักฐานที่สามารถตรวจสอบหรือคัดสำเนาได้จากระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียน ให้นายทะเบียนอำนวยความสะดวกด้วยการตรวจค้นหรือคัดสำเนาขึ้นเองโดยไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน

๖.๒ ในกรณีผู้ร้องขอแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านอ้างอิงถึงพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะพยานที่รู้เห็นการเกิดหรือทราบประวัติความเป็นมาของผู้ร้อง เช่น ญาติพี่น้อง หรือกำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ท้องที่อื่น ให้นายทะเบียนสอบถามผู้ยื่นคำร้องให้ทราบรายละเอียดว่าชื่ออะไร เป็นใคร เกี่ยวข้องกับผู้ร้องอย่างไร บ้านอยู่ที่ไหน แล้วทำหนังสือขอความร่วมมือสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องช่วยสอบสวนบันทึกปากคำพยานบุคคลที่ผู้ร้องอ้างอิงถึงตามประเด็นที่นายทะเบียนต้องการทราบ หรือรวบรวมหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๖.๓ ให้สำนักทะเบียนที่ได้รับการร้องขอความร่วมมือตามข้อ ๖.๒ รับผิดชอบการสอบสวนพยานบุคคลที่อ้างอิงหรือรวบรวมหลักฐานต่างๆ โดยเร็วแล้วแจ้งสำนักทะเบียนที่ร้องขอภายใน ๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งขอความร่วมมือ

๗. ผลการปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนต่างๆ จะถูกรายงานผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์โดยอัตโนมัติในทันทีที่มีการจัดทำคำร้อง ท.ร.๓๑ และการให้ความช่วยเหลือจะแล้วเสร็จเมื่อมีการเพิ่มชื่อบุคคลตามคำร้องในทะเบียนบ้านหรือกำหนดให้เลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร โดยสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นไม่ต้องจัดทำรายงาน เว้นแต่จะแจ้งเพิ่มเติมเป็นอย่างอื่น

ส่วนการทะเบียนราษฎร

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๓-๖

แบบสำรวจเพื่อจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (แบบ ๘๙)

เล่มที่.....เลขที่สำรวจ..... สำนักทะเบียน.....รหัส

วันที่สำรวจ..... สถานที่สำรวจ.....

รหัสประจำบ้าน

ส่วนที่ ๑ รายการประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

๑. ชื่อตัว ☐ นาย ☐ นาง ☐ น.ส. ☐ ด.ช. ☐ ด.ญ.....นามสกุล.....

วันเดือนปีเกิด.....อายุ.....ปี.....เดือน เพศ.....สถานะการสมรส ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หย่า ☐ หม้าย

ระดับการศึกษา.....ชื่อสถานศึกษา.....

ตั้งอยู่ที่อำเภอ.....สถานที่เกิด ☐ บ้าน ☐ สถานพยาบาล เลขที่.....หมู่ที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ.....ประเทศ.....เดินทางเข้ามาในประเทศไทยทางด่าน/อำเภอ

.....จังหวัด.....เมื่อ.....

ชื่อบิดา.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....

วันเดือนปีเกิด.....อายุ.....ปี.....เดือน สัญชาติ.....อาชีพ.....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ประเทศ.....

เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเมื่อวันที่.....เข้าประเทศไทยทางด่าน.....จังหวัด.....

ชื่อมารดา.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....

วันเดือนปีเกิด.....อายุ.....ปี.....เดือน สัญชาติ.....อาชีพ.....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ประเทศ.....

เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเมื่อวันที่.....เข้าประเทศไทยทางด่าน.....จังหวัด.....

๒. รายการของบ้านที่อยู่อาศัยขณะสำรวจ

๒.๑ ประเภทของบ้าน สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ บ้านที่สำนักทะเบียนกำหนด อื่นๆ

ระบุชื่อ (กรณีเป็นสถานศึกษา/สถานสงเคราะห์/อื่นๆ).....โทรศัพท์.....

๒.๒ รายละเอียดของบ้าน ตามข้อ ๒.๑ เลขรหัสประจำบ้าน บ้านเลขที่.....

หมู่ที่.....ชุมชน ตรอก.....ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ/กิ่งอำเภอ.....จังหวัด.....

หมายเหตุ รายละเอียดของบ้านตามข้อ ๒.๒ จะต้องระบุให้ครบถ้วน มิฉะนั้นจะบันทึกข้อมูลไม่ได้

๒.๓ สถานที่ที่สามารถติดต่อได้.....

.....โทรศัพท์.....

ชื่อนายจ้าง (ถ้ามี).....สถานที่ทำงาน.....

๒.๔ จำนวนคนในครอบครัวเดียวกัน.....คน ได้แก่

ชื่อ-ชื่อสกุล.....ความสัมพันธ์.....เลขที่แบบสำรวจ (ถ้ามี).....

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

๓. มีเอกสารหลักฐาน หรือบุคคลที่จะเป็นพยานรับรองหรือไม่ ☒ ไม่มี

○ มีเอกสาร (ระบุ).....

○ มีพยาบาลบุคคล (ระบุ).....

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....ผู้ได้รับการสำรวจ/ (ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่

(.....) ผู้ให้ถ้อยคำ (.....) ผู้สำรวจ

เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้..... ตำแหน่ง...../โทร.....

ส่วนที่ ๒ รูปถ่ายและลายพิมพ์นิ้วมือของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

รูปถ่าย
๑ นิ้ว

นิ้วหัวแม่มือซ้าย

นิ้วหัวแม่มือขวา

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่พิมพ์ลายนิ้วมือ

(.....)

ส่วนที่ ๓ คำสั่งนายทะเบียน

ผลการพิจารณาจากเอกสารหรือหลักฐานที่มีอยู่ให้จัดทำทะเบียนประวัติ กลุ่มบุคคลประเภท

☐ บุคคลที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อยไว้เดิมแต่ตรวจสอบ

☐ เด็กและบุคคลที่เรียนอยู่ในสถานศึกษาหรือสถานสงเคราะห์

☐ กลุ่มบุคคลไร้รากเหง้า

☐ บุคคลที่ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศไทย.....

☐ กลุ่มแรงงานต่างด้าวและผู้หนีภัยจากการสู้รบ

☐ บุคคลต่างด้าวอื่นๆ.....

โครงการเฉลิมพระเกียรติฯ

ให้กรอกเลขประจำตัวประชาชนที่จัดทำทะเบียนประวัติ

(ลงชื่อ).....นายทะเบียน

(.....)

วันที่.....

ส่วนที่ ๔ ผลการดำเนินการของเจ้าหน้าที่สำนักงานทะเบียน

ผลการตรวจสอบฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร

☐ มีชื่อใน ท.ร.๑๔ แล้ว ☐ มีชื่อใน ท.ร.๑๓ แล้ว

☐ มีชื่อในทะเบียนแรงงานต่างด้าวฯ แล้ว

☐ มีชื่อในทะเบียนบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนแล้ว

เลขประจำตัวประชาชนที่ตรวจสอบพบ

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่

(.....)

วันที่.....

คำสั่งนายทะเบียน

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....นายทะเบียน

(.....)

วันที่.....

มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๑๗ มกราคม ๒๕๕๐

เรื่อง การใช้งานระบบปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรสำหรับโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๐๓ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือการใช้งานโปรแกรมใบคำร้องโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ ๘๐ พรรษา

ตามที่สำนักทะเบียนกลางได้แจ้งแนวทางปฏิบัติงานตามโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ให้สถานภาพทางกฎหมายแก่คนไทยที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน เพื่อให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งถือปฏิบัติในการอำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างถูกต้อง นั้น

สำนักทะเบียนกลางได้พัฒนาระบบชุดคำสั่งงานทะเบียนราษฎรสำหรับใช้ปฏิบัติงานตามโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ ดังกล่าวข้างต้น โดยให้เจ้าหน้าที่เรียกใช้งานจากเมนูระบบงานทะเบียนราษฎร หัวข้อที่ ๗ การพิมพ์คำร้องเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎรตามโครงการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ซึ่งจะครอบคลุมกิจกรรมตามโครงการฯ จำนวน ๕ เรื่อง ที่นายทะเบียนจะต้องจัดให้มีการยื่นคำร้อง ท.ร.๓๑ ได้แก่ (๑) การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (๒) การแจ้งการเกิดเกินกำหนด (๓) การขอคืนสถานภาพบุคคลที่ถูกจำหน่ายรายการออกจากทะเบียนบ้านกลาง (๔) การแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง และ (๕) การจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บุคคลประเภท ๐) รายละเอียดการปฏิบัติปรากฏตามคู่มือการใช้งานโปรแกรมใบคำร้องโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ ๘๐ พรรษา ที่ส่งมาพร้อมนี้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การติดตามผลการดำเนินงานโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักทะเบียนกลางจึงได้ปิดโปรแกรมการพิมพ์คำร้อง ท.ร.๓๑ เดิม โดยให้เจ้าหน้าที่ใช้โปรแกรมการพิมพ์คำร้อง ท.ร.๓๑ สำหรับโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ แทนในกรณีต่อไปนี้

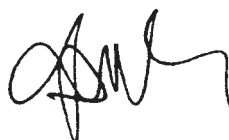
๑. การขอเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านสำหรับบุคคลสัญชาติไทยตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๙๓ ถึงข้อ ๙๙/๑ ข้อ ๑๐๒ และข้อ ๑๐๓

๒. การแจ้งการเกิดเกินกำหนดตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๕๗ สำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ ๑ ปี บริบูรณ์ในวันที่ยื่นคำร้อง

๓. การรับแจ้งการย้ายออกกรณีบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ซึ่งเดิมไม่ต้องใช้คำร้อง ท.ร.๓๑ กำหนดให้นายทะเบียนต้องจัดทำคำร้อง ท.ร.๓๑ ก่อนจึงจะสามารถบันทึกข้อมูลจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๐ (กลุ่มบุคคลตามโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ) ได้

อนึ่ง สำหรับชุดคำสั่งการตรวจและพิมพ์รายการผลการปฏิบัติตามโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ให้สถานภาพทางกฎหมายแก่คนไทยที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านนั้น สำนักทะเบียนกลางได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยสำนักทะเบียนต่างๆ สามารถใช้งานได้จากระบบอินทราเน็ต ตามคู่มือที่ส่งมาพร้อมนี้ หากสำนักทะเบียนแห่งใดมีปัญหาในการใช้งานชุดคำสั่งของระบบคอมพิวเตอร์ให้ประสานงานกับศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัติ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๓-๖

โทรสาร ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๘

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๒

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๕ เมษายน ๒๕๕๐

เรื่อง การสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนและการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

เรียน นายทะเบียนจังหวัด (ตามบัญชีแนบท้าย)

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลับ ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๔/ว(ล) ๑๓๗๖ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๘

๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๔/๑๐๐๒ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๙

๓. ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๔๗

๔. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๔๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบบันทึกการสอบสวน (ปก.๑๔)

๒. ชุดโปรแกรมการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๙ อนุมัติในหลักการให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการตามโครงการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนราษฎรและโครงการเร่งรัดให้สถานะตามกฎหมายกับบุคคลที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยติดต่อกันเป็นเวลานาน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลที่ยังไม่มีสถานะที่ชัดเจนให้เป็นระบบตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล

เพื่อให้การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงขอให้แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

๑. จัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย สำหรับชนกลุ่มน้อยที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัว และมีรายการในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรแล้วโดยจัดทำบัตรประจำตัวให้ใหม่ในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นบัตรแถบแม่เหล็ก ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๔๗ ระหว่างวันที่ ๒ เมษายน - ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๐ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

(๑) ให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่ตรวจสอบรายการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรว่าบุคคลที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้แล้วมีรายการในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรครบถ้วนและได้ดำเนินการจำแนกประเภทบุคคลด้วยเลขประจำตัวเฉพาะกลุ่มทั้งหมดครบถ้วนแล้วหรือไม่ ถ้ายังไม่ได้ดำเนินการให้สำนักทะเบียนถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักทะเบียนกลางที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

(๒) ให้ตรวจสอบและจัดเก็บทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อยให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันและทำการตรวจสอบรายการในทะเบียนประวัติว่ามีจำนวนบุคคลในครอบครัวครบหรือไม่ ในกรณีเด็กชนกลุ่มน้อยที่เกิดใหม่หลังจากบิดามารดาจัดทำทะเบียนประวัติให้ทำการเพิ่มชื่อในทะเบียนประวัติด้วยเพื่อประโยชน์ในการบันทึกการจดทะเบียนการจดทะเบียนและการอื่นๆ โดยดำเนินการตามหนังสือสำนักทะเบียนกลางที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๗ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ เรื่องการดำเนินการทางทะเบียนและบัตรของชนกลุ่มน้อย

(๓) ให้สำนักทะเบียนจัดประชุมชี้แจงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่ให้ทราบถึงโครงการจัดทำบัตรประจำตัวคนผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทย โดยจะจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยให้กับชนกลุ่มน้อยใหม่ทุกคนทุกกลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ ๑๒ ปีขึ้นไป ซึ่งเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นตามโครงการแล้วจะไม่มีการผลิตบัตรรุ่นเก่าและจะทำการยกเลิกบัตรเก่าทั้งหมด

(๔) ให้เริ่มดำเนินการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยได้ ในระหว่างวันที่ ๒ เมษายน ถึงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ โดยให้ดำเนินการในช่วงที่ไม่มีคนไทยมาขอรับบริการทำบัตรประจำตัวประชาชน สำหรับสำนักทะเบียนที่มีชนกลุ่มน้อยเป็นจำนวนมากให้พิจารณาดำเนินการในวันหยุดราชการ เพื่อให้การดำเนินการเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

(๕) ให้สำนักทะเบียนดำเนินการจัดทำบัตรประจำตัวคนผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยด้วยความละเอียดรอบคอบเนื่องจากการจัดทำบัตรและรายละเอียดในระบบคอมพิวเตอร์เป็นครั้งแรกจะต้องพิจารณาตัวบุคคลให้แน่ชัดและตรงกับทะเบียนประวัติ โดยการพิสูจน์จากบัตรประจำตัวเดิม รูปถ่ายในทะเบียนประวัติ สูติบัตร หนังสือรับรองของหน่วยงานทางราชการที่มีรูปถ่ายติดมาด้วย ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบจากเอกสารหลักฐานหรือกรณีสงสัยให้ทำการตรวจสอบจากลายพิมพ์นิ้วมือในทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อยเปรียบเทียบกับลายนิ้วมือปัจจุบันรวมทั้งการบันทึกปากคำผู้ขอมีบัตร ผู้รับรอง ฯลฯ ซึ่งได้แนบแนวทางปฏิบัติฯ มาด้วยแล้ว

(๖) ในขั้นตอนการผลิตบัตรจะดำเนินการที่ศูนย์บริหารการทะเบียนภาคหรือสาขาจังหวัด เมื่อสำนักทะเบียนได้ดำเนินการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยแล้ว ให้ประสานกับศูนย์บริหารการทะเบียนภาคหรือสาขาจังหวัดว่าจะดำเนินการผลิตบัตรเสร็จเมื่อใด เพื่อแจ้งให้ผู้ขอมีบัตรประจำตัวมารับบัตรตามวันเวลาที่กำหนด

๒. สํารวจจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนราษฎร กลุ่มบุคคลที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ที่ทางราชการได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้แล้วแต่ตกสำรวจและเป็นกรณีเกี่ยวกับบุคคลที่ได้รับการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติ (ชนกลุ่มน้อย ๑๘ กลุ่ม) ไว้แล้ว เช่น เป็นสามี ภรรยา บุตร บิดา มารดา พี่ น้อง ฯลฯ และกลุ่มบุคคลที่ทางราชการได้สำรวจไว้แต่ไม่ได้จัดทำทะเบียนประวัติ เช่น ทะเบียนบ้านบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย (ทร. ๑๓) เอกสารการสำรวจของกรมประชาสัมพันธ์ การดำเนินการสำรวจบุคคลฯ มีขั้นตอน ดังนี้

(๑) ให้จังหวัดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นให้ตรวจสอบบุคคลตามเป้าหมายว่ามีผู้ที่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการสำรวจว่ามีจำนวนเท่าใดแล้วให้จังหวัดรายงานให้สำนักทะเบียนกลางทราบ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการดำเนินงานภายในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๐

(๒) ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณามอบหมายให้บุคคลในพื้นที่ที่ทางราชการเชื่อถือและเป็นที่ไว้วางใจทำหน้าที่สำรวจ โดยให้พิจารณาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นอันดับแรก ได้แก่ ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือบุคคลอื่นที่น่าเชื่อถือ โดยให้ทำคำสั่ง สำนักทะเบียน มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ เขตพื้นที่ และกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการสำรวจระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๒ เมษายน - ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๐

(๓) แบบพิมพ์ที่ใช้ในการสำรวจ ให้ใช้แบบสำรวจตามแบบ ๘๙ และไปตอบรับการสำรวจตามแบบ ๘๙/๑ ในการสำรวจต้องกรอรายละเอียดให้ชัดเจน อ่านง่าย รายการที่สำรวจต้องสอบถามตามข้อเท็จจริง และลงรายละเอียดให้ครบทุกช่อง รายการใดไม่ทราบให้เขียนคำว่า “ไม่ทราบ” และทำการติดรูปถ่ายพร้อมพิมพ์ลายนิ้วมือของบุคคลที่ถูกสำรวจลงในแบบสำรวจแบบ ๘๙ และ ๘๙/๑ ทุกคน นอกจากนี้ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสำรวจสอบถามและบันทึกถ้อยคำของบุคคลที่ถูกสำรวจทุกรายในแบบบันทึกการสอบสวน (ปค.๑๔) ตามที่ส่งมาพร้อมนี้และจะต้องมีพยานไม่น้อยกว่า ๒ คน ลงชื่อรับรองในบันทึก ปค.๑๔ ให้เรียบร้อย

(๔) เมื่อสำนักทะเบียนได้รับแบบสำรวจตามแบบ ๘๙ และบันทึก ปค.๑๔ คืนจากเจ้าหน้าที่ผู้ทำการสำรวจแล้ว ให้ตรวจสอบเอกสารว่าได้กรอรายละเอียดและมีการลงชื่อครบถ้วนถูกต้องหรือไม่แล้วทำการรวบรวมนำเข้าที่ประชุมของประชาคมหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อให้ประชาคมฯพิจารณาตรวจสอบและรับรองบุคคลที่ได้รับการสำรวจ โดยให้จัดทำรายงานการประชุมประชาคมฯไว้เป็นหลักฐานเก็บไว้ที่สำนักทะเบียนเพื่อใช้ในการตรวจสอบ ระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑๘ มิถุนายน-๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐

(๕) ให้นายทะเบียนพิจารณาและมีคำสั่งให้จัดทำทะเบียนประวัติในส่วนที่ ๓ ของแบบ ๘๙ พร้อมลงลายมือชื่อนายทะเบียนให้เรียบร้อยเฉพาะในส่วนของผู้ถูกสำรวจที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองจากประชาคมหมู่บ้านหรือชุมชน แล้วดำเนินการบันทึกข้อมูลตามแบบ ๘๙ ลงในระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียนเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก เป็นบุคคลประเภท ๐ ซึ่งถ้าพบว่าบุคคลดังกล่าวมีรายการบุคคลใน ท.ร.๑๓ หรือ ท.ร.๑๔ หรือมีการจัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้วให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลส่งพิมพ์ไปแสดงผลการตรวจสอบรายการบุคคล ตามแบบ ๘๙/๒ เพื่อมอบให้กับบุคคลที่ถูกสำรวจไว้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อไป ระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๒๓ กรกฎาคม - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๐

(๖) ให้นายทะเบียนนัดหมายผู้ที่ได้รับการบันทึกข้อมูลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรแล้วมาดำเนินการถ่ายรูปพิมพ์ลายนิ้วมือ และจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนซึ่งการพิมพ์บัตรประจำตัวในขั้นตอนนี้ศูนย์บริหารการทะเบียนภาคทุกภาคจะเป็นผู้ดำเนินการจัดพิมพ์บัตรประจำตัวแล้วจัดส่งให้สำนักทะเบียน ระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๓ กันยายน - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

อนึ่ง เพื่อให้การจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวสำหรับบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร ดำเนินการด้วยความถูกต้อง โปร่งใสปราศจากการร้องเรียน และเรียกร้องผลประโยชน์หรือคำตอบแทนโดยมิชอบ ขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดสั่งกำชับให้นายทะเบียนอำเภอและ

นายทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง ให้กำกับ ดูแล และตรวจติดตามผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด
จริงจัง และต่อเนื่องรวมทั้งประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการต่างๆ ให้ทั่วถึง เช่น ทางสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีอยู่ในพื้นที่
ทำการติดป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณที่ชุมชนและสำนักทะเบียน เพื่อให้ประชาชนทั่วไปทราบว่าการดำเนินการจัดทำ
บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวสำหรับบุคคลผู้ไม่มีชื่อ
อยู่ในทะเบียนราษฎรให้กับกลุ่มบุคคลดังกล่าว ไม่มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น และหาก
ปรากฏว่ามีการเรียกร้องผลประโยชน์จากเจ้าหน้าที่หรือบุคคลใด ให้ผู้บังคับบัญชาสอบสวนข้อเท็จจริงโดยเร็วและ
ดำเนินการทางวินัยและอาญาโดยเด็ดขาด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ดันประวัติ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร/โทรสาร ๐-๒๙๙๑-๙๓๑๙-๒๐, ๐-๒๙๐๖-๙๒๑๖

บัญชีรายชื่อจังหวัดแนบท้าย

๑. กาญจนบุรี	๒. กำแพงเพชร
๓. เชียงราย	๔. เชียงใหม่
๕. ชุมพร	๖. ตราด
๗. ตาก	๘. นครพนม
๙. นราธิวาส	๑๐. น่าน
๑๑. ประจวบคีรีขันธ์	๑๒. ปราจีนบุรี
๑๓. พัทลุง	๑๔. พะเยา
๑๕. พิษณุโลก	๑๖. เพชรบุรี
๑๗. เพชรบูรณ์	๑๘. แพร่
๑๙. แม่ฮ่องสอน	๒๐. มุกดาหาร
๒๑. ยโสธร	๒๒. ยะลา
๒๓. ระนอง	๒๔. ราชบุรี
๒๕. ลำปาง	๒๖. ลำพูน
๒๗. เลย	๒๘. สกลนคร
๒๙. สงขลา	๓๐. สระแก้ว
๓๑. สุโขทัย	๓๒. สุพรรณบุรี
๓๓. สุราษฎร์ธานี	๓๔. หนองคาย
๓๕. หนองบัวลำภู	๓๖. อุบลราชธานี
๓๗. อุตรธานี	๓๘. อุทัยธานี
๓๙. อุตรดิตถ์	๔๐. อำนาจเจริญ

(ปค. ๑๔)

บันทึก

เรื่อง การสำรวจจัดทำทะเบียนและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคล ที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนกลุ่มที่ ๑

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้าพเจ้า.....เกิดปี.....อายุ.....ปี เกิดที่จังหวัด.....
ประเทศ.....สัญชาติ.....บิดา.....มารดา.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....อาชีพ.....
ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำต่อ.....ตำแหน่ง.....

ด้วยความจริง ดังนี้

ถาม ท่านมีความประสงค์ให้ดำเนินการในเรื่องใด

ตอบ ข้าพเจ้าฯ มีความประสงค์ที่จะได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่
ไม่มีสถานะทางทะเบียนกลุ่มที่ ๑ (กลุ่มบุคคลที่เป็นเครือญาติกับชนกลุ่มน้อยหรือมีเอกสารอื่นๆ
มาแสดง)

ถาม ท่านเกิดที่ใด ในปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับใครที่ใด

ตอบ สถานที่เกิด.....เมื่อ.....ปัจจุบันอาศัยอยู่ที่.....
อาศัยอยู่กับ.....

ถาม ท่านมีเครือญาติที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อยชื่ออะไร กลุ่มใด

ตอบ ชื่อ.....มีความสัมพันธ์เป็น.....กลุ่ม.....

ถาม สาเหตุที่ตกสำรวจการจัดทำทะเบียนประวัติครั้งก่อนเนื่องมาจากอะไร

ตอบ สาเหตุเนื่องมาจาก.....
.....

ถาม ในกรณีที่ท่านไม่มีเครือญาติที่ได้รับการจัดทำทะเบียนชนกลุ่มน้อย ท่านอพยพเข้ามาเมื่อใด

ตอบ อพยพเข้ามาในประเทศไทยเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เป็นเวลา.....ปี

ถาม ถ้อยคำที่ท่านให้ต่อเจ้าหน้าที่ทำการสำรวจเป็นความจริงหรือไม่

ตอบ ข้าพเจ้าฯ ขอรับรองว่าถ้อยคำของข้าพเจ้าฯ ที่ให้มานี้เป็นความจริงทุกประการ อ่านหรือได้รับ
ฟังแล้วรับว่าถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ถ้อยคำ

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้สอบสวน/สำรวจ

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนล้าลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง การจำแนกประเภทบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยด้วยเลขประจำตัวเฉพาะกลุ่ม

เรียน นายทะเบียนจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ลับ ที่ มท. ๐๓๐๙.๑/ว ๑๗๖ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

ตามที่สำนักทะเบียนกลางแจ้งให้ทราบถึงโครงการจำแนกประเภทบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยด้วยเลขประจำตัวเฉพาะกลุ่มให้กับชนกลุ่มน้อยที่กรมการปกครองได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้แล้ว จำนวน ๕๑๔,๔๒๔ คน และขอจำหน่ายรายการบุคคลที่เป็นบุคคลซ้ำซ้อนหรือไม่มีตัวตน จำนวน ๑๖๙,๙๖๑ คน ออกจากฐานข้อมูล รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

สำนักทะเบียนกลางได้ดำเนินการแล้วและเห็นว่าการดำเนินงานตามโครงการจำแนกประเภทบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยด้วยเลขประจำตัวเฉพาะกลุ่มยังมีข้อขัดข้องอยู่และมีแนวทางแก้ไข ดังนี้

๑. หลังจากที่ได้ทำการจำหน่ายรายการบุคคลที่ไม่ได้จำแนกประเภทด้วยเลขประจำตัวเฉพาะกลุ่ม จำนวน ๑๖๙,๙๖๑ คนแล้ว จะมีรายการบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ที่สำนักทะเบียนประสงค์ ที่จะขอใช้รายการบุคคลต่อไปซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ไม่ใช่ชนกลุ่มน้อยที่อยู่ในความดูแลของกรมการปกครอง ก็สามารถขอจำหน่ายข้อมูลมาใช้ได้อีกโดยสำนักทะเบียนอำเภอแจ้งให้สำนักทะเบียนกลางทราบทุกรายเพื่อจะได้ดึงรายการของบุคคลดังกล่าวกลับมาใช้อีกโดยให้ถ่ายสำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) มาประกอบด้วย

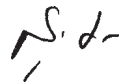
๒. ยังมีชนกลุ่มน้อยอีกจำนวนหนึ่งที่รายการบุคคลในทะเบียนประวัติได้เปลี่ยนเป็นเลขประจำตัวเฉพาะกลุ่มแล้วแต่รายการบุคคลในฐานข้อมูลยังไม่เปลี่ยนแต่จะถูกจำหน่ายตามโครงการฯ แล้วซึ่งจะต้องทำการแก้ไขรายการบุคคลนั้นในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรโดยสำนักทะเบียนอำเภอต้องตรวจสอบรายการดังกล่าวในฐานข้อมูลของอำเภอและแจ้งให้สำนักทะเบียนกลางทราบเพื่อจะได้ทำการแก้ไขให้เป็นเลขประจำตัวเฉพาะกลุ่มต่อไปและให้สำเนาทะเบียนประวัติมาประกอบการดำเนินการด้วย

๓. ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗-๒๕๕๘ กรมการปกครองมีโครงการเปลี่ยนบัตรประจำตัวชนกลุ่มน้อยแบบเก๋ทั้งหมด (บัตรสีต่างๆ) ให้เป็นรูปแบบบัตรเดียวกันด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้รายการบุคคลในทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อยแต่ละกลุ่มและรายการในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรเป็นหลักในการดำเนินงานแต่จะมีชนกลุ่มน้อยที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้วจำนวนหนึ่ง เช่น บุคคลบนพื้นที่สูง ชุมชนบนพื้นที่สูงที่ยังบันทึกรายการ

บุคคลในฐานะข้อมูลทะเบียนราษฎรไม่ครบถ้วน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้อย่างถูกต้องแล้วโดยดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอดำเนินการบันทึกรายการบุคคลเหล่านี้เพิ่มเติมในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อรองรับการจัดทำบัตรประจำตัวชนกลุ่มน้อยด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรัชย์ ศรีสารคาม)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๓๙

ลับ

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๗๖

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง การจำแนกประเภทบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยด้วยเลขประจำตัวเฉพาะกลุ่ม

เรียน นายทะเบียนจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการจำแนกประเภทบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยด้วยเลขประจำตัวเฉพาะกลุ่ม
๒. ตารางแสดงจำนวนชนกลุ่มน้อยแยกรายอำเภอ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง คนต่างด้าวที่นายทะเบียนสามารถดำเนินการในเรื่องการแจ้งเกิด การแจ้งตาย การแจ้งย้ายที่อยู่และเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ประเภทที่สองได้แก่คนต่างด้าวที่กระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติของ คณะรัฐมนตรีให้มาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะเรื่องตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามมาตรา ๑๗ ได้แก่ชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่างๆ ที่ทางราชการได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้เป็น หลักฐานและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า ลาว และกัมพูชา ที่ได้จดทะเบียนประวัติและมีใบอนุญาตทำงาน รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

สำนักทะเบียนกลางได้จัดทำโครงการจำแนกประเภทบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยด้วยเลขประจำตัวเฉพาะกลุ่ม ให้กับชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่างๆ ที่ทางราชการได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้เป็นหลักฐานรวม ๔๐ จังหวัด จำนวน ๕๑๔,๔๒๔ คน แต่จะมีรายการของบุคคลจำนวน ๑๖๙,๙๖๑ คน (ยกเว้นบุคคลที่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียน บ้านคนไทย (ท.ร.๑๔) ต่อมาถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕) ที่จะต้องขอจำหน่ายออกจากฐานข้อมูลเนื่องจาก

๑. เป็นผู้ที่ได้รับการจัดทำตามโครงการสำรวจและจัดทำเลขประจำตัวประชาชนในปี ๒๕๒๖ มีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) แต่ไม่มาแสดงตัวในการจัดทำทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่างๆ สาเหตุเนื่องจากได้จัดทำทะเบียน ประวัติและบัตรประจำตัวไว้หลายกลุ่ม ไม่มีตัวตน ตายโดยไม่มีการจำหน่ายรายการบุคคลในฐานข้อมูล หรือเดินทางกลับประเทศเดิมของตนเองแล้ว

ลับ

ลับ

๒. เป็นบุคคลที่หลบหนีเข้ามาเนื่องจากภัยสงครามและอาศัยอยู่ในศูนย์รับผู้หนีภัยจากการสู้รบของทางราชการต่อมาศูนย์ฯ ได้ปิดเนื่องจากได้ส่งบุคคลในศูนย์ฯ ไปประเทศที่สามที่ให้ความช่วยเหลือหมดแล้วแต่รายการบุคคลในฐานข้อมูลไม่ได้จำหน่าย จึงทำให้มีรายการบุคคลค้างในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร

การดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการในการตรวจสอบว่าเป็นชนกลุ่มน้อยประเภทใด ป้องกันการทุจริตในการนำข้อมูลเก่าที่ไม่ใช้แล้วไปใช้ในทางที่เป็นผลเสียหายต่อทางราชการและสามารถใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำบัตรประจำตัวบุคคลผู้ที่ไม่มีสัญชาติไทยด้วยระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งจะดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๔๗ ขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการฯ สำนักทะเบียนกลาง (ส่วนบริหารและพัฒนาเทคโนโลยีการทะเบียน) จะทำการจำหน่ายรายการบุคคลจากฐานข้อมูลกลางและฐานข้อมูลภาค ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะดึงรายการบุคคลที่ถูกจำหน่ายไปแล้วแต่ยังมีความจำเป็นที่จะต้องใช้รายการนั้นในฐานข้อมูลต่อไปหรือดึงรายการบุคคลในฐานข้อมูลเดิมมาปรับปรุงให้เป็นข้อมูลปัจจุบัน (จำแนกกลุ่มบุคคล) สามารถดำเนินการได้จากฐานข้อมูลกลาง โดยสำนักทะเบียนอำเภอจะต้องแจ้งให้สำนักทะเบียนกลางทราบทุกราย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรัชย์ ศรีสารคาม)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร/โทรสาร ๐-๒๓๔๑-๗๓๓๕

ลับ

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๗

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนนครสวรรค์ กท ๑๐๓๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การดำเนินการทางทะเบียนและบัตรของชนกลุ่มน้อย

เรียน นายทะเบียนจังหวัดทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๕

ตามที่กรมการปกครอง และจังหวัด/อำเภอ ได้ร่วมกันดำเนินการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งปัจจุบันมีชนกลุ่มน้อยในเขตควบคุมตามจังหวัดต่างๆ ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติแล้ว รวม ๑๕ กลุ่ม จำนวน ๔๙๓,๕๗๘ คน ความละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนต่างๆ โดยเฉพาะจังหวัดนอกเขตควบคุม และประชาชนทั่วไป ยังมีความเข้าใจสับสนเกี่ยวกับสถานะทางกฎหมาย และการดำเนินการทางทะเบียนของชนกลุ่มน้อยที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติ ประกอบกับมีบุคคลต่างด้าวจากนอกประเทศ และชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มรวมทั้งขบวนการที่แสวงหาผลประโยชน์จากบุคคลดังกล่าว ได้อาศัยช่องว่างของกฎหมายพยายามกระทำการทุจริต เพื่อให้ได้มาซึ่งสัญชาติไทย ทำให้เกิดผลเสียหายแก่ทางราชการ และกระทบต่อความมั่นคงของชาติ

สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง จึงขอชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนและบัตรของชนกลุ่มน้อย ดังต่อไปนี้

๑. ทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อย ไม่ถือเป็นเอกสารทางทะเบียนราษฎรตาม พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และบัตรประจำตัวชนกลุ่มน้อยไม่ถือเป็นบัตรประจำตัวประชาชน ตาม พ.ร.บ. บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แต่เป็นเอกสารที่ทางราชการจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการควบคุมตรวจสอบและพิสูจน์ทราบตัวบุคคล เป็นการป้องกันมิให้ผู้หลบหนีเข้ามาใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งการจัดทำทะเบียนประวัติ ดังกล่าว ไม่ก่อให้เกิดสิทธิเกี่ยวกับสัญชาติและไม่ถือว่าเป็นการอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมายแต่ประการใด บุคคลเหล่านี้ยังต้องถือว่าเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย แต่ด้วยเหตุผลทางการเมืองหรือนุชถธรรมทางราชการจึงผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยตามเขตจังหวัดควบคุมได้เป็นการชั่วคราว เพื่อรอการส่งกลับต่อไป ยกเว้นบุคคลบนพื้นที่สูงที่เป็นชาวเขาดั้งเดิมมีบรรพบุรุษและอยู่คู่กับแผ่นดินไทยมาแต่เดิม ซึ่งเรียกว่าชาวไทยภูเขา นั้นเราถือว่าเป็นคนไทยแต่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ตรวจสอบเพื่อลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่ชาวไทยภูเขา พ.ศ. ๒๕๓๕

อนึ่ง บุคคลต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมาย หรือได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวแล้ว ไม่เรียกว่าเป็นชนกลุ่มน้อยแต่ประการใด

๒. การจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวชนกลุ่มน้อยแต่ละกลุ่มนั้น เป็นการจัดทำตามนโยบายรัฐบาล สถานความมั่นคงแห่งชาติ หรือกระทรวงมหาดไทย ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้เท่านั้น จะไม่มีการจัดทำเพิ่มเติมใหม่ยกเว้นกรณีบัตรเดิมหมดอายุ บัตรหาย หรือบุตรชนกลุ่มน้อยมีอายุครบ ๑๒ ปี หรือได้รับอนุมัติให้จัดทำเพิ่มเติมเป็นการเฉพาะ

๓. การจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวฯ แต่ละครั้ง กรมการปกครองจะส่งเจ้าหน้าที่ออกมาดำเนินการร่วมกับจังหวัด/อำเภอ โดยชนกลุ่มน้อยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่าย แต่ประการใด การที่ไม่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่อำเภอจัดทำบัตรเองโดยพลการนั้น เนื่องจากปัจจุบันมีบุคคลต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายแอบอ้างสวมตัวเป็นชนกลุ่มน้อยมาขอรับการจัดทำบัตรประจำตัวอยู่เสมอโดยมีขบวนการที่แสวงหาผลประโยชน์ดำเนินการปลอมแปลงบัตรประจำตัวให้ ฉะนั้น หากแต่ละอำเภอสามารถจัดทำได้เองแล้ว ก็จะไม่มีความเป็นเอกภาพ การปลอมแปลงบัตรจะกระทำได้ง่ายขึ้นและยากต่อการตรวจสอบ

๔. กรณีบัตรประจำตัวชนกลุ่มน้อยหมดอายุ หรือชำรุดเสียหายให้ใช้เอกสารดังนี้ประกอบกันเป็นหลักฐานในการแสดงตนจนกว่าจะมีการจัดทำใหม่ คือ

๔.๑ บัตรเดิม (กรณีบัตรหมดอายุหรือบัตรชำรุด)

๔.๒ สำเนาใบรับแจ้งความบัตรหาย (กรณีบัตรหาย) และ

๔.๓ สำเนาภาพถ่ายทะเบียนประวัติ หรือสำเนาภาพถ่ายคำขอมีบัตร (สท.๑) และ

๔.๔ หนังสือรับรองออกให้โดยที่ว่าการอำเภอ

๕. กรณีมีบุตรชนกลุ่มน้อยเกิดใหม่ ให้สำนักทะเบียนรับแจ้งการเกิดตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๕๓, ๕๔, ๕๖ และข้อ ๕๘ โดยออกสูติบัตร ท.ร.๓ ให้แก่ผู้แจ้งและเพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนประวัติของบิดาหรือมารดาด้วย ส่วนกรณีที่มีชนกลุ่มน้อยตาย ก็ให้รับแจ้งการตายตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๗๑ โดยออกมรณบัตร ท.ร.๕ ให้แก่ผู้แจ้งและจำหน่ายชื่อคนตายออกจากทะเบียนประวัติ ทั้งนี้ เพื่อให้สถิติข้อมูลประชากรชนกลุ่มน้อยถูกต้องเป็นปัจจุบันจึงขอให้สำนักทะเบียนทุกแห่งรับแจ้งการเกิด การตาย ตามระบียบดังกล่าวข้างต้น แม้ว่าชนกลุ่มน้อยนั้นจะไม่ได้อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ก็ตาม

๖. เนื่องจากทางราชการมีนโยบายควบคุมดูแลให้ชนกลุ่มน้อยทุกกลุ่มอาศัยอยู่ภายในเขตพื้นที่ที่กำหนดโดยปกติจึงไม่อนุญาตให้บุคคลเหล่านี้โยกย้ายที่อยู่ แต่หากมีความจำเป็นต้องย้ายที่อยู่ของชนกลุ่มน้อยตามนโยบายของรัฐบาล และต้องการแจ้งย้ายที่อยู่ตามระบบงานทะเบียนราษฎร ก็ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๙๒ โดยใช้ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ท.ร. ๗

อนึ่งการออกนอกเขตที่อยู่อาศัย หรือเขตจังหวัดควบคุมของชนกลุ่มน้อยเป็นการชั่วคราว ต้องได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจตามกฎหมาย โดยปฏิบัติตามข้อกำหนดของทางราชการที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะในแต่ละกลุ่ม

๗. การได้สัญชาติไทยของชนกลุ่มน้อย ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายให้สัญชาติไทยแก่บุตรชนกลุ่มน้อยที่เกิดในประเทศไทย ตามมาตรา ๗ ทวิ แห่ง พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้สถานะต่างด้าวแก่บิดามารดาที่เกิดนอกประเทศ ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง จำนวน ๕ กลุ่มดังนี้

- ๗.๑ อติตทหทารจีนคณะชาติและจีนฮ่ออพยพพลเรือน ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๒๗
๗.๒ อติตโจรจีนคอมมิวนิสต์มลายา ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๓
๗.๓ ญวนอพยพ ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๕
๗.๔ ไทยลื้อ ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๕
๗.๕ ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๐

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรียังได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๘ และวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๓๙ เห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทย พิจารณาดำเนินการให้สถานะต่างด้าวแก่ชาวเขาที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยโดยจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนด

๘. ขอให้ผู้บังคับบัญชา กำชับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ศึกษาแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อดำเนินการต่อชนกลุ่มน้อยได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ขอให้ประชุมชี้แจงในที่ประชุมข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนสมาชิกองค์กรปกครองท้องถิ่นได้รับทราบถึงการดำเนินการของทางราชการต่อชนกลุ่มน้อยในโอกาสที่เหมาะสมด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สำนักทะเบียนในเขตรับผิดชอบถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพโรจน์ พรหมสารณ์)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร./โทรสาร (๐๒) ๒๘๑-๓๑๒๑

ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๔๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๑) วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ผู้อำนวยการทะเบียนกลางวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัว คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามระเบียบนี้ หมายความว่า คนต่างด้าวซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะเรื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและกระทรวงมหาดไทยได้จัดทำทะเบียนประวัติ ได้แก่

- (๑) ญวนอพยพ
- (๒) อดีตทหารจีนคณะชาติ
- (๓) จีนฮ่ออพยพ
- (๔) จีนฮ่ออิสระ
- (๕) อดีตโจรจีนคอมมิวนิสต์มลายา
- (๖) ไทยลื้อ
- (๗) ลาวอพยพ
- (๘) เนปาลอพยพ
- (๙) ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า
- (๑๐) ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า
- (๑๑) ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย
- (๑๒) บุคคลบนพื้นที่สูง เผ่าตองเหลือง และชุมชนบนพื้นที่สูงที่มีเชื้อคนไทย
- (๑๓) ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา

ข้อกำหนดเกี่ยวกับบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดขนาด ลักษณะของบัตร สี วัสดุตัวบัตรและวัสดุป้องกันการปลอมแปลงบัตร ตามนัยข้อ ๖ ของระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๕๗

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง จึงกำหนดให้บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยมีขนาดกว้าง ๕.๔ เซนติเมตร ยาว ๘.๖ เซนติเมตร พื้นสีชมพู ตัวอักษรสีดำ ไม่มีลวดลาย วัสดุตัวบัตรและวัสดุป้องกันการปลอมแปลงให้มีคุณสมบัติและคุณลักษณะเฉพาะเช่นเดียวกับวัสดุตัวบัตรและวัสดุป้องกันการปลอมแปลงของบัตรประจำตัวประชาชนที่ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายสุจิต ปังนิรันดร์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำบัตรประจำตัวด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (บัตรแถบแม่เหล็ก) ให้กับชนกลุ่มน้อย ๑๘ กลุ่ม ที่ได้จัดทำ ทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้แล้ว มีขั้นตอน ดังนี้

๑. ให้ทุกสำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการต่างๆ ให้ทั่วถึงทางสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีอยู่ในพื้นที่ ประชุม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และติดแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณที่ชุมนุมและสำนักทะเบียน เพื่อให้ชนกลุ่มน้อยกลุ่มเป้าหมายทราบว่าจะมีการจัดทำบัตรประจำตัวด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (บัตรแถบแม่เหล็ก) แทนบัตรประจำตัวที่มีอยู่เดิมโดยจะต้องยื่นคำร้องและไม่มีการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น
๒. ให้สำนักทะเบียนแต่ละแห่งกำหนดแผนงานและระยะเวลาการดำเนินงานให้เหมาะสม และไม่ให้เกิดการให้บริการประชาชนตามภาวะปกติ
๓. ให้ชนกลุ่มน้อยที่มีบัตรประจำตัว (เดิม) ยื่นคำร้องขอมีบัตรประจำตัวด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (บัตรแถบแม่เหล็ก) ไม่ว่าจะขอมีบัตรในกรณีใด ต้องให้ผู้ขอยื่นคำร้องขอมีบัตรและลงลายมือชื่อยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เรียบร้อยก่อนที่จะตรวจสอบหลักฐานและพิสูจน์ตัวบุคคล
๔. เมื่อได้รับคำร้องในการจัดทำบัตรประจำตัวด้วยระบบคอมพิวเตอร์แล้วให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบหลักฐานต่างๆ เช่น บัตรประจำตัวชนกลุ่มน้อย (เดิม) สำเนาภาพถ่ายทะเบียนประวัติ รายการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร ภาพใบหน้า และลายพิมพ์นิ้วมือ เพื่อพิสูจน์ตัวบุคคลว่าผู้ที่จะทำบัตรให้ นั้นเป็นบุคคลเดียวกับผู้ที่จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวชนกลุ่มน้อย (เดิม) ไว้แล้วจริง เมื่อทำบัตรใหม่แล้วให้เรียกบัตรเก่าคืน
๕. กรณีบัตรประจำตัว (เดิม) ชำรุดในสาระสำคัญ ให้นายทะเบียนสอบสวนให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นบุคคลคนเดียวกัน โดยดำเนินการตามข้อ ๔ และให้มีบันทึกปากคำตามแบบบันทึกการสอบสวน (ปค.๑๔) และให้มีผู้รับรองเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือบุคคลที่น่าเชื่อถือ จำนวน ๒ คน
๖. กรณีบัตรประจำตัว (เดิม) สุกหรือนำมาทำลาย ให้นายทะเบียนสอบสวนให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นบุคคลคนเดียวกันจริงโดยดำเนินการตามข้อ ๕ และให้มีหลักฐานการแจ้งความบัตรหายประกอบด้วย
๗. กรณีขอมีบัตรครั้งแรก (อายุ ๑๒ ปีบริบูรณ์) ให้สอบสวนให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นบุคคลคนเดียวกันจริงโดยดำเนินการตามข้อ ๕ และให้มีสูติบัตรหรือเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ซึ่งมีรูปถ่ายของผู้ขอมีบัตรประกอบด้วย

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๖

สำนักทะเบียนกลาง

ถนนล้าลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๐

เรื่อง การป้องกันการทุจริตการดำเนินการตามโครงการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตน สำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

เรียน นายทะเบียนจังหวัด (ตามบัญชีแนบท้าย)

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๒ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๐

ตามที่สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ได้มีหนังสือแจ้งแนวทางปฏิบัติในการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนและการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย เพื่อให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ได้ออกตรวจติดตามการปฏิบัติงานตามโครงการดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่าในการดำเนินการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวสำหรับบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนราษฎรมีการนำทะเบียนประวัติออกไปถ่ายสำเนา ซึ่งอาจทำให้ทะเบียนประวัติเกิดการสูญหายหรือชำรุดเสียหายได้ ประกอบกับการมอบทะเบียนประวัติให้แก่บุคคลภายนอกนำไปถ่ายสำเนาอาจเป็นสาเหตุให้เกิดการทุจริตในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายการในทะเบียนประวัติฯ ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียหายแก่ทางราชการและมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดกรณีดังกล่าวขึ้น จึงให้สำนักทะเบียนจังหวัด แจ้งให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นในเขตรับผิดชอบถือปฏิบัติเนื่องจากทะเบียนประวัติเป็นเอกสารสำคัญของทางราชการห้ามมิให้นำออกนอกสำนักงานและห้ามมิให้บุคคลภายนอกถือครองโดยลำพังและมิได้อยู่ในการดูแลของเจ้าหน้าที่เป็นอันขาด ประกอบกับเอกสารเหล่านี้มีความสำคัญในการพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลทั้งในปัจจุบันและในอนาคต จึงต้องดำเนินการด้วยความละเอียดรอบคอบ ทั้งนี้ ขอให้ผู้บังคับบัญชาได้สอดส่อง ดูแลและเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโดยยึดหลักกฎหมายระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ
โดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพินัย อนันตพงศ์)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๕-๒๐

**บัญชีแนบท้ายรายนามจังหวัด
ที่เป็นเขตที่พักอาศัยของชนกลุ่มน้อยเพื่อกำหนดสถานะตามกฎหมาย**

๑. กาญจนบุรี	๒. กำแพงเพชร
๓. เชียงราย	๔. อำนาจเจริญ
๕. ชุมพร	๖. ตาก
๗. ตราด	๘. น่าน
๙. นครพนม	๑๐. นราธิวาส
๑๑. ประจวบคีรีขันธ์	๑๒. ปราจีนบุรี
๑๓. พะเยา	๑๔. พิษณุโลก
๑๕. เพชรบุรี	๑๖. เพชรบูรณ์
๑๗. แพร่	๑๘. พัทลุง
๑๙. มุกดาหาร	๒๐. แม่ฮ่องสอน
๒๑. ยโสธร	๒๒. ยะลา
๒๓. ระนอง	๒๔. ราชบุรี
๒๕. เลย	๒๖. ลำปาง
๒๗. ลำพูน	๒๘. สกลนคร
๒๙. สงขลา	๓๐. สระแก้ว
๓๑. สุโขทัย	๓๒. สุพรรณบุรี
๓๓. สุราษฎร์ธานี	๓๔. หนองคาย
๓๕. หนองบัวลำภู	๓๖. อุตรธานี
๓๗. อุตรดิตถ์	๓๘. อุทัยธานี
๓๙. อุบลราชธานี	

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นายชาญชัย	สุนทรมัญญ์	อธิบดีกรมการปกครอง
๒. นายพิชัย	อนันตพงศ์	รองอธิบดีกรมการปกครอง
๓. นายธานี	สามารถกิจ	ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน
๔. นายดลเดช	พัฒน์รัฐ	ผู้อำนวยการส่วนการทะเบียนราษฎร

คณะผู้จัดทำ

๑. นายวินัส	ลีสุข	หัวหน้าฝ่ายการทะเบียนราษฎรและสัญชาติ
๒. นายวิฑูรย์	ฉัตรสิริคุปต์	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายการทะเบียนราษฎรและสัญชาติ
๓. นางสาวอภิญญา	อุ้นเรือน	หัวหน้างานอำนวยการ ๑
๔. นางกัลยาณี	มานะกุลอิสสระ	หัวหน้างานบริหารทั่วไป
๕. นายอนันต์	ศรีอินทร์	หัวหน้างานอำนวยการ ๒
๖. นางสาวราณี	ลภภาพร	เจ้าพนักงานปกครอง ๕
๗. นางสาวณัฐภัทรา	รามาศัย	เจ้าพนักงานปกครอง ๕
๘. นางกนกวรรณ	หงษ์ปาน	เจ้าหน้าที่ปกครอง ๕
๙. นางสาวสุภา	ภักดีไทย	เจ้าหน้าที่ปกครอง ๕
๑๐. นางสาวสุรีย์	แสงพุ่ม	เจ้าหน้าที่ปกครอง ๕
๑๑. นางสาวรุ่งตะวัน	สุวรรณศรี	เจ้าหน้าที่ปกครอง ๕
๑๒. นางลลินพรพรณ	สุกใส	เจ้าหน้าที่ปกครอง ๕
๑๓. นางพิชญ์สินี	เรืองศรี	เจ้าหน้าที่ปกครอง ๕
๑๔. นายหนุ่มเขาพระวิหาร	แก้วอาษา	เจ้าหน้าที่ปกครอง ๕
๑๕. นางสาวปราณี	รินฤทธิ์	เจ้าหน้าที่ปกครอง ๕
๑๖. นางภาวิตา	เกตุนินทร์	เจ้าหน้าที่ปกครอง ๕
๑๗. นางยุพา	เลาะพึง	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๕
๑๘. นางสาวสมศรี	กระจำมล	พนักงานพิมพ์ดีด ชั้น ๔
๑๙. นางสาวปราง	เนตรใส	เจ้าหน้าที่ธุรการ
๒๐. ทีมงานส่วนการทะเบียนราษฎร		

พิมพ์ที่ **บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด**

70 ถนนราชบพิธ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทร. 0-2222-5555, 0-2221-9781 โทรสาร 0-2221-6433 นายยอดยิ่ง โสภณ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา พ.ศ.2550

E-mail Address : borpitt@asianet.co.th

เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎร ประจำปี 2550
โดยการสนับสนุนงบประมาณจาก สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย